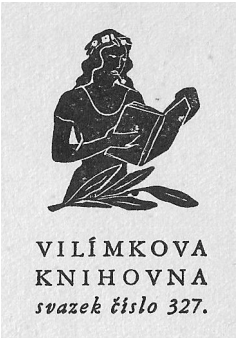
HANS DOMINIK

TAJEMSTVÍ OCEÁNU

HANS DOMINIK

TAJEMSTVÍ OCEÁNU

Román – utopie

1936

Nakladatelství Jos. R. Vilímek v Praze

Z německého originálu přeložil
dr. V. J. HAUNER

TISKEM JOS. R. VILÍMKA V PRAZE

Okolo šesté hodiny večerní došla ona zpráva do New Yorku. Ječivě vykřikovali prodavači poslední vydání svých listů s novými titulky:

„Smlouva mezi Grand-Corporation a Roddingtonovým koncernem podepsána. J. W. Roddington obdrží sto milionů! Vzdává se obchodu!“

Bylo to ke konci kancelářských hodin, kdy se prázdní mrakodrapy v City. Tisícihlavé množství plnilo ulice, a přes mizerné únorové počasí zastavovali se mnozí chodci, aby si koupili časopisy vlhké ještě tiskařskou černí.

„Smlouva s Grand-Corporation je uzavřena,“ to bylo přece jenom událostí, pro niž se vyplatilo setrvati o okamžik déle v studeném dešti a plískanici. V pouličních a podzemních drahách bylo o obsahu večerníků tisíce hovorů a poznámek.

Byly tedy přece správné pověsti, které kolovaly už po celé týdny – a jimž nikdo nechtěl tak zcela věřit. James William Roddington vzdal se tedy opravdu dalšího vedení velikého koncernu, založeného jeho otcem. Jak často pokoušela se Grand-Corporation již dříve spolknouti koncern a jak uboze pro ně dopadl každý z těchto pokusů! Zuby a nehty bránil Roddington senior svoje životní dílo. Až ho před rokem smrtelný úraz náhle vyrval jeho činnosti. Ve třiceti letech stal se jeho jediný syn James William Roddington dědicem ohromných závodů, přináležejících k tomuto trustu. S nevšedním zájmem sledovaly tehdy vysoké finanční kruhy tuto změnu na trůně domu Roddingtonů, v očekávání, jak se osvědčí nová generace. A teď vyjednával syn se starými protivníky svého otce – odhodlán učiniti to, čemu onen vždy odpíral.

O této skutečnosti nebylo už lze pochybovati. Souhlasně oznamovaly večerníky, že kupní smlouva mezi zástupci Corporation a Mr. Rogerem Blakem, plnomocníkem Jamese Williama Roddingtona, byla podepsána odpoledne v pět hodin třicet minut v Cleveland Building v New Yorku. Tím více zaměstnávala veřejnost otázka: Proč?

Chtěl snad Roddington junior s oněmi miliony, které mu z prodeje připadly, podniknouti něco nového, ohromného, o čem svět dosud nic netušil? Chtěl se pustiti do nějakých bursovních transakcí,

aby tak na jiné straně získal moc větší a mohutnější než byla ta, jíž se zříkal právě prodejem svého koncernu?

Anebo měl snad přece v úmyslu – jak tvrdila jiná zpráva – uchýliti se tak mlád do soukromí a vésti neplodný život bohatého zahaleče? Okolnost, že právě teď křižoval se svojí jachtou kdesi v dalekých mořích a uzavření důležité smlouvy ponechal svému zmocněnci – zdála se tomu nasvědčovati.

Jak důkladně využili asi pánové z Grand-Corporation příznivé příležitosti a jak se asi teď vysmívali slabošskému dědici starého Roddingtona! Jeho jednání zdálo se nepochopitelné přemnohým z těch, kteří dnes večer o něm uvažovali. Vysvětlení nenalézal nikdo.

Veřejné mínění bylo však na omylu, domnívalo-li se, že James William Roddington byl při transakci s Grand-Corporation ošizen. Větu za větou navrhl kupní smlouvu tak, jak ji chtěl míti, a poslal svého plnomocníka Rogera Blakea do jednací síně s přesně předepsaným postupem. Korporaci zbývaly pouze dvě možnosti: Buďto přijmouti Roddingtonův návrh smlouvy beze změny, anebo dopustiti, aby se jednání ztroskotalo.

Za oněch dlouhých týdnů, po něž se vyjednávání protahovalo, ujasnili si to vedoucí činitelé Corporation – a za onoho únorového odpoledne rozhodli se konečně připojiti svoje podpisy na smlouvu vedle podpisu Blakeova. Nedostalo se jim všeho, co si přáli, a musili draho a hotově zaplatiti za to, co dostali.

A tak nebyl Mr. Price, president Corporation, v náladě právě nejlepší, když k němu na jeho pozvání přišel Frank Dickinson. Týž Frank Dickinson, jenž již za starého Roddingtona byl po dlouhá léta šéfinženýrem koncernu a jehož nesrovnatelné schopnosti nemálo přispěly k jeho rozkvětu. Bylo proto teď naléhavým přáním Mr. Pricea získati ho pro Corporation, a proto ho k sobě pozval.

„Tuším, Mr. Dickinsone," zahájil rozmluvu, „že budete ochoten vésti dále svoje staré závody i po jejich přechodu do naší společnosti. Chtěl jsem s vámi promluviti o obnovení smlouvy."

Frank Dickinson položil na stůl jakousi listinu.

„S dovolením, Mr. Price, nebylo by nutno prodlužovati smlouvu, trvala by ještě po dva roky, kdyby –"

„Vím, Mr. Dickinsone," přerušil ho president, „chcete říci, kdyby nebyla vypovězena vámi. Předpokládám, že to nemáte v úmyslu. Ale my bychom měli v naší společnosti rádi věci v každém směru jasné. A proto vám navrhuji, abychom ihned ve vzájemné dohodě uzavřeli novou smlouvu na dalších pět let. Návrh k ní mám zde."

S těmito slovy objevila se i v rukou Mr. Pricea listina, rozsahem i obsahem přibližně podobná té, jež ležela před Dickinsonem. Rozevřel ji a chystal se ji předčítati, když ho přerušila odpověď šéfinženýrova.

„Mýlíte se, Mr. Price, mám skutečně v úmyslu vypověděti starou smlouvu. Před dvěma hodinami jsem podal doporučený dopis na vás, zde je stvrzenka. Nejpozději zítra ráno bude vám asi doručen."

President korporace lapl po vzduchu, dříve než se zmohl na otázku: „Proč jste to učinil?"

„Učinil jsem to, když jsem se dozvěděl, že ocelárny v Trentonu zůstávají v majetku mého přítele Roddingtona. Jinak bych byl rád uzavřel s vámi novou smlouvu."

President Price kousl se do rtů. To byla zas ta proklatá záležitost, o niž tak dlouho a tak usilovně bojoval s Rogerem Blakem. Všechny ostatní veliké závody Roddingtonova koncernu, továrnu na automobily v Albany, dílny na letadla v Oswego, lokomotivku v Milwaukee – převzala Corporation – ocelárny v Trentonu si James William Roddington výslovně vymínil pro sebe. A teď mu přichází šéfinženýr s těmito trentonskými závody, jichž se jeho společnost tak nerada zříkala. Price odpověděl až po delší úvaze.

„Myslím, Mr. Dickinsone, že by vás mohlo mnohem více lákati vedení tuctu velikých závodů u nás, než jediné, málo významné ocelárny pod Mr. Roddingtonem. Již z hmotných důvodů," pokračoval živě, „trentonské závody nemohou vám nikdy vynésti takový příjem, jaký bychom my byli ochotni vám nabídnouti."

Přes rty Dickinsona přeběhl při odpovědi lehký úsměv.

„Nebudeme si s tobolkou Roddingtonovou lámat hlavu, Mr. Price. Vyhověl jsem vašemu pozvání k této rozmluvě jenom proto, abych nebyl nezdvořilý. Moje rozhodnutí je neodvolatelné. Zůstanu u Roddingtona a převezmu vedení jeho oceláren v Trentonu. Ve

výrobě oceli budeme vám konkurovati, Mr. Price, avšak proto se ještě nemusíme stát nepřáteli.“

Povstal a podával Priceovi ruku. I ten se zvedl.

„Je to vaše poslední slovo, Dickinsone?“

„Poslední, Mr. Price. Poroučím se vám –“

Price osaměl ve své pracovně. Mrzutě popotahoval svůj hustý, šedivý knír a s nevolí díval se na návrh smlouvy, který právě pozbyl smyslu.

„Zrovna tak tvrdohlavý jako Blake je ten člověk,“ pobrukoval před sebe, když bylo zaklepáno na dveře. Ředitel Curtis vstoupil a přišel Priceovi právě vhod, aby se měl komu vypovídat ze své zlosti.

„Poslechněte, Curtisi, Dickinson nechce přestoupit k nám. Vypověděl svou smlouvu, jde do Trentonu.“

Curtis se zahleděl na presidenta zaraženě.

„Rozuměl jsem dobře, Mr. Price? Dickinson nepřijímá naši smlouvu? Skvělejších podmínek nemůže mu ve Státech nikdo nabídnouti.“

Price odložil prudce návrh smlouvy.

„Ani naše podmínky nevyslechl, Curtisi. Hned s počátku naší rozmluvy řekl mi krátce a jasně, že zůstane s Roddingtonem.“

„Hm!“ Curtis přejel si v zamyšlení čelo. „Za tím vězí asi něco zvláštního.“

„Tak jest, Mr. Curtisi,“ bručel Price. „Ale musíme se co nejrychleji dověděti, co za tím vězí. Pověřte pátráním naše nejlepší lidi. Chce-li Roddington vyvolati boj s Corporation, má jej mít rychleji, než mu snad bude milo.“

Ředitel Curtis přišel ostatně proto, aby s Pricem pojednal o některých otázkách, týkajících se vedení podniku. Ale teď se mu zdálo, že za okamžité nálady presidentovy bude lépe, odloží-li ty věci na jindy.

„Pověřím tou záležitostí Palmera,“ řekl a poroučel se.

–

S lehkým kolébáním brázdil bílý lodní trup temně modré vody Tichého oceánu. Byla to »Blue-Star«, Roddingtonova jachta, která s

poloviční parou křižovala východně od Mindanao. Ochranná plachta na zádi skýtala stín před paprsky slunce, jejichž teplota již teď, v deset hodin dopoledne, byla velmi citelná. Slabý východní větřík vanul od země sotva ještě viditelně a přinášel s sebou lehkou kořennou vůni ostrovů.

Ve stínu plachty seděly dvě osoby v pohodlných palubních křeslech u stolu, na němž byly chlazené nápoje a jiná občerstvení. Po schůdkách s můstku sestupoval radiotelegrafista a kráčel k zádi.

„Jiskrová zpráva od »Seabirdu«, pane," hlásil. Jeden z pánů přijal nedbalým pohybem od něho depeši. Byl to James William Roddington, muž, nad nímž si lámali hlavy před málo dny obyvatelé hudsonské metropole. Sportem zocelená postava v modrém obleku newyorského Yacht-Clubu, jasná, energická tvář, pár chladných, ostrých očí, z nichž tryskal proud energie. Tento muž nevyhlížel tak, jako že by chtěl od nynějška trávit život v nečinnosti – ale neměl při sobě také nic obchodnického a kvapného, jak je to tak příznačné pro newyorské lovce dolarů. Kdo ho neznal blíže, byl by ho spíše

považoval za námořníka z povolání, snad za kapitána této jachty. Beze spěchu otevřel depeši, přelétl její obsah a položil ji pak na stůl.

„Je to něco důležitého, Mr. Roddingtone?" zaznělo to z druhého křesla. Otázka přicházela se rtů muže, který v opak Roddingtona byl zřejmým typem učence. Vysoké čelo, oduševnělé rysy, krátkozraké oči za silnými skly brýlí, vše o tom svědčilo. Bujné vlasy, dávno již zralé pro nůžky kadeřníkovy, zesilovaly tento dojem. Jakmile promluvil, nebylo pochybnosti o jeho německém původu, protože každé slovo, které promluvil, mělo zřejmý německý přízvuk.

„Blake a Dickinson přiletí na »Seabirdu«, doktore Wegenere. V půlhodině tu letoun bude," řekl Roddington, odpovídaje k otázce.

„Oh, Dickinson sem přijde, Mr. Roddingtone?" Dr. Wegener sáhl znova po svém sešitě plném číslic a formulek, v němž listoval již před příchodem depeše. „Doufejme, že přináší z Trentonu nejnovější analysy!"

„Žádal jsem ho, aby je přinesl, doktore Wegenere. Podle Dickinsonových posledních zpráv jsou naše tavící zkoušky o čtyřicet procent lepší než nejlepší ocel Corporation."

„O čtyřicet procent? All right, Mr. Roddingtone.“ Dr. Wegener sáhl po tužce a počal pokrývati novými výpočty a formulkami malý zbytek dosud nepopsaných stran svého sešitu.

Do tichého oddychování vodních strojů se vmísilo tikání leteckých motorů. Ve veliké výšce blížil se od západu »Seabird«. Dlouhým, klouzavým letem snášel se dolů a posadil se u samé jachty na mírně zvlněnou vodní hladinu. Bylo mu hozeno lano a dvě osoby opustily letadlo, aby vystoupily na palubu »Blue-Staru«. U padacích schůdků přivítal je Roddington a uchýlil se s nimi do své kabiny. Po stručném pozdravení se počala rozmluva. Roger Blake vyňal ze své aktovky obsáhlejší spis a položil jej před Roddingtona na stůl.

„Zde je smlouva, pane!“

James William Roddington listoval v dokumentu. „Jak přijali passus o ocelárnách v Trentonu?“ ptal se Blakea.

„Ovšem, že s pocity více než smíšenými. Docela se to těm pánům nelíbilo. Obávají se jistě, že máte v úmyslu rozšířiti trentonské závody, což by se mohlo stát Corporation nepohodlným. Chtěli proto pojmouti do smlouvy různé klausule. Když jsem však prohlásil, že bych byl nucen přerušiti jednání, odhodlali se ředitelé Corporation podepsati.“

Roddington listoval v posledních stránkách smlouvy.

„A kupní cena, Blake…?“

„Byla složena ve čtyřprocentních úpisech Spojených států.“ Roger Blake vylovil další papíry ze své aktovky. „Zde jsou o tom stvrzenky National Reserve Banky.“

Roddington uložil smlouvu i doklady do své skříně, z níž vyňal jiný spis.

„Dobře, Blake, to je v pořádku. Zůstanete i nadále mým generálním plnomocníkem. Zde je vaše nová smlouva. Pročtěte si ji v klidu vedle v kuřáckém pokoji.“

Sotvaže Blake opustil místnost, obrátil se Roddington k Franku Dickinsonovi.

„Tak, a teď můj milý Franku, máme my dva si co říci. V hlavních rysech víš, co mám v úmyslu. Odpoutal ses hladce od Corporation?“

Dickinson přisvědčil: „Ano, Jamesi, dal jsem Corporation výpověď a odmítl jsem Mr. Priceovi podepsat novou smlouvu.

Nebyla příjemná ta čtvrthodinka, kdy jsem mu to musil vysvětlovati. Vpravoval se do toho těžce.“

Jako v náhlém pohnutí stiskl Roddington pravici šéfinženýrovu.

„To ti nikdy nezapomenu, Franku. Tam Corporation s lákavými nabídkami – a zde muž, který se chystá celé své jmění vsaditi na jednu kartu – a snad prohráti. Ta volba ti jistě nebyla lehká.“

Dickinson opětoval silně stisk jeho ruky a řekl: „Tu vůbec nebylo volby. Od prvního okamžiku jsem byl odhodlán jiti s tebou, jakmile jsi po prvé mluvil o svých plánech. Zdá se, že mne přec jen neznáš dosti dokonale, Jamesi. Nedovedeš si představit, že se člověk konečně nasytí toho vyráběti podle přinesených schémat automobily, letadla a lokomotivy? Že je něco krásnějšího, než pracovati stále v stejném tempu dále… že i já v sobě cítím touhu vytvořiti něco nového, průbojného?“

Roddington se zahleděl naň s podivem. Nikdy ještě neslyšel svého přítele mluvit tak oživeně, téměř nadšeně. Jen váhavě opouštěla další slova jeho rty:

„A má mezi námi, Franku, dále platit stará smlouva, kterou jsi vypověděl Corporation?“

Dickinson pokynul odmítavě rukou.

„To si udělej jak chceš, Jamesi. Kdybych se pachtil po smlouvách, byl bych ji mohl uzavříti s Corporation. Zde mi jde o velký úkol. Tvoje slovo mi stačí.“

„Dobře, Franku, budeme tedy mluvit o tvých nejbližších úkolech.“ Roddington vyhledal ve své skříni svazek papírů a rozložil je před Dickinsonem.

Byly to výkresy a výpočty pro nové podniky v Trentonu. Projekty tak velké a mohutné, že se Dickinsonovi v prvním okamžiku zatajil dech. Déle než hodinu seděli oba pánové nad plány pohromadě. Číslice a zase číslice poletovaly mezi nimi vždy znovu v otázkách a odpovědích. Číslice, které udávaly sumy, jež se měly investovati, a jiné číslice, udávající vlastnosti nové oceli.

Franku Dickinsonovi se točila hlava, když se hovor končil. Jako drahocenný poklad uložil všechny tyto dokumenty do mapy, kterou mu Roddington nakonec odevzdal. A nebyly to jen dokumenty, jež

odnášel, avšak i plné moci, jež mu dovolovaly začíti v Trentonu ihned s neomezenými prostředky výstavbu nových podniků.

Pak volalo rychlejší otáčení vrtule k návratu. Minutu se ještě pěnilo moře před plavci a pak se zvedlo letadlo s modré hladiny a řítilo se plnou silou svých strojů k západu. Odnášelo Franka Dickinsona a Rogera Blakea zpět do Spojených států.

–

Dr. Wegener se netěšil zvláštní oblibě u lodních důstojníků »Blue-Staru«. S počátku se na něho dívali jako na komickou figuru přestudovaného Dutchmana, a zkoušeli udělati si z něho terč pro svoje občas trochu hrubé námořnické žerty. Ale k tomu jim brzo zašla chuť. Německý doktor měl podivný způsob, jakým se pronikavě podíval na člověka a dovedl odpověděti tak sarkasticky, že si vynutil vážnost, již mu chtěli zprvu odpírati.

Měli teď na palubě »Blue-Staru« před ním respekt a pozorovali s tichou nevolí, když se objevil se svými přístroji na velitelském můstku, aby na příklad stanovil polohu lodi s překvapující rychlostí a přesností. Nejraději by ho tam byli vůbec netrpěli, avšak bohužel stála za Dutchmanem ještě jiná autorita. James William Roddington vydal písemný rozkaz, že veškeré příkazy jeho přítele mají býti prováděny tak jako jeho vlastní. Až dosud používal dr. Wegener jen zřídka této plné moci, a když se tak dělo, bylo to s použitím oné zvláštní přesvědčivé síly, jež vycházela z jeho vlastní osobnosti a již uskutečňoval rychle a plně při vykonávání svých pokynů.

Po obědě objevil se dr. Wegener znovu na můstku s náručí různých podivných lesklých nástrojů. Pozdravil krátce druhého důstojníka Mac Clurea, který právě měl hlídku a odebral se k svému obvyklému místu na pravém boku. Rozestavil na stolku přístroje a usadil se pohodlně na židli před nimi.

Mac Clure přecházel lhostejně po můstku sem a tam. Jen občas zašilhal po dr. Wegenerovi a pozoroval, jak zachází se svými přístroji a dělá si k tomu poznámky na připraveném bloku. Jaký asi nový vědecký humbug chystá zas ten Němec! Již delší chvíli ležela tužka nečinně vedle bloku. Dr. Wegener pozoroval ztrnule stupnice

svých přístrojů. Teď vyskočil, chopil se dalekohledu a jal se pečlivě prohlížeti obzor na všech stranách.

„Potrhlý Dutchman," broukal Mac Clure mezi zuby. „Daleko široko není v dohledu loď. Co hledá svým…"

Zarazil se. Poslední slovo uvízlo mu v hrdle. Neočekávaným skokem octl se doktor vedle něho a vykřikl mu rozkaz do tváře:

„Kormidlo vyložit na levý bok!"

Aniž vyčkal povelu službu konajícího důstojníka, provedl už muž u kola obrat. A zatím už chopila se ruku dr. Wegenera rukověti strojovního telegrafu. Rachotně hřměl rozkaz dolů: „Plnou parou kupředu."

Krátkým ostrým obloukem se pustila »Blue-Star« nový kursem; silněji bily její šrouby vodu plným tlakem páry.

Teprv teď se vzpamatoval Mac Clure docela. Chtěl něco říci, ale zaniklo to v novém rozkazu, který naň zavolal dr. Wegener:

„Zburcujte posádku i cestující! Všichni muži pod palubu!"

Dvakrát, třikrát musil zavolati, než to Mac Clure pochopil a než dal rozkaz telegraficky do podpalubí. Chtěl něco podotknouti, chtěl se zeptat. Dr. Wegener neměl času k odpovědi. Jen rukou ukázal kupředu, odstrčil muže u kola stranou, uchopil rukověti přístroje a kormidloval sám.

Mac Clure pohleděl naznačeným směrem a jeho srdce se zastavilo. S příšernou rychlostí řítilo se to jako vysoká zeď směrem k jachtě.

A teď to tu bylo. Přesně v kolmém směru prořízl kýl »Blue-Staru« za vedení doktorova skelně zelenou vodní horu. Jachta dostala náraz, že to až zapraštělo v její kostře. Tak hluboko byla pod vodou, že moře vniklo do jejích komínů a uhasilo oheň pod kotli. Loď byla by bývala beznadějně ztracena, roztříštěna a stržena do hlubin, kdyby řítící se obrovitá vlna nebyla na ni narazila právě zepředu ve směru nejmenšího odporu. Jen tak se mohl její výtlak po přestálém nárazu uplatnit a loď se mohla opět vypracovati nad hladinu. Modrozelené šero kolem dr. Wegenera se vyjasnilo. Záplava vířící a šumivá jako Niagara proudila všemi směry s paluby.

Jachta unikla zkáze a tančila teď jako ořechová skořápka na zpěněném širokém dutí vlnivě se dmoucího moře. Neposlouchala už

kormidla, neboť ztratila při strašné srážce s přívalem veškerou svou rychlost. Byla pohazována jako míč na rozpoutaném oceánu sem a tam, a každá těžce se valící vlna mohla vésti stále ještě ke katastrofě.

Dr. Wegener pustil kormidlo, jež ztratilo význam, a udělil telegrafem nové rozkazy dolů.

„Topení uvésti do pořádku! Udělati páru! Plnou parou dopředu!“

Povely, jichž nikdo neuposlechl. Personál vypotácel se na palubu z kotelního průlazu a za ním se vyvalila bílá pára. Oslepeni a zpola opařeni utekli se vzhůru, když záplava vnikla do ohnišť a všechno zahalila ve vroucí páru. Ještě zpola beze smyslů patřili na obraz zkázy, který se tu skýtal jejich zrakům. Všechny záchranné čluny sraženy, část palubní nástavky roztříštěna… neslyšeli rozkazů, které na ně křičel dr. Wegener s můstku, až jeho hlas překřičením ochraptěl.

Něčí ruka spočinula na jeho rameni. Roddington stál vedle něho.

„Co se stalo, doktore Wegenere?“

„Dolů s těmi chlapy, Roddingtone! Ke kotlům s nimi! Ať dělají páru, ať se rozjedeme. Stihne-li nás příští vlna napříč, je po nás veta.“

Bez odpovědi se řítil Roddington s můstku. Jeho přítomnost a hlas přivedly lidi zase k sobě. Za jeho vedení vnikli zase do kotelny. Ještě je obklopovala hustá oblaka páry, když sestupovali po úzkém železném žebříku. Až po kolena brodili se v horké vodě, ale podařilo se jim dotápati se do strojovny. Ventilátory byly znovu uvedeny v chod, čerstvý vzduch vnikal zase dolů a zaháněl páru. V kotlích byl ještě tlak, který postačil, aby mohly pumpy zahájit činnost. Prudkými nárazy zaháněly do moře kalnou záplavu, která zalila kotelny a strojovny.

Několik hmatů na ventilech a hubicích. Petrolejové hořáky vzplanuly znovu. Syčíce jako ohnivé jazyky, draly se jejich plameny z ústí trubic. Od vteřiny k vteřině vzrůstalo jejich syčení a šumění – teď hořely zase plnou silou. Před kotli stál Roddington a díval se na manometry. Tlak zjevně stoupal. Jen ještě chvíli a bude možno oba hlavní stroje uvésti v chod.

Dr. Wegener se mohl konečně ohlédnouti a viděl, že je na můstku sám. Službu konající důstojník a muž u kola zmizeli, oderváni, spláchnuti přes palubu první obrovitou vlnou, s níž se srazila jachta.

On sám ušel témuž osudu jen tím, že stál v onom okamžiku poměrně kryt za kormidelním kolem.

Rozhlédl se po obzoru. Jako azurová plocha se klenula obloha nad ním v bezoblačné modři – avšak moře vřelo divoce, do Šeda zpěněné. Vlny se převalovaly přes sebe všemi směry. Při tom se vzduch téměř ani nehýbal. Nebyla to bouře, co vybičovalo vlny. Byla to asi nějaká jiná, neviditelná, příšerná síla, která nutila oceán, aby se zachvíval divokými otřesy.

Se strany se blížila opět těžká vlna. Temně to dunělo trupem »Blue-Staru«, když vodní spousty narazily na její levý bok. V okamžiku nárazu se zlomil hřeben vlny. Se hřměním zavalily nespočetné tuny bíle zpěněné vody palubu jachty. Těžce se položila loď mocným tlakem na bok.

Jako zuřivý škubal dr. Wegener pákou strojovního telegrafu sem a tam, vždy znova jí trhal na označení „plnou parou dopředu“. Jako poplašný signál ječel zvonek telegrafu lodí, až konečně ti tam dole u strojů provedli rozkaz. Lodní šrouby »Blue-Staru« se počaly otáčeti, pomalu dostávala se loď do pohybu a poslouchala znova kormidla.

Byl nejvyšší čas, že se tak stalo, neboť před pravým bokem řítila se na ni nová těžká vlna. Jen v poslední minutě se podařilo doktorovi obrátiti loď a zachytiti náraz přídou. Tak minul úder uspokojivě, avšak daleko nebyl ještě poslední. Oceán se zachvíval vždy novými nárazy. Bez ustání musil doktor měnit kurs, aby loď nebyla vzrušenými vodními spoustami zničena.

Sám sotva věděl, jak dlouho už zde stál a po kolikáté již – vždy znova a znova – zachránil »Blue-Star« před zkázou. Byly to minuty, byly to hodiny? – nebyl by mohl říci. Jako z veliké dálky dolehl k jeho uchu Roddingtonův hlas. Ten udělal zatím s posádkou pořádek v strojovnách a kotelně a vracel se teď s prvním důstojníkem a jedním lodníkem na můstek. Jeho ruce zasáhly vedle doktorových do rukověti kormidla.

„Přenechte mi kormidlo, doktore Wegenere. Znám jachtu podrobně. Doufám, že se s ní z toho dostaneme.“

Doktor ustoupil a opřel se o stěnu velitelského stanoviště. Teprve nyní, zbaven nesmírné odpovědnosti, cítil, jak je vyčerpán, cítil též,

že není jediné suché nitky na jeho těle. Kolena se mu počala třásti a ochable sklesl na židli.

Čas míjel, cítil, že se mu znenáhla vracejí síly.

Polozavřenými víčky viděl, jak mistrně řídí Roddington jachtu, a cítil také, jak vzrušení živlu zvolna povoluje. Vlny se stávaly ploššími a narážely na sebe méně divoce. Bylo to konečně již jen silné vlnobití, které už nebylo přímým nebezpečím pro loď, schopnou ovládání.

Roddington přenechal kormidlo jednomu z mužů posádky. Dr. Wegener slyšel, jak mluví několik slov s prvním důstojníkem, viděl ho vstoupiti do velitelského stanoviště.

„Kde je Mac Clure?“ zeptal se. Významným pohybem ukázal Roddington dozadu. Doktorova hlava klesla. Věděl, co to znamená, býti při takovém vlnobití stržen přes palubu.

„Je ještě více ztrát, Roddingtone?“ optal se po tíživé přestávce.

„Alespoň ne na životech, doktore. Kapitán Powell leží ve své kabině se zlomenou stehenní kostí. Zřítil se s mřížkové podlahy, když šel na můstek. Jinak není nikdo vážně zraněn. Několik boulí a modřin nemá významu.“

Roddington přehlédl dlouhým pohledem zpustošení na palubě.

„»Blue-Star« utrpěla zle. Musíme nejrychlejší plavbou dostihnouti Manily. Kapitán Powell patří do nemocnice a jachta potřebuje důkladné opravy.“

Dr. Wegener opřel si hlavu pravou rukou.

„Poděkujme svému Stvořiteli, Roddingtone, že nám dal tak milostivě uniknouti. Byl to mořský otřes, o němž se ještě dlouho bude mluvit na pobřežích Pacifiku. Měli jsme pod sebou hloubku dobrých šesti tisíc metrů, když to peklo počalo. Jak mocně se asi otřáslo mořské dno, jak mohutně asi se přesunuly jeho vrstvy, když ještě šest tisíc metrů nad ním došlo k takovému rozbouření!“

„Vy mluvíte o posunutí mořského dna?“ vpadl mu do slova Roddington.

„Těžká posunutí, Mr. Roddingtone. Budeme je museti později zjistiti. Snad znemožnila tato živelná pohroma všechny naše plány… avšak snad také… vidím tu možnost… mohlo se našim úmyslům dostati nečekané podpory.“

„Myslíte, doktore Wegenere?“

„V tuto chvíli nelze ještě nic říci, Mr. Roddingtone. Jsem také toho názoru, abychom především přistali v Manile a přenechali vše ostatní pozdějšímu zkoumání. Bude nutno, abychom k tomu cíli naše zařízení na palubě ještě doplnili. Co k tomu potřebujeme, můžeme dostati v Manile.“

»Blue-Star« mířila plnou parou na sever. O dva dni později dostihla Manily. Jachta nebyla jedinou lodí, která utrpěla těžké havarie za velkého mořského otřesu. Četné zámořské parníky kotvily již v přístavě, všechny více méně těžce poškozeny. Mnoho jiných bylo pokládáno za zaniklé… ztracené. Zoufalé SOS bylo poslední, co o nich bylo slyšeti v hodinách katastrofy.

–

„Přijďte ihned ke mně, Palmere!“ končil president Price rozhovor a zavěsil sluchátko prudce, až to třesklo. Vzrušeně vyskočil a přebíhal po své pracovně ve dvacátém pátém poschodí Cleveland Buildingu, až mu boy přinesl visitku Georgea Palmera.

Hned poté vstoupil ohlášený do pokoje. Price potřásl mu rukou.

„Sedněte si, Palmere. Zde jsou doutníky, poslužte si a spusťte! Co je nového v Trentonu?“

„Různé věci, Mr. Price. V zařízeních trentonských dílen provádějí se změny, které pro korporaci nemohou býti na trvalo bez významu.“

„Hm! Tak?! Co jste se o tom dověděl?“

„Podařilo se mi v Trentonu přijíti do styku s jedním dílovedoucím, jenž k desítidolarovým bankovkám není zcela lhostejný.“

Price pokrčil rameny.

„Dílovedoucí…? Myslíte, že Frank Dickinson bude tajemství trentonských závodů věšet na nos prostému dílovedoucímu?“

„Seznámení s vrchním inženýrem závodů bylo by i mně ovšem milejší, Mr. Price, avšak k tomu se prozatím nenaskytla příležitost. Ostatně není ani to, co jsem zvěděl od dílovedoucího Campella, bez zájmu.“ Mezi řečí vytáhl Palmer list papíru s rozmanitými

poznámkami. „Nejprve mohu hlásiti, Mr. Price, že Dickinson dává stavětí deset velkých elektrických pecí, které budou pracovati podle soustavy Hammerstein-Dahlströmovy. Novým tavícím procesem, vynálezem německého inženýra Hammersteina, zdokonaleným Švédem Dahlströmem dosahuje se prý kvalitní oceli nejlepší jakosti.“

Price naklonil se daleko kupředu a ztrnule hleděl na svůj protějšek.

„Tak, tak!? A to věděl váš trentonský dílovedoucí?“

„Věděl ještě více, Mr. Price. Každá z nových pecí má výrobní schopnost dvou set tun oceli denně. Činí to při deseti pecích dva tisíce tun denního výtěžku.“

Price si hladil bradu a přemýšlel o tom, co právě slyšel. „Dva tisíce tun denně, říkáte, Palmere! To dělá přibližně ročních sedm set tisíc tun. Co si chtějí trentonské podniky počíti s celým tím požehnáním? Kde hodlají nalézti odbyt pro toto celé množství?“

Palmer pokrčil rameny.

„O tom mi nemohl můj důvěrník ještě nic říci. Ale věděl, že vedle staré slévárny v Trentonu se staví novostavba více než sto metrů dlouhá. Z toho dalo by se souditi, že mají závody velké zakázky lité oceli v rukou.“

Palmer umlkl. V hlavě presidentově kroužily právě slyšené číslice.

„Dále, člověče, dále! Musil jste o tom slyšeti ještě více.“

Pytel zpráv jsem ti už vysypal na stůl, myslil si Palmer, zatím co odpovídal: „Mr. Price, nechtěl bych vás obtěžovat věcmi, které zatím spočívají spíše na dohadech než na skutečnostech.“

„Ven s tím, Palmere, jen s tím ven!“ vpadl mu Price do řeči. „Také dohady mohou býti pro nás důležité.“

Po krátkém rozmýšlení mluvil Palmer dále: „Možná že chtějí v Trentonu v nové budově pracovati metodou odstředivého lití…“

„Dickinson je patrně blázen, dokonalý blázen!“ vpadl mu Price do řeči.

Palmer pokračoval: „… a skoro se tak zdá, že tu jde o odlitky neobvyklých rozměrů, o kusy delší sta metrů, Mr. Price.“

„Dále, Palmere! Dále!“ splynulo netrpělivě se rtů presidentových.

Palmer odhodil zbytek svého doutníku do popelníčku a přejel si čelo kapesníkem.

„Jsem hotov, Mr. Price. Vymačkal jste mne jako citron. Teď víte vše, co jsem měl co říci.“

Chvíli seděl Mr. Price v zamyšlení. Náhle a neočekávaně se zeptal:

„Je vaše osoba v Trentonu velmi známa, Palmere?“

„Vyjma ředitele Dickinsona a dílovedoucího Campella nezná mne tam nikdo.“

„Hm, Palmere… pro nejbližší měsíce zbavuji vás jakékoliv jiné činnosti pro Corporation. Budete mít jedinou úlohu: sledovati události v Trentonu a o nich mi nepřetržitě podávati zprávy. Snad se vám podaří získati tam ještě jiné důležité známosti.“

Price sáhl po svém poznámkovém bloku, načrtl na něm několik řádek a posunul list Palmerovi.

„Posílejte svoje zprávy na tuto adresu. Můžete použiti téže šifry, pod kterou jste nám posílal zprávy z Milwaukee.“

Palmer vstal a poroučel se. Sotvaže opustil místnost, sáhl Price po telefonu a vedl delší rozhovory se svými kolegy Gilbertem a Curtisem. Zprávy, jichž se mu právě dostalo od Georgea Palmera, jednoho z nejschopnějších členů zpravodajského oddělení Corporation, vzrušily ho mnohem více, než mu dal znáti. Byl rozhodnut vykonati včas svoje opatření.

–

Za měsíc po velkém mořském otřesu byla »Blue-Star« přibližně v týchž místech, v nichž byla tehdy překvapena mohutnou přírodní událostí. Za několikatýdenního zdržení v přístavu manilském byly opraveny všechny škody, kterými byla jachta stižena při onom vzbouření živlů. Záchranné čluny visely zas v plném počtu ve svých jeřábech a palubní stavby svítily novým nátěrem. Kapitán Powell nebyl ještě na palubě. Pokoušel se právě o první kroky o berlích v Manile. Na jeho místě převzal zatím první důstojník, George Royer, řízení jachty. Když zvonilo poledne, objevil se na můstku, aby nastoupil svoji službu. V pozdravu přiložil ruku k štítku čepice, když

spatřil ve velitelském stanovišti Roddingtona ve společnosti dra Wegenera.

Oba seděli u stolu a zaměstnávali se novým přístrojem, který byl do »Blue-Star« vestaven za posledního pobytu v Manile. K tomu účelu musila loď dokonce do suchého doku. V čáře vnoru, asi metr pod vodní hladinou, byly na pravém i levém boku dmuchavkou vyříznuty dva kruhovité otvory lodního trupu a do nich byly zapuštěny dvě bílé železné schrány. Z nich vedly kabely ke generátorům uvnitř lodi a dále k lesknoucímu se přístroji ve velitelském stanovišti, nad nímž teď Roddington a dr. Wegener skláněli hlavy.

Když první důstojník přecházel po můstku, spatřil, jak doktor Wegener stiskl lesklou mosaznou klapku, a zdálo se mu, že slyší v témže okamžiku hluk, podobný výstřelu nebo detonaci, která jako by vycházela z vody na pravém lodním boku. S lehkým trhnutím ramen pokračoval v chůzi. A tak už nemohl pozorovati, jak Roddington a dr. Wegener s údivem zírali na číselnou stupnici přístroje, na níž se ukazovatel zastavil při číslici 9800.

Když došel poručík Royer k pravému okraji můstku, slyšel po druhé ránu z vody vzhůru. A když se zastavil uprostřed můstku před velitelským stanovištěm, zavolal naň Roddington.

„Přejete si, Mr. Roddingtone?“

„Určete, prosím, znovu polohu lodi, Mr. Royere.“

S údivem sáhl důstojník po sextantu; co měl znamenat tento rozkaz? Vždyť přec právě před čtvrthodinou učinil jeho předchůdce na můstku polední pozorování a zapsal podle něho polohu lodi do námořní mapy.

S málo přívětivým pohledem na dr. Wegenera se dal do práce a vrátil se zakrátko do stanoviště s kusem papíru, na němž bylo načrtnuto několik číslic.

„Prosím, Mr. Roddingtone, zde je určení polohy. Devět stupňů čtyřicet minut severní šířky, sto dvacet šest stupňů patnáct minut východní délky.“

„Děkuji vám, Mr. Royere,“ řekl Roddington. Strážní důstojník vyšel opět na můstek. Wegener a Roddington pohlédli tázavě na sebe.

„Co tomu říkáte, doktore Wegenere?“ přerušil Roddington mlčení.

„Pozorujme tyto skutečnosti, Mr. Roddingtone. Určení polohy Royerem právě provedené je beze sporu přesné. Lodní mapa udává zde mořskou hloubku šest tisíc metrů. Tento údaj je najisto spolehlivý. Měření bylo provedeno německou vyměřovací lodí »Emden«. A měření, která jsme právě provedli ozvěnovou metodou, udávají nám hloubku devíti tisíc osmi set metrů. Je tedy možný jen jediný závěr, že totiž se zde mořské dno za velkého otřesu propadlo o tři tisíce osm set metrů.“

Roddington vyskočil. „Je něco podobného myslitelno, doktore Wegenere? Pokles půdy o skoro čtyři tisíce metrů? Máte pro to vysvětlení?“

Němec prohrábl oběma rukama svoji kštici.

„Pokusím se, Mr. Roddingtone, vám tu věc v krátkosti vysvětliti. Je zde jedna velmi hodnověrná teorie, kterou stanovil před lety nějaký můj jmenovec. Filipíny postupují pod silou slapů ponenáhlu, ale stále k západu a na jejich východní straně se musí tudíž tvořiti závalový příkop. Je to tak zvaná Emdenská hlubina, nad níž se právě nalézáme. Trochu dále k východu vyměřila »Emden« již před lety vůbec největší známou hloubku více než desíti kilometrů. Poslední velký mořský otřes byl zevním znakem toho, že se ta hmota sesedla zatím ještě hloub. Takový závalový příkop je jako trhlina ve skle. Jakmile tu jednou je, má vždy sklon rozšiřovati se dále.“

Roddington přisvědčil. „Rozumím vám, doktore… jak to pak bude vypadati dále na východ?“

Dr. Wegener pokrčil rameny.

„To nelze předvídati, Mr. Roddingtone. Snad se tam mořské dno zvedlo, snad kleslo ještě hloub. Musíme plouti dále a měřiti, až přijdeme na největší hloubku. Čím hloub, tím lépe pro naše účely.“

Během nejbližších hodin nehnuli se Roddington a dr. Wegener s můstku. Dávno již odevzdal Royer hlídku příštímu důstojníku, pošeptav mu při tom několik kritických poznámek o činnosti Roddingtona a německého doktora. Již přicházela noc, ale ta nezabránila oběma, aby nepokračovali ve svém měření a aby nepožadovali každé půlhodiny nového určení polohy lodi. Steward

musil jim přinésti večeři na můstek, a tak to šlo dále ještě přes třetí hlídku.

Hodiny ve velitelském stanovišti ukazovaly na půlnoc. Již po půl hodiny plula jachta jen se čtvrtinou páry a pohybovala se ve stále se úžících kruzích. Roddington uzavřel zatím dveře, takže žádný nemohl slyšeti, o čem spolu hovořili.

„Jsme nad nejhlubším bodem, doktore?“

„Beze vší pochyby, Mr. Roddingtone. Ozvěnová olovnice hlásí nám zde hloubku čtrnácti a půl kilometrů. Nejméně čtrnácti a půl kilometrů, Roddingtone!“

„Proč »nejméně«, doktore?“

„Protože nevíme, zdali mořská voda pod tím ohromným tlakem v hloubce nepřenáší zvuk rychleji. Nebylo by nemožno, že je tu moře ještě o jeden nebo dva kilometry hlubší.“

„U čerta, doktore! To by bylo nade vše očekávání příznivé.

„Něco jiného je ještě příznivější, Mr. Roddingtone. Jsme zde ještě v amerických vodách.“

Roddington se naklonil nad mapou a zamířil prstem na místo, které zdaleka vypadalo jako nečistá skvrna. Byl to shluk číslic, které doktor za posledních dvanáct hodin tužkou vepsal.

„Máte pravdu, doktore Wegenere, jsme ještě v třicetimílové hranici siargaoské… hm…! Platí toto třicetimílové pásmo vůbec dosud? To bylo přece jenom prohibiční zařízení, abychom mohli lépe zchytati pašované sudy lihovin… neplatí dnes už zase staré třímílové pásmo?“

„Musí platiti, Roddingtone! Nikdy jsem neslyšel, ani nečetl, že by se oné hranice Spojené státy byly zase zřekly. A kdyby už neplatila, musila by být znova zavedena. Naše věc je tisíckrát důležitější než celá prohibice.“

Royer přišel na můstek, aby nastoupil znova službu. Tu se otevřely dveře, Roddington a dr. Wegener vyšli. Lehkým pokynem hlavy opětoval Roddington Royerův pozdrav.

„»Blue-Star« setrvá až do východu slunce na tomto místě, Mr. Royere. Pohybujte se jen tak rychle, abyste se udržel na místě, a stanovte polohu lodi každou půl hodiny. Dobrou noc, Mr. Royere!“

Oceán byl hladký jako zrcadlo, když vysvitlo slunce nového dne. Téměř nepravděpodobně modrým se jevilo moře, nad nímž se klenulo bezoblačné nebe. Ani vánek se nepohnul. Se zastavenými stroji ležela »Blue-Star« nehybně na vodě. Vpředu na přídi jachty stál dr. Wegener a vedle něho opíral se Roddington o podivný naviják.

„Nádherné počasí, Mr. Roddingtone, nejlepší, jaké si k svým pracím můžeme přáti," poznamenal dr. Wegener. Ruka Roddingtonova přejela jakoby s laskáním po lesklém jemném ocelovém drátě, jenž plnil buben navijáku.

„Začněme, doktore," řekl s lehkou netrpělivostí. „Zavolejte lidi sem k navijáku."

Dr. Wegener potřásl hlavou.

„Uděláme to jinak, Mr. Roddingtone. Klidné povětří dává nám k tomu možnost. Pojďte se mnou na záď. Dnes mohla by moje nová vrhací olovnice ukázati, co dovede."

Rozkazy zazněly. Jeřáby jednoho záchranného člunu otočily se ven mimo palubu. Jeden vykládací otvor byl otevřen. Hák jeřábu ponořil se do něho, vytáhl veliký koš z nitra lodi a posadil jej do vyložené lodice.

Čtyři lodníci s vesly a pátý ke kormidlu šplhali se do loďky. Roddington a dr. Wegener je následovali. Vesla se vnořila do vody, osm mohutných paží zahnalo člun na sto metrů stranou od »Blue-Star«.

Dr. Wegener otevřel koš. Vyňal z něho něco dlouhého, lesklého, skleněného a těžkou olověnou kostku. Mimoto podivnou kovovou konstrukci, sestávající z řetězů a zvláštních svorek.

„Chtěl byste být tak laskav, Mr. Roddingtone, a podržet vrhací olovnici svisle? Opatrně, prosím! Je sice vyzkoušena na tlak tří tisíc atmosfér, ale mimo vodu je to přec jenom skleněná a křehká věc."

Zatím co Roddington držel olovnici, spojil ji dr. Wegener svorkou s olověnou krychlí. Kus olova vážil jistě víc než metrický cent. Musil přivolati dva lodníky na pomoc, kteří zvedli blok a drželi jej nad okrajem člunu, zatím co on sám vzal Roddingtonovi skleněné těleso z ruky a držel je nad tím.

„Blok spusť!" velel doktor.

S plesknutím padl blok do moře. Lehce vyklouzlo skleněné těleso doktoru Wegenerovi z ruky a následovalo. Jen okamžik bylo obé ještě viděti, pak je hloubka pohltila. A již vytáhl doktor hodinky, aby zjistil čas.

„Přesně sedm hodin dvanáct minut, Mr. Roddingtone."

Aniž dobře věděl, proč tak činí, pohlédl Roddington též na svoje hodinky.

„Souhlasí, doktore Wegenere. Co teď dále?"

„Teď se vrátíme na »Blue-Star« a v klidu posnídáme."

„Máme tolik času, doktore?"

Onen přikývl. „Blok a olovnice jsou tak naměřeny, že současně padají dolů rychlostí čtyř metrů ve vteřině. Se stejnou rychlostí vystoupí skleněné těleso samo, až se po nárazu na mořské dno od bloku odpoutá. Podle toho můžete si sám lehce vypočítat, že olovnice může vyplavat na povrch až teprve za dvě hodiny."

Vesla se ponořila do příboje. Člun plul k lodi zpět, ale nebyl vytažen na palubu. Roddington nařídil, aby byly spuštěny schůdky a člun k nim přivázán.

V doprovodu dr. Wegenera odebral se k svému oblíbenému místu na zádi, kde zatím stewardi připravili vše k snídaní. Doktor posunul svou židli tak, aby měl palubní hodiny stále v dohledu. Za jídla točil se jejich rozhovor stále kolem hlavního bodu pokusu, na jehož šťastné skončení tu čekali.

„Je to vlastně bláznivá myšlenka od vás, milý doktore," řekl Roddington. „Vaše olovnice klesá, přenechána sama sobě, do hloubky dvou geografických mil. Je to zpropadeně dlouhá cesta… ačkoliv… chci-li připustiti, že skutečně padá jako kámen ve vzduchu, přesně kolmo dolů. Tam uvolní se skleněné těleso od olověného břemene a stoupá, osvobozeno od zatížení, zase vzhůru. Ale bude-li to zase svisle, zdá se mi více než pochybno. Jen nepatrná odchylka od kolmice musila by dostačiti, aby vystoupilo na hladinu o několik set, ba o několik tisíc metrů daleko od místa, kde jste je spustil dolů. Jak je chcete potom nalézti?"

Dr. Wegener postavil svůj šálek s čajem, dříve než klidně odpověděl.

„Konečná forma mé vrhací olovnice je výsledkem mnohých pokusů. Skleněné těleso je opatřeno šroubovitými ploutvemi, které je udržují i při výstupu přesně v svislém směru. Jsem přesvědčen, že olovnice vypluje právě u místa, odkud byla svržena, přes obrovskou hloubku.“

Roddington učinil dru Wegenerovi žertovnou poklonu.

„Všechna čest, doktore! Dosáhl-li jste toho, umíte více než jísti chléb. Ale pročpak jste dal postaviti ten nový naviják, když už ho vlastně ani nepotřebujete?“

Dr. Wegener sepial ruce a sklonil hlavu, jako by chtěl učiniti doznání.

„Tehdy, když jsme jej postavili, Mr. Roddingtone, počítali jsme s hloubkou nejvýše deseti kilometrů. Teď však se musíme připraviti na patnáct.“

„Co znamená několik kilometrů více nebo méně?“ nadhodil Roddington. „Obstaral jste přece na Manile padesát kilometrů drátu. Na Filipínách nelze dnes dostat klavírní strunu!“

„Udělal jsem to pro případ nouze, Mr. Roddingtone. Půjde-li to bez drátu, bude mi to milejší.“

„Ale proč jenom, doktore Wegenere?“

„Zapomínáte na tržnou délku, Mr. Roddingtone. I nejlepší ocelový drát, nejpevnější ocelová tyč povolí pod břemenem své vlastní váhy, přesahuje-li jejich délka deset kilometrů.“

Roddington se položil do své židle a zavřel oči. Jeho tvář střídavě rudla a bledla. Bylo zřejmo, že poslední slova doktorova, ačkoliv se jednalo jen o střízlivou fysikální skutečnost, ho velmi vzrušila. Trvalo několik minut, než se zase vzpamatoval a mohl promluvit.

„Pane na nebesích, tržná délka, doktore! Tím se řítí všechny naše plány. Ve staré emdenské hloubce byli bychom právě ještě mohli provésti svoje úmysly. A nové změny na mořském dně… zdály se nám s počátku vítanými… teď přinášejí nám obtíže, které…“

„K těmto změnám přihlížel jsem už ve svých posledních výpočtech, Mr. Roddingtone,“ vpadl mu doktor do řeči. „Nedělejte si proto žádných zbytečných starostí, dbejte jen všemi prostředky o to, aby ocel měla opravdu žádané dobré vlastnosti. Obrovský tlak v nové hloubce dělá mi větší starost nežli tržná délka. Technika zná různé

způsoby, jak se s ní vypořádati, avšak tlak patnácti set atmosfér není maličkost. Myslete jen stále na to, že v té ohromné hloubce tam dole je každý čtvereční centimetr vaší ocelové konstrukce zatížen tlakem půl druhé tuny.“

„Na moji ocel se můžeme spolehnouti!“ zvolal Roddington, jemuž doktorova slova dodala nové důvěry. „Ve svých posledních radiových depeších hlásil Dickinson pokroky, jež překročují ještě jeho nejsmělejší očekávání.“

Ručička hodin zatím zvolna postupovala. Dr. Wegener povstal.

„Podle mých výpočtů musila by olovnice ve dvou až třech minutách vyplavati. Pojďte, Mr. Roddingtone, půjdeme k obrubnici. Snad bylo by záhodno, aby se »Blue-Star« trochu pohybovala, jen zcela pomalu, právě jen tak, aby se nic, co přijde z hlubin, nezachytilo pod jejím kýlem.“

Roddington sáhl po telefonu a dal tento rozkaz na můstek. Pozvolna se dostala jachta do pohybu. Dr. Wegener pátral intensivně po krajině, kde ponořil vrhací olovnici. Nezadržitelně putovala ručička palubních hodin kupředu. Čelo doktorovo se chmuřilo.

„Ted‘ by to musilo přijít,“ hučel před sebe. „Ah! Tu je to! Vidíte, tam přichází zpět část toho, co jsme před několika hodinami vhodili do vody. Jen dvě minuty zpoždění. Bezvadné…! dokonale znamenité. Půjdeme vytáhnout olovnici.“

Hned poté odrazil člun od jachty. Doktor si nedal ujíti, aby vlastnoručně nevytáhl z vody svoji olovnici. Jako poklad držel skleněný předmět v náručí. Zatím co se člun vracel k »Blue-Star«, ukázal Roddingtonovi na místo, až po které bylo jasně žlutě zbarveno uvnitř tmavé obložení dlouhé skleněné trubky, jež tvořila hoření část olovnice. Na stupnici v trubce se jevila v tomto bodě číslice „15“.

„Patnáct kilometrů,“ šeptal Roddingtonovi. „Viděl jste to. Moře tu má hloubku přesně patnáct kilometrů.“

Znova se zadíval Roddington upřeně na olovnici.

„Je to správné, doktore! Patnáct kilometrů.“

„Dobrá, viděl jste to též.“ Dr. Wegener naklonil se přes palubu, ponořil ruku do moře a nechal splynouti několik kapek vody s vrchu do trubice. V okamžiku zbarvilo se vnitřní obložení po celé délce do

světlé žluti. Nikdo nebyl by už mohl poznati, jaká hloubka byla naposled olovnicí naměřena.

Když se vrátili na palubu, nemohl se Roddington zdržeti otázky:

„Proč jste prve smazal znaménko na své olovnici, doktore Wegenere?“

„Považoval jsem to za účelné, Mr. Roddingtone. Lidí, kteří se zajímají o naši zdejší činnost, je víc, než si snad myslíte!“

Roddington vzhlédl udiveně k doktorovi.

„Máte nějaké určité podezření…? Snad na Corporation?“

Dr. Wegener pokrčil rameny. „Opatrnost matka moudrosti, Mr. Roddingtone. Vzpomeňte si jen, že v Manile dva lidé posádky použili příležitosti a zmizeli navždy.“

„Ach, vzpomínáte ještě na ty dva ničemy? Dostali jsme šťastnou náhodou hned náhradu. To byla přec běžná denní příhoda.“

„Nevím, Mr. Roddingtone, snad si dělám zbytečné starosti… avšak přemýšlím o tom, proč ti dva opustili palubu!“

Roddington mávl opovržlivě rukou.

„Tisíc příčin to může mít. Snad dobré zaměstnání v některém cukrovaru nebo na některé pile… snad prostě touha po dobrodružství. Kdo může vědět, co se najednou děje v hlavě takového lodníka?“

„Zapomínáte, milý Mr. Roddingtone, že ti chlapi odešli bez své mzdy. To jinak neudělá námořník tak snadno. V každém případě bude dobře, budeme-li se dívat na prsty těm dvěma novým, které jsme v Manile dostali náhradou. Nemám v obzvláštní lásce tyto filipínské míšence. Až podnes nepozoroval jsem nic podezřelého. Ale opatrnost nemůže v žádném případě škodit. Když už by někomu napadlo očichávat olovnici, ať se aspoň nedoví, jakou hloubku jsme jí změřili-.“

Pak následovala dlouhá rozmluva mezi Roddingtonem a dr. Wegenerem, v níž šlo hlavně o právě naměřenou hloubku a tím nastalé změny původního plánu – až dospěl Roddington k odhodlání uskutečniti podnik, jímž se zabýval již po mnoho měsíců, i v novém, větším rozměru.

Byl si velmi dobře vědom, že při tom sází vše na jednu kartu. Kdyby se jeho záměr nezdařil, stal by se téměř žebrákem. Vedl-li by

však k vytčenému cíli, znamenalo by to nejen nové velké bohatství, avšak mimoto byl by slaven jako tvůrce nové techniky, jako dobrodinec, ba jako zachránce své země. Byl to obrovský experiment, do něhož mínil vložit svých sto milionů. Nekonečně mnoho mohl tu vyzískati – avšak také ztratit vše.

–

Ředitel Curtis seděl s presidentem Pricem v jeho pracovně. Obsahem jejich rozhovoru byl James William Roddington.

„Ten člověk nám opravdu předkládá hádanky," řekl Price. „Po celé měsíce prohání se okolo Filipin. Podařilo se mi, když se po onom velkém otřesu uchýlil na Manilu, umístiti na jachtě jednoho z našich agentů. Zde mám zprávy toho muže. Píše, že se Roddington na palubě »Blue-Star« zabývá fysikálními pokusy. Pokud on tomu nějak rozumí, mohlo by jíti o zkoumání hloubek. Roddingtonovým společníkem při tom je nějaký Němec dr. Wegener, s nímž prý je podivuhodně kamarádský a důvěrný."

Price podal řediteli Curtisovi dopis. „Snad budete vy z té škrabanice moudřejší."

Curtis přelétl dopis. „Hm, to skutečně vypadá skoro tak, jako kdyby se Roddington byl dal na zkoumání mořských hloubek a neměl už žádného zájmu o průmyslové otázky."

„Myslil jsem si to s počátku také, Curtisi, až jsem obdržel tuto druhou zprávu, odeslanou osmačtyřicet hodin po první."

Curtis sáhl po druhém dopise. A zatím co jej četl, napínaly se rysy jeho obličeje.

„Co to znamená… Price? Že zakoupil v jižní části Mindanao u Davao lesy se stavem pěti milionů pevných metrů? Zakoupil mimoto velké pozemky u zálivu Davaoského? Že má v úmyslu postavit tam velké dílny? I při tom je německý doktor stále s ním. Zdá se, že je jeho poradcem také v technických věcech – čert aby byl z toho moudrý!"

Podepřel si hlavu do dlaně.

„Člověk by si mohl myslit, že jim běží o zužitkování dříví ve velkých rozměrech. O dříví se ostatně Corporation nezajímá. A proto

se Roddingtonovými nákupy v Davao nemusíme příliš znepokojovat.“

„Zůstane-li při dřevě,“ nadhodil Price. „Podle toho, co jsme slyšeli z Trentonu, není pochybnosti o tom, že se v jeho ocelárnách pracuje plnou parou.“

„Chtěl bych vědět, na čem?“ řekl ředitel Curtis. „Obchod s ocelí byl v posledních měsících ve Spojených státech zpropadeně tichý. Ani ministerstvo války neučinilo nové objednávky. Jak intensivně jsme se namáhali v posledních měsících ve Washingtoně o nové válečné dodávky! Přes naše dobrá spojení se nedalo nic dělat. Jak chce Roddington za dnešního trhu prodat svoji zvětšenou výrobu, je mi nepochopitelno.“

Price hvízdl mezi zuby.

„Poslyšte, Curtisi, doufejme, že nám Roddington ve Washingtonu nebude křížit cestu. Za života jeho otce měl koncern velmi blízké vztahy k vládě. Mohlo by se z toho leccos vykombinovat.“

„Jak to míníte?“ ptal se Curtis.

„Míním to takto: Na Filipínách se staví stále nová opevnění. Naše vláda má v plánu proměniti postupně ostrovy v nedobytnou pevnost. Roddington se potlouká stále kolem Filipín. Získává tam pozemky, aby tam založil veliké závody nám neznámého druhu. Chce vybudovat svoje ocelárny ve Státech k výkonnosti proti dnešní mnohonásobné, a nakonec nebudeme z Washingtonu dostávat vůbec žádné zakázky… vskutku, Curtisi, čím více na to myslím, tím silnějším se stává moje podezření.“

Do toho zazvonil telefon na psacím stole. Byl to Palmer, jenž se právě vrátil z Trentonu. Za několik minut poté vstoupil do pokoje.

„Sedněte si a spusťte,“ pozdravil ho Price. „Pana ředitele Curtise přece znáte.“

Palmer rozložil před sebou svoje poznámky a počal po pořádku svoje hlášení:

„Zdá se, že v Trentonu počítají se zámořskými transporty. Mr. Dickinson dává stavět nový výpustný kanál z Trenton-Riveru až k továrnám, který dovolí přístup z Trentonského jezera i velkým desetitisícitunovým lodím.“

Price a Curtis pohlédli druh na druha.

„Prosím, pokračujte, Palmere!“ povzbudil agenta Price. Ten rozložil před sebou malou mapovou skizzu.

„Vidíte, Mr. Price, zde končí kanál v přístavní úžině, zde je nábřeží. Zrovna u něho leží nová velká slévárna. Sousedí svou úzkou stranou s nábřežím; a tuhle na široké straně budovy stojí nové elektrické pece.“

Se zájmem sklonili se oba ředitelé nad plánem. Žádný z nich nepochyboval už o tom, že tato nová zařízení jsou vypočtena na významné zámořské dodávky. Lámali si hlavu jen otázkou, co a komu má být dodáváno.

„Jak jste si opatřil tuto skizzu?“ ptal se Curtis.

„Dopravní letadla dolétají až k samým závodům. Celá věc stála mne jen dopravní lístek z Georgetownu do Northville a zase zpět do Georgetownu. Ostatně, právě si vzpomínám… do Northville letěli s námi dva Japonci, kteří se také zajímali o Roddingtonovy závody.“

Podezření obou ředitelů, že trentonské závody obdržely nějaké tajemné válečné zakázky od vlády Spojených států, se zesílilo při těchto posledních Palmerových zprávách.

„Co dělali ti Japonci?“ promluvili skoro současně.

Palmer se usmál. „Nic, pánové. Někdo jiný by na nich nebyl pozoroval nic zvláštního. Ale…“ úsměv na jeho tváři se zesílil, „přináleží-li člověk témuž oboru, tu se v tom vyzná. Z určitých pohybů těch dvou žlutých získal jsem přesvědčení, že měli pod plášti skryty fotografické přístroje a že pilně fotografovali.“

„A vy jste proti tomu nezakročil?“ ptal se Price.

Palmer pokrčil rameny. „Proč dělat rámus a zbytečně na sebe upozorňovat? Pro všechny případy pamatoval jsem si přesně obličeje obou Japonců.“

„Uchylujeme se s cesty,“ řekl Price. „Ať si dělali Japonci, co chtěli! Mohl jste se dovědět něco o budoucí výrobě trentonských závodů?“

Palmer odkašlal.

„V dílnách byla za posledních týdnů kontrola značně zostřena. Lidem z jiných oddělení je vstup do nových závodů zakázán pod trestem okamžitého propuštění… jenom oklikami mohl si můj důvěrník opatřit ještě nakolik údajů. V nové slévárně stojí tři těžké

stropní jeřáby, které mohou býti spojeny a mají dohromady nosnost dvou tisíc pěti set tun.“

„Nesmysl, Palmere! Dva tisíce pět set tun… To by odpovídalo váze dvaceti pěti těžkých lokomotiv.“ Price uhodil hněvivě do stolu. „To je nemožné. Vaši důvěrníci se mýlili, Palmere. Anebo jste byl úmyslně oklamán.“

Palmer se zatvářil uraženě.

„Považují-li pánové má sdělení za nesprávná, pak…“

„Mluvte dále,“ řekl Price krátce.

Palmer prohlížel znova svoje papíry. Považoval za moudřejší veškery číslice, které teď chtěl oznámit, přímo předčítati.

„V nové budově byla založena nová slevací jáma, v níž mohou býti slévána odstředivým litím dutá tělesa v délce jednoho sta metrů a o průměru dvou metrů.“

Price a Curtis mlčeli. V duchu viděli cylindry v rozměrech Palmerem právě udaných. Hlavou šly jim fantastické neurčité myšlenky nějakých těžce představitelných obrovských děl, které snad americký válečný úřad objednal u Roddingtona pro svá opevnění na Filipínách. Do jejich úvah zazněl Palmerův hlas.

„Byly postaveny čtyři elektromotory, každý o deseti tisících koní pro slevací buben.“

Price mávl unaveně rukou.

„Přestaňte už, Palmere! Máme toho dost. Jeďte do Trentonu zpět a hleďte se dověděti ještě něco více. Na výlohách nezáleží –.“

„To, co nám vypravoval, je nesmyslné,“ řekl Curtis po Palmerově odchodu. Po delším mlčení odpověděl Price:

„George Palmer je nejlepší hlava našeho zpravodajského oddělení. Až dodnes souhlasily jeho zprávy vždy.“

„Ach co!“ Curtis udělal pohyb, jako by chtěl odsunouti něco rušivého. „Tentokrát není možno, aby jeho zprávy souhlasily. Tentokrát byl oklamán.“

„Vyčkejme jeho příštích zpráv. Obávám se, že nám Roddington a jeho lidé dají ještě kus práce. Především, Curtisi, musíme mít jasno o tom, co se děje v ministerstvu války.“

Curtis povstal. „Máte pravdu, Price. Budu hned telegrafovat nové instrukce našim zástupcům ve Washingtonu. Ti chlapci musí pracovati plnou parou.“

Price kroutil hlavou. „Ne, Curtisi, nedělejte to! Tentokrát je ta věc příliš důležitá. Budu sám psát plukovníku Bartonovi ve Washingtoně a poprosím ho, aby zastával naše zájmy.“

Curtis pohlédl stranou na presidenta. Barton, jenž byl po dlouhá léta činný na významném místě ve zbrojním oddělení ministerstva války, od nedávna plukovník v záloze a dozorčí rada Corporation – – odhodlal-li se Price obrátiti na tohoto muže, přikládal asi případu Roddingtonově skutečně velikou důležitost.

–

Krátce po půlnoci přehlížel Frank Dickinson v průvodu vrchního inženýra Griffitha řadu nových pecí. Jako deset mohutných kamenných krychlí stály silné elektrické ocelové pece v jediné rovné řadě podle dlouhé stěny nové velké budovy. Temný hukot a šumot naplňovaly vzduch. Elektrická energie v síle více než sto tisíc koní byla v činnosti od časného rána, aby v nitru obrovité baterie pecí tavila a nadobro vypálila ušlechtilou ocel.

U každé z deseti pecí stál mistr se svými lidmi a u každé přijímal vrchní inženýr Griffith hlášení, že je vše v nejlepším pořádku.

U poslední peci připojil se k Dickinsonovi a Griffithovi vrchní inženýr Cranford. Ve třech pohlíželi postranními dvířky úzké strany do nové síně. Silné elektrické lampy naplňovaly ohromný prostor oslepujícím jasem až do posledního koutku. Na delší, k pecím obrácené straně prostírala se mohutná slevací jáma, o níž nedávno Palmer referoval presidentu Priceovi. Cosi černého, mohutného a oblého jevilo se na jejím dně, co se protahovalo jako gigantický cylindr do délky dobrých sto metrů.

Naproti, na druhé podélné stěně síně, bylo na vyvýšeném pódiu umístěno velitelské stanoviště. Na mramorových tabulích byly měřicí přístroje, přepínací páky a signálové lampy nejrůznějších druhů. Mimoto byly tu telefony a tlampače. Jinak byla velká síň prázdná.

Mimo Dickinsona a jeho oba průvodce, s nimiž teď vystoupil na pódium, nebylo v ní človíčka.

Vrchní inženýr Cranford pohnul teď postupně čtyřmi pákami. Čtyřmi lehkými pohyby ruky uvolnil vždy deseti tisícům elektrických koňských sil přístup k motoru. Syčení, šumění a dunění hučelo teď ze slevačské jámy. Mohutný cylindr na jejím dně se počal rychle a vždy rychleji otáčeti kolem podélné osy. Silnější a pronikavější byl hukot, zatím co ručička přístroje pomalu stoupala po stupnici… 900… 950. Teď dosáhla číslice tisíc. S tisíci obrátkami v minutě otáčela se ohromná litá forma v jámě kolem své osy.

„Pozor! Pec číslo jedna!“ mluvil Griffith do telefonu. „Pozor! Pec číslo jedna!“ řval venku tlampač.

Přepínací páka se pohybovala pod Griffithovou rukou a současně se počala venku první pec nakláněti podle své osy. Ohnivá, zářící, do běla roztavená hmota vytékala teď do stružky, valila se jako ohnivý had k síni, protékala do ní otvorem ve zdi a rozlévala se jako ohnivá záplava do slevací jámy.

Rychle za sebou volal telefon další rozkazy ven do noci:

„Pec číslo dvě! Pec číslo tři! Pec číslo čtyři!“

Na deseti místech současně uvolnila se cesta oceli do běla roztavené. Deset žhavých potoků se spojilo v jediný proud, který se syčící a žhavý řítil do jámy a do kroužící slevací formy.

Zvuk, jediný sonorní tón, zahučel, signálové hodiny hlásily půl jedné. Tu počínal tok ochabovati, žhoucí proud ustával, pece byly prázdné. Dva tisíce tun tekuté oceli se vlilo do slevací formy a bylo současně s ní strženo do šíleného kroužení. Temněji duněly elektromotory, jež teď mimo váhu formy musily otáčeti i tímto množstvím oceli.

Metodou odstředivého lití, o níž mluvil Palmer a jíž se Price smál jako nemožnosti, byla zde po prvé lita ohromná trouba. Množství oceli, jež vyřinulo z pecí, nevyplnilo formu úplně. Neodolatelnou mocí byla odstředivou silou rozháněna tekutá žhavá masa ven proti ohnivzdorné stěně formy – a stlačována – zatím co právě ve středu povstala světlost v šíři jednoho metru.

Byl to experiment, jehož se dosud neodvážila v těchto rozměrech žádná ocelárna a k němuž se hned tak také žádná neodhodlá. Stem

různých myšlenek a obav zmítáni, ztrávili tři inženýři na velitelském stanovišti jako v horečce onu půlhodinu, po niž proudil žhavý kov do formy.

Což stala-li se přes veškeru péči chyba ve výpočtu – nevydrží-li slevací forma, otáčená silou čtyřiceti tisíc koní, obrovský tlak tekuté, žhavé oceli – roztrhne-li se – příšerná katastrofa by to byla. Celá ohromná síň by se v několika vteřinách stala žhoucím peklem. Lehčeji vydychli, když poslední ocel se vlévala do formy, u vědomí, že teď už centrifugální tlak nemůže vzrůstati. Až posud vydržela jejich konstrukce, jejich výpočty souhlasily.

Čas plynul dále. Bez ustání dunělo síní hučení elektromotorů. Bez hnutí seděli tři muži před přístroji velitelského stanoviště. Vzcházející den svítil již okny, když se Dickinson zvedl a zahalil do pláště, jako by ho mrazilo.

„Kritické hodiny jsou za námi, pánové. Podle lidského úsudku nemáme se už čeho obávati. Myslím, že můžeme sem teď vpustiti své lidi."

Cranford uchopil telefon. Ve vzdálené kolně bylo slyšeti, co mluvil. Přisluhující mužstvo velitelského stanoviště vydalo se na cestu k síni. Sem tam promluvili, položili otázku. Nedovedli si dost dobře vysvětliti, proč musili býti v oné vzdálené kolně už od půlnoci pohotově, a jejich údiv vzrostl, když procházeli podle baterie pecí. Všechny peci prázdny. A jejich mužstvo už zase v práci, aby je znova naplnilo pro příští tavení. A v síni viděli s úžasem, že šéf podniku s oběma svými vrchními inženýry sám prováděl lití, zatím co oni čekali jinde. Proč? Nač…? Nemohli pro to nalézti vysvětlení. Vrtíce hlavami odebrali se na svá pracovní minia. Cranford zůstal v síni, Dickinson a Griffith opustili továrny.

Osmačtyřicet hodin zpívaly motory svou šumnou píseň a otáčely bez ustání velkou odstředivou formou kolem její osy. Po třetí se blížila půlnoc, když se do síně vrátil Dickinson. Stručný povel, čtyři pohyby pákami a motory zastavily svoji práci, obrovitý cylindr ležel v klidu. Nové povely a část osazenstva vstoupila do jámy, zaskřípěly šroubové klíče, zaduněly údery kladiv a zvolna se rozevřel mohutný cylindr. Jako předpotopní nestvůra ležel před nimi v matném lesku ulitý kus, obrovská, sto metrů dlouhá ocelová trouba.

Tři mamutí jeřáby velké hally se daly do pohybu. Nosné řetězy se spustily do otevřené formy. Skřípavě a zvonivě se napínaly pod vahou, která na nich visela. Pomalu se zvedala gigantická trouba z jámy, vznášela se ke středu síně, a klesla na vlak vozíků, které tam stály na kolejích.

Také druhý výpočet inženýrů trentonských závodů souhlasil. Mohutný litý kus byl dobře vychlazen, právě tak na teplotu ruky. Se skřípěním se otvíraly posuvné dveře čelné stěny síně. Lokomotivy přijely a vyvezly vlak vozíků ven na vzduch.

Zatím nastávala čtvrtá hodina ranní; měsíc stál ještě vysoko na obloze. Jeho světlo padalo na jedoucí vlak a na obrovitou troubu. Jeho paprsky pohrávaly si na světélkující vodě přístavní zátoky a na mohutných tvarech velkého oceánského parníku, který ležel u nábřeží. Záď lodi byla obrácena ke zdi nábřeží. Po těžkém nákladním můstku vedly koleje z nábřeží dále k otvoru na lodní zádi.

Nezadržitelně sledovala lokomotiva svou dráhu. Teď zmizela v temnotě a jako ohromná housenka leze za ní vlak s ocelovou troubou do nitra lodního trupu. První z mnohých obrovských trub, které Roddington v Trentonu musil ulíti k uskutečnění svého velkého záměru, byla na palubě transportní lodi. S oddychem si přetřel Dickinson čelo, pak šel, aby sestavil radiovou depeši, která o tom měla donésti zprávu do Davao. Hukot a šumot zaznával mu vstříc od pecí. Tam vřela již další žhavá ocelová lázeň pro příští odlitek.

Ve velké halle bylo při práci osazenstvo asi padesáti mužů. Část lidí přivážela písek a šamotovou maltu na vozících ke slevací jámě, jiná část byla zaměstnána na dně jámy opravou ohnivzdorného vyložení velké odstředivé formy, všude tam, kde utrpělo poškození vlivem žhavé tekuté oceli. Přiváženým stavebním materiálem bylo opravováno a připravováno pro příští lití.

Materiál k těmto opravným pracím byl navršen uvnitř síně na jedné z čelních stran. Tam jej lidé vybírali a dováželi k místu použití. Právě odjeli dva dělníci s vozíky, na okamžik nebylo nikoho u složeného materiálu.

Tu se počalo v tmavé hromadě cosi hýbati. Z písku se šinula hlava a za ní následovala rychle ramena a tělo. Jako had plazila se po zemi šedá postava k malým dveřím v čelní stěně. Ted‘ se muž

vzpřímil. Zvuk stisknuté kliky zanikl ve všeobecném hluku. Úzkou skulinou proklouzl ven a dveře za ním zase zapadly.

Zatím se sklonil měsíc pod obzor a postava se pohybovala opatrně kupředu, využívajíc pozorně každého stínu. Teď dostihla nábřeží a prolézala stínem náspu hned podle břehu spojovacího kanálu… Dvě stě metrů, tři sta metrů… a dosáhla místa, kde kanál opouští území dílen.

Ozvaly se kroky. Bez pohybu zůstala postava ležet a tiskla se těsně k náspu. Sotva tři metry od ní vzdálen procházel hlídač, který tam neustále patroloval. Ozvuk jeho kroků slábl, až zanikl v temnotě. Beze zvuku sklouzlo cosi s náspu do vody, beze zvuku plulo to kanálem dále. Dvě stě metrů… tři sta metrů… pak vystoupila postava z vody, zastavila se na chvíli, aby mohla voda stéci s jejích šatů a spěchala pak směrem k ulici, která vedla souběžně s kanálem.

A nyní ve světle hořících luceren bylo možno poznati více. Byla to štíhlá křehká postava, podle šatů muž. Jeho obličej, neklamalo-li zdání, byl tváří Asiata Dalekého Východu.

Rychle spěl ulicí kupředu. Brzy dostihl prvních domů trentonských a zahnul do postranní ulice. Zastavil se před vilovým domem, klíč v jeho ruce otevřel zahradní branku, druhý domovní dveře. Bez hluku zapadly dveře za ním.

–

„Ubezpečuji vás, plukovníku Bartone,“ řekl generál Grove ke konci dlouhého rozhovoru, „že vaše dohady nejsou na místě.“

Lehké škubnutí proběhlo plukovníkovými rysy. Ještě před rokem zastával v ministerstvu války úřad, který dnes vedl generál Grove. Z dlouhé zkušenosti věděl, kolik je možno věřit podobným ujištěním úředních míst. Generál zpozoroval pohyb v rysech druhého a pokračoval povýšeným hlasem:

„Dávám vám své slovo jako důstojník, plukovníku Bartone, že nesouhlasí nic z toho, co jste mi zde přednesl jako dohady a obavy vašeho koncernu.“

Plukovník Barton se krátce uklonil.

„Děkuji vám, generále. O vašem slově nepochybuji. Byla tedy naše společnost chybně informována.“

Poměr mezi Bartonem a Grovem byl trochu podivný. Následkem Bartonova odstoupení mohl tehdy Grove být povýšen. Obdržel jeho postavení v ministerstvu války a měl mu být vlastně zavázán k díkům. Ale do tohoto pocitu se mísilo trochu závisti, vzpomenul-li skvělého, vysoce honorovaného postavení, které Barton zaujímal u Corporation. Grove by si byl přál zachovati si otevřenou cestu k podobné možnosti, a byl proto plukovníku Bartonovi ochotně k službám, pokud to připouštěly povinnosti jeho úřadu.

„Informace vaší společnosti se tentokrát opravdu neshodují, plukovníku Bartone,“ pokračoval, „ačkoliv by se zdály dosti pravděpodobné. Myšlenka není nikterak špatná. Někdo vyrábí zde ve Státech výhradně lité nebo kované kusy, o nichž posud nikdo nemůže říci, k čemu mají později sloužiti. Dováží je do nějakých velmi vzdálených dílen, třeba na Filipínách, a tam teprve přistoupí ke konečnému zpracování. Dalo by se při tom snadno zachovati tajemství nových zbraní, třeba obrovských děl, o nichž jste hovořil.“ Zdálo se, že generál, zatím co mluvil, přichází na novou myšlenku, neboť pokračoval živěji: „I nesprávná informace může někdy vésti k užitečným popudům, plukovníku Bartone. Byla by Corporation v případě potřeby ochotna založiti dílny na vhodném pro nás místě na některém z Filipínských ostrovů, kdybychom jednou skutečně zamýšleli něco podobného?“

„Učinili bychom vše, abychom splnili vaše přání, generále,“ odpověděl plukovník Barton. „Naše společnost si umí vážiti zakázek ministerstva války.“

„A ministerstvo války výkonnosti vaší společnosti,“ vpadl mu do řeči generál Grove, „oznamte to, prosím, presidentu Priceovi, a vyřiďte mu při té příležitosti moje osobní poručení…“

Plukovník Barton chtěl se poroučeti, když ho Grove znovu zadržel. Když krátce poté opouštěl úřad, odnášel s sebou zakázku, která svěřovala Corporation dodání tří těžkých pobřežních baterií.

Grove i Barton byli s výsledkem své rozmluvy stejnou měrou spokojeni. Barton, poněvadž se tu osvědčil jako zástupce

Corporation; Grove, poněvadž se domníval, že opět jednou pracoval pro svoji budoucnost.

Dobrá nálada Groveho trvala ještě, když brzo poté vstoupil do restaurantu poblíže Kapitolu, kde obyčejně snídával. Z bližších známých spatřil při vstupu řadového kapitána Bancrofta z ministerstva mariny a usedl k jeho stolu. Těšil se z tohoto setkání, neboť kapitán byl příjemným společníkem.

Řadový kapitán Bancroft přináležel úředně zpravodajskému oddělení, jehož úloha byla oficiálně v tom, opatřovati si podle zpráv námořních attachés, novinářských noticek a jiných legálních pramenů informace o všem, co pro marinu Spojených států bylo důležité a co potřebovala věděti. Ale tyto jasné prameny nepostačovaly vždy k ukojení kapitánovy touhy po vědění, a tu používal jiných, značně kalnějších pramenů, o nichž oficiální služba nic nevěděla a věděti nesměla. Agentů temného původu a nejistých charakterů, kteří za tvrdé dolary přinesli často cenné zprávy, ke kterým jinou cestou nebylo přístupu. Byli to lidé, kteří také často pracovali obojetně a kteří by byli právě tak ochotni tajemství kapitánova využíti za příslušný počet yenů, franků nebo liber na jiných místech. Kapitán Bancroft znal svoje dodavatele a uměl s nimi mistrně zacházeti. Jako návnadu prozrazoval jim zprávy, které skoro, ne však úplně souhlasily, udání, jež byla správná na třicet procent, aby se za to dozvěděl o protivníkovi něco skutečně hodnotného.

Zdálo se, že dnes právě nastal zas jednou podobný případ. Na první pohled pozoroval na něm Grove jakési vzrušení, jež Bancroft nedovedl zcela potlačiti. Opatrně se pokoušel za jídla něčeho se domakati, aby přišel věci na kloub. Když číšník podával kávu, dospěl tak daleko. Náhle vyrazil kapitán s otázkou:

„Jak daleko jste se svými novými obrovskými děly, generále Grove?“

Generál odstavil šálek s kávou a podíval se naň udiveně.

„Jak? Co? Kapitáne Bancrofte… obrovská děla? Kdo vám namluvil takový nesmysl?“

Kapitán se opřel ve své židli. Bylo na něm zřetelně viděti úlevu, kterou pociťoval, když udal svou zprávu.

„Ano, generále Grove," řekl po krátké úvaze. „Marina tato děla nestaví. Ale podle zpráv mých důvěrníků je jisto, že se na nich pracuje. Zbývá tedy jen možnost, že tuto zakázku udělilo ministerstvo války. Je to ostatně velmi obratné, generále, nechat poslední zpracování dokončovat na Filipínách… a přec – mnoho vám to platno nebude. Už se toho o tom ví dosti."

„Pane Bože na nebi!" Těžce dopadla generálova ruka na stůl. „Což se celý svět zbláznil? Vypravujete mi zde, kapitáne, touž pohádku, kterou přede mnou vysypal před několika hodinami plukovník Barton od Grand Corporation. Na té historii není ani zbla pravdy. Čert ví, kdo pustil tuto tučnou kachnu do světa."

Kapitán Bancroft byl na chvíli v nejistotě.

„Víte, odkud měl Barton tu zprávu?" ptal se Grove.

„Ovšem že od Corporation, Bancrofte. Je samozřejmé, že Price dává svými agenty sledovati Roddingtona na každém kroku. Má asi závažné důvody, že vidí v trentonských dílnách povážlivou konkurenci. Smím se vás optat, Bancrofte, kdo vám donesl tento nesmysl?"

„Pod pečetí mlčelivosti vám to povím, generále Grove. Tyto zprávy mne došly – ovšem že oklikami – z tábora žlutých. Japonský námořní attaché zde ve Washingtoně založil již spis o nových obrovských dělech americké armády, a já vím tak přibližně, co v něm stojí."

Grove se naklonil kupředu.

„To by mne také zajímalo, jaké pohádky tam pan vikomt Oburu básní, neboť pohádky to jsou, slovo s to, kapitáne Bancrofte. Můžete mi říci něco bližšího?"

Kapitán přisvědčil.

„Nemám před vámi žádných tajemství, generále. Japonský attaché píše ve své zprávě, že Spojené státy se zabývají vytvářením obrovských děl, která jsou podle všeho určena k opevnění Filipín. Zpráva udává přibližnou délku na sto metrů, kalibr na jeden metr – – ,"

„By Jove, kapitáne! Ten chlap se do toho dal důkladně, avšak pochybuji přec, že mu ten nesmysl v Tokiu budou věřit. Představte si to jenom… sto metrů délky – dalekonosné dělo světové války,

největší dělo, které kdy bylo postaveno, mělo jen třicet tři metry délky. A k tomu ten nesmyslný kalibr. To mu přec nikdo nemůže věřit.“

„To se zdá vám, generále. Ale ctižádostivý pan Oburu si tyto cifry nevycucal z prstů. Jeho zvědové byli v nové síni trentonských závodů při lití prvních kusů a pozorovali všechno velmi podrobně. Dokládá ve své zprávě každou číslici a každou míru přesnými údaji svých agentů. To stojí konečně přece za úvahu. V Tokiu prý pojímají celou věc velmi vážně. Po svých prvních radiových telegramech dostal attaché rozkaz, aby poslal co nejpodrobnější písemnou zprávu a aby sledoval záležitost všemi prostředky.“

Grove dopil v zamyšlení zbytek svého nápoje. Odpověděl až po delší době.

„Myslím, Bancrofte, že bychom to měli dělati také tak, a v tom případě budou musit konečně pracovati ministerstvo války a ministerstvo námořnictva ruku v ruce. Dám se teď také do spojení s plukovníkem Bartonem. Podaří-li se nám dvěma, vám i mně, využiti správně našich zpravodajství, budeme brzo věděti, co vlastně Roddington v trentonských závodech na Filipínách zamýšlí. Bude snad dokonce naší povinností varovati ho před žlutou špionáží, ale především musíme mít sami jasno.“

Když oba pánové opouštěli restaurant, byli dokonale dohodnuti o tom, co podniknouti v budoucnosti. Zvolna kráčeli Pennsylvania Avenue k bloku, v němž byly umístěny oba jejich úřady.

Brzy potom opustil restaurant jiný host. Barva a rysy jeho obličeje prozrazovaly neklamně Asiata z Východu. Jeho cílem bylo japonské velevyslanectví, kde měl krátce poté rozmluvu s námořním attachém.

–

Bylo to deset dní potom, co »City of Frisco« odplula z nového přístaviště trentonských závodů. Tato desetitisícitunová loď brázdila vody Atlantického oceánu směrem k jihu, projela Návětrným průlivem mezi Kubou a Haiti a pokračovala ve své cestě Karibským mořem.

Zrána jedenáctého dne se objevila země. »City of Frisco« pokračovala v jízdě poloviční parou a na jejím předním stěžni byl vytažen lodivodský signál.

„Až posud jsme měli dobrou plavbu," řekl inženýr Scott, jenž stál na můstku vedle kapitána Smitha, „doufejme, že bude v Pacifiku stejně dobré počasí."

Kapitán Smith, větrem ošlehaný starý mořský vlk, čenichal po větru, dříve než odpověděl:

„Myslím, že to potrvá, Mr. Scotte. Vzduchové zprávy hlásí lehký jihovýchodní vítr až k Filipinám."

Země se zatím přiblížila. Kapitán Smith ukázal rukou kupředu levého boku.

„Podíváte-li se svým dobrým dalekohledem, Mr. Scotte, uvidíte už věže Colomba a snad i něco více, co vás snad bude zajímat."

Inženýr Scott přiložil dalekohled k oku. Rozeznával v dálce siluety městských staveb. A před tím, lodi mnohem blíže, cosi nízkého, zubovitého, z čeho napříč vystupovalo množství hlavní. Po chvíli sklonil sklo.

„Viděl jste aspinvallská opevnění, Mr. Scotte? Hezké trubičky tam nastavěl Strýček Sam pro případ, že by se někomu zachtělo vniknout do kanálu. Na padesát kilometrů provrtají ty věcičky nejsilnější pancéř."

„To chápu velmi dobře, kapitáne. Panamský kanál znamená pro nás prakticky zdvojnásobení naší námořní síly. Kdybychom se přec jednou dostali s těmi pány v Tokiu do nějakého nedorozumění, bylo by jistě jejich první snahou kanál nějakým způsobem zablokovati."

Kapitán Smith se zasmál.

„Je jasno, že by se o to pokusili všemi prostředky, Mr. Scotte. Ale ztěžka by se jim to zdařilo. K tomu se má Strýček Sam příliš na pozoru, a cukrové homole, které má v zásobě pro nevítané hosty, mají zcela slušný kalibr… ovšem, že…" zašilhal po inženýru Scottovi, „ve srovnání s těmi čtyřmi troubami, které jsme naložili v Trentonu, jsou i ty obří kanóny panamských tvrzí pouhými –."

Další slova kapitána Smitha zanikla ve zvuku lodní sirény. Zatím co v krátkých přestávkách ječela, začaly se vrtule »City of Frisco« otáčeti zpět. Loď se zastavila, motorová lodice se blížila a přirazila k

jejímu boku. Po visutém lanovém žebříku vystoupil na palubu lodivod. Zaraženě pozoroval kapitán Smith, že nepřicházel sám. Za ním lezl po žebříku muž v důstojnickém stejnokroji amerického námořnictva. Silným stiskem ruky pozdravil kapitán lodivoda, jehož znal z dřívějších svých cest, a tázavě pohleděl na námořního důstojníka.

„Řadový poručík Mac Lane," představil se muž, „mám rozkaz nahlédnouti do vašich papírů, kapitáne Smithe, dříve než vplujete do kanálu."

S údivem pozval kapitán důstojníka do své kabiny. Nebylo to po prvé, co projížděl se svou »City of Frisco« panamským kanálem, avšak nikdy se ho nikdo nedotazoval po lodních papírech. Ve vodních přehradách v Gatunu, kde bylo tak jako tak zdržení, musil za svých minulých cest vždy zaplatiti poplatek desíti tisíc dolarů, odpovídajících deseti tisícům tun »City of Frisco«, ale tím byly také splněny všechny formality průjezdu.

V kabině požádal Mac Lanea, aby se posadil a předložil mu konnossementy (lodní papíry). Důstojník je pozorně prohlédl.

„Hm, kapitáne Smithe, vy přijíždíte tedy s nákladem lité oceli z Trentonu a jste na cestě do Davao. Podle papírů běží o čtyři trouby po dvou tisících tunách?"

„Yes, Sir," zabručel kapitán Smith. Vyptávání počínalo ho zlobit.

Důstojník se zvedl, avšak myslil-li kapitán Smith, že odchází, silně se mýlil.

„Chtěl bych váš náklad viděti, kapitáne."

S potlačeným zaklením sáhl Smith po své čapce a vedl Mac Lanea po železných schůdkách dolů. Jeho ruka sáhla po vypínači. Řada žárovek zazářila a naplnila skladiště neurčitým světlem. Vyhlíželo to tu jinak nežli na dřívějších cestách »City of Frisco«. Jindy bylo mohutné skladiště až ke stropu vyplněno bednami, balíky a zásilkami nejrůznějších druhů. Teď se zdálo téměř prázdné, byly tu jen čtyři ohromné ocelové hlavně, které dal Roddington nedávno v Trentonu ulíti. Spočívaly ještě na vozíkových vlacích, na nichž je v Trentonu zavezli do lodního trupu, a tyto čtyři vlaky stály na čtyřech kolejích, jež zaujímaly celou délku skladiště.

Bylo patrno, že místnost byla zvláště upravena pro tento podivný náklad.

Mac Lane se zastavil v údivu. Zkoumavým a odhadujícím pohledem přehlížel tyto obrovské ocelové hlavně, jako by si chtěl přesně vštípiti jejich rozměry.

„Tak co, pane? Hezké věcičky! Hlavně aspinvallské pevnosti jsou proti tomu hračkou.“ Kapitán Smith si nedovedl odpustiti tuto poznámku. Musil nějak uleviti své zlosti.

Zdálo se, že důstojník přeslechl jeho slova. Mlčky stoupali zase nahoru, avšak marně doufal Smith, že se konečně zbaví nevítaného hosta. Bylo tomu právě naopak. Mac Lane šel s ním na můstek a požádal kapitána Smitha, aby dal ihned odeslat bezdrátovou depeši stanici v Aspinvallu, jejíž text mu odevzdal. Text byl šifrován. Kapitán Smith nemohl ze skupin písmen usouditi na žádný smysl. Teprve, když byl radiogram odeslán a jeho příjem z Aspinvallu potvrzen, směl se lodivod ujmouti svého úřadu a vésti loď do vybagrovaného průlivu, který vede z Karibského moře plochým Limonským zálivem do skutečného kanálu.

Lodivodův člun dávno již zmizel a tak byla vlastně velmi zbytečná otázka, s níž se obrátil kapitán Smith na Mac Lanea.

„Přejete si zůstat na palubě »City of Frisco«, pane?“

Důstojník krátce přikývl. „Yes, Sir, až do Panamy.“

Zvolna pokračovala »City of Frisco« ve své cestě. Colon byl již přímo na levém boku, když odtamtud plnou parou vyrazil americký křižák.

„Haló, kapitáne Smithe! Nevidíte signál? »Vermont« vás vyzývá, abyste zastavil!“

Kapitán Smith zrudl, sahaje po rukověti strojovního telegrafu, aby dal rozkaz dolů.

„Byl byste snad tak laskav, pane, a řekl mi, co to má znamenat?“ obrátil se k Mac Laneovi.

„To má znamenat, kapitáne Smithe, že »City of Frisco« dostane na dobu své plavby kanálem na palubu stráž z »Vermonta«.“

Kapitán Smith posunul si čepici do týla.

„Projíždím dnes na »City of Frisco« kanálem po čtrnácté nebo po patnácté, pane, ale nikdy ještě nikdo neuznal za nutné dáti mi stráž na

palubu. Směl bych se dovědět příčinu tohoto mimořádného opatření?“

Mac Lane pokrčil rameny. „Rozkaz z Washingtonu, kapitáne Smithe. Víc nemohu říci.“

Křižák se zatím těsně přiblížil. Odrazil od něho člun a přivezl na »City of Frisco« druhého důstojníka s dvaceti muži. Výměna pozdravů mezi oběma námořními důstojníky, několik tiše promluvených slov, pak se obrátil Mac Lane opět ke kapitánu Smithovi.

„Dejte nastoupiti celé posádce své lodi na palubu!“

Kapitán Smith zakousl mezi zuby zaklení, dávaje rozkaz dále. Píšťala člunařova zaječela lodí. Posádka proudila nahoru a rozestavila se na přídi.

„Co se má teď ještě stát?“ zeptal se kapitán Smith mrzutě.

„Potřebuji váš soupis mužstva, kapitáne.“

George Stanley, první důstojník »City of Frisco«, jej přinesl. Mac Lane vzal mu jej z ruky tázaje se: „Znáte všechny muže své posádky osobně?“

„Yes, Sir!“

„Pak překontrolujeme mužstvo spolu.“ Se seznamem v ruce počal Mac Lane předčítati jednotlivá jména. Každý vyvolaný se musil postavit stranou a jeho jméno bylo v listině zaškrtnuto.

Kapitán Smith stál zatím s inženýrem Scottem trochu stranou.

„Rozumíte té opičárně, Mr. Scotte?“ vyrazil podrážděně. Scott kýval povážlivě hlavou.

„Mohl bych se pro to domýšleti nejrůznějších důvodů, kapitáne Smithe. Náš náklad je zvláštního druhu. Představte si jen, kdyby vám někdo, zatím co »City of Frisco« proplouvá průkopem u Culebra, vyšrouboval přívodní ventily. S osmi tisíci tunami oceli v břiše potopila by se »City of Frisco« jako kámen a kanál by byl na několik týdnů ucpán.“

Kapitán Smith udělal odmítavý posunek. „Nonsens, Mr. Scotte! Kdo by na tom měl zájem, aby něco takového provedl?“

Inženýr Scott pokrčil rameny.

„To nevím, kapitáne. Každým způsobem vidíte, že Strýček Sam si přeje jít najisto.“

Předčítání bylo u konce, zkoumavě přehlédl Mac Lane seznam mužstva. Byla v něm dvě jména, která nebyla zaškrtnuta. Ukázal je prvnímu důstojníku.

„Jací jsou to lidé, Mr. Stanleyi? Ti se nehlásili.“

George Stanley pohlédl na jména.

„Dva muži třetí topičské hlídky, pane.“

„Dejte je ihned vyhledati a povolati na palubu, Mr. Stanleyi!“

„All right, Sir.“ S několika strojníky sestoupil Stanley dolů, aby přivedl chybějící. Trpělivě se procházel Mac Lane s důstojníkem »Vermontu« po přídi. Zdáli se pohrouženi do rozhovoru, který se stával stále živějším, čím více čas plynul. A přece byl veden tak tiše, že ani kapitán Smith ani inženýr Scott nemohli pochytiti z něho ani slova.

Uplynula čtvrthodina a ještě druhá. Tu se teprve objevil Stanley se svými lidmi zase na palubě. Přiváděli pohřešované, které objevili až po dlouhém hledání v kotevní šachtě na zádi, mezi články velkého kotevního řetězu. Stopy po místě jejich posledního pobytu byly na obou topičích zřejmé. Byli pokryti prachem a pomazáni kotevním mazem, a podobali se spíše negrům než bělochům.

„Především přineste vodu a umyjte těm chlapům tváře,“ poručil Mac Lane.

Šklebě se přinesl člunař »City of Frisco« džber horké vody se sodou a velikou koňskou houbu, a obstaral čištění spíše důkladně než šetrně. Konečně povolil maz, avšak tváře obou vinníků nezbělely zcela. Zachovaly si žlutavý nádech. Bylo jasně zřejmo, že tu jde při nejmenším o východoasijské míšence.

Znova předčítal Mac Lane jména obou ze seznamu. Byla to dobrá anglická jména, a on je předčítal po druhé a po třetí. Ale snad že byli oba topiči drsným mytím člunařovým ještě zmateni, nebo to bylo z jiného důvodu, trvalo dlouho, než na to reagovali. Rozhodně delší dobu, než potřebuje normální člověk, aby se rozpomněl na své jméno.

Mac Lane a důstojník z křižáku »Vermont« vyměnili spolu pohledy, za nimiž následoval krátký rozkaz tohoto jeho lidem.

Čtyři námořníci předstoupili, vzali oba podezřelé topiče mezi sebe a odjeli s nimi k »Vermontu«. Kapitán Smith se chtěl bouřit,

chtěl protestovat proti tomu, že mu byli odebráni dva topiči, které potřeboval k obsluze kotlů, avšak inženýr Scott ho zadržel.

„Buďte rád, kapitáne, že máte ty dva šibeničníky s krku. O těch by to člověk již mohl věřit, že potopí »City of Frisco« uprostřed kanálu.“

„Ale, ke všem čertům, ti chlapi mi chybějí u ohnišť!“ proklínal kapitán Smith.

„Nerozčilujte se, kapitáne! V Gatunu se potlouká dost nezaměstnaných. Tam si můžete lehce pár nových lidí vybrat.“

Teď konečně – »City of Frisco« ležela již dobrou hodinu před Colonem – dal Mac Lane lodivodovi dovolení k další plavbě. Pomalu se dostala loď do pohybu a zamířila ke Gatunu. Zrovna za ní následoval »Vermont«. Zdálo se, že křižák má též co dělat v Pacifickém oceáně.

Další plavba prošla bez zvláštních příhod. Zatím co byla »City of Frisco« zvedána stupňovitým zdymadlem u Gatunu, podařilo se kapitánu Smithovi nalézti náhradu za oba ztracené topiče. Loď projela velkým Gatunským jezerem a horským průkopem u Culebry, a u Miraflores byla jiným stupňovitým zdymadlem spuštěna zas na úroveň hladiny světového moře. Ještě krátké zdržení v přístavu Balboa, kde »City of Frisco« znova naplnila své nádrže na olej – pro dalekou cestu do Mindanao.

Půl hodiny poté měla desetitisícitunová loď za sebou kanálovou strouhu a kolébala se na vlnách Pacifiku. Od »Vermontu«, který ji věrně sledoval v její brázdě, připlul člun, aby odvezl stráže zpět. S krátkým pozdravem poroučel se řadový poručík Mac Lane a dal se též dopraviti na křižák. Když člun odrazil, odplivl si kapitán Smith třikrát důkladně do moře.

„Díky Bohu, Mr. Scotte, že máme ty vojáky s paluby. Šlo mi to na nervy.“

Scott vrtěl hlavou.

„Pokládám to naopak za štěstí, kapitáne Smithe, že ten námořní houfec z »Vermontu« přišel na »City of Frisco«. Z historie s těmi dvěma topiči jsem dostal bolení hlavy. Musím to hned radiem hlásiti pánům Dickinsonovi a Roddingtonovi. Bylo-li cosi podobného

možno i zde na palubě vaší lodi, musíme se připraviti v Trentonu i v Davao na mnohá jiná překvapení.“

„Telegrafujte si, co je vám libo,“ bručel kapitán Smith a šel do své kabiny, aby spláchl zlost důkladnou sklenicí whisky se sodovkou.

Dobré počasí, které prorokovala radiová služba, drželo se potěšitelně, zatím co prchaly dni a hromadily se v týdny.

Kapitán Smith pozoroval to s radostí, neboť se svým těžkým nákladem oceli nad samým kýlem byla »City of Frisco« neobyčejně »tuhá« – což znamená v námořnické mluvě opak pojmu »sklonný«. Při eventuální bouři ležel by její trup nepohnutě jako kláda na vodě a musil by nechat přes sebe přelít mnohou vlnu. Kapitánovi bylo milé, že dobré počasí ho chránilo, aby se na jeho loď nemusily klásti takové požadavky.

Cesty, kterou »City of Frisco« sledovala, bylo málo užíváno. Potkala sotva dvě tři lodi až k Havajským ostrovům. V přístavě v Honolulu se krátce zdržela, aby doplnila pohonné látky. Pumpy byly ještě v činnosti, vypouštějíce olej z velkého tanku na nábřeží do lodních nádrží, když se objevil »Vermont« a přistal za stejným účelem zrovna vedle »City of Frisco«. To byla tedy asi loď, kterou kapitán Smith za dlouhé cesty z Balboa až do Honolulu občas pozoroval daleko vzadu na obzoru. Americký křižák nebyl ještě zásoben, když »City of Frisco« odpoutala lana a opustila zase přístav. Druhá polovina její plavby největším světovým mořem se počala a plynula v nejbližších dnech stejně beze všech příhod jako polovina první.

Bylo to na stoosmatřicátém stupni východní délky, krátce po půlnoci, dosti blízko ostrova Jap, když náhle z dvou různých směrů zablýskly dva světlomety a ozářily »City of Frisco«. George Stanley, jenž měl stráž na můstku, nevěnoval tomu s počátku zvláštní pozornost. Byly to patrně válečné lodi, nejspíše japonské, které tu byly na nočním cvičení. Jeho pozornost byla zbystřena teprve potom, když dlouhé světelné pruhy světlometů spočívaly se zvláštní vytrvalostí na trupu »City of Frisco«, any se obě lodi, z nichž vycházely, zřejmě blížily. Můstek byl teď ostrým jasem světlometů ozářen jako ve dne. Oslepen musil první důstojník zavříti oči,

kdykoliv chtěl lépe pohleděti na cizí lodi. Potlačil právě mezi zuby hrubé zaklení na žlutou nestydatost, když tu byl z radiové stanice doručen radiogram: Vyzvání křižáku »Katsura«, aby »City of Frisco« zarazila.

Mžikem mu prolétly hlavou jeho instrukce. Nebylo v té době nikde na zeměkouli války. Jak se mohla za takových okolností opovážit japonská válečná loď vyzvat k otočení parník amerického obchodního loďstva? Měla k tomu podle mezinárodního práva vůbec oprávnění? George Stanley nebyl si svou věcí jist. Poslal telegrafistu okamžitě dolů, aby vzbudil kapitána Smitha a požádal ho, aby přišel na můstek. Současně dal do strojovny rozkaz »Půl páry«!

Čekal ještě na příchod kapitánův, když na jedné z cizích lodí zablesklo. Dvě stě metrů před přídí »City of Frisco« zbrázdil vodu granát. Ještě nezaniklo hřmění výstřelu, když kapitán přispěchal na můstek.

„Okamžitě zarazit!“ zavolal na Stanleye a běžel dále k radiové stanici. Radiogram zajiskřil z antény »City of Frisco«. Bylo to hlášení, nebo téměř volání o pomoc, že loď byla na otevřeném moři zadržena japonskými křižáky.

»Katsura« se zatím přiblížil až na sto metrů k »City of Frisco«. Zatím co osvětlovali parník osmi světlomety, byl na straně k němu obrácené spuštěn člun.

Skřípaje zuby stál kapitán Smith na můstku vedle George Stanleye.

„Ta nestydatost přijde těm žlutým draho!“ zvolal na svého prvního důstojníka. „Nemají ani stínu práva nás zde zadržeti. Teď by tu měl být »Vermont«, ten by těm chlapům ukázal zuby.“

Ještě co mluvil, zablesklo to na třetím místě tmavým oceánem. Světlomety zkřížily odtamtud světelné kužely s kužely obou japonských lodí, osvětlily je, ozářily »City of Frisco« a jejich světlo se zesilovalo minutu k minutě. Kapitán Smith je viděl a stiskl ruce do pěstí, až ho to bolelo. Také na »Katsuře« zpozorovali cizí světlo a zdálo se, že jsou nerozhodni. Člun, který od ní právě odrazil, vrátil se zase a byl přichycen kladkostrojem jeřábu.

A pak přišuměla »Vermont«. Kužely jejích světlometů lpěly na obou japonských lodích. Kapitán Smith mohl se svého můstku jasně

pozorovati, jak se věže amerického bitevního křižáku otočily a jak těžké hlavně zamířily směrem k oběma japonským lodím.

Telegrafista ve stanici »City of Frisco« viděl také něco z toho, ale mimoto mohl ještě naslouchati jiskrovým hovorům, jež se teď rozvíjely mezi »Vermontem« a japonským křižákem. Dotaz »Vermontu«

»Katsuře«, krátký, přesný a ostrý, co celá tato věc má znamenati. Zdvořilá, vyhýbavá odpověď »Katsury«: Že mají bezpečné zprávy, že dva japonskou justicí hledaní zločinci se nalézají na palubě »City of Frisco«. Chtěli se přesvědčiti.

Hrubá odpověď »Vermontu«: Japonci mají čerta právo starati se o lidi, kteří se nacházejí na palubách amerických lodí. Ostatně přišli pozdě. Oba zločinci sedí už dávno v Colonu v bezpečné ochraně. Americká Unie dá si sama práci, aby oba bandity pověsila.

Ještě jednou zdvořilá odpověď z »Katsury«: Jsou úřadům v Colonu neobyčejně zavázáni za tuto podporu, a tím byla by snad věc vyřízena.

A již za posledních slov tohoto radiogramu se daly obě japonské lodi znovu do pohybu a zamířily na jih k ostrovu Jap.

Tím není zdaleka celá věc vyřízena. Washington řekne ještě Tokiu svoje mínění o tom, telegrafovala »Vermont« oběma vzdalujícím se křižákům. Hluboce litoval Mac Lane, že americký křižák nesměl za nimi telegrafovati také svými těžkými hlavněmi.

–

Námořní attaché vikomt Oburu seděl u svého psacího stolu na japonském velevyslanectví ve Washingtoně. Zde, kde ho nikdo nemohl viděti a pozorovati, spadla hladká, věčně usměvavá maska východního Asiata s jeho tváře. Mrzutě a starostlivě zíral na prázdný arch papíru, který před ním ležel na stole, sáhl vždy znova po peru a vždy dal mu znovu klesnouti, aniž co napsal. Nevole pana attaché měla své příčiny, neboť zprávy jeho agentů, které chtěl spojití do svého hlášení do Tokia, si navzájem příliš odporovaly.

Byla tu především rozmluva, kterou spolu vedli generál Grove z amerického ministerstva války a řadový kapitán Bancroft z

ministerstva námořnictva nedávno v jistém restaurantu a kterou spolehlivý důvěrník Oburuův stenografoval. Attaché sáhl po této zprávě a pročtl ji znova slovo od slova. Vysvítalo z ní neomylně, že ani generál, ani řadový kapitán nevěděli nic o nových amerických obrovských dělech… ledaže by… attaché byl by rád zaplašil myšlenku tak rychle, jak přišla, jako nemožnou – a přece se jí nedovedl zbaviti… ledaže by celá rozmluva obou důstojníků byla měla jen ten konečný účel, aby byl špeh, o němž věděli, přiveden na falešnou stopu. Zvláště Bancroft byl obratný protivník, jehož působení attaché již častěji pocítil. U toho bylo jistě pravděpodobnější, že by uspořádal podobný klamný manévr, než že by o tak důvěrných věcech, jako jsou přec tato obrovská děla, nevinně rozprávěl ve veřejné místnosti. Avšak… attaché došel ve svém čtení k onomu místu, kdy Bancroft mluvil také o jeho, Oburuově zprávě do Tokia… byl by to kapitán učinil, kdyby byl věděl, že rozhovoru naslouchá někdo z protivné strany?

Ale i pro to bylo lze nalézti důvod. Zmínka o zprávě mohla míti rafinovaný úmysl, dodati rozhovoru obzvláště pravdivého charakteru. Japonec se nedovedl dopracovat k jasnému názoru. Vše bylo možno, a přec tak málo podobno pravdě. S lehkým povzdechem odložil zprávu a sáhl po příští, která ho došla od jeho agenta v obvodu panamského průplavu.

„»Vermont« vedle »City of Frisco«. Námořní houfec křižáku na palubě dopravní lodi. Přehlídka mužstva a zatčení obou topičů…“ Na čele attaché utvořila se vráska. Oni oba topiči byli dva z jeho nejlepších agentů… »Vermont« sleduje celým kanálem těsně brázdu »City of Frisco«. To se zdálo býti námořnímu attaché přesvědčivým důkazem, že námořní ministerstvo mělo nejživější zájem na nákladu »City of Frisco« a že se tedy přec jednalo o nové tajné plány zbrojení, při nichž šlo podle všeho, co slyšel Oburu o hlavních v Trentonu ulitých, o nějaká fantastická obrovitá děla.

To byla druhá zpráva, avšak pochyby a starosti Oburuovy nebyly tím ještě u konce. Jeho ruka sáhla po třetím spise, který obdržel teprve před několika hodinami. Kurýrní letadlo přivezlo jej z Formosy do Washingtonu. Byl psán zvláštním agentem v Davao. Oburu jej prolistoval a četl:

„Nový průmyslový podnik Jamese Williama Roddingtona v zálivu Davao se rozprostírá na ploše jedné čtvereční anglické míle. O výrobě, jež je tam zamýšlena, se povídá toto: Jedna z velkých síní zrovna u pobřeží chová v sobě stroje k obrábění kovu různých druhů. Největší ze strojů je soustruh, upravený tak, aby na něm mohly býti obráběny kusy v rozměrech až do tří metrů průměru a sto metrů délky. Až do té chvíle není strojů ještě užíváno…“

Oburu sáhl po kapesníku a otřel si čelo. Neměl už nejmenších pochyb, že na tomto obrovském soustruhu mají býti dále zpracovávána ohromná děla. Méně jasný zdál se mu další passus, jenž obsahoval zprávy o velkých přenosných svařovacích zařízeních, která byla také umístěna v téže síni. Kroutě hlavou obrátil stránku a jeho zmatek se zesílil, když četl dále. Byla tu řeč o pěti dalších síních, v nichž stály stroje k zpracování dřeva v rozměrech dosud nikdy nevídaných. Stroje, které byly zřejmě určeny k tomu, zpracovati dřevo, jež již leželo v ohromném množství na pozemcích nových továren. Pocházelo z lesního území v blízkosti zálivu, které před nedávnem Roddington získal. Bezvýjimečně šlo tu o dříví balsa nebo dříví pramenné, které se oboje stejně vyznamenává neobyčejnou lehkostí a pevností. V nejbližších odstavcích se zpráva zabývala předpokladem, že Roddington má asi v úmyslu založiti s použitím tohoto drahocenného dřeva nový, velký průmysl. Papír se chvěl v ruce Oburuově, když obracel list. Sotva mohl ovládnouti svoje vnitřní vzrušení nad všemi těmito záhadami, událostmi a věcmi, mezitím co pročítal poslední stránku zprávy. Týkala se obsahu tří dalších síní, které byly určeny pro velkou pryžárnu. Stroje k míšení a hnětení v první síni, aby surový kaučuk čistily a mísily s potřebnými přísadami pro pozdější vulkanisaci. Skutečná zařízení k vulkanisaci byla pak v druhé síni, a konečně v třetí skladiště mnoha tisíc metrických centů látek k výrobě potřebných.

Attaché odhodil zprávu na stůl a vyskočil. Teď, kdy už pročetl znovu všechny tyto písemnosti, byl ještě mnohem méně schopen než dříve jasně si představiti, co vlastně zamýšlel podnikati Roddington ve svých nových závodech. Jen jedno se mu zdálo jisté, že totiž, měly-li býti tam skutečně dohotovovány kanóny ohromných rozměrů, mohly by zaměstnati jenom část celého velkého podniku.

Lehké zaklepání na dveře vyrušilo ho z jeho zadumání. Vešel sluha velevyslanectví a přinesl nejnovější vydání některých washingtonských časopisů. Oburu, jehož myšlenky byly ještě u zpráv jeho agentů, chtěl noviny odsunouti stranou, když tu jeho pohled utkvěl na tučně vytištěných záhlavích.

„Vážný případ v Pacifickém oceánu. Americký obchodní parník proti právu zadržen japonskými válečnými loďmi. Křižák »Vermont« se k tomu naskytl. Intervence našeho velevyslanectví v Tokiu."

Attaché přitáhl si noviny blíže. Zatím co četl text mezi titulky, sevřely jeho prsty křečovitě papír. »City of Frisco« s tajemnými hlavněmi na palubě byla tedy také účastna na této příhodě.

Po léta již byl poměr mezi americkou Unií a ostrovní říší na opačné straně Pacifiku málo přívětivý, během posledních měsíců se však ještě zhoršil. I málo významná pohnutka mohla způsobiti, aby výbušné látky, nahromaděné mezi oběma soupeřícími státy, byly přivedeny k explosi.

Jak mohly japonské lodi za tohoto stavu věcí takto jednati? Vikomt Oburu předvídal vážné diplomatické zápletky a marně hledal vysvětlení pro jednání japonských velitelů. Překročili samovolně svoji pravomoc, aby porušili mezinárodní námořní právo? Zdálo se mu to málo pravděpodobno. Anebo jednali podle vyššího rozkazu z Tokia? I tomu bylo těžko uvěřiti. Kolem »City of Frisco« strašila nová hádanka a zásah »Vermonta« neulehčil řešení. Jen jedno bylo teď attachému jasno: »City of Frisco« konala svoji plavbu z Panamy do Davao pod ochranou amerického bitevního křižáku, a to se mu zdálo přesvědčujícím důkazem pro to, že jeho první domněnka byla správná. Mohlo tu při nákladu »City of Frisco« běžeti jen o nová obrovská děla, jejichž existence měla býti tajena.

Vikomt Oburu věděl teď, jak má rozvrhnouti svoji zprávu, a jeho pero klouzalo rychle po papíru.

Ještě na jiné straně měly Roddingtonovy práce za následek těžké dohady. Vyvolaly je nové zprávy Palmerovy presidentu Grand Corporation. V nové halle v Trentonu se pracovalo horečně za denních i nočních směn. Byla založena nová slevací jáma, ve svém zařízení i v rozměrech stejná jako první. Při tomto zvětšeném zařízení, které už v nejbližších dnech mělo vstoupiti v činnost, byly

by pak závody schopny ulíti ve dvaceti čtyřech hodinách jednu z oněch obrovských hlavní, jejichž účelem si Price a jeho lidé stále ještě marně lámali hlavu.

Plukovník Barton vyhověl pozvání generála Grove a měl s ním druhou dlouhou rozmluvu. Otevřeně položil při tom na stůl zprávy, které si Corporation až posud opatřila z Trentonu, a stejně otevřeně ubezpečil ho generál Grove svým slovem a stiskem ruky, že ani ministerstvo války, ani ministerstvo námořnictva nemá s těmito věcmi nic co činiti.

President Price se chytal za hlavu, když mu plukovník Barton podával zprávu o této rozmluvě.

„Dívejme se na tyto věci jako střízliví obchodníci, plukovníku," zvolal, když Barton skončil, „rozumní lidé zakládají nové podniky jen tehdy, mohou-li je aspoň na dva příští roky plně zaměstnati. Rychleji nelze takové investice odepsati."

Barton chtěl něco odpověděti, avšak Price mu skočil do řeči. „Je to jednoduchý výpočet, Bartone! Dva roky znamenají pro ocelárnu, která nezná nedělí a svátků, sedm set třicet pracovních dní. To znamená v trentonských dílnách ulití sedmi set třiceti těchto proklatých hlavní v celkové váze půl druhého milionu tun oceli…" Price si stiskl rukou čelo. „Zblázním se z toho ještě, plukovníku, nevypátráme-li brzo, co vlastně Roddington zamýšlí."

Barton pokrčil rameny. „Je vaší věcí, jak to vypátráte, Mr. Price. Mohl jsem vám pouze opatřiti bezpečnou informaci, že Washington s tím nemá nic společného."

„Kdyby to byl jiný stát…" Price se náhle zarazil, jako by se byl ulekl vlastní myšlenky. Plukovník Barton se zachytil této poznámky.

„Myslíte na dodávky trentonských závodů cizímu státu? Nemohu tomu uvěřiti, Mr. Price. Nemyslím, že by v tomto případě byl založil dílny k dalšímu zpracování na americké půdě v Davao."

„Je to k zbláznění!" stenal Price. Zvedl se, sňal s jednoho regálu globus a postavil jej před sebe na stůl.

„Tady leží Davao," řekl a položil ukazovák na jedno místo zeměkoule. „K britskému území na Borneo je odtud, co by kamenem dohodil. Roddington mohl by míti konečně i válečnou zakázku pro pevnost Singapur."

Plukovník Barton zavrtěl hlavou. „To považuji za zhola nemožné, Mr. Price. Bylo by to v odporu s anglickou tradicí, objednávati výzbroj jinde než v Anglii.“

Price se díval stále ještě upřeně na globus.

„Nizozemská území neleží také daleko od Davao. Jsou japonskou roztažlivostí právě tak ohrožena jako anglická. Bylo by možno, že by Roddington pracoval pro Holandsko?“

„Možné by to konečně bylo,“ protáhl plukovník Barton, „avšak nepokládám to za příliš pravděpodobno. Nizozemci tam dole se spoléhají v hlavních věcech na Anglii a drží si svoje dobré peníze raději doma, než by je vydávali na vyzbrojení kolonií.“

„Ale pak, plukovníku,“ Price přetřel si čelo kapesníkem, „pak jsem se svou moudrostí hotov. Jinak je v blízkosti jediné ještě japonské území. Ostrov Formosa…“

Barton udělal zamítavý pohyb.

„Naprosto nemožno, Mr. Price! James William Roddington je právě tak dobrým občanem Spojených států jako vy a já. Vyhodil by svoje závody raději do povětří, než by dodával zbraně Japonsku. Není nic platno, musíme tedy vyčkati vývoje věcí,“ zakončil plukovník louče se.

Nálada, v níž zanechal presidenta, naprosto nebyla dobrá, a ředitelé Corporation měli v nejbližších hodinách příležitost se o tom přesvědčiti.

–

Kotelní havarie donutila »Vermont«, aby zakotvila v Manile. Odstranění poruchy dalo se provésti za týden. Ale radiogram z Washingtonu poroučel vplouti s lodí do suchého doku nového válečného přístavu a provésti při této příležitosti důkladné čištění spodku lodi.

„Zdá se, že ministerstvo námořnictví chce přezkoušeti výkonnost svých zařízení v Manile, a my k tomu máme sloužit jako zkušební králík,“ řekl řadový kapitán O’Brien, velitel křižáku, řadovému poručíku Mac Laneovi, když obdržel onu depeši. „Podle mého názoru neměla »Vermont« podobné opravy ještě zapotřebí.“

„Prostému námořnímu důstojníku je těžko rozeznati, z jakých důvodů bozi a polobozi ve Washingtonu vydávají svoje rozkazy," odpověděl Mac Lane vyhýbavě, „snad chtějí pánové nenápadně zadržeti náš křižák u Filipin a předepsati mu proto z ničeho nic čištění spodku."

„Které je zcela určitě zbytečné," vpadl mu O'Brien do řeči.

Mac Lane se zasmál. „Snad – a snad také ne, kapitáne O'Briene. Každým způsobem máme tak před sebou příjemné čtyři týdny na pevnině. Manila je krásné město, kde se dá dobře žít."

„To máte zase pravdu, Mac Lane," řekl kapitán a vsunul radiogram do kapsy. „Staň se vůle pánů ve Washingtonu! Amen. Sela."

Křižák byl vtažen do nového doku, a zatím co mnoho rukou zpracovávalo jeho trup ocelovými kartáči nejrůznějších tvarů a velikostí, nastaly posádce příjemné týdny, za nichž se mohla oddati všem radostem, které očekávají námořníka na pevnině.

Čas plynul jako letem a až příliš rychle přišel den, kdy se otevřely dveře doku a »Vermont«, svítící a blyštící všemi svými součástkami jako ze škatulky, plula zase v přístavním basénu.

Radiovou depeší hlásil kapitán O'Brien dokončení oprav »Vermontu« námořnímu ministerstvu do Washingtonu. Odpověď došla rychleji, než očekával. Dlouhý radiogram se spoustou rozkazů a plných mocí, který mu nařizoval odplouti bez odkladu do Davao a opatřiti si tam určité informace.

Několik hodin nato vyplul křižák z přístavu na volné moře. Cesta vedla úžinou Mindoroskou a Suluským mořem. Zrána třetího dne dostihla »Vermont« jižního cípu Mindanao a zamířila do zálivu Davaoského.

Mac Lane opíral se o obrubnici na zadní palubě, když k němu přistoupil O'Brien.

„Tím rozkazem, který nás došel z Washingtonu, nejsem příliš potěšen. Pánové v ministerstvu námořnictví přejí si určitá objasnění, která nám může Roddington beze všeho odepříti. Není nikomu odpověden a může si ve svých dílnách dělat a nedělat, co se mu líbí, pokud neporušuje zákony. Pravděpodobně nás zhola odbude."

„Já myslím, kapitáne O'Briene," odpověděl Mac Lane, „že »Vermont« by měla mít u Jamesa Roddingtona dobré oko. Zbavili jsme ho v Colonu dvou občanů, kteří určitě nezamýšleli pro něho nic dobrého, a pomohli jsme mu u Japu od Japonců. To jsou přece velmi cenné služby, za které můžeme očekávati, že nás vlídně přijme. Nehledě na to, že James William Roddington je sám o sobě dokonale slušný chlapík."

„Vy mluvíte, jako byste ho osobně znal, Mac Lane?"

Šibalský úsměv objevil se na Mac Laneově tváři, když odpovídal: „Čemu se tak říká osobní známost, kapitáne? Naše známost je za námi půl lidského věku, ale myslím, že se Roddington na mne ještě upamatuje."

Břehy po obou stranách zálivu se ponenáhlu úžily. Vpředu po levém boku strmělo mohutné horstvo Apo k nebesům. Skoro až k vrcholkům pokrýval jeho stráně tmavozelený listnatý les. Přímo vpředu objevily se v dálce přístavní stavby v Davao.

Kolmo na levém boku zvedaly se budovy nových závodů, které tam Roddington postavil. Lehce a půvabně jako labuť kolébal se zářivě bílý trup »Blue-Staru« na modrých vlnách, připoután na svém kotevním řetězu. Černé a těžkopádné odrážely se od něho tři mohutné nákladní parníky, zakotvené u přístavní hráze závodů. Lodi, které sem zřejmě přivezly nový náklad z Trentonu.

V blízkosti »Blue-Star« hodila »Vermont« kotvu, motorová barkassa byla spuštěna na vodu a dopravila O'Briena a Mac Lanea na břeh. Udělali sotva několik kroků od nábřeží, když jim vyšel vstříc pán v bílém tropickém obleku a ptal se jich, co si přejí. Jako ochranu proti žhoucímu slunci měl na hlavě ohromný sombrero, z něhož vyhlédaly husté hnědé vlasy v nezkrocené plnosti.

„Dobrý den, doktore Wegenere! Těší mne, že vás poznávám," řekl Mac Lane. „Chtěl bych navštíviti svého starého přítele Mistera Roddingtona."

Dr. Wegener se zarazil a snažil se získati čas. Vedl oba námořní důstojníky k administrační budově závodů a prosil je, aby se tam posadili a malou chvíli posečkali. Pak zmizel s Mac Laneovou navštívenkou v ruce. Minutu nato vstoupil do Roddingtonova pokoje.

„Máme tu návštěvu, Mr. Roddingtone. Kapitána a důstojníka z »Vermont«, která venku kotví podle »Blue-Star«. Jeden z nich…“ podal Roddingtonovi navštívenku, „tvrdí, že je vaším starým přítelem.“

Roddington přečetl jméno. „Mac Lane? Hm – že by to byl ten? Toho ovšem znám. Kde jsou ti pánové, doktore Wegenere?“

„Vedle v kasinu. Bojím se, Mr. Roddingtone, že ti pánové budou velmi zvědaví. Jak se míníte zachovat, budou-li chtíti to neb ono viděti a slyšeti?“

Roddington chvíli uvažoval, než odvětil. Váhavě plynula mu slova z úst, jako by musil každé pečlivě odvažovati.

„O našich opravdových plánech nesmí se nikdo nic dověděti dříve, než počneme s pracemi na místě samém. To si musíme stanoviti jako první zásadu, doktore Wegenere. Co se zde v dílnách děje, mohou si pánové, pro mne za mne, prohlédnouti. Moudří z toho přece nebudou.“

„Mně by bylo milejší,“ nadhodil dr. Wegener, „kdyby nikdo vůbec nic neviděl a neslyšel dříve, než bude všechno hotovo.“

Roddington měl už ruku na klice. Ale obrátil se ještě jednou.

„O této otázce jsem v posledních dnech mnoho přemýšlel, doktore. Udržeti absolutní tajemství je nemožné. Vy víte také, jakým věncem pověstí je náš podnik omotán již teď, kdy jsme teprve v počátcích. Odhodlal jsem se proto, že zasvětím nejvyšší místa naší zemské obrany v pravou chvíli do svých úmyslů a že si vyžádám ochranu našeho námořnictva pro práce na místě samém.“

„To byste chtěl udělati, Mr. Roddingtone?“

„Ano, po zralé úvaze došel jsem k tomuto rozhodnutí. Pojďte, půjdeme teď k svým hostům.“

V kasině povstal Mac Lane při Roddingtonově vstupu. Několik vteřin stáli proti sobě a patřili si do očí. Pak položil Roddington ruku na Mac Laneovo rameno.

„Jsi to opravdu ty, starý brachu? Jak sem přicházíš, Freddy?“

„Jsem to já, Jamesi. V celé slávě, jak vidíš.“ Uchopil Roddingtonovu ruku a mocně jí potřásl. Roddington promluvil znova.

„Dávno je tomu, co jsme se viděli. Před dvanácti, ne, třinácti lety dal jsi naší staré Harveyské koleji v Massachusetts good-bye a šel jsi k námořnictvu. Já jsem se musil potit ještě o rok déle na školní lavici…“

Oba staří spolužáci zapomněli na několik minut na přítomnost O’Briena a dr. Wegenera, zatím co se rychle střídaly mezi nimi otázky a odpovědi. Pobaven naslouchal kapitán rozmluvě. Ten ničema, myslil si u sebe, zná Roddingtona jako své boty, a neřekne mi o tom předem ani slova!

Dr. Wegener nechal je chvíli rozprávěti, avšak pak se vmísil do rozhovoru a navrhl, aby se v zábavě pokračovalo při společné snídaní. Brzy poté seděli ve čtyřech kolem prostřeného stolu. Dr. Wegener snažil se baviti kapitána O’Briena, neboť pro nejbližší čtvrthodinu byli Roddington a Mac Lane stále ještě zaměstnáni probíráním starých vzpomínek na společná školní léta. Teprv u kávy dal Roddington hovoru jiný směr.

„Nu, a teď jste tady a hoříte ovšem touhou prohlédnouti si moje nové závody. Jen mi nic nenamlouvej, starý kamaráde,“ pokračoval po námitce Mac Laneově. „Jste právě tak zvědaví, jako všichni ostatní, vy pánové od námořnictva,“ prohodil s pohledem na O’Briena, „snad ještě trochu zvědavější než ti ostatní.“

Kapitán zrudl. Roddington to pozoroval a obrátil se přímo k němu.

„Prosím vás, pane kapitáne, abyste námořnímu ministerstvu ve Washingtoně příležitostně oznámil, že se sám v příslušnou chvíli – až budou přípravné práce zde skončeny – obrátím na ony pány. Počítám při tom, co podnikám, pevně na podporu námořního ministerstva.“

Dr. Wegener poposedal neklidně na židli. Obával se, aby se Roddington nedal strhnouti svými vlastními slovy a neřekl více, než by bylo pro tuto chvíli záhodno. Kapitán O’Brien chtěl se poděkovati za důvěru, kterou mu Roddington svým prohlášením projevil, ale ten odmítal se smíchem:

„Později, pane kapitáne, později… všechno v pravou chvíli. Je-li vám to vhod, projdeme si teď závody.“

Když opustili administrační budovu, ukázal Roddington k nábřeží. Tři nákladní parníky, které tam kotvily ještě před hodinou,

zmizely. Daleko k jihu v zátoce bylo na obzoru sotva ještě viděti jejich dýmové chvosty, ale čtvrtá loď zatím vjížděla do zátoky. Zatím co zde ještě stáli a zírali daleko do moře, přiblížila se a přistala bokem k nábřeží, a teď se zde opakovalo divadlo, které nevítané oči už před týdny pozorovaly v Trentonu. Otvory veliké jako brány otevřely se v přídě lodi. Lokomotiva vjela do lodi, objevila se zakrátko zase a vlekla za sebou vozíkový vlak sto metrů zdéli. Jedna z těchto obrovských ocelových hlavní, s nimiž si marně lámali hlavy zbrojní odborníci různých států, ležela na vozících. Pomalu se plížil vlak se svým těžkým nákladem po koleji a zmizel v dílnách.

„Pěkná trubka, co, Freddy?“ optal se Roddington Mac Lanea s nevinným obličejem. „Ulít do jediného kusu dva tisíce tun oceli… ať to udělá nějaká jiná dílna po nás!“

Zatím co pokračovali v cestě, vyjela lokomotiva zase z hally a zakrátko plížil se podle nich druhý vlak se stejným nákladem jako první.

Kapitán O’Brien umlkl. Mlčky pozoroval gigantický ocelový cylindr, zaražen jsa mohutnými rozměry ulitého kusu. Na Mac Lanea nepůsobilo to asi tak velkým dojmem. Ten viděl již dříve v útrobách »City of Frisco« první čtyři hlavně, kde ve skladišti působily snad ještě mohutněji než zde ve volné prostoře.

„Tak to tedy jsou ta budoucí obrovská děla, Jamesi,“ mínil, „která našemu příteli Pricemu působí bezesné noci.“

Roddington potřásl hlavou.

„Price má trochu příliš bujnou fantasii… Ostatně,“ pokračoval po krátké přestávce, „kdybyste snad jednou něco podobného potřebovali, nabízím k tomu své služby. Moje ocelárny v Trentonu obsloužily by vás lépe než Corporation.“

Mac Lane zadíval se naň tázavě.

„Myslíš to vážně, Jamesi?“

„Proč ne, Freddy? Vnitřní hlaveň tu je. To přec vidíte. Soustruh, na němž by se musila zpracovati, stojí v halle tam naproti. Ještě narazit plášť a byl by hotov kanonek, s nímž byste mohli střílet z Honolulu až na Manilu.“

Mac Lane zneklidněl. „Když tě tu tak slyším mluvit, mohl bych si skoro myslit, že je přece něco na všech těch známých pověstech.“

„Prosím, můj milý Freddy, já jsem nic neřekl," odpověděl významně Roddington.

Došli zatím k halle a vstoupili. Byl tam jenom jediný obráběcí stroj, avšak ten byl ve svých rozměrech tak imposantní, že O'Brien a Mac Lane ustrnuli v novém údivu. Onen soustruh byl tím, o čem jim Roddington právě vyprávěl. Jedna z mohutných hlavní byla zapiata, tak jako se zapíná k zpracování do soustruhu obvyklých rozměrů železniční náprava, nebo nějaké pístové táhlo. Pomalu otáčel se tu kus dlouhý více než sto metrů kolem své osy. Na jeho obou koncích se vrývaly soustružnické nože a kružidla a vyhlodávaly třísku po třísce. Mac Lane se chtěl zastaviti a podívati blíže na postup práce. Roddington táhl ho za rukáv s sebou dále.

„Pojď dále, Freddy! Že tu zatím nehotovíme žádná děla, jsi snad už viděl. Ostatní nemusí tě prozatím ještě zajímati."

A Roddington vedl je dále k druhé halle asi sto metrů vzdálené. Po obou stranách cesty, kterou šli, bylo nahromaděno dříví v téměř nepřehledném množství. Mohutné kmeny onoho pramenového stromu, který tvoří část lesů u Mindanao a skýtá dřevo neobyčejně pevné a při tom nad očekávání lehké.

„U všech čertů, Jamesi, tvoji drvoštěpové se v lesích důkladně přičinili," vyrazil Mac Lane s obdivem.

Roddington potřásl hlavou. „Jsi důkladně na omylu, Freddy. S domorodými drvoštěpy bych byl daleko nedošel. To provedli moji inženýři, vyzbrojení nejmodernějšími stroji ke kácení stromů, motorovými pilami a jinými pomůckami. Ale přesto to byla obrovská práce."

Když Roddington otevřel dveře hally, vyrazil proti nim ohlušující hukot. Více než sto strojů k obrábění dřeva nejrůznějších druhů bylo tam v plné činnosti. Rozřezávaly mohutné kmeny po délce a dodávaly jim hoblováním a lisováním zcela určitých tvarů. Co to vše mělo znamenati, vyjasnilo se oběma námořním důstojníkům, když spatřili u podélné stěny hally několik z Trentonu dopravených velkých kusů lité oceli. Ocelové kusy byly téměř po celé délce obloženy rovněž cylindrickým masivním obalem z balsového dřeva.

Dřevěné pláště byly sestaveny právě z takových kusů, jejichž výrobu viděli na opačné straně hally, a měly vnější tloušťku šesti metrů. Trouby takto obložené působily ještě záhadněji a mohutněji.

„Rozumíte tomu, Mac Lane, co to má znamenat?“ ptal se O’Brien. Mac Lane stál chvíli v zamyšlení před groteskními tvary. Jeho rty šeptaly číslice, jako by potichu cosi počítal.

„Člověk by skoro mohl přijíti na myšlenku,“ řekl konečně, „že ty věci tady mají nějak plovat. Nějaký jiný rozumný důvod pro toto dřevěné obložení nemohu nalézti.“

Za řeči vytáhl zápisník a jal se znovu počítati.

„Ale k plování to ještě nestačí,“ obrátil se pak k Roddingtonovi. „K tomu by musily být dřevěné pláště ještě tlustší. Tak jak jsou teď – musily by se trouby ve vodě prostě potopiti. Tedy – –.“

„Tedy,“ dokončil Roddington započatou větu, „ses zmýlil, Freddy, a tyto trouby nejsou nikterak určeny k plování.“

V údivu následovali ho O’Brien a Mac Lane k jeho vyzvání, aby šli do pryžárny. První, co při vstupu zpozorovali ve velké síni, byly zase některé z oněch dřevem obložených trub, uložené ve zvláštním zařízení tak, aby se mohly otáčeti. Na tucty dělníků bylo zaměstnáno tím, že pneumatickým rozprašovačem pokrývali dřevěné pláště silným obalem kaučuku.

Před jednou troubou se zastavili. Obložení bylo tam právě dohotoveno a už sem spěchali jiní dělníci. Pokládali těsně kolem trub obklady, které sestávaly, jak se zdálo, ze silné kobercové látky. Kabel, vycházející z toho obkladu, vedl k měřicí rozvodové desce. Mac Lane pozoroval, jak měřič proudu na desce ukázal náhle na tisíc ampér.

„Proboha, Jamesi!“ zvolal v náhlém porozumění, „to je rekord. Ty zde máš největší vyhřívací podušky světa.“

Roddington se zasmál. „Nemáš tak docela nepravdu, Freddy. V principu je to skutečně vyhřívací poduška. Ale my těm věcem říkáme vulkanisátory. Je to vynález doktora Wegenera. Jednoduchý a vyzkoušený prostředek. Položí se asbestové obklady těsně kolem pláště a zapnou se v nich umístěné topné cívky. Povstane tak teplota sto dvaceti stupňů, a v půl hodině je celé pryžové obložení vulkanisováno.“

„Geniální myšlenka," hučel Mac Lane před sebe. „Kdybych jen mohl pochopit účel toho celého podnikání! Ten kousek gumy také nezpůsobí, aby ty trouby mohly plovat."

„Ale zamezí, aby dřevo nezvlhlo, když…" Roddington se zamlčel, jako kdyby byl už prozradil příliš mnoho.

Tak do vody chce Roddington s těmi troubami přece, pomyslil si Mac Lane, ale nevyslovil tu myšlenku.

Procházka dílnami byla u konce. O'Brien chtěl už na nábřeží zase vstoupiti do barkassy »Vermontu«, když tu ho Roddington znova zadržel. Jeho tvář i hlas an k němu promlouval, byly teď vážnější než dříve.

„Kapitáne O'Briene, to co se děje v mých dílnách zde a v Trentonu, má po dokončení sloužiti obranné moci americké Unie. Jakožto důstojníku našeho válečného námořnictva ukázal jsem vám bez výhrady všechno. Prosím vás, abyste právě tak bez výhrady podal zprávu oněm úřadům ve Washingtoně, které vás sem poslaly – o všem, co jste zde viděl. Pro ostatní svět musí to zůstati prozatím nepodmínečně v tajnosti."

O'Brien uchopil Roddingtonovu ruku.

„Moje důstojnické slovo na to, Mr. Roddingtone. Budu jednati podle vašich přání."

Také Mac Lane se rozloučil stiskem ruky.

„Škoda, starý kamaráde," mínil při tom s úsměvem, „byl bych ti tak rád poslal na krk několik tuctů reportérů. Ale teď nahlížím, že to nesmí být."

„Ale k večeři bys mohl dnes přijít, Freddy, nemáš-li službu."

Mac Lane vrtěl hlavou. „Nemožno, Jamesi. Myslím, že se plavíme teď hned zpět do Manily. Letadlo, které má odnést O'Briena a mne do Washingtonu, je již připraveno."

Roddington pohlédl naň překvapeně. „A proč to, Freddy?"

„K vůli tobě, chceš-li to vědět. Myslím, že se dohaduji, Jamesi, co zamýšlíš. Pokud na mně záleží, stane se všechno, abych ti opatřil oporu našeho námořnictva."

Ještě poslední stisk ruky mezi starými přáteli z mládí a pak odrazila barkassa od přístavní zdi.

–

Oburu pohlédl netrpělivě na hodiny.

„Kdyby byl váš muž přesný, musil by tu už býti, Koami.“

„Znám Collinse již delší čas jako přesného a spolehlivého muže, pane vikomte. Přijde určitě. Musí dnes být vážné důvody, že se opozdil.“

Rozmluva mezi oběma Japonci se konala v bytě Koamiho v Emerson Street ve Washingtoně. Vikomt Oburu smluvil si tu dnes po prvé osobní schůzku s Henrym Collinsem, když už byl častěji dříve od něho získal skrze Koamiho cenné informace. Oburu se posadil tak, aby mohl viděti na hodiny, a mluvil dále.

„Poslední zpráva, kterou jste od tohoto muže obdržel, vztahovala se k šesti těžkým pobřežním bateriím, které ministerstvo námořnictva objednalo u Corporation?“

Koami přikývl. „Tak to bylo, pane vikomte.“

„Byla to pro nás cenná informace, Koami, a souhlasila do všech podrobností. Zaplatili jsme ji však také draho. Pamatuji-li se dobře, dal jste za ni tomu muži pět set dolarů.“

Koami sáhl po zápisníku, jehož stránky byly popsány japonským písmem a listoval v něm.

„Pět set dolarů vyplaceno Henrymu Collinsovi šestnáctého března. Máte dobrou pamět, pane vikomte.“

„Udělal jste si nějakou představu o tom, co bude žádati tento pan Collins za informaci, kterou nám teď slibuje?“

Koami uvažoval chvíli, než odpověděl.

„Budeme mu musit hned s počátku jednání stanovití pevnou cenu, neboť jinak – –.“

Oburu zavrtěl hlavou. „Nabízeti pevnou cenu, dříve než známe důležitost informace – to znamená kupovati zajíce v pytli.“

„Ten muž nebude si chtít zkazit možnost dělati s námi také ještě v budoucnosti obchody, pane vikomte. Slibuje nám detailní zprávy o záměrech Roddingtonových. Navrhoval bych, abychom mu nabídli deset tisíc dolarů.“

„Deset tisíc dolarů, Koami? Moje fondy pro tyto věci nejsou nevyčerpatelné…“

Oburu chtěl mluvit ještě dále, když se ozval zvonek.

„To bude Collins, pane vikomte," řekl Koami a šel otevřít. Vrátil se v doprovodu člověka, jehož zevnějšek nevzbuzoval naprostou důvěru. Tento muž překročil pravděpodobně tak asi polovinu čtyřicítky. Na jeho obličeji, zbrázděném sty vrásek a záhybů, byl rys prohnanosti. Měl oči stále sklopeny, tak jako by mu bylo zatěžko podívati se druhému do očí.

Dokonalý typ agenta, který pracuje pro obě strany, pomyslil u sebe Oburu, mezitím co ho Koami s Collinsem seznamoval.

„Mr. Collins přináší nám ony již zmíněné informace," zahájil Koami rozhovor. „Očekává vaši nabídku, pane vikomte."

Koami a Oburu vyměnili spolu rychlý pohled.

„Pět tisíc dolarů," řekl Oburu.

Obličej Collinsův se stáhl a stal se při tom ještě značně vrásčitějším.

„Řekněme deset tisíc dolarů, Sir, a položím vám na stůl plány námořního ministerstva."

Oburu se zarazil.

„Plány ministerstva námořnictví? Vždyť byla řeč o Roddingtonových plánech, Mr. Collinsi."

„To si zůstává stejné, Sir, neboť Roddington a námořní ministerstvo pracují společně."

Oburu se musil přemáhat, aby zachoval lhostejnou tvář. Již těch několik slov, která tu mezi hovorem Collins prohodil, znamenalo pro něho zprávu největšího významu.

„Nu tedy deset tisíc dolarů, Mr. Collinsi, když mi přinesete ony plány," řekl po krátké úvaze.

„Souhlasím, Sir! Kde jsou peníze?" zazněla stručně a přesně odpověď z Collinsových rtů.

„Dám vám šek, Mr. Collinsi."

„To nelze, Sir! Při obchodech, jako je tento, připouštím jediné placení hotovými."

„Mám ty peníze zde, pane vikomte," vmísil se Koami do hovoru. Šel k pokladně a vrátil se se svazečkem stodolarovek. Collins se na ně ostře podíval a zvedl se.

„Dovolíte, pánové! Malá toaletní záležitost. Plány budou hned na místě.“

Obrátil se ke stěně a počal si rozepínati kabát, vestu a posléze košili, a konečně se objevila jakási náprsní tobolka z jemné gumové látky. Šustění a praskáni. Mnohokrát přeložený propisní papír byl vytažen z tobolky.

Collins jej rozložil na stole. Na první pohled viděl Oburu, že má před sebou plán přístavu v Manile, za nějž samotný by byl rád zaplatil několik tisíc dolarů. Attaché byl přesvědčen, že není špatně orientován v obranných zařízeních tohoto velkého amerického válečného přístavu. Tato znalost ho stála mnoho dolarů v posledních letech. Ale na tomto plánu, který teď zřel před sebou, viděl zakresleny věci, o nichž posud neměl ani tušení. Pancéřové forty a sklopné pobřežní baterie, jejichž účelné umístění mu bylo ihned jasné. Vyčárkované křivky udávaly vedení elektrického proudu k novým opevněním. V okamžiku prolétlo attachému hlavou, jak cenná by mohla býti znalost těchto věcí ve vážném případě pro japonské letecké flotily. Několik důkladných pum na tyto přívody energie a obranná zařízení, odříznuta od svého pramene síly, byla by bezbranná. Již teď nelitoval tak oněch deseti tisíc dolarů.

Collins ponechal mu chvíli, aby si mohl plán v klidu prohlédnouti. Pak poukázal k místu, jež leželo dále od pobřeží, na svazích hor, na němž bylo zakresleno několik kruhů.

„Vidíte tohle, Sir?“ ptal se. „To jsou nové, do skal vytesané nádrže na pohonné hmoty, bezpečné proti pumám.“

Oburu věděl, že olejové tanky, na nichž do značné míry závisela akční schopnost amerického pacifického loďstva, byly umístěny dodnes dosti blízko u přístavu a že by nebylo příliš nesnadno při nepředvídaném přepadení nepřátelských lodí zapálit je střelami.

„Vidíte zde, Sir,“ pokračoval Collins ve svých vysvětlivkách, sleduje prstem silně vytaženou linii. „Tudy vede od nových nádrží – mohou pojmouti dohromady půl druhého milionu krychlových metrů – potrubí, rovněž chráněné proti pumám.“

Oburuův pohled sledoval prst Collinsův. Vedení šlo z hor nejkratší cestou k pobřeží a běželo pak podle něho až k zálivu,

ležícímu deset kilometrů jižně od Manily. Odtud vstupovalo do moře a končilo pod vodou v hloubce dvaceti metrů.

Collins zvedl hlavu. Na okamžik setkal se jeho pohled s očima Oburuho. Rychle jej obrátil zase stranou.

„Teď víte, Sir, k čemu slévá Mr. Roddington v Trentonu ony veliké trouby. Jak se vám líbí ta čerpací stanice zde v té postranní zátoce?“

Attaché pohlížel zamyšleně na plán. Až po delším přemýšlení odpověděl:

„Nechápu tak docela, co si slibuje americké námořní ministerstvo od tohoto zařízení.“

Collins poukázal na několik na okraji zálivu zakreslených čtverečků a vysvětloval dále: „Tady budou stát nové tvrze, Sir. Tím se stane zátoka nedobytnou. Olejové lodi, které přivezou pohonné látky z Frisca na Filipíny, vytlačí je zde potrubím do nádrží. I kdyby byla některá olejová loď nepřátelskými střelami zapálena, nemůže se mnoho přihoditi… Kdežto za dnešních poměrů v manilském přístavě… vy víte…“

Oburu přisvědčil. Věděl. Vždy více srozumitelnou se mu stávala účelnost nových zařízení. Tekuté pohonné látky – stejně nepostradatelné pro motory leteckých flotil jako pro topení pod kotli válečných lodí – znamenaly při své snadné vznětlivosti stálé nebezpečí. Jediný granát mohl vzbuditi požár nesmírných rozměrů. Zařízeními, jejichž plán měl teď před sebou, bylo toto nebezpečí omezeno na nejmenší míru.

Také pro trentonskou záhadu bylo zde nenásilné vysvětlení. Nějaké obyčejné potrubí mohlo býti šťastným zásahem střely útočníků lehce porušeno. Roddingtonovým obrovským troubám nemohly ublížiti ani nejsilnější letecké pumy. Plán byl dobrý. To uznával teď Oburu bez výhrady. Uspokojen jej sbalil. Neméně uspokojen zasunul Collins svazek dolarových bankovek do náprsní kapsy. Oběma stranám se obchod vyplatil.

–

V trentonských dílnách se vlévala právě žhoucí tekutá ocel do odstředivých kadlubů. Pro sto čtyřicátou troubu. Frank Dickinson seděl ve svém pokoji v dílnách a měl před sebou rozvrh práce. Mělo být ulito už jen deset trub a mimoto pět podivných kulovitých dutých odlitků, k nimž mu Roddington před několika týdny poslal z Davao nákresy. Nejpozději za čtrnáct dní mohlo by to být všechno hotovo – a pak… V zamyšlení opřel si Dickinson hlavu do rukou… ano, pak by to vypadalo špatně s další zaměstnaností dílen. Malé běžné objednávky starých zákazníků budou zajisté docházeti dále jako dříve, avšak ty zdaleka nestačí, aby výkonnosti továrny plně využily. Bude se musit stát něco výjimečného, aby byl dílnám získán nový odbyt.

Zatím co Dickinson ještě přemýšlel, byla mu ohlášena návštěva. „Kemi Itomo, Nagasaki-Japan," četl poněkud překvapen na navštívence, kterou před něho sluha položil.

Žlutý?! Zde v trentonských závodech? Tentokrát nikoli jako špehoun, kterých v poslední době několik chytili a odevzdali spravedlnosti k dalšímu řízení… Naopak, podle pravidel ohlášená legální návštěva? Dickinson nevěděl, co si o tom má mysliti.

„Uveďte toho pána!" nařídil po krátké úvaze. Sluha zmizel a požádal pana Kemi Itomo, aby vstoupil. Se zdvořilou poklonou přistoupil Japonec blíže a znova se ukláněje vyhověl pozvání Dickinsonovu, aby se posadil. Mluvil zcela slušně anglicky.

„Čemu mám děkovati za čest vaší návštěvy, Mr. Itomo?" ptal se Dickinson.

„Chtěl bych u vás něco objednati, Mr. Dickinsone. Běží o zvláštní druh ocelové litiny, který my v Japonsku ještě nemůžeme vyráběti."

Dickinson měl pocit, jako by jím proběhl elektrický proud. Okamžitě se díval na Japonce ztrnule. Obličej tohoto byl nehybný.

„Byl jste již u Corporation?" ptal se Dickinson. Japonec zavrtěl hlavou. „Ne, Sir, a také nemyslím, že by mi Corporation mohla dodati to, co žádám."

„A vy myslíte, že naše závody by byly s to, Mr. Itomo?"

Úsměv Japoncův o poznání zesílel, když odpovídal:

„Myslím, že vy byste byli s to. Slyšel jsem, že vaše závody jsou znamenitě zařízeny pro odstředivé lití.“

Dickinsonova pravice stiskla pevně opěradlo židle a odpověděl: „Vaše informace jsou správné, Mr. Itomo. My jsme se specialisovali v tomto oboru. Chcete mi říci něco bližšího o způsobu kusů, které potřebujete?“

Japonec sáhl po své aktovce a vyňal z ní nákres.

„Prosím, Sir,“ pokračoval podávaje jej svému protějšku. „Jedná se o určitý počet silnostěnných ocelových trub.“

Dickinson zíral upřeně na papír. Zavřel oči a zase je otevřel. Nákres zůstával beze změny týmž. Ukazoval obrovskou troubu stejného druhu, jako jich ulil pro Roddingtona již sto čtyřicet kusů. Ještě znovu přezkoumal uvedené rozměry. Nebylo lze se mýliti. Dokonce i váha dvou tisíc tun pro jednotlivý kus byla poznamenána na nákresu. Potřeboval značné chvíle, aby se vzpamatoval a mohl mluviti dále.

„Smím se ptáti, Mr. Itomo, k jakému účelu potřebujete těchto neobvyklých litých kusů?“

Japonec pokrčil rameny.

„Lituji velice Mr. Dickinsone, že vám nemohu pověděti nic určitějšího, ale vyjednávám sám pouze v zastoupení. Pokud je mi známo, mají tyto trouby – potřebovali bychom jich prozatím deset – býti vedením pod vysokým tlakem pro chemické továrny v Nagasaki.“

Teď lžeš jako čert, pomyslil si Dickinson pro sebe. Nahlas pokračoval:

„Nemohu v této záležitosti samostatně rozhodovati. Musím si opatřiti radiotelegraficky souhlas Mr. Roddingtona. Ponechal byste mi k tomu dvacet čtyři hodiny času?“

Japonec se uklonil.

„Zajisté, Mr. Dickinsone. Smím vás navštíviti zítra zase v tuto hodinu?“

A poté pan Kemi Itomo odešel. Dickinson zůstal sám ve svém pokoji, sám s tisícem myšlenek, tisícem pochyb, které se naň hrnuly. Neměl Japonce na vlastní odpovědnost sám hned odmítnouti? Směl se vůbec obrátiti na Roddingtona s podobnou otázkou?

V nejbližších hodinách létaly radiogramy sem a tam mezi Davao a Trentonem. Roddington chtěl znát každou větu, ba co možno každé slovo, které promluvil Japonec za své návštěvy. Večer konečně došla odpověď, nad níž Dickinson užasl přes veškeru předcházející výměnu depeší. A příštího dne v poledne přišel pan Kemi Itomo k Dickinsonovi opět.

Rozmluva mezi Japoncem a ředitelem oceláren měla tentokrát hladký průběh. Dickinson projevil ochotu dodati oněch deset trub ve lhůtě Itomem žádané. Jen při stanovení ceny a platebních podmínek se naskýtaly jakési větší obtíže. Itomo se pokusil smlouvati se zatvrzelostí, která je vlastností východních Asiatů při obchodním jednání. Ale Dickinson setrvával na svých požadavcích s nemenší umíněností. Jako kdysi svému plnomocníku Rogeru Blakeovi při prodeji koncernu Corporation, tak i jemu dnes určil Roddington přesně postup při vyjednávání, od něhož se nesměl odchýliti. Pan Kemi Itomo učinil ještě poslední pokus, ale pak se podrobil požadavkům druhé strany. Byla sepsána smlouva a dvojmo oběma zúčastněnými podepsána. Pečlivě uložil Japonec svůj exemplář do náprsní kapsy, a právě tak pečlivě uzamkl Dickinson svůj do tresoru ve své pracovně, když ho Itomo opustil. Činil to s příjemným vědomím, že má na další měsíc výnosné zaměstnání pro závody.

Že se přes všechna tato zmíněná bezpečnostní opatření Corporation přece dověděla o obsahu smlouvy, zůstane navždy vynikajícím výkonem jejího zpravodajského oddělení. V největším rozrušení požádal president Price telefonem ředitele Curtise, aby ho navštívil. S rudou hlavou tu seděl a škubal zuřivě knír, když se volaný u něho objevil.

„Mě raní mrtvice, Curtisi!“ uvítal ředitele. „Trentonské závody dostaly od Japonců zakázku ve výši půl druhého milionu zlatých dolarů. Mají za to dodati deset těch proklatých trub.“

Curtis vrhl pohled na zprávu, která ležela před presidentem.

„Půl druhého milionu, Mr. Price… za dvacet tisíc tun oceli? U všech čertů, Roddington si potrpí na ceny, to nutno uznati. Na té zakázce mohou trentonské závody vydělati padesát procent.“

„Trentonské závody! Ano, Curtisi! Ale ne Corporation,“ křičel Price zuřivě. „Proč se neobrátili Japonci na nás?“

Ale přes svoje rozčilení nahlédl Price sám, že jeho otázka byla bláhová. Nebylo tu vlastně zapotřebí Curtisovy odpovědi, který vykládal všelicos o speciálních zařízeních trentonských dílen. Zdálo se, že se presidentovi naskytla nová myšlenka.

„Budeme musit pomýšleti na výstavbu podobného zařízení v některé z našich továren," pokračoval po krátké úvaze. „Především však musíme zjistiti, jak smýšlejí ve Washingtoně o podobných dodávkách Japonsku."

Curtis přisvědčil. „To považuji též za velmi účelné, Mr. Price, dříve než investujeme větší kapitály do zařízení pro odstředivé lití. Naše vztahy k Japoncům opravdu nejsou toho druhu, aby jim americká ocelárna s dobrým svědomím mohla dodávati věci, které nějak upomínají na zbrojení a zbraně. Nechápu, jak mohl Roddington takovou dodávku přijmouti?"

Price pokrčil rameny.

„Snad o tom ani neví. Snad to udělal Dickinson na svůj vrub. Znáte ho přece též: Ctižádostivý správce dílen, který shání za každou cenu zakázky pro svůj podnik."

Curtisovým obličejem přeběhl úsměv.

„Ne za každou cenu, pane presidente. Potrpí si při tom na vysoké ceny. To jsme přec právě zjistili."

Při této Curtisově námitce vstoupila Priceovi znova krev do hlavy. Rozzlobeně vyskočil.

„V každém případě vidím, Curtisi, že nejdříve musíme dát věc vyšetřiti ve Washingtoně, dříve než uděláme další disposice. Pověřte tím plukovníka Bartona! A musí se to stát co nejrychleji."

„Zařídím to ihned," řekl Curtis a opustil místnost.

Plukovník Barton navštívil generála Grove v ministerstvu války, a ten ho poslal dále k řadovému kapitánu Bancroftovi do ministerstva námořnictví. Kapitán kroutil hlavou, když slyšel o Roddingtonově ochotě dodávat Japoncům.

„Nemáme pro tuto chvíli žádných zákonných prostředků, abychom zamezili trentonským závodům dodávku," projevil Bartonovi svoje mínění o tomto případě.

„Bylo by nemístné vyhlásiti teď zvláštní »Lex Roddington«, abychom dodávce zabránili. Podobný zákrok by jistě dále zhoršil už

tak napiatý poměr mezi Washingtonem a Tokiem. By Jove, plukovníku Bartone, ten už je špatný dost. Rozhodně se však dáme na základě vašich zpráv do spojení s Roddingtonem a pokusíme se přemluviti jej, aby od dodávky ustoupil.“

Plukovník Barton opouštěl námořní ministerstvo s příjemným pocitem, že ztrpčil konkurenci dobrý obchod. Nedlouho po jeho odchodu přišel Mac Lane do Bancroftova pokoje.

„Víte už nejnovější zprávu?“ uvítal ho kapitán. „Corporation se skrze svoje agenty dověděla o Roddingtonově dodávce trub žlutým a soptí teď hněvem. President Price prý dostal záchvat žloutenky. Právě byl u mne plukovník Barton, kterého mi generál Grove poštval na krk. Ovšem, že přišel s úmyslem příměti nás k zákroku a zkaziti tak Roddingtonovi obchod.“

Mac Lane vrhl se na nejbližší židli a propukl v dlouhý srdečný smích.

„To je znamenité, Bancrofte!“ zvolal, když zase mohl promluvit. „To je správné zakončení té komedie. Jak jsme se tehdy pobavili, když se u nás Roddington dotazoval stran té dodávky trub. Byl to nejlepší důkaz toho, že se nám žlutí chytili na ten nastražený plán, kterým za nás Henry Collins napálil Mr. Oburu, a teď…“ musil se znova hlasitě rozesmát… „teď za námi přikulhá ten chudák Price a pošle nám sem jízdního posla do Washingtonu. Za jakého hlupáka asi považuje Roddingtona…? Myslit si, že tento muž uzavře podobnou dodávku, aniž se s námi dříve dorozuměl! To už je více než komedie, z toho se už ponenáhlu stává burleska.“

Kapitán Bancroft se nesdílel o veselost svého druha.

„Můj milý Mac Lane,“ řekl po krátkém přemýšlení, „tato fraška nebo burleska, nebo jak to ještě chcete nazývati, má však přece velmi vážnou příchuť. Váš přítel Roddington je špehován způsobem, který ve mně budí až i obavy. Jak je možno, že se Corporation ihned dozví o cizí smlouvě, kterou chovají oba zúčastnění přísně v tajnosti?“

Mac Lane pokrčil rameny.

„To se dá těžko vysvětliti, Bancrofte. Víte přec právě tak dobře jako já, že má Corporation k disposici celý štáb nejprotřelejších agentů. Ti chlapi jsou schopni vytáhnouti kriminálnímu inspektoru hodinky z kapsičky u vesty, aniž ten co pozoruje.“

„A bohužel také smlouvu, která leží v Trentonu v nedobytném tresoru. To je to, co mi dělá starosti, Mac Lane. Kdyby to byla samotná Corporation, nechal bych to pro mne za mne běžet. U té je to konečně konkurenční zášť, ale žlutí jdou také ostře za Roddingtonem.

„Tomu nerozumím, Bancrofte. Ti pánové by měli především pěkně stráviti známý plán Manily."

„Mohlo by se myslit, Mac Lane! Ale mám nové zprávy, že stále ještě čenichají v Davao. Roddington béře tyto věci příliš na lehkou váhu. Považuji za nutné přispět mu z moci úřední na pomoc. Však už budeme hotovi s těmi ničemy, kteří ho zprava i zleva špehují."

„K tomu by se musil předem na nás obrátiti," nadhodil Mac Lane.

„Zcela správně, můj milý! Oficiálně nemůžeme učiniti první krok. Proto vás prosím, jako Roddingtonova přítele, abyste vstoupil s ním ve spojení a zařídil to, aby sem přišel."

„Udělám to, kapitáne Bancrofte. Pokud do věci vidím, musí být s přípravnými pracemi tak asi hotov. Je teď pro něho na čase, aby nám ukázal zde ve Washingtoně své karty odkrytě na stole. Musí to udělat už proto, že potřebuje podporu našeho loďstva pro další práce. Obstaral jsem si v Davao jeho závodní telegrafní šifru. Budu mu ještě dnes telegrafovati."

–

Touž dobou ukazovaly ručičky na hodinách v Davao devátou hodinu ranní. Tropické slunce pálilo již žhavě na bezoblačném nebi a zalévalo prudkými paprsky stavby dílen na pobřeží.

James William Roddington a dr. Wegener se vraceli z prohlídky závodů. K pozvání doktorovu následoval ho Roddington do jeho pracovny. Veliký kreslicí stůl zaujímal celý střed pokoje. Sotva se na něm nalezlo volné místečko, jeho plocha mizela pod tucty kreseb a plánů. Podobně vypadalo to na jeho psacím stole u okna stojícím. Také tam byla nekonečná množství papírů pokrytých tisíci ciframi a dlouhými výpočty.

Dr. Wegener přisunul Roddingtonovi židli a usedl proti němu. Vzezření doktorovo bylo změněno proti dřívějšku. V jeho tváři

zanechaly přepracovanost a starosti viditelné stopy. Stíny pod jeho očima mluvily o stálém duševním napětí a bezesných nocech. Roddington pozoroval v posledních dnech na něm tuto změnu s rostoucím neklidem.

„Řekněte mi upřímně, co máte na srdci, doktore Wegenere," zahájil teď rozhovor. „Pozoruji již po nějaký čas, že vás cosi tísní."

Nervosním pohybem prohrábl si doktor vlasy.

„Máte pravdu, Mr. Roddingtone. Nemá vůbec smysl strkati před nebezpečím hlavu do písku. Musíme mluviti bez obalu. Je to ten ohromný tlak vody, který mi působí stále větší starosti."

„Obáváte se, doktore Wegenere, že balsové dřevo nebude s to vzdorovati tlaku tisíce nebo více atmosfér? Měl jsem v poslední době podobné pochybnosti."

Doktor vzal do ruky list papíru popsaný číslicemi a mluvil dále.

„Náš výpočet se zdál velmi jednoduchý, Mr. Roddingtone. Celé potrubí váží tři sta tisíc tun. Pomocí dřevěných plášťů je troubám pod vodou odlehčeno o devadesát pět procent jejich váhy. Potřebujeme ovládnouti váhu už jen *patnácti tisíc tun*, jestli – ano, jestliže právě dřevo vydrží onen tlak."

„Byl jste si svou věcí přece s počátku zcela jist," namítl Roddington. „Spolu jsme přec vydali dřevo pod lisy největšímu tlaku. Vy jste přec při tom pamatoval ve svých výpočtech na zmenšení objemu, které jsme při té příležitosti zjistili. Odkud pocházejí tedy dnes vaše pochybnosti?"

Trvalo to hezkou chvíli, než se dr. Wegener vzmužil k odpovědi.

„Přesné vysvětlení vám dáti nemohu, Mr. Roddingtone. Říkejte tomu tušení… říkejte tomu pro mne za mne, jak chcete. Přišlo na mne asi před týdnem – někdy po půlnoci – nemohl jsem usnouti – bylo to jako sen za stavu bdělosti, viděl jsem nás oba na platformě největší lodi našeho závodního loďstva. Těžké navijáky byly v činnosti. Připojovali jsme troubu k troubě a spouštěli celek na mohutných ocelových lanech do moře. Všechno šlo dobře. Kilometr za kilometrem klesalo těleso do hloubky, na dynamometrech mohl jsem přečísti, že vypočítané odlehčení skutečně působí – a pak, Roddingtone – pak došlo náhle k ohromnému nárazu. Osm lodí závodního loďstva, na nichž viselo celé potrubí, se prudce naklonilo.

Ručičky dynamometrů vylétly vzhůru. Jasně zvučela těžká ocelová lana, svrchovaně napiatá jako struny obrovského hudebního nástroje – a pak praskla, Roddingtone. Mocně vzlétly vzhůru přetržené konce a celý systém trub zmizel v hlubinách moře. S výkřikem jsem se narovnal, vzbudil jsem se… Zda se mi to skutečně zdálo? Od oné noci nejsem si svou věcí již plně jist.“

Roddington byl těmito slovy dr. Wegenera více dotčen, než si sám chtěl doznati. Od onoho dne, kdy se na palubě »Blue-Star« rozhovořili o tržné délce, zmocňovaly se ho častěji technické pochybnosti a rozpaky.

Nebyla to jen pevnost balsového dřeva, na niž při tom musil myslit. Také otázka, jak se osvědčí kaučukový obklad, vulkanicky nanesený na dřevěné pláště, pod oním ohromným vodním tlakem, zaměstnávala vždy znova a znova jeho myšlenky. Každá mezera v tomto obkladu musila nutně míti za následek také mezeru ve výpočtu, který sestavil dr. Wegener s tolikerou péčí.

Ne jen jednou, ale mnohokrát podnikali s tím pokusy za dřívějších plaveb na »Blue-Star«. Na drátu olovnice pro hloubkové měření spouštěli do moře kusy dřeva do hloubky několika kilometrů. Když bylo dřevo s olovnicí vytaženo zase na povrch, bylo až do nejmenších, nejjemnějších dutinek impregnováno mořskou vodou, a stalo se právě tak těžkým, jako voda sama. Plouti potom již nemohlo.

Tehdy se jim po prvé naskytla myšlenka pryžového obložení. Konali nové pokusy s jinými, takto chráněnými kusy dřeva, a ochrana se osvědčila. Nebylo možno činiti ani dru Wegenerovi, ani Roddingtonovi výtku, že by nebyli nashromáždili veškeré dostupné zkušenosti, dříve než přistoupili k vypracování svého velkého plánu. Než, co bylo bezpečně zjištěno v malém, mohlo být nejisté ve velkém. Byl podstatný rozdíl mezi malými kusy dřeva, s nimiž posud konali pokusy, a mezi mohutnými dřevěnými plášti obrovských trub, které teď měly býti vydány strašlivému tlaku největších mořských hloubek.

Po mnoho minut trvalo mlčení. Pak zvolna a těžce zapadla do něho Roddingtonova slova.

„Druhý pokus by mi moje prostředky už nedovolily, doktore Wegenere. První pokus se nesmí setkati s neúspěchem.“

„Proto, Mr. Roddingtone, musíme tak zvýšiti nosnost závodních lodí, musíme míti lana tak pevná, jeřáby tak silné, aby se nám systém trub nemohl zřítiti do moře ani tehdy, kdyby to nosné pláště nevydržely.“

Jejich rozhovor byl přerušen příchodem dozorce. Přinášel jiskrovou depeši. Roddington roztrhl papír a četl podpis: »Mac Lane«. Text byl šifrován. Spolu s dr. Wegenerem se dali do luštění. Zamyšleně pokyvoval doktor hlavou, když poslední slovo radiogramu stálo dešifrováno na papíře.

„Snad to přec jenom nebylo moudré, že jste přijal japonskou zakázku,“ řekl konečně. „Zdá se, že pánové ve Washingtoně jsou rozmrzelí, a my jsme odkázáni na jejich podporu.“

Roddington pročetl znova a pak po třetí jiskrovou depeši, ale pak dospěl k rozhodnutí.

„Není nic platno, doktore,“ řekl odkládaje telegram, „musím nejrychlejším vzduchovým spojením do Washingtonu, abych tam dal věci do pořádku. Můžeme hned spolu sestaviti odpověď příteli Freddymu.“

Chopil se papíru a tužky, avšak dr. Wegener obzvláště nespěchal, aby mu při sestavování textu přispěl ku pomoci. Seděl tu s očima zpola zavřenýma a tiskl si občas spánky rukama.

„Co soudíte o tomto passu, doktore?“ ptal se Roddington netrpělivě a přečetl mu několik vět, které právě napsal. Dr. Wegener otevřel zase oči.

„Dříve než pojedete do Washingtonu, musíte sám sobě nejprve ujasniti, do jaké míry a v jakém rozsahu si chcete vyžádat pomoci spolkového námořnictva.“

„Myslím, doktore Wegenere, že jste před několika minutami sám jasně vyjádřil, čeho potřebujeme.“

Doktor zavrtěl hlavou.

„Ne, Mr. Roddingtone, já jsem to jen přibližně naznačil. Musíme především viděti úplně jasně.“

Mluvě dále, stával se doktor Wegener vždy čilejším. Starost a únava jako by s něho spadly, a Roddington sledoval jeho výklad s pozorností stále vzrůstající. Minula čtvrthodina, prošla druhá a tu teprve byl doktor se svým výkladem u konce.

„Máte zas jednou pravdu, doktore," řekl Roddington, „to se musí státi především."

„Tak tedy teď sestavíme spolu odpověď Mac Laneovi, Mr. Roddingtone."

Již za řeči sáhl doktor po tužce. Rychle byla zpráva sepsána a šifrována. Za půl hodiny poté jiskřila z antény vysilače v Davao do éteru.

–

Pod dojmem zprávy plukovníka Bartona přišel president Price do poněkud lepší nálady.

„Co přinášíte nového, Palmere?" ptal se svého agenta a přisunul mu s vyzývavým posunkem krabici doutníků. Palmer sáhl po ní levicí a pravicí současně vytahoval z kapsy nezbytný zápisník.

„V Trentonu se pracuje dnem i nocí ve třech směnách, Mr. Price."

„Kde, Palmere? V nové slevárenské síni?"

„Tam také," vyrazil Palmer mezi dvěma oblaky kouře.

President udeřil pěstí do stolu.

„Stále ještě odstředivé lití? Ten obchod se žlutými jsme přec Dickinsonovi zkazili!"

Palmer pozoroval, že se na tváři Priceově zesiluje povážlivá červeň, a to ho přimělo k tomu, že potlačil jinou zprávu, kterou už měl na jazyku.

„Trouby pro Tokio jsou už dávno ulity, ty jsou už kolik dní na cestě někde mezi Trentonem a Pannuiou," chtěl vlastně říci. „Už se nic nevyrábí v Trentonu systémem odstředivého lití," řekl místo toho, a obličej presidentův nabýval znenáhla zase své přirozené barvy.

„Tak co dělají v té nové síni?" ptal se úsečně.

„Ocelová lana, Mr. Price. Dickinson zakoupil z dílen General Electric v Schennectady největší stroj na pletení kabelů. Povídá se, že za něj zaplatil půl milionů dolarů."

„Tolik nestojí ten stroj, ani když je nový," bručel před sebe Price.

Palmer živě přisvědčil. „Zcela správně, pane presidente! Dickinson zaplatil za starý stroj bezmála dvojitou cenu toho, co stojí nový. Ale musil jej mít ihned, a na volném trhu nebylo možno nic podobného získati. Pánové od General Electric mu pustili důkladně žilou.“

„Tak Dickinson kroutí teď ocelová lana,“ divil se Price. „Čert ví, Palmere, my jsme nepozorovali, že by po tomto artiklu byla ve Spojených státech obzvláštní poptávka. Snad chce i těmi obšťastniti svoje žluté obchodní přátele. Nu, doufám, že se už najdou prostředky zarazit mu tuto činnost.“

Palmer pokrčil rameny. Nebyl v této věci tak přesvědčen o vítězství jako Price, ale hledě na explosivní povahu tohoto muže, myslil, že bude lépe, nechá-li si svoje pochybnosti pro sebe.

„říkal jste předtím, Palmere,“ vyptával se Price dále, „že se v Trentonu pracuje ve třech směnách. V kterých odděleních je to tak?“

„Ve válcovně a v továrně na dráty, Mr. Price.“

„Ach tak je to tedy! Tato oddělení musí ovšem dodávati materiál pro stroj na pletení kabelů. Ve dne v noci se pracuje, říkáte? Pak musí jiti o veliké množství.“

Palmer nahlédl znova do svých poznámek.

„Zcela správně, pane presidente. Nový stroj nu pletení kabelů dodává v hodině pět kilometrů lana z ocelových drátů, tlusté jako důkladné stehno. To se už musí ostatní oddělení přičiniti, aby mohla poskytnouti všechen ten drát, který se k tomu spotřebuje.“

„Mohl jste vyzvěděti,“ ptal se Price dále, „pro koho jsou ta lana určena?“

Palmer vrtěl hlavou. „Slyšel jsem, že lana budou po dohotovení dopravována do Davao. To by bylo na tu chvíli vše, co jsem v Trentonu vyzvěděl nového, Mr. Price.“

Agent se podíval kradmo po presidentovi. Dnes nedošlo k žádnému jinak obvyklému výbuchu. Pravděpodobně byl Price v dobré náladě, a Palmer se střežil udati ještě několik zpráv, které by snad mohly zhoršiti tuto náladu. Zvedl se s úklonou. S údivem přijal půl tuctu doutníků, které mu Price proti svému zvyku při odchodu vtiskl do ruky.

Když agent odešel, procházel se Price sem a tam po pokoji a mnul si ruce. Jednotlivá slova a věty vycházely při tom z jeho úst.

„Je to tak, sotva to může být jiné. Přecenil jsem ho. Je to ohromný blázen. S otevřenýma očima leze do své zkázy… tím lépe pro nás… brzo budeme moci levně koupit trentonské závody… Ten druhý… ten německý blázen, který mu ty ztřeštěnosti nasadil do hlavy… ten by mohl po právu požadovat od nás provisi, až bude Roddington hotov…“

Uspokojen usadil se zas do židle. Price byl přesvědčen, že teď ví, neb aspoň tuší, za jakými utopiemi se žene James Roddington, a jako střízlivý obchodník předvídal s jistotou špatný konec. Byla však i možnost, že Roddington nebo Dickinson budou i nadále uzavírati výnosné obchody s Japonci. Tím by bylo podle jeho mínění nevyhnutelné zhroucení odsunuto na dlouhou dobu. A tomu musí býti zabráněno. Price viděl tu vzdálené možnosti ve prospěch Roddingtona a jeho dobrá nálada tím opět klesla o několik stupňů. Chopil se pera, neboť nové instrukce, které chtěl dáti plukovníku Bartonovi, byly tak důvěrného rázu, že je nechtěl diktovat svému sekretáři… Vlastnoručně napsal dopis, kterým posílal plukovníka Bartona na nové návštěvy k úřadům ve Washingtoně.

Zatím byly obavy Priceovy bez důvodů a všechna jeho opatření prozatím alespoň předčasná. Vikomt Oburu a jeho lidé měli tou dobou jiné starosti. –

Asi v stejnou dobu, kdy Price končil svůj dopis posledním škrtem, stoupali tři lidé lesní stezkou do hor, ležících východně od Manily. Přes časnou hodinu pálilo slunce již silně a vytvářelo pod hustými korunami stromů vlhké, únavné teplo. Vždy častěji zastavoval se nejprvnější ze tří chodců, zřejmě vůdce této malé společnosti, a stíral si pot s vlhkého čela. Konečně usedl na balvanu u cesty a sňal svůj sombrero.

„Oh, pánové! Čertovské klima je na tomto požehnaném ostrově. Krátký odpočinek nám všem prospěje.“

Netrpělivě pohlédl druhý na hodinky.

„Máme ještě dobrou hodinu cesty k cíli, Mr. Collinsi. Čas utíká.“

„Ach co, Mr. Itomo. Na mně není suchá nit. Aspoň několik minut si musím oddychnout.“

Při tom vytáhl Collins dýmku, zapálil si a dal se klidně do kouření. Itomo překračoval zatím s nohy na nohu. Pro Japonce byl pobyt zde, uvnitř opevněného území u Manily, na pováženou. Americké úřady vystupovaly ostře proti zvědavým cizincům. A čím déle se zde zdržovali, tím větší byla možnost, že budou objeveni. Klid, s jakým se Collins za těchto okolností oddával požitku kouření, činil konečně Japonce nervosním. Neklidně se obrátil a hledal třetího muže. Byl právě ještě několik kroků za ním, teď hledaly ho jeho zraky mamě.

„Koami, kde jste?“ volal tlumeně. Odpověď nepřišla. Bylo to, jako by hustý les po obou stranách cesty byl třetího muže pohltil.

„Žádné rozčilení, Mr. Itomo,“ řekl Collins, „však on se vrátí.“ Zamrkáním naznačil mu při tom Američan, že myslí na snadno vysvětlitelný důvod dočasné nepřítomnosti Koamiho.

Šustot v křoví vzbudil pozornost Itoma. Myslil ještě, že je to vracející se Koami, když zaznělo vedle něho krátce a ostře:

„Ruce vzhůru!“

Poddůstojník americké armády vystoupil z houštiny následován třemi vojáky. Pušky mužstva byly namířeny na Itoma a Collinse. Mlčky uposlechl Japonec rozkazu. S hrubým zaklením odložil Collins svoji dýmku na kámen a vztyčil svoje dlouhé paže rovněž do vzduchu, aniž se zvedl. Poddůstojník se rozhlížel zatím pátravě po všech stranách.

„Kde zůstal třetí muž?“ křikl na Collinse. Ten pokrčil rameny.

„Právě ještě zde byl, pane, předpokládám, že se musí hned vrátit… ledaže byste ho byli zaplašili.“

Druhá část Collinsova předpokladu se splnila. Koami se nevrátil a nebyl také již nalezen, když dal poddůstojník dvěma svými muži prohledati houštiny po obou stranách stezky. Bez něho musili Collins a Itomo, opatřeni důkladnými ocelovými náramky, nastoupiti v doprovodu americké patroly zpáteční pochod do Manily. Několik ran pažbou utlumilo hned v zárodku rozmluvu, kterou se pokoušel začíti Itomo šeptem s Collinsem. V kasárnách byli oba zajatci ihned uzavřeni do oddělených místností a později byli také odděleně vyslýcháni.

Do líčení výslechu Itomova se nebudeme na tomto místě blíže pouštěti. Pozoruhodně se vyvíjel zatím výslech Collinsův. Lišil se od Japoncova již tím, že se Collins objevil před vyšetřujícím důstojníkem bez okovů a s dýmkou v ústech.

„Váš rotmistr je korunovaný osel, pane plukovníku," zahájil Collins rozmluvu. „Provedl to tak hloupě, že mu druhý Japonec proklouzl mezi prsty," dodal.

Plukovník se na tyto prostořeké poznámky nijak nerozhněval. „Posaďte se a vyprávějte, jak se to mohlo stát," řekl.

„Není tu mnoho co vyprávět. Byl jsem s oběma na minutu přesně ve smluvený čas na smluveném místě. Stavěl jsem se vyčerpán, usedl jsem na kámen, a myslím si, co si zapaluji dýmku: Teď se musí objeviti patrola. Jo, houby z toho bylo. Vykouřil jsem už půl dýmky, když se konečně ukáže rotmistr se svými lidmi. A ovšem, že tak neobratně, že Koami zavčas něco zpozoroval a rychle zmizel. Jedva se mi ještě podařilo zdržeti druhého tak dlouho, než konečně došli vaši lidé."

Collins byl se svou zprávou u konce a zaměstnával se teď pečlivě dýmkou.

„Myslíte, Mr. Collinsi, že ti dva žlutí mají proti vám nějaké podezření?" optal se důstojník. Collins se ušklíbl a poškrabal se na boku.

„Myslím, že určitě ne, pane plukovníku. Naše zatčení působilo zatraceně pravdivým dojmem. Utržil jsem při tom několik modřin. Vaši lidé ovšem neměli potuchy, oč tu jde a prováděli svou věc velmi přirozeně."

„Hm." Plukovník uvažoval delší dobu, než zase promluvil.

„Obvyklá místní taxa na případ Itomův by bylo šest měsíců. Nic přitěžujícího nebylo možno mu dokázati. Neměl s sebou ani dalekohled, ani fotografický aparát. Ani nijaké přitěžující nákresy nebo poznámky nebyly u něho nalezeny. Tvrdí, že je nevinný turista, který chtěl s vámi jako vůdcem podniknouti výlet do hor. Neměl ani tušení, že je to zakázáno. Nejvýše šest měsíců by mohl dostat. Uvěří-li mu soudce jeho švindl, vyleze z toho nakonec ještě laciněji. Proti tomu by se mělo něco stát."

Collins dýmal jako přístavní parník a při tom přišel na myšlenku.

„Copak by bylo, pane plukovníku, kdybych s tím žluťochem ještě před soudním líčením uprchl. Vaše dveře zde nejsou příliš pevné. Kasárny nejsou konečně vězení. Za některé z nejbližších nocí bychom mohli pláchnouti. Venku v přístavu by musila být příhodná loďka, ovšem špatně hlídaná, aby se dala pohodlně ukrást. Jsem si jist, že po takovém společném útěku by se důvěra pana Itoma a jeho krajanů ke mně stala nezviklatelnou. A my bychom mohli tu věc při nejbližší příležitosti zkusit znova a s lepším výsledkem.“

Plukovník nechal ho mluvit, naslouchal mu s počátku s odporem, pak se zájmem a byl jeho vývody stále více poután.

„By Jove! Ten návrh se dá slyšet!“ zvolal, když byl Collins hotov. „Co z toho máme, když si ten Japončík odsedí několik měsíců a bude pak provozovat svoje nekalé obchody dále! Bude lépe, budete-li ho mít pod dohledem a navážete-li znova styky s tím druhým. Udělal jste si už nějaký plán, jak by se ta věc dala provésti?“

Mr. Collins měl už plán hotový a použil k tomu příští čtvrthodiny, aby jej podrobně rozvinul před plukovníkem. Už zítra v noci měl být proveden útěk. Hodilo se to dobře, poněvadž tou dobou byl slaven v Manile svátek světce patrona, jako starobylá lidová slavnost. Za všeobecného rozruchu bude možno provésti útěk bez nepohodlných nepředvídaností.

Když Collins opouštěl plukovníka, byl plán hotov až do posledních podrobností.

–

„Člověk musí mít štěstí,“ zasmál se Collins, když »Hawk« se všemi plachtami v temné noci vyletěla ze zálivu manilského na širé moře. Měl ke své poznámce dobré důvody.

Štěstí bylo už to, že se jeho moták s plánem útěku za pomoci domorodce, který byl v kasárnách zaměstnán jako hlídač, dostal správně do rukou Itomových. Štěstím bylo také, že kasárenská stráž za oné noci konala službu velmi nedbale. Bez zvláštních obtíží dostali se Collins a Itomo na svobodu a spěchali k přístavu.

Pak se stalo cosi nepředvídaného, co Collinse na chvíli zarazilo. V úzké přístavní uličce narazili z nenadání na Koamiho. Teprve

později dostalo se Collinsovi vysvětlení. Itomo dovedl za pomoci téhož domorodce, který mu doručil moták Američanův, dosíci spojení se svým krajanem.

A pak poslední šťastná náhoda. Na nábřeží nalezli »Hawk«, plachetní jachtu s pomocným motorkem, schopnou plavby po širém moři. Bylo to téměř tak, jako kdyby její majitel byl zamýšlel podniknout příštího dne velkou turu. Benzinové nádrže byly naplněny. Čerstvá voda a potraviny byly v dostatečném množství uloženy ve skladištích lodi. Byly tu všechny přístroje potřebné pro plavbu a také dostatek mapového materiálu.

Collins a jeho průvodčí potřebovali jenom vstoupiti na palubu, odvázati lana a natočiti motor. Rychle mizela za nimi světla města. Již mohli rozvinouti plachty a tu teprv nastal okamžik, kdy Collins uplatnil svoji poznámku o štěstí, které měli.

To všechno bylo už několik dní za nimi. Opatrně hledali v té době cestu k jihovýchodu mezi shlukem ostrovů, až konečně dosáhli jižně od Luzonu Tichého oceánu. A tu mohl Collins ještě znova spustiti se svými hlubokomyslnými poznámkami o štěstí. Kose zabíral zde passát do plachet »Hawku« a poháněl loď přímo k jejímu cíli, k japonským ostrovům Palauským. Tisíc kilometrů až k nim bylo již jednoduchou projížďkou. Ve čtyřech, nejvýše v pěti dnech dosáhnou svého cíle. Na dlouhé hodiny mohl Collins upevniti cíp plachty i kormidlo a věnovati se plně své milované dýmce. Za vytrvalého passátního větru udržela loď svůj směr, i byla-li ponechána zcela sama sobě.

Jenom obzor musil Američan nepřetržitě podržeti v patrnosti, ani ne tak k vůli sobě, jako hledě ke svým společníkům. Pánové Itomo a Koami si přáli po svých zážitcích v Manile vyhnouti se každé lodi Spojených států a očekávali toužebně okamžik, až se octnou pod ochranou japonských vod.

Až posud bylo jim i po této stránce štěstí příznivo.

Nehledě k několika nevýznamným rybářským lodím domorodců, nespatřili ještě žádného plavidla. Teď brázdila »Hawk« už více než čtyřiadvacet hodin vody Pacifického oceánu a nikde neprozrazovala špička stěžně nebo dýmový chvost přítomnost jiných lodí.

Collins požádal Koamiho, aby dohlížel na kompas a aby kormidlem opravoval nahodilé odchylky od kursu. Pak se jal pracovati sextantem, aby určil polohu lodi. Právě zaznamenával do mapy zjištěnou šířku a délku, když tu ho vyrušilo Itomovo zvolání. Žlutý ukazoval rukou přes pravý bok kupředu. Daleko v pozadí, téměř již pod obzorem, bylo pozorovati cosi, co snad mohlo býti lodí.

Mezi málo věcí, které Collins nenalezl na palubě »Hawku«, avšak které přinesl sám, náležel znamenitý dalekohled. Ten přiložil teď, po Itomově výkřiku, k oku. Místo, kde stál, nezdálo se mu příznivo. Šel na příď, opřel se tam s dalekohledem o stěh a dlouho se díval udaným směrem. Tázavě pohlíželi naň oba Japonci, když se zas vracel na záď.

„Americká loď?“ ptal se Koami. Collins přikývl, posadil se ke kormidlu a namířil běh »Hawku« přímo ke vzdálenému plavidlu.

„Co to děláte?“ zeptal se ho neklidně Itomo.

„Je to zajímavá věc, pánové,“ řekl Collins lhostejně. „Jsou tam vzadu dvě lodi. Chci viset, není-li jednou z nich »Blue-Star«, jachta našeho přítele Roddingtona. Ta druhá je, zdá se, těžké nákladní plavidlo. Od těch se máme sotva čeho obávati.“

Nezdálo se, že by Itomo a Koami byli plně souhlasili s názorem Collinsovým. Se zřejmou nevolí pozorovali, jak se vzdálenost mezi »Hawkem« a cizími loďmi stále krátí.

„Jestli nás tam odtud zpozorují, Mr. Collinsi,“ ozval se znova Itomo, „naši plachtu je zdaleka vidět. Ta bílá loď vypadá, jako by mohla plouti velmi rychle… bylo by lépe, kdybychom se drželi více stranou.“

„Máte pravdu, Itomo, naše plachty jsou viditelny na mnohem větší vzdálenost, nežli náš člun. Ale proti tomu je jednoduchý prostředek.“ A již za posledních slov nařídil člun přímo po větru, vtiskl Koamimu kormidlovou tůčku a konec ráhna do rukou a zaměstnával se spouštěcími provazci. Vratiráhno »Hawku« spolu s velkou plachtou spadlo dolů. Krátce potom byla spuštěna i kosatka. Zbyl jenom holý stěžeň člunu, jenž na danou vzdálenost mohl býti z druhých lodí jen těžko pozorován. Motor byl spuštěn a otáčením jeho šroubu běžela »Hawk« pomalu blíže k »Blue-Staru«. Collins poručil

Koamimu, aby dodržoval dále původní směr a přitiskl dalekohled k oku. Dlouho se díval tiše jedním směrem. Jen ještě asi půl druhého kilometru mohla být »Hawk« vzdálena od obou lodí, když podal dalekohled Itomovi.

„To je dost zajímavé, Mr. Itomo, co ti lidé tam tropí. Musíte se dívat na tu černou nákladní loď, ne na »Blue-Star«!“

Japonec zatím objevil, co Collins míní. Mimo palubu nákladního parníku bylo upevněno cosi mohutného, dlouhého, světlého. Právě ještě leželo to vodorovně u okraje paluby. Teď povolila lana na jednom konci. A tento konec se nakláněl, ponořoval se do moře a zmizel v něm.

Dalekohled Collinsův zvětšoval patnáctkrát. Přiblížil Itomovi nákladní parník až na sto metrů. Zřetelně mohl sledovat, jak obrovitý cylindr tam naproti se ponořoval do moře a zmizel. Mohl rozeznati těžkou příhradovou konstrukci na palubě, po níž běžela lana, na kterých visel cylindr. Pohyb koleček a motorů prozrazoval mu, že postup pokračuje, že cylindr je spouštěn vždy hloub do moře. Skoro s nevolí pohlédl na Collinse, když mu vzal dalekohled z ruky, aby se sám mohl dívati.

„To je žertovné, že, Mr. Itomo?“ poznamenal při tom. „Pokud je mi známo, máte sám také zájem na oněch pověstných trentonských troubách. Tady to skoro tak vyhlíží, jako kdyby byl Mr. Roddington pro ně nalezl ještě jeden nový způsob použití. Ale pozor…“ přerušil se a zastavil motor. „Více se raději nepřiblížíme, můžeme odtud viděti všechno dost dobře.“

Kdyby byl Henry Collins věděl, co bohužel nevěděl, byl by se vyhnul Roddingtonovým lodím velikým obloukem a byl by se úzkostlivě střehl upozorniti Japonce na to, co se tam dělo. Ale nemohl toho vědět, neboť kapitán Bancroft a Mac Lane nepovažovali za nutno seznámiti ho se všemi svými důvody, když mu ukládali, aby fingovaný plán obratně doručil vikomtu Oburuovi. Neprozradili mu tehdy, že tento plán měl jenom účel zakrýti skutečné použití tajuplných trub.

Tak se mohlo státi, že teď, následkem oné neznalosti všech souvislostí, dal Japoncům spatřiti věci, které naprosto nebyly určeny pro jejich zraky, a že teď pánové Itomo a Koami se v nejvyšší míře

zajímali o vše, co se tam naproti dělo. Jejich strach před americkými loďmi zmizel. Kdyby to byl Collins připustil, byli by se přiblížili ještě více, aby tím lépe mohli pozorovati všechny podrobnosti.

Bylo časně zrána, když s »Hawku« spatřili obě Roddingtonovy lodi, a slunce sklánělo se už hluboko k západu, když konečně mínili, že viděli již dosti. Pomocí motoru vzdaloval se teď »Hawk«, až byl dosti daleko, aby mohl napnouti plachty bez nebezpečí, že bude objeven. Passát se opřel do plachet a svižnou jízdou pokračoval člun ve své cestě k Palauským ostrovům. Několik dní poté veplul do přístavu v Babeldaob.

To, co cestující »Hawku« mohli náhodou pozorovati, byl onen poslední rozhodující pokus, který podnikal Roddington na radu dr. Wegenera dříve, než by se odhodlal vyžádati si ve Washingtoně podpory amerického námořnictva ke svým dalším pracím. To žluté, dlouhé, co cestující »Hawku« z daleka viděli, byla jedna z oněch velikých ocelových trub, obalených pláštěm z balsového dřeva a pryže. Správně viděli pak ještě, jak tento kus, vážící se svým pláštěm víc než dva tisíce tun, byl spouštěn s parníku na dvou mohutných ocelových lanech do hloubky. Co však nemohli vidět, byli dr. Wegener a James Roddington, jak oba bledí očekáváním a rozčilením stáli u dynamometrů a jiných měřicích přístrojů na palubě »City of Frisco« a jak horečně sledovali ručičky na stupnicích, zatím co mohutný kus hluboko a stále hlouběji klesal do moře.

Sto tun ukazovaly dynamometry, když hořejší konec ohromné trouby mizel pod hladinou. Výpočet dr. Wegenera souhlasil. Kromě pěti procent byla ve vodě dřevěným pláštěm zbavena své váhy.

Čas prchal a dále běžela jako stehno tlustá ocelová lana, na nichž trouba visela. Stále postupovaly ručičky počitadel spojených s odvíjejícími se kotouči kupředu a udávaly hloubku.

… Pět kilometrů… šest kilometrů… pohled doktorův míhal se mezi ukazovateli počitadel a dynamometrem sem a tam. Tropickou přílbu odsunul si do týla.

… Dvanáct kilometrů… třináct kilometrů… Ručičky dynamometrů lezly pomalu vzhůru. Obrovský tlak třinácti set atmosfér, jemuž byla trouba vydána v této hloubce, počínal stlačovati

dřevěný cylindr. Odlehčení se menšilo. Těžce a stále tíže visela váha trouby na lánech.

… Čtrnáct kilometrů… patnáct kilometrů… dynamometr stoupal prudce. Dřevo pláště počalo pod obrovským tlakem povolovati… pak náhle následovalo klesnutí ručiček. Trouba nevisela již na lanech, dosáhla v hloubce dvou geografických mil mořského dna a spočinula na něm.

Z Roddingtonových rtů splynul rozkaz a stroje těžkých jeřábů počaly se otáčeti nazpět. Lana se znovu napiala, výstup začal. Metr za metrem vyvlékaly stroje z moře těžké kabely. Ještě plny vody, zapadaly jako obrovští hadi zpět do prázdného nitra »City of Frisco« a vyplňovaly je znenáhla, zatím co se trouba blížila hladině vodní.

… Jeden kilometr… ještě pět set metrů… za celé dlouhé hodiny, po něž již trval pokus, Roddington a dr. Wegener sotva že vyměnili slovo. Doktor horečně počítal a znamenal si mezitím čísla na stupnicích měřicích přístrojů. S tichým povzdechem sklonil zápisník. Pomalu a těžce vycházela slova z jeho úst.

„Nic platno, Mr. Roddingtone, při třinácti kilometrech hloubky se nám dřevěné pláště prolomí. Musíme uvážiti, že poslední dva kilometry systému budou viseti svou plnou vahou na lanech.“

Ručičky měřicích přístrojů ukazovaly na nulu. Druhý konec trouby se vynořil na povrch. Silná kabelová smyčka byla spuštěna přes palubu, aby zachytila také spodní konec, a aby vytáhla celý mohutný kus vodorovně vzhůru.

Jak se změnil za této cesty do nejhlubších hloubek oceánu! Až na malý zlomek své dřívější šířky byl dřevěný plášť pod obrovskou tíhou půl druhého tisíce atmosfér rozmačkán. Každé vlakénko této ohromné hmoty dřeva musilo býti roztrháno a rozlámáno, neboť tyto změny v tvaru byly trvalé. I nyní, již zase na vzduchu, osvobozen od strašlivého tlaku, podržel plášť onen tvar, který mu vnutily mocnosti hlubin. Zmučené dřevo se již nenarovnalo.

Jako očarováni pohlíželi James Roddington a dr. Wegener upřeně na mohutný i teď ještě cylindr, který gumové obložení pokrývalo jako stařecká tvář plná vrásek a záhybů. A tak nezpozorovali, že daleko na východě na obzoru moře byla vytažena plachta a jakási

loď pokračovala ve své cestě. Energickým pohybem prohrábl si doktor vlasy.

„Shrňme výsledek," pronesl rozhodně. „Guma vydržela, co jsme od ní očekávali. Dřevo se kroutí při třinácti kilometrech. Chceme-li počítati s dvojnásobnou jistotou, vyžádejte si z Washingtonu pomocné prostředky, jimiž bychom bezpečně zachytili ony poslední čtyři kilometry."

Roddington se naň dlouze zadíval, dříve než se otázal:

„Jste s výsledkem spokojen, doktore Wegenere?"

Téměř stejně dlouho trvalo, než zazněla odpověď doktorova.

„Mohlo to být horší. Myslím, že bychom mohli být spokojeni, a snad… snad, Mr. Roddingtone, je to dokonce právě tak dobré, jak to nyní je."

„Jak to míníte?" tázal se Roddington.

„Míním to tak, Mr. Roddingtone. Se svým přetížením čtyřiceti až padesáti tisíc tun zaboří se těleso hluboko do mořského dna. Můžeme tak počítati ještě bezpečněji než dosavad s tím, že spojení spodního konce trouby s mořským dnem bude vodě nepropustné."

„Tedy jste spokojen, doktore Wegenere?"

„Spokojen budu, Mr. Roddingtone, až dosáhneme svého konečného cíle. Ale teď vidím cestu k němu otevřenu."

Hvězdy se třpytily na obloze, když »Blue-Star« a »City of Frisco« zamířily k jihu, aby se vrátily do Davao. Zrána třetího dne zakotvily u nábřeží nových dílen. Ještě krátké rozloučení mezi Roddingtonem a dr. Wegenerem. Roddington vstoupil do letadla, které ho již očekávalo. Doktor vrhl se znova do práce. Bylo tu ještě mnoho co vykonati a přichystati, mělo-li šťastně pokračovati veliké dílo, jemuž patřila všechna jeho námaha a práce.

–

Se smíšenými pocity očekával vikomt Oburu příjezd Kyušua, kterého před nedávnem z Tokia jmenovali obchodním attaché při velevyslanectví ve Washingtoně. Byl totiž v japonském generálním štábu jeden major Kyušu, a byl-li snad totožný s novým obchodním attaché – mohlo to pro Oburu znamenati, že v Tokiu nebyli s jeho

zprávami spokojeni a že považovali za lepší poslati do Washingtonu ještě jednoho, snad obratnějšího odborníka v tomto oboru.

Čas utíkal rychleji, než se mu zdálo. Nastal den, kdy Kyušu přibyl do hlavního města americké Unie a hned příštím dnem požádal vikomta o rozmluvu mezi čtyřma očima. Po několika málo slovech Oburu poznal, že má před sebou důstojníka generálního štábu. Toto nepříjemné poznání bylo poněkud zmírněno uznáním, s jakým Kyušu mluvil o jeho dosavadních zprávách.

Opisy těchto zpráv přinesl major k rozmluvě s sebou a k tomu ještě jiné tajné zprávy, o nichž Oburu dosud nic nevěděl.

„Bylo vám již řečeno," řekl Kyušu za rozmluvy, „že plán Manily, který jste získal od jakéhosi Collinse, byl podvržený?"

„Dostal jsem skutečně tuto zprávu. Odeslal jsem tudíž dva své agenty do Manily. Na jejich zprávy ještě čekám." odpověděl Oburu. Jenom neklidný pohyb svalů v jeho tvářích prozrazoval jeho vnitřní pohnutí.

„Mohl jste si ušetřit námahu," pokračoval major Kyušu. „Zjistili jsme pomocí svých agentů v Manile usedlých již předem, že neexistují ani olejové nádrže v horách, ani forty ve vedlejší zátoce. Byl jste oklamán.

„Ale tento Collins, který mi byl doporučen jedním z mých nejlepších agentů, nepůsobil špatným dojmem," pokusil se Oburu ospravedlniti.

„O onom Collinsovi nemáme ještě jasno," pokračoval Kyušu. „Je vždy možnost, že on sám byl jinou stranou klamán, kterou my…" lehký úsměv přelétl rysy Kyušuovými… „můžeme snad hledat v ministerstvu námořnictva Unie. Prozatím svědčí pro něho okolnost, že byl zatčen zároveň s vaším agentem Itomo v Manile…"

„Moji lidé byli chyceni?" přerušil majora Oburu.

„Byli chyceni. Podařilo se jim uprchnouti a dostali se na Palauské ostrovy. Náhodou měli cestou příležitost pozorovati postup, o němž máme zde tuto zprávu. Chcete si ji, prosím, přečisti dříve, než budeme hovořiti dále?"

Oburu si přečetl zprávu a vrátil ji Kyušuovi. „Nepochopitelno, pane majore…"

„Prosím vás, jen: pane Kyušu," přerušil ho druhý, „jsem zde oficiálně obchodním attaché. Nemusí tu v Unii vědět, že jsem důstojníkem."

„Nepochopitelno, pane Kyušu," začal Oburu znova, „nerozumím, co tím Mr. Roddington zamýšlel."

„Jeden z našich agentů viděl troubu později v Davao," pokračoval Kyušu. „Podařilo se mu také dáti stranou kusy starého dřeva, když byla obkládána novým pláštěm. Je mimo vši pochybu, že trouba byla potopena do velmi velké hloubky a vydána nesmírnému tlaku. Jinak nelze vysvětliti stav oněch kousků dřeva. Toto původně tak lehké a pevné dřevo je tvrdé jako kámen a stalo se těžším vody."

„To všechno mi zůstává nepochopitelné," řekl Oburu.

„Shrňme, co víme jistě," odpověděl Kyušu, „Roddington dal dopraviti sto padesát těchto ocelových trub, v úhrnné délce patnácti kilometrů, do Davao, tam je dal opatřiti dřevěnými plášti. To je jediný positivní fakt, který známe. Vše ostatní jsou domněnky, snad dokonce úmyslné klamání."

Oburu opřel si hlavu rukou.

„Pak bylo také zbytečné, že jsme skrze Itoma dali koupiti deset těchto trub. Lituji nesmírně, byla-li to moje zpráva z Manily, která k tomu dala popud."

Kyušu zavrtěl hlavou.

„Nemusíte si činit žádných výčitek. Jsme velmi spokojeni, že jsme ty trouby dostali. V Nagasaki jsou už plně při práci, zřídili podle trentonského vzoru továrnu, v které bychom v případě potřeby sami mohli vyráběti takové trouby."

„A k čemu to, pane Kyušu?"

„Poněvadž myslíme, že Washington už nepřipustí žádné další dodávky trub z Trentonu pro nás."

Oburu spustil ruce na stůl.

„Byl byste tak laskav a vyjádřil se zřetelněji?"

Major potřásl hlavou.

„Chtěl bych se vyhnouti tomu, vikomte Oburu, zavěsti vás na stopu, která se konečně snad ukáže nesprávnou. Jen tolik vám mohu říci, že geologové na naší universitě v Tokiu mají docela určité názory o Roddingtonových úmyslech a jeho dosavadních pracích.

Plán, který snad sleduje, zdá se ovšem zatím tak fantastický a tak málo schopný provedení, že musíme vyčkati, co podnikne dále.“

„Mluvíte stále ještě v hádankách,“ přerušil ho Oburu.

„Vyčkejte, můj milý vikomte, až se vám hádanky vyřeší samy sebou. Jen tolik bych vám rád řekl: Máme u našich ostrovů stejné geologické poměry jako Američané u Filipin. Tam je to hlubina filipinská, u nás hlubina japonská, obě oblasti největších a poměrně nejblíže pobřeží ležících hloubek mořských. Deset kilometrů bylo naměřeno na »emdenské hloubce« ve filipínské hlubině, a osm a půl kilometrů v japonské. Objeví-li se prospěšnost toho, můžeme jednoho dne u nás opakovati Roddingtonův pokus.“

„A nyní, Kyušu, co máme činiti teď?“

„Pozorovati, Oburu. Nelamte si prozatím hlavu tím, co mají v úmyslu v Trentonu a Davao, a snad také ve Washingtoně – avšak starejte se získati si všemi prostředky informace o dalších krocích Roddingtonových. Použijte k tomu účelu všech svých agentů. Pro příští měsíce musí to být vaší hlavní úlohou.“

„A vy, Kyušu?“

„Budu dělat totéž, a čas od času vyměníme si navzájem svoje zkušenosti.“

Se značnou úlevou vrátil se Oburu po této rozmluvě do své pracovny. Získal tu přesvědčení, že dosavadní práce přece nebyly nadarmo a že je v Tokiu ocenili. K tomu však také vědomí, že byl postaven před novou úlohu, která bude vyžadovat vypětí veškerých jeho sil.

–

Ještě navečer téhož dne, kdy přijel do Washingtonu, vyhledal Roddington Mac Lanea v jeho bytě. Řadový poručík přivítal ho s veselou tváří, avšak jeho obličej stával se vždy vážnějším, čím déle trvala rozmluva mezi oběma přáteli. Teprve za hodinu byl Roddington hotov s tím, co chtěl říci. Dlouhým pohledem zadíval se na něho Mac Lane a značná chvíle prošla, než začal mluvit.

„Podaří-li se ti tvůj plán, Jamesi, bude tvoje jméno vytesáno do čestných desek naší země. Jedním dechem budou jmenovati tebe mezi největšími vůdci našeho národa. Ale jestli se ti to nepodaří?“

„Pak, Freddy, budu chudým člověkem. Jmění, které jsem získal prodejem koncernu na Grand Corporation, bude podle rozpočtů na tyto práce tak přibližně spotřebováno.“

Zamyšleně pokyvoval Mac Lane hlavou.

„Je ti jasno, že vyhlídky na zdar a nezdar stojí v poměru tak asi pěti ke stu?“

„Ne, Freddy! Padesát k padesáti jsme je vypočítali společně s doktorem Wegenerem. Jinak bych se byl do toho podniku nepustil. Vidíš věci příliš černě.“

„A ty, Jamesi, obávám se, příliš růžově. Bylo by to darem Osudu, nade vše očekávání velikým, kdyby se ti tvůj úmysl povedl až do úplného konce. Nezapomeň, že tu jde o poslední… Všechno by se ti mohlo zdařiti, avšak nesouhlasí-li geologická teorie, kterou sestavil tvůj německý poradce, bylo by konečně zas všechno nadarmo.“

„Vím to, Freddy! To nebezpečí musím podstoupit. Teď běží však o nejbližší postup. Ty víš, jakou podporu od vás vyžaduji. Je naděje, že mi bude poskytnuta?“

Po krátké úvaze odpověděl Mac Lane: „Teď chci být jednou optimista a říkám ti ano! Nebude to lehké, ale podaří se to, a musí se to zdařiti. Zítra půjdu s kapitánem Bancroftem k admirálu našeho departementu. Až ten bude získán, vezmeme do práce státního sekretáře ministerstva námořnictví. Je dobře, že Mr. Harding dobře zná slabosti našich opevnění na Filipinách, a že už dávno uvažuje, jak jim odpomoci. Doufám proto, že se nám podaří získati ho pro nás. A zdaří-li se to, máme vyhráno. Mr. Harding, jak ho znám, neobtěžoval by tím celý kabinet, ale vzal by spíš odpovědnost na vlastní bedra.“

Roddington si oddechl s úlevou a stiskl svému příteli pravici.

„Děkuji ti z celého srdce, Freddy. Tvoje slova dodávají mi nové energie. Kolik času by to mohlo podle tvého mínění vyžadovat?“

Mac Lane pokrčil rameny.

„Těžko říci, milý příteli. Snad tři dni… snad tři týdny. Není to nikterak lehká úloha získati všechny tyto vysoké a nejvyšší instance,

o nichž jsem právě mluvil. Zkusíme to s odvahou a s důvěrou v Boha. Doufejme, že nás úspěch nemine.“

–

„James Roddington je ve Washingtonu… James Roddington měl dlouhé konference s řadovým kapitánem Bancroftem a s admirálem Jeffersonem… James Roddington byl dnes přijat státním tajemníkem Hardingem.

Jako oheň rozšířily se tyto zprávy, ačkoliv se všichni zúčastnění pečlivě starali udržet celý postup v tajnosti. Tak tak že se zabránilo, aby něco o tom nepřišlo do novin. Ale na japonském velevyslanectví a tak i v ministerstvech mnohých jiných států vědělo se o každé návštěvě, kterou vykonal Roddington v úřadech spolkového hlavního města, a s rostoucí nevolí přijímal president Price každodenní zprávy Bartonovy, jimiž byl informován o každém novém spojení, kterého Roddington dosáhl.

Nepodařilo se sice zvěděti něco o obchodech, které Roddington uzavíral, avšak již sama skutečnost, že vyjednával s ministerstvem námořnictví, stačila, aby svrchovaně napiala zvědavost určitých interesovaných kruhů.

„Co jste se dověděl nového?“ ptal se Kyušu, vstupuje do Oburuovy pracovny. Oburu mu přisunul zprávu.

„Roddington najal v přístavech západního pobřeží dvanáct velkých nákladních lodí na neurčitou dobu.“

Kyušu přelétl podaný mu seznam. Jeho rty pronášely jména lodí a tonáže „… dvanáct tisíc tun… deset tisíc tun… patnáct tisíc tun… Mr. Roddington si opatřil podle tohoto seznamu pořádné loďstvo,“ obrátil se k Oburuovi. „Je účel znám?“

„Všechny lodi mají rozkaz plouti do Davao, pane Kyušu.“

Major mu vrátil zprávu a mluvil dále.

„Myslil jsem si to, Oburu. Přinesli vám vaši agenti z Panamy ještě nějaké další zprávy?“

Vikomt Oburu přikývl a vyhledal jinou listinu z kupy papírů.

„Předevčírem v noci propluly kanálem čtyři letounové lodi amerického atlantického loďstva,“ předčítal z ní. „Byly následovány

flotilou dvanácti torpédoborců. Předpokládaným cílem všech těchto lodí jsou Filipiny.“

Kyušu čekal, přijde-li ještě něco, avšak zpráva byla u konce.

„Neříká hlášení nic o tom, měly-li letounové lodi svá letadla na palubě?“ tázal se. Vikomt zavrtěl hlavou.

„Ne, pane Kyušu, o tom není nic poznamenáno.“

Kyušu se díval zamyšleně před sebe. Pak pokračoval, jako by mluvil sám k sobě:

„Čtyři letounové lodi z Atlantiku… čtyři jiné ze západního pobřeží, jsou na cestě k Filipinám… Každá z těchto lodí má dvacet pět tisíc tun… dohromady nosnost dvě stě tisíc tun… tyto lodi vytvoří imposantní základnu pro Roddingtonovy práce…“

„Vy myslíte, Kyušu, že poslední pohyby amerického válečného loďstva jsou v souvislosti s Roddingtonem?“ ptal se Oburu.

„Poslední zpráva, kterou jste mi právě přečetl, mne o tom přesvědčila, milý vikomte. Až do té chvíle nebyl bych to stále ještě považoval za možné. Mr. Harding riskuje mnoho, dává-li americké lodi Roddingtonovi k disposici k jeho vlastním účelům. Podaří-li se záměr, bude velkým mužem, selže-li, mohlo by ho to státi jeho úřad.“

Oburu hnul sebou netrpělivě.

„Vyrozumíváte ze zpráv mých agentů více, než já sám, Kyušu. Nechtěl byste konečně už ustati v tom, nechati mne stále luštit hádanky?“

„Budete sám velmi brzo vidět, vikomte Oburu, jaká hra se tu hraje. Vaše poslední zprávy posílily mne v mém rozhodnutí. Pro nás oba není teď ve Washingtoně nic důležitého na práci. Pro nejbližší čas musí býti naším místem ono, kde Roddington pracuje.“

„Myslíte v Davao?“ ptal se Oburu.

„V blízkosti Davaa, můj milý vikomte.“ Kyušu pohlédl na hodinky. „Za tři hodiny odletí vzducholoď do Frisca. Poletíme s ní. Buďte tak laskav a zařiďte se podle toho.“

Ve dvě hodiny odpoledne opustili oba attachés japonského velevyslanectví Washington lodí pravidelné letecké dopravy. Ve Friscu očekávalo je již japonské letadlo, jímž pokračovali hned po

svém příjezdu na další cestě Pacifickým oceánem v západním směru. Jejich cílem byl ostrov Jap.

–

„Osm letounových lodí… vytvoří dohromady imposantní základnu pro Roddingtonovy práce.“ Tato slova, jež pronesl před týdnem Kyušu, vstoupila Oburuovi znovu na paměť, když teď stáhl hlavu od okulárů periskopové trubice.

„Máte pravdu,“ řekl k majorovi, který stál vedle něho v ústředně podmořského křižáku »Karava«, „imposantně působí ty americké letounové lodi se svou vyvýšenou platformou.“

Major Kyušu přistoupil zatím k periskopu. Silně zvětšující optika přístroje přiblížila americké lodi, vzdálené asi deset kilometrů od japonského podmořského člunu, zdánlivě téměř na dosah ruky. Letounové lodi byly sestaveny ve tvaru osmiramenného kříže, takže uprostřed mezi jejich předními vazy zbývalo volné místo jen několik málo metrů. Silnými železnými příhradovými konstrukcemi byly jejich platformy, na nichž jindy vzlétala a přistávala letadla, spojeny v jediný velký pracovní prostor. Tak utvořilo těchto osm lodí plovoucí ostrov s nosností dvou set tisíc tun, na němž se vypínaly obrovské jeřáby do závratné výšky.

Temně a hrozivě, jako symbol sdružené síly a energie, zvedala se skupina těchto lodí, takto k jednotnému celku spojených, proti temně modrému pozadí moře a oblohy. V užších a širších kruzích kolem ní patrolovaly dvacet čtyři torpédoborce amerického válečného námořnictva. Při pohledu na ně musil Kyušu myslit na smečku bdělých psů, kteří jsou neúnavně na stráži, hotovi ukázati zuby každému, kdo by chtěl ohrožovati statek jejich dozoru svěřený. S uspokojením musil mysliti na to, jak řadový poručík Hatama, velitel »Karavy«, opatrně dal zastříti vrcholek periskopu mořskými řasami, než se potopili. To dávalo jistotu, že lesknoucí se kov nebo sklo neprozradí Američanům blízkost japonského člunu. Trochu řas plovoucích na tichém moři nemohlo vzbudit pozornost, a důvěřuje této neviditelnosti, připlížil se člun až na několik set metrů k vnější linii torpédoborců.

Měli se odvážiti toho, proniknouti ještě dále, aby mohli pozorovati z nejbližší blízkosti, co podniká teď Roddington se svými inženýry a dílovedoucími na velké platformě? Kyušu o tom ještě uvažoval, když jeho pozornost byla znovu upoutána k událostem na lodích.

Jeřáby uchopily jednu z oněch obložených trub, vyzdvihly ji do výše, postavily ji tak, až stála svisle a čněla jako mohutná, sto metrů vysoká věž do výšky. Ale nestála tak dlouho. Zřetelně mohl major Kyušu vidět, jak tento mohutný stvol, v plném slunečním světle jasně zářící, ztrácí svou výšku, stává se vždy nižším a nižším, až z něho nebylo viděti nic. Ale tu vystupovala na jiném jeřábu již zase druhá trouba do výše, stavěla se strmě a strměji – nová věž stála kolmo na platformě.

Kyušu sevřel dásně, až mu zuby zaskřípaly a jeho oči opustily na chvíli periskop.

„Oburu, je nemožno odtud vidět, co tam provozují na té platformě."

Oburu přitiskl tvář k okuláru a otáčel čočkami, aby je postavil ještě ostřeji.

„Nemýlím-li se, Kyušu, otáčí se trouba kolem své podélné osy."

„Pak ji chtějí sešroubovat s první," řekl major po krátké úvaze… uvažoval dále a váhavě promluvil znovu: „Bude závit dosti těsný při onom ohromném tlaku? Myslil Roddington i na to?"

To, co se dělo přímo na platformě, leželo pro »Karavu« v mrtvém zorném úhlu. Ani Kyušu ani Oburu nemohli sledovati, co se tam děje. Jen potud viděl Oburu správně, že svrchní trouba se otáčela kol své podélné osy. James Roddington a jeho inženýři, kteří stáli na platformě právě u místa, kde se nalézalo spojení obou trub, mohli věci mnohem lépe pozorovati z nejbližší blízkosti.

S hodinkami v rukou sledovali Roddington, dr. Wegener a Frank Dickinson práci nového speciálního stroje, který se v posledních měsících v Trentonu zrodil podle kreseb doktorových.

Jakési obrovské ocelové kleště držely hoření konec spodní trouby, který vyčníval ještě z vody až do výše platformy. Jiné zařízení, které vzdáleně upomínalo na mohutný svislý soustruh,

objímalo dolejší konec hoření trouby, dávalo jí otáčivý pohyb podle její podélné osy a sešroubovávalo ji zároveň se spodní troubou.

Krátké zaskřípění a náraz. Silou motoru o pěti stech koních bylo sešroubování utěsněno.

„Pět minut," řekl Roddington.

„Čtyři minuty a padesát vteřin," opravil ho dr. Wegener.

Ještě co ti dva se přeli o čas, sunulo se věncovitě sto svářecích hořáků k místu, kde trouby byly sešroubovány. Šumivě a syčivě olizovaly jejich modré plameny ocelovou stěnu trouby, jíž na tomto krátkém místě chyběl dřevěný plášť. Již zazářil kov jasně pod plameny, počal se do běla žhnouti, kapati, slévati se dohromady.

„Sedm minut třicet vteřin," řekl dr. Wegener a dal znamení rukou. Plameny se zmenšily, hořáky byly odtaženy – první sešroubování bylo svařeno pevně proti tlaku. Mlčky čekali inženýři a dílovedoucí na nové rozkazy, zatím co minuty míjely. Zprvu ještě v žlutém žáru, pak už jen slabě červeně svítila spára na troubě. Teď ztemněla.

„Sedm minut, třicet vteřin. Spouštět!" zavolal dr. Wegener na inženýra Scotta vedle něho stojícího. Ten přiložil k ústům píšťalu a dal signál. Jeřábové motory se rozběhly a rozvinuly jako stehno tlustá ocelová lana. O sto metrů spustila se žlutá věž do hlubin neprobadaného moře. Již běžely motory jiného jeřábu, aby vyzvedly třetí troubu.

„Celkem dvacet osm minut," konstatoval dr. Wegener s pohledem na vteřinovou ručičku svých hodinek. „Dvě minuty méně než vypočítáno."

„To by znamenalo?" ptal se Roddington.

„Že nebudeme potřebovat sedmdesáti pěti, nýbrž jen sedmdesáti hodin, abychom dosáhli dna… zůstane-li při tom," odpověděl doktor.

„Záleží ti tolik na úspoře času pěti hodin?" obrátil se Dickinson na Roddingtona.

„Může na tom záviseti mnoho, Franku. Jaké jsou povětrnostní zprávy, doktore Wegenere?"

„Až posud dobré, Mr. Roddingtone. Přesto považuji každou hodinu, o niž dříve dojdeme cíle, za zisk."

Hodiny míjely a bez ustání připojovala se jedna obrovská trouba k druhé. Stále delší bylo těleso, které se zabořovalo svisle do hloubi moře. Stále četnější a stále těžší byla drátěná lana, na nichž visela ohromná váha. Jako ohnivá koule zapadalo na západě slunce do moře, pak zazářilo sta silných lamp na velké platformě a na druhých lodích a v jejich prudké záři pokračovala práce bez oddechu.

Vždy nové lodi dojížděly sem z Davao, projížděly kruhem torpédoborců, přichytily se plovoucího ostrova a vykládaly nové trouby. A nejenom samotné trouby. Někdy i obrovité, kulovité, lité, ocelové kusy, duté ocelové koule v průměru více nežli šesti metrů.

Kyušu viděl to periskopem »Karavy« a do jeho čela se vryla vráska.

„Byli jsme špatně obslouženi, Oburu," řekl, „o výrobě těchto kusů nehlásili nám naši agenti z Trentonu ničeho."

„Někdo na mne vzpomíná," řekl v témže okamžiku Frank Dickinson na platformě. „Zní mi v pravém uchu."

Myslil to jen žertem a nevědomě řekl přece pravdu, neboť v téže chvíli myslil Kyušu s nevolí a zlostí na přísná opatření, jimiž Dickinson držel v patřičné vzdálenosti každého zvěda od staré síně v Trentonu, v níž byla ulévána tato ocelová dutá tělesa. Marně se pokoušeli agenti Kyušuovi nejrůznějšími uměleckými kousky proniknouti až tam. Bez výjimky byli přistiženi již na půl cestě a zmizeli na neurčito v amerických věznicích. Ani nejmenší zprávička o tom, co se dělo ve staré halle, nepronikla do vnějšího světa, ačkoliv Kyušu po dlouhé týdny s netrpělivostí očekával takové zprávy.

Teprve tady s paluby ponorného křižáku viděl tyto podivuhodné kusy po prvé.

„Je to tak, jak jsem to očekával," obrátil se k Oburuovi. „Po každé dvacáté páté troubě zapustí ti tam do tělesa kulovou propust. Bylo by to také jinak sotva myslitelno. Jak by chtěl jinak Roddington vestaviti těžná zařízení v jednom celku až na mořské dno? Jak by chtěl bez propustí odolávati tlaku vzduchu v té hloubce?"

S námořní mapou v ruce přistoupil velitel »Karavy« Hatama ke Kyušuovi a Oburuovi. Křížek na mapě označoval místo, na němž ležel Roddingtonův plovoucí ostrov. Hatama ukázal naň prstem.

„Porozuměl jsem vašim výkladům potud, pane majore Kyušu, že Yankeeové chtějí spustiti až do největší mořské hloubky ocelovou troubu, chráněnou proti tlaku.“

Kyušu přisvědčil. „Zcela správně, pane kapitáne. To jest podle všeho, co jsme zvěděli, úmysl Roddingtona a jeho lidí.“

Hatama ukazoval mu na mapu a upozorňoval na zaznamenané hloubky, mluvě při tom dále.

„Ale toto místo zde není naprosto nejhlubší. Mapa tu udává hloubku jen šesti kilometrů. Sto mořských mil dále k východu, za emdenskou hloubkou, bylo naměřeno deset kilometrů.“

Zkoumavě prohlížel Kyušu mapu. Odvětil potřásaje hlavou.

„Máte pravdu… Proč si nechává Roddington ujiti čtyři kilometry…? Věděl bych pro to jen jediný důvod. Zde je ještě uvnitř území třiceti mil. Jeho zařízení leží ještě v území Unie a stojí pod ochranou americké branné moci. Dále ven do volného moře byla by situace zcela jiná se stanoviska mezinárodního práva.“

Oburu prohlížel mezitím též mapu.

„Skutečně, šest kilometrů,“ řekl vraceje ji Hatamovi. „Co chce potom Roddington s tolika troubami? Máme bezpečné zprávy, že jich bylo dopraveno do Davao více než sto padesát.“

Důstojníci na palubě »Karavy« se pokoušeli nadarmo nalézti odpověď k této otázce. Přes všechno, co japonští agenti vyzvěděli o této věci, obsahovalo pro ně Roddingtonovo podnikání stále ještě nerozřešitelné záhady. Ani teď, kdy už mohli sledovati ony práce krok za krokem, takřka na dosah ruky, nestalo se tajemství pro ně jasnějším.

„Jednu věc víme každým způsobem bezpečně,“ pokusil se Oburu o vyřešení, „každá z těchto čertovských trub je sto metrů dlouhá. V tomto okamžiku spouštějí Yankejčíci do moře padesátou troubu. Těleso je podle toho již pět kilometrů dlouhé. S novými deseti troubami by musili podle vaší mapy, Hatamo, dosáhnouti dna. Nemůžeme prozatím podniknouti nic jiného, než zůstat klidně ležet a vyčkávat konce prací.“

Na východě vzcházelo světlo, počínal se nový den, lampy na plovoucím ostrově pohasly. Práce na něm pokračovaly bez ustání. Věž po věži se zvedala, byla zašroubována, zatavena a ponořena.

Bledí a nevyspalí stáli Kyušu a Oburu u periskopu a přihlíželi tomu divadlu. Podle jejich pozorování a poznámek bylo by musilo už dávno být dosaženo mořského dna, a přece znova zas dojížděly veliké nákladní lodi z Davaa a vykládaly nové trouby na platformu. Vždy záhadnějším, nepochopitelnějším se stávalo žlutým hodinu od hodiny, co vlastně Roddington a jeho lidé tam provádějí.

–

Na platformě se loučil Mac Lane s Roddingtonem, když byl po dlouhé hodiny přihlížel k pracím.

„Chceš nás hanebně opustiti, Freddy?“ ptal se žertem Roddington.

„Na chvilinku, Jamesi! Snad se brzo vrátím,“ odvětil Mac Lane v stejném tónu. „Chci se jenom přesvědčiti, co se děje na A. 17.“

Vstoupil do své barkassy a dal se převézti k torpédoborci A. 17., na němž sem připlul zároveň s kapitánem Bancroftem.

„Jak, už zpět, Mac Lane?“ uvítal ho Bancroft u obrubnice. „Počítal jsem s určitostí, že odtamtud neodejdete, pokud váš přítel Roddington nedosáhne šťastně mořského dna.“

Mac Lane ho uchopil za rameno a ukázal rukou směrem přes levý bok kupředu.

„Vidíte ten chomáč mořské řasy na vodě, Bancrofte?“

Kapitán přimhouřil oči a mínil po krátké chvíli:

„Ano, nějaké svinstvo tam plove. Jsou-li to mořské řasy, nemohu odtud rozeznat.“

Mac Lane podal mu své kukátko.

„Podívejte se na tu věc tímto, ale kryjte se, prosím, za ventilátorem.“

Udiveně otázal se kapitán: „Co to znamená? Proč se mám krýti?“

Potutelný rys objevil se na Mac Laneově obličeji, když odpovídal:

„Proto, můj vážený pane kapitáne Bancrofte, že by pod touto hromádkou mořských řas mohl snad vězeti konec nějakého periskopu, a protože by nebylo dobře, kdyby ti tam – –.“

„Vidíte strašidla, Mac Lane,“ vpadl mu Bancroft do řeči.

„Těšilo by mne velmi, kdyby tomu tak bylo," odpověděl Mac Lane s nerušeným klidem. „Ale obávám se, že budu mít pravdu. Ta hromádka tam vzadu leží již celé hodiny nepohnutě na témže místě. A při tom nadělaly naše nákladní parníky opravdu dost vln. Musila by být zahnána o kus dále, kdyby právě nebyla upoutána na něčem pod vodou. Hodinu od hodiny stávala se mi ta věc podezřelejší. Proto jsem se sem vrátil."

Bancroft zahvízdl mezi zuby. „U všech čertů, Mac Lane… kdybyste měl pravdu… Máte asi na mysli japonskou ponorku…"

Mac Lane se zasmál. „Jste znamenitým čtenářem myšlenek, Bancrofte. Právě to je to, co si myslím. Těm žluťochům musíme to potěšení osladiti."

„Jak to chcete provést? Vodní pumy bychom měli na palubě."

Mac Lane vrtěl hlavou. „To raději ne, Bancrofte. Mohlo by to třeba rušiti Roddingtonovy práce. Vodní pumy mi vůbec nejsou příliš sympatické. Představuji si věc takto: A. 17 bude klidně patrolovat teď ve svém kruhu dále. Jakmile se torpédoborec octne zase v blízkosti tam té podezřelé skvrny, namíří krátkým obratem k ní plnou parou a přejede ji. Je-li to vskutku hromádka mořských řas, nezpozoruje žádný z druhých velitelů, že jsme se blamovali… je-li to něco jiného… nu, to bychom potom zpozorovali."

„Máte pravdu," souhlasil kapitán, „váš návrh je zcela výhodný."

„Pak by bylo nejlépe, kdybyste sám promluvil s velitelem A. 17. Jste s ním přec dobře znám."

„To se má státi ihned," řekl kapitán Bancroft a zamířil ke kabině velitelově.

Vyčerpáni šestatřicetihodinovou stráží u periskopu, posadili se Kyušu a Oburu v ústředně »Karavy« ke krátkému odpočinku, kde se jim nabízela nádrž a strojní cylindr za jakási sedadla. Víčka hrozila jim zapadnouti. Hatama stál u periskopu s očima přitištěnýma k okuláru. Chraplavý výkřik z jeho úst způsobil, že oba vyskočili. Viděli, jak přiskočil k rozvodové desce a prudce přepínal páky.

Náraz otřásl nitrem podmořského křižáku. Jeho elektrické stroje se zapjaly na nejsilnější proud a strhly loď stranou plnou silou jejích šroubů. Hatama otočil jinou pákou. Tlakem hloubkového kormidla postavila se »Karava« šikmo a sklouzla dolů. Velitel sáhl po třetí

páce, aby zatáhl trubici periskopu. Tu projel lodí řinčivý úder, jako když narazí železo na železo. Trvalo to jen okamžik a znovu zavládlo v ústředně ticho. Jen tiché šumění a pískání velkých elektromotorů vnikalo sem ze strojovny. Třicet metrů značil hloubkový ukazatel v centrále a slézal pozvolna dále na čtyřicet a padesát.

„Co se stalo?“ ptal se Kyušu.

Hatama přejel si čelo. „O vlásek byli bychom bývali se srazili s torpédoborcem, pane majore. Moře musilo spláchnout naše zamaskování, jinak je to sotva vysvětlitelné. Viděl jsem torpédoborce, jak náhle vybočil z řady, zamířil na nás… pokusil jsem se dynamicky se ponořiti, abych naplnil nádrže, nebylo již času… Američan zasáhl ještě periskop…“

Pronášeje tato slova, Hatama činil se na pákách k vysunutí a zasunutí periskopové trubice. Zařízení již neúčinkovalo. Naraženou a zprohýbanou trubicí nebylo už možno pohnouti ani kupředu, ani zpět.

„Můžeme se vynořiti?“ ptal se Kyušu. Hatama potřásl hlavou. „Zde uvnitř amerického výsostného území raději ne. Poplujeme pod vodou podle kompasu, až budeme na širém moři.“

„A potom, Hatamo?“

„Potom se vynoříme a přesvědčíme se, lze-li škodu napraviti prostředky, které máme na palubě.“

„A není-li tomu tak?“

„Musíme se uchýliti do přístavu v Babeldaob.“

Kyušu měl ještě leccos na srdci, avšak byl v tuto chvíli přespříliš unaven, aby to mohl vysloviti. S očima napolo zavřenýma načrtl text bezdrátové depeše a odevzdal list Hatamovi.

„Dejte, prosím, toto hned po vynoření telegrafovati naší stanici v Babeldaob. A vzbuďte mne, jakmile dojde odpověď.“

Major Kyušu opustil ústřední komoru a odebral se do své kabiny. Za málo minut později upadl v hluboký spánek.

Kapitán Bancroft stál již zase vedle Mac Lanea, když A. 17 přejela chomáč mořských řas.

„Myslím, že jste se zmýlil,“ řekl, když se torpédoborec v širokém oblouku navracel do řady druhých lodí.

„A snad také ne, Bancrofte.“ Mac Lane ukázal k místu, kde ležela mořská řasa. „Ta olejová skvrna tam předtím nebyla. Snad se dostane ten Japončík na dno dříve, než Roddington se svými troubami. Teď bych se chtěl vrátit na platformu a podívat se, jak to tam stojí. Chcete jít se mnou, Bancrofte?“

Kapitán přistoupil na návrh. Zajímalo ho přece podívati se zblízka na Roddingtonovy práce, jimž nebylo dosud rovno v dějinách techniky.

Společně s Mac Lanem kráčel platformou k jejímu středu, kde obrovské jeřáby zvedaly mohutné trouby jednu po druhé a nasazovaly je na sebe, kde řady dělníků pracovaly za velení inženýrů bez oddechu a přesně jako stroje.

To co uviděl, zbavilo ho téměř řeči. Teprve teď z nejbližší blízkosti uplatňovaly se nesmírné rozměry jeřábů, pohybovaných hmot, gigantických ocelových lan. Jeho oči přelétly stupnice dynamometrů. Ty ukazovaly již mnoho tisíc tun, a toto ohromné zatížení se stále ještě zvětšovalo. S každou novou troubou potápěla se nová lana do moře.

Uchopil svého průvodce za rameno. Promluvil chraplavě:

„To je pokoušení Pánaboha, Mac Lane! Je nemožno, aby se to Roddingtonovi podařilo. Přesahuje to lidské síly.“

Pozorně sledoval Mac Lane, jak právě zase jedna kulová propust byla zašroubována a zatavena do tělesa. Lehkým pohybem uvolnil svoje rámě a řekl:

„Dokáže to, Bancrofte. Je to třetí propust při kilometru 7.5. Polovina tělesa už visí.“

Kapitán Bancroft se chytil za hlavu.

„Teprve polovina, Mac Lane? Ještě jednou stejná ohromná váha musí být spuštěna?! Vidíte ty tisíce tun, které teď už ukazují dynamometry? To jsou síly, jež lidská technika nemůže zvládnout… nikdy jich nezvládne.“

Mac Lane poukázal na nesmírné množství kabelů, které stále ještě pokrývalo velkou platformu.

„Podívejte se na to, Bancrofte! Každý kilogram, který mají nésti tato ocelová drátěná lana, je pečlivě propočítán. Kabely byly pleteny podle výpočtu. Žádné lano se nepřetrhne. Ještě jednou třicet šest

hodin a těleso narazí na mořské dno a zaboří se tak, jak bylo vypočítáno, do něho svojí vahou.“

„Chtěl bych tomu uvěřiti, Mac Lane, avšak stále ještě tomu věřiti nemohu. Podaří-li se to skutečně… poštěstí-li se všechno tak, jak váš přítel a ten německý doktor tam to měli v úmyslu a vypočítali… jaký den slávy byl by to pro Roddingtona… pro naše námořnictvo… pro nás všechny!“

„Za šestatřicet hodin, Bancrofte, budete musit uvěřit, čemu teď věřit nechcete. Hodiny, které tu teď společně prožíváme, nezapomeneme jistě nikdy.“

Soumrak přišel – a noc. V záři rozsvícených mohutných lamp mohl Bancroft pozorovati, jak byly Roddingtonovy kolony vystřídány čerstvým mužstvem. Přesně, skoro po vojensku, byla směna provedena v nejkratší době, aniž se práce byť jen na okamžik zastavily. Nemohl smlčeti svoje uznání.

„Bezvadné! Zcela znamenité! Ti lidé jsou výborně vycvičeni.“

„To jim vštípil německý doktor,“ odpověděl Mac Lane se smíchem. „Již před čtyřmi týdny povolal Roddington svoje nejlepší lidi z Trentonu do Davao. A s těmi cvičil doktor Wegener každodenně každý pohyb, každý hmat, každý dotek, až šlo všechno jako na šňůrce. Ten, kdo nestačil, byl poslán domů. Ostatní, kteří byli s věc, dostávají od minulého měsíce dvojitou mzdu.“

„Je to drahá zábava, Mac Lane!“

„Roddington ví, proč to dělá. Jsou to dobře uložené peníze, Bancrofte. Vidíte přec, jak se ti hoši činí, jak každý posun a každý pohyb ihned sedí. Celá věc běží již třicet sedm hodin jako hodinový stroj a poběží ještě dalších třicet čtyři hodin, až bude dílo hotovo.“

„To musím doznati, Mac Lane. Ale jak je to s vrchním vedením? Sedmdesát jedna hodina je dlouhá lhůta. Chtějí zůstat Roddington a ten německý doktor celou tu dobu na nohou?“

Mac Lane poukázal na skupinu uprostřed pracujících kolon. „Tam vidíte Roddingtonův štáb: Frank Dickinson, Griffith, Cranford a Scott. Musejí se nechat doktorem Wegenerem právě tak cvičiti a poučovati jako obyčejní dělníci. Také tam je postaráno o směnu a čerstvou pracovní sílu. Minulé noci setrvali Roddington a doktor

Wegener při pracích, této noci popřejí si snad klidu. Mohou tak bez obav učiniti. Každý z jejich spolupracovníků rozumí své věci.“

Šlo již na půlnoc, když se Mac Lane a Bancroft konečně odtrhli od toho poutavého divadla a vrátili se na palubu A. 17.

Směrem východojihovýchodním opouštěla »Karava« místo srážky. Hodinovou rychlostí desíti námořních mil poháněly silné elektrické motory podmořský křižák v hloubce dvaceti metrů pod hladinou moře. Dohad Mac Laneův, že zapadne až do nejhlubších propastí, se nepotvrdil, avšak přesto byla ponorka nárazem A. 17 považlivě pohmožděna.

Ona olejová skvrna, kterou Mac Lane ukazoval kapitánu Bancroftovi hned po srážce, měla příčinu pro velitele Hatamu velmi nepříjemnou. Ačkoliv zachytil kýl amerického torpédoborce jenom periskop »Karavy« a jen o vlásek minul její trup, přesto prudkost nárazu způsobila trhlinu do velké olejové nádrže na levém boku lodi. Nepřetržitě vnikala během další plavby mořská voda do nádrže a vytlačovala odtud lehčí olej do moře.

Půl hodiny později, když křižák urazil asi pět mořských mil, zpozoroval Hatama, že se jeho loď považlivě kloní na levý bok. Podle měření byl již mimo výsostné území americké hranice, avšak byl stále ještě v dohledu amerických válečných lodí. Získal zas rovnováhu vyprázdněním ponorné nádrže na levém boku a plul pod vodou dále. Chtěl tak pokračovati v plavbě ještě půl hodiny. Pak, vzdálen deset námořních mil od Roddingtonova loďstva, mohl se jistě vynořiti bez nebezpečí, že bude objeven.

Ze svých úvah byl vyrušen pramenem vody, který přicházel ze stropu centrály, z onoho místa, kudy vedlo prodloužení periskopu, a který mu stékal právě mezi krk a límec kabátu na záda. Byly to s počátku jen jednotlivé kapky, brzy poté jemné stříkání a pak proud na palec silný, který nyní vnikal do lodi tlakem dvou atmosfér.

V několika málo minutách byla podlaha ústředny zaplavena. Hatama dal rozkaz k vynoření. Stlačený vzduch vnikal do přítěžových nádrží a vyháněl z nich vodu. Odlehčena jsouc o váhu dvou set tun, vystoupila »Karava« na povrch. Jako hřbet ohromné velryby vynořil se její trup z vodní hladiny a v témže okamžiku

zanikl také pramen vody, který vnikal poškozenou trubicí periskopu do lodi.

Velitel poručil otevříti palubní otvory a pouhým pohledem se přesvědčil, že na opravu škody není pomyšlení s prostředky, které měl na palubě. Úder amerického torpédoborce nalomil silně trubici periskopu. Hatamovi připadalo skoro jako zázrak, že poškozené místo těsnilo vůbec tak dlouho. Na ponoření nebylo ani pomyšlení. Musil jen plavbou na povrchu co nejrychleji dosáhnout přístavu v Babeldaob.

Když dával povel spustiti olejové motory, vzpomenul si na rozkaz Kyušuův a poslal jeho depeši do vysílací stanice. Pak si vyžádala navigace ponorného křižáku jeho pozornosti. Loďstvo Roddingtonovo bylo již z dohledu a proto na tu chvíli nebylo se co obávati objevení. Přesto se Hatama vynasnažil, aby se dostal co nejrychleji dále a aby se vyhnul setkání svého havarovaného křižáku s jinými loďmi.

Prováděl právě astronomické zjištění místa, když mu byla doručena odpověď na Kyušuův radiogram. Přelétl obsah.

„»Gerana« po dvacet čtyři hodiny na moři. Snažte se získati s ní spojení a dejte rozkaz dále. Oznamte polohu lodi.“

Hatama napsal číslice právě zjištěné polohy na list papíru a poslal s ním posla do radiové stanice zpět. Po několik nejbližších hodin nebyly jeho myšlenky právě nejveselejší. »Gerana« byla sesterskou lodí »Karavy«. Obě náležely nejnovější třídě japonských podmořských křižáků.

Major Kyušu si vyžádal svou jiskrovou depeší příjezd druhé lodi, někde na poloviční cestě by se měly setkati. A s ní bude asi major dále sledovati pohyby Roddingtonovy, zatím co se »Karava« se svou havarií bude musit vrátiti do loděnice v Babeldaob, a pak… Hatama neměl v té věci pochybností… byla jeho kariéra námořního důstojníka zajisté u konce.

Ať už byl vinen nebo nevinen, každým způsobem bude mu úraz lodi kladen za vinu. Velitelů, kteří měli se svými loďmi neštěstí, nemohlo japonské námořnictvo potřebovati. Vždy více zesilovalo se v něm rozhodnutí, aby hned po připlutí do přístavu v Babeldaob z vlastního popudu požádal o propuštění.

Zatím čekal netrpělivě na další jiskrové zprávy odtamtud. Plula-li »Gerana« nad vodou, bylo by přece stanici velmi snadné získati s ní spojení. Jen ponořil-li se křižák, zanikla veškerá možnost jiskrového spojení. Ale hodina za hodinou míjela a další zprávy nedocházely. Hatama nalézal jen jediné vysvětlení, že totiž »Gerana« plula pod vodou a že se kdesi usadila na delší čas na dně mořském. Podobné věci se přiházely často za zkušebních plaveb nových ponorných křižáků.

–

Třetí noc chýlila se ke konci; po čtvrté od chvíle, kdy Roddington a jeho lidé počali spouštěti obrovské těleso do oceánu, vycházelo ranní slunce nad mořem. Byla to noc nejvyššího vzrušení, které napínalo nervy všech zúčastněných neméně, než byla napjata obrovitá ocelová lana. Za inženýry i dělníky ležely hodiny, za nichž lana i nervy hrozily prasknutím.

Jak dr. Wegener předvídal a vypočítal, počínaly se nosné dřevěné cylindry soustavy při třinácti kilometrech hloubky pod tlakem vody smršťovati. Celková váha oceli na délce trub dvou tisíc metrů visela na kabelech. Přídavek obrovské váhy čtyřiceti tisíc tun ke všemu ostatnímu, co obrovská lana musila již nésti. Zřetelně hloub ležela teď celá platforma, těžce skřípala mohutná kola, s nichž se odvinovala vždy nová lana, aby pomáhala nésti úžasnou váhu soustavy. Tu i tam se roztřepil jednotlivý ocelový drát a jeho lom prozrazoval, že materiálu bylo využito až po nejkrajnější mez.

Jinak vypadaly však trouby, jež byly teď s celkem sešroubovávány a ztavovány. Dřevěné pláště, jež je obalovaly, byly dobře patnáct metrů ztloušti, mohutná byla jejich schopnost plování a vztlak, jejž působily. Každá trouba, jež byla teď připojena, pomáhala nésti váhu tělesa a udržovati je ve svislé poloze.

Sto padesátá trouba byla našroubována. Dr. Wegener stál u toho, když se tak dělo, s obličejem rudým a s očima horečně se lesknoucíma. On jediný ze všech, kteří tu pracovali, nedopřál si po celých posledních dvaasedmdesát hodin odpočinku. Neklidnou rukou sáhl po koflíku s černou kávou, který mu steward přinesl a spolkl

silný nápoj jediným douškem. Pak zalétl jeho pohled zpět k dělníkům a inženýrům a k číselníkům dynamometrů.

„Sto padesátá trouba, Roddingtone! Jsou-li naše hloubková měření správná, musíme jí dosáhnouti dna.“

Jako nesmírná věž, sto metrů vysoká a třicet metrů tlustá, trčela trouba do vzduchu. Povel, a jeřábové stroje se rozběhly, ponenáhlu se potápěla do hlubin. Jako na magnetu lpěly oči doktorovy na ručičce nejbližšího dynamometru.

„Vidíte, Roddingtone! Vidíte! Ručička škube sebou zpět. Těleso dosáhlo dna oceánu.“

Uchopil Roddingtona za rameno a vlekl ho blíže k měřicímu přístroji. A mluvil dále:

„Už jen o něco málo méně než čtyřicet tisíc tun. Tisíc tun zachytí již mořské dno.“

Stojednapadesátá trouba byla nasazena a znova vypouštěly těžké navijáky nové kusy lan. S horečnými, rozčilenými pohyby, jak ho Roddington nikdy dosud neviděl, pozoroval dr. Wegener další postup věcí.

„Vidíte, Roddingtone! Podívejte se! Ručičky klesají! Třicet pět tisíc tun… třicet tisíc tun…“

Stodvaapadesátá trouba byla namontována a znova sjelo obrovské těleso o sto metrů do hloubky. Lana nesla teď už jenom váhu deseti tisíc tun. Zbytek ohromného zatížení neslo teď dno mořské, do něhož vniklo už těleso na dvě stě metrů hluboko.

Došlo na stotřiapadesátou troubu, a ještě jednou, naposled, spustěny byly motory navijáků, aby odvinovaly kabel. Jen zvolna klesala ohromná hmota do hloubky. Ještě padesát metrů – teď již jen čtyřicet metrů čněla poslední trouba nad mořskou hladinou, a tu gigantická lana, která byla po dlouhé hodiny k prasknutí napjata, visela znenadání volně. Ručičky dynamometrů klesly zpět na nulu.

„Hurá, Roddingtone! Těleso stojí!“ křičel dr. Wegener. Pak se mu udělalo černo před očima, vyčerpán až k úpadu klesl, potáceje se, do židle. Blíže stojící slyšeli jeho slova a jako oheň letěla teď od úst k ústům, až z dvou set hrdel zaznělo hromové hurá a neslo se s platformy přes širé moře.

„Šampaňské sem! Dejte doktorovi napíti sektu!“ zavolal někdo z množství inženýrů a dělníků, a za několik okamžiků byl tu steward s žádaným vínem. Zátka hlučně vybuchla. Víno se pěnilo do sklenice. Roddington ji přitiskl dr. Wegenerovi ke rtům. Ten spolkl hluboký doušek a přemohl mdlobu, která se ho zmocnila.

„Potrubí stojí,“ byla jeho první slova, když zas přišel k sobě. Co říkal, bylo pravda. Pevně a nepohnutě stálo mohutné těleso, delší než dvě zeměpisné míle, vlastní silou zpříma na nejhlubším místě světového moře. Jen zvolna ještě a stále volněji zahořovalo se dále do dna, až se po několika hodinách uklidnilo docela. Pak vyčníval jeho vrchní konec ještě dvacet metrů nad hladinou; dvě stě osmdesát metrů zaryl se spodní konec do mořského dna.

První jednání mohutného technického dramatu, kterému dal se rozvíjeti Roddington pomocí svých milionů, bylo u konce. Rozvinou se ostatní právě tak šťastně, jak je zamýšlel a jak v to doufali jeho pomocníci? To byla veliká, palčivá otázka, k níž mohly dát odpověď teprve příští týdny a měsíce.

Mac Lane a Bancroft blahopřáli Roddingtonovi k jeho úspěchu a vrátili se pak na palubu A. 17. I oni byli nevyspalí a v lehké horečce, avšak vnitřní vzrušení nedovolovalo jim pomýšleti na odpočinek. Na zadní palubě potkali kapitána Fergusona, velitele torpédoborce, který odtud dalekohledem pozoroval události na platformě.

„Haló, Fergusone! Máte na palubě nějaké šampaňské, které by se dalo píti?“ pozdravil ho Bancroft.

Ferguson se zasmál.

„Naše jídelna má v zásobě dobrou značku, Bancrofte. Pojďte do mé kabiny, pánové, ochutnáme je. Tato hodina si toho zaslouží.“

Ve třech seděli ve velitelově kabině a dávali vybuchovat zátkám, až tu byla Fergusonovi přinesena bezdrátová depeše. Přečetl ji jednou a po druhé a podal ji pák Bancroftovi. Ten, pohlédnuv na ni, řekl: „Týž to nemůže být. Ten chlapík dostal od A. 17. takovou ránu, že mu asi přešla chuť k dalším činům.“

„Není-li to týž, je to tedy jiný,“ řekl Ferguson rozvážně. „Japonci mají více než jeden podmořský křižák. Pojďte se mnou na můstek. Uvidíme, nalezneme-li něco.

Jiskrová depeše, která vzbudila tuto rozmluvu, přišla z americké vzduchové jachty, která letěla k Roddingtonovu loďstvu. S veliké výšky pozorovali tam zřetelně trup podmořského křižáku, který pod vodou, vzdálen od A. 17 jen několik set metrů, ležel bez hnutí na místě. V oprávněném předpokladu, že by se mohlo jednati o nevítaného diváka, oznámili pozorování americkému torpédoborci.

Ferguson prohlížel moře v udaném směru svým dalekohledem, a pak pohrávala si jeho ruka strojním telegrafem. Byly to tytéž rozkazy, které dával již jednou před více než třiceti šesti hodinami. Jako šíp vylétl A. 17 náhle z řady druhých torpédoborců a letěl k něčemu tmavému, co Ferguson zahlédl svým silným sklem.

Opět prudký úder, ale tentokrát trefil více než slabou trubici periskopu. Náraz byl tak prudký, že Mac Lane a Bancroft byli vrženi na přední zábradlí můstku. Skřípění a dunění ozývalo se z hlubiny. Pak klouzal A. 17 klidně svým směrem dále. Za ním klokotaly vzduchové bubliny a olej, který se rozléval daleko přes hladký povrch moře.

„Toho jsme chytili správně. Ten se určitě potopí až na dno," řekl Ferguson. „Ten už nic neprozradí."

Těžce havarována dostihla »Karava« přístavu v Babeldaob s posledními zbytky pohonných látek. Nálada jejího velitele nebyla růžová, ale skoro ještě chmurnější byla nálada majora Kyušu a vikomta Oburu. Zbytečně uvedli do nebezpečí dobrou loď svého loďstva. Nepodařilo se jim spatřiti věci, pro něž riskovali dobrodružství a o nichž podrobné zprávy si přáli míti v Tokiu tak naléhavě.

Mrzutě vystoupili Kyušu a Oburu v Babeldaob na pevninu, aby napsali svoje zprávy do Tokia, a ještě mrzutěji srovnávali konečně později, co nezávisle na sobě sepsali. Souhlasně bylo to totéž, záhadné, nevysvětlitelné.

Na určitém místě vnitř amerických výsostných hranic, kde námořní mapa vykazovala rovných šest kilometrů hloubky, leželo Roddingtonovo loďstvo. Tam spouštěli soustavu trub, která podle zjištění obou japonských důstojníků musila být již delší desíti kilometrů, když srážka s americkým torpédoborcem přerušila jejich pozorování.

Nespokojeni sami sebou dokončili svoje zprávy, aby je poslali poštovní lodí do Tokia. Táž loď odvážela také Hatamovu žádost za propuštění. Upřímně po námořnicku líčil tu velitel události, které by byly téměř vedly k zničení »Karavy«. Oznamoval, jak se mu ještě v posledním okamžiku podařilo jen tak tak uniknouti náhlému útoku amerického torpédoborce. Spis končil prosbou, aby byl zbaven svého místa, protože se mu nepodařilo vyvésti nedotčenu z nebezpečí loď svého císařského pána.

Odpovědí na tuto žádost bude propuštění ve více neb méně nemilostivé formě – o tom měl Hatama sotva pochybnosti. O něco méně byli si major Kyušu a vikomt Oburu jisti pravděpodobným výsledkem svých zpráv. Jenom že i tu nebude odpověď zvláště příjemná; že snad dokonce budou odvoláni se svých míst, mohli, jak myslili, předpokládati.

Mučivě zvolna míjely nejbližší dni. V Babeldaobu se nikdo nezajímal o těžkosti těchto tří lidí, neboť námořní stanice měla jiné, mnohem větší starosti. Znova a vždy zase znova pokoušela se získati spojení s »Geranou«. Veškeré námahy zůstaly bez výsledku, ač už dávno minula doba, po kterou mohl podmořský křižák za normálního cvičení zůstati pod vodou.

»Gerana« zůstávala němá. Dvě míle pod mořskou hladinou odpočíval trup, americkým torpédoborcem roztržený, příšerná rakev, zmačkaná a až k nepoznání deformovaná nesmírným tlakem hlubiny.

V námořní stanici Babeldaob nepochybovali už o tom, že podmořský křižák potkala těžká pohroma, neboť kdyby se loď mohla vynořiti, byla by mohla také telegrafovati, a pak by se byla v této dlouhé době musila aspoň hlásiti. Jen jediná otázka zbývala: Přihodila se »Geraně« plavební nehoda, nějaký defekt strojní, nebo porucha pump, anebo se stala obětí nepřátelských vlivů? Soudě podle zážitků Hatamových, nebyla tato možnost příliš vzdálena. Co Hatama nevěděl, vědělo se v námořní stanici, neboť odtud byla »Gerana« vyslána dvacet čtyři hodiny po vyplutí »Karavy« do moře s rozkazem, aby také pozorovala práce Roddingtonovy. Moře v okolí Roddingtonova loďstva se zdálo býti nezdravým vodstvem pro japonské lodi; to pozorovali v Babeldaobu, a v Tokiu přišli též dosti brzo k témuž názoru. Největší a nejmodernější podmořský křižák

musilo japonské námořnictvo škrtnouti ze svých seznamů jako loď zmizelou a ztracenou.

Mnohem dříve než námořní stanice v Babeldaobu, zvěděl president Price, že japonské námořnictvo je o jednu podmořskou loď chudší. Z jeho vzduchové jachty přišel onen pro »Geranu« tak osudný jiskrový telegram a on sám se díval s výše šesti tisíc metrů na to, jak A. 17 narazil a jak podmořský křižák klesal jako poraněné zvíře. Jen zcela nenáhle mizely obrysy lodi, jak hloub a hloub padala do křišťálově modré vody.

„Jak dlouho jsme jej mohli pozorovat?“ ptal se Curtise, jenž stál se svraštělým čelem vedle něho.

„Těžko říci, Mr. Price. Mohlo to být padesát, snad sto, a snad i více metrů. S naší výše můžeme viděti věci ještě ve velké hloubce pod hladinou. Doufám jen,“ pokračoval po krátkém váhání, „že tato srážka nebude působiti jako známá jiskra v sudu prachu. Nahromadilo se dosti výbušných látek mezi Tokiem a Washingtonem. Snad bychom byli udělali lépe, kdybychom byli jiskrovou depeši nevypouštěli.“

Price naslouchal posledním slovům Curtisovým už jen na půl ucha. Jeho oči se upíraly na to, co se dělo na platformě, a celý jeho zájem se týkal mohutné soustavy trub, jejíž obrysy se z jachty pod vodou jevily až do značné hloubky.

„Nesmysl, Curtisi, co jste právě řekl,“ bručel polohlasně před sebe. „Dojde-li konečně k srážce, nám pokvete pšenice. Corporation může potřebovati zakázky střeliva. Bylo by mi potěšením, kdybych jí k tomu dopomohl svojí jiskrovou zprávou.“

Jachta zatím dospěla k místu pracovního loďstva a ve velikých spirálách sestupovala se své výše. Ještě tisíc, teď už jen pět set metrů kroužila nad platformou, a Price se chopil dalekohledu, aby mohl věci lépe pozorovati.

„U čerta, Curtisi,“ zvolal při tom, „chlapík je to přec ten Roddington… i když je nevyléčitelný blázen. Tohle ať udělá hned tak někdo po něm. Vidíte to…? jinak si vezměte moje sklo. To potrubí stojí opravdu volně na mořském dně. Můžete to zřetelně vidět. Lana visí volně s jeřábů… nebyl bych to považoval za možné,

Curtisi. Proto jsem sem s vámi letěl, chtěl jsem to viděti na vlastní oči.“

Curtis mu vrátil dalekohled.

„Viděl jsem to také, Mr. Price. Ale porozumět tomu nemohu ani teď ještě. Podle našich spolehlivých zpráv dal Roddington dopraviti do Davao více než sto padesát trub. Musila by to být soustava více než patnáct kilometrů dlouhá. Na žádném místě světových moří nenaleznete takovou hloubku.“

Price přiložil zase dalekohled k oku.

„Blázen je, Roddington, dokonalý blázen,“ bručel, přihlíželeje k událostem na platformě, „ale jeho bláznovství je velkolepé. To se mu musí přiznat… Ach…! Pohleďte, Curtisi! Co se to teď tam dole děje? Kolony na platformě se hemží teď najednou jako mravenci. U sta hromů, podívejte se, Curtisi, teď proudí ti tam dole od sebe v osmi paprscích. Má to Roddington ty svoje lidi dobře vycvičené! Girls v nějaké revue nemohou to udělati lépe, když mají na jevišti vytvořiti hvězdu.“

Price přitiskl dalekohled těsněji k oku a mluvil dále:

„Při tom pracují ti mládenci tam dole jako čerti, vidím to zcela zřetelně… podívejte se přec dalekohledem, Curtisi.“

„Vskutku, Mr. Price, máte pravdu,“ potvrdil ředitel Curtis jeho poslední slova. „Každý z těch chlapů… odhaduji to asi na dvě stě lidí… má šroubový klíč… klečí na kolenou a pracují jako diví… Vypadá to skoro tak, jako kdyby chtěli platformu zase rozložití v osm segmentů, z nichž byla sestavena.“

„Nemožno! To považuji za zcela vyloučeno. Tak jak já tu věc posuzuji, bude tu mít Roddington ještě dlouhou dobu co dělat a bude potřebovat při tom nutně své platformy. Právě teď nastaly zde měsíce bezvětří. Bylo by to bláhové, kdyby chtěl svoje práce přerušit!“

„Vašemu mínění všechna čest, Mr. Price. Ale teď… teď vidíte, že jsem měl přece pravdu.“

Price přitiskl obličej k velkému okennímu sklu jachty, a jako omámen díval se ztrnule na divadlo, které se naskýtalo jeho zrakům v hloubce pěti set metrů.

Jedna z osmi velkých letounových lodí se dávala zvolna do pohybu. Dvě mezery rozvíraly se na místech, kde právě ještě

pracovaly dvě kolony dělníků. Mezery se rozšiřovaly vždy více a více, a jeden výsek velké platformy mizel odjezdem lodi z kruhu.

Co se dělo zde, opakovalo se v nejbližších minutách i u ostatních letounových lodí. Jedna po druhé uvolňovala se z pevného celku, který tvořily, spojeny mezi sebou platformou po mnoho dnů. Jako obrovitý žlutý kůl trčel ještě konec velké soustavy trub z moře tam, kde právě ještě stálo jeviště Roddingtonových prací.

Několik set metrů vzdáleny formovaly se letadlové lodi do linie a odpluly zesílenou parou směrem k Davao. Podivný, téměř groteskní pohled skýtala odjíždějící eskádra oběma pozorovatelům na vzduchové jachtě. O plnou šíři lodi přečníval na každé z nich segment platformy na obou stranách přes palubu a připomínal svým tvarem poněkud křídla letadla. Bylo téměř možno si představit, že při trochu rychlejší jízdě mohly by se lodi i na těchto krátkých křídlech vznésti do vzduchu. Ale dojem tíživého břemene a spojení s vodou byl vzbuzen zase ohromnými jeřáby, navijáky a lany, které každá z lodí nesla na palubě.

Price dal telefonem rozkaz na velitelské stanoviště a ve velikých kruzích sledovala jachta eskádru, k níž se teď připojila i flotila torpédoborců. Svým dalekohledem mohl president pozorovati, jak intensivně se pracovalo dále na letadlových lodích. Již ležela část vysokých jeřábů vodorovně na palubách. Již se postranní části segmentů, tam kde přesahovaly palubu, náhle staly pohyblivými jako v kloubových závěsech, a přitaženy byvše jeřáby, postavily se kolmo do výše a složily se potom na lodní palubě na sebe.

„Máte tušení, Curtisi, co by to všechno mohlo znamenat?“ ptal se Price.

Ten přemýšlel dlouhou chvíli, dříve než se odhodlal k odpovědi.

„Přikládáte-li mému názoru nějaký význam, Mr. Price, řekl bych, že to vypadá nejspíše jako loďstvo, které se připravuje na blížící se bouři, které stahuje všechny plachty a upevňuje všechno, aby přestálo blížící se nepohodu… a které se mimoto snad ještě snaží rychlým útěkem ujíti bouři z cesty. Nechci tvrdit, že tomu tak vskutku je, Mr. Price, ale myšlenka se mi naskytla v okamžiku, kdy jste se mne ptal.“

Kroutě hlavou sáhl president znova po telefonu.

„Jaké jsou předpovědi počasí? Jsou nějaké výstrahy před bouří?“ slyšel ho Curtis mluviti do aparátu. Price odložil sluchátko.

„Co je?“ ptal se Curtis nedočkavě.

„Žádné výstrahy před bouří, avšak barometr v řidičském stanovišti v poslední půlhodině prudce klesl a klesá stále více. Pilot se ptá, máme-li vletěti do přístavu v Caraga.“

Curtis potřásl hlavou. „Myslím, Mr. Price, že vaše dobrá jachta nepotřebuje se vyhýbati žádné bouřce. Ať se děje cokoli, jsme ve vzduchu zcela bezpečni. Snad spíše méně ohroženi, nežli na rejdě v Caraze. Na východním pobřeží Filipin vyskytly se občas nenadálé příboje, jimž nemohlo odolati žádné plavidlo.“

Price přikývl.

„Máte pravdu, Curtisi, budeme prozatím sledovati Roddingtonovo loďstvo a uvidíme, co se přihodí dále. Jeho dobrodružné potrubí budeme vždy moci znovu najiti… je-li odolné proti útokům živlů. Bylo by mi Roddingtona líto, kdyby tomu tak nebylo.“

Náhlé odplutí pracovního loďstva nebylo nikterak v programu Roddingtonově, avšak mělo velmi závažné důvody. Sotvaže dr. Wegener přemohl onen nával slabosti, který se ho zmocnil, když uviděl obrovskou troubu pevně státi na mořském dně, už si zas ihned uvědomil těžkou svou odpovědnost. Jedvaže stál zas pevně na nohou, věnoval svůj prvý pohled meteorologickým přístrojům a uviděl se zděšením, že v oné krátké době jeho mdloby ručička barometru prudce poklesla a že stále ještě klesá.

Následovala krátká, spěšná rozmluva doktora s Roddingtonem mezi čtyřma očima, a po ní přišel rozkaz, jenž vnutil dvěma stům dělníků do rukou nástroje a rozehnal je paprskovitě na spojovací místa platformy.

Pak se dělo všechno to, co Price a Curtis mohli pozorovati na své vzduchové jachtě. Celé loďstvo pracovních i válečných lodí se snažilo nejrychlejší plavbou dosíci chráněné zátoky v Davao.

Roddington a dr. Wegener se vrátili zas na palubu »Blue-Star«, která uzavírala dlouhou řadu lodí. Mlčky seděli ve velitelském stanovišti na můstku jachty. Doktor sledoval pozorně pohyb skřínkového tlakoměru, který stál před ním na stole.

„Čeho se obáváte, doktore?“ přerušil Roddington tíživé mlčení. „Bouře, orkánu, tajfunu?“

„Nevím to, Mr. Roddingtone. Snad toho, snad onoho… doufám jen, že to nebude nový mořský otřes. Ten by mohl zničiti všechny naše naděje.“

„Mořský otřes, doktore? Nové proměny v hlubinách? Po tak krátké době? Považujete to za možné?“

Doktor pokrčil rameny.

„Možné je všechno, Mr. Roddingtone. Nic nelze s bezpečností předvídati. Možná, že mořské dno ve velikých hloubkách není ještě v rovnováze. Mohlo by se státi, že by došlo k novým posunům, a že by se zase zdvihlo. Musíme vyčkati, co přinesou nejbližší hodiny… a musíme doufati, Roddingtone, že naše ocelové potrubí odolá i takovým útokům.“

Moře i obloha zářily v syté modři, když pracovní loďstvo opouštělo svoje působiště. Zatím ustoupila azurová barva olověné šedi. Nebyla to vlastně ani mračna, co způsobilo změnu barvy, avšak jakási mračná mlha, dosti silná, aby zabránila působení tropického slunce. To stálo již jen jako bledá deska na obloze. Také moře bylo jednotvárně šedivé. Ačkoliv se ani větříček nepohnul, zvedalo se přece silné vlnobití. Jednotlivé dlouhé vlny běžely od východu k pobřeží, takže se »Blue-Star« potácela.

Tvář Roddingtonova byla vždy starostlivější, jak se jachta těžce nakláněla tu k levému, tu k pravému boku.

„Obávám se, doktore Wegenere,“ začal nejistě, „že je to více nežli působení vzdálené bouře. Povážlivě to připomíná…“

Umlkl, když těžká dlouhá vlna zasáhla »Blue-Star« s levé strany a rozlila svoji pěnu přes můstek. »Blue-Star« položila se při tomto nárazu těžce na pravý bok. Sklon byl tak silný, že doktor musil přidržeti svoje přístroje, aby nespadly.

Roddington chtěl mluvit dále, měl na jazyku otázku. „Je to přece mořský otřes?“ chtěl říci, když tu zpozoroval změnu na tváři doktorově.

„Nejhorší máme za sebou, Roddingtone! Tlakoměr už zase stoupá!“ Skoro vítězně zněla slova z jeho úst.

„Byl to mořský otřes?“ uplatnil přece svou otázku Roddington.

„Snad, Mr. Roddingtone… dokonce pravděpodobně, avšak rozhodně žádný příliš těžký… Nelze jej srovnat s oním otřesem, který jsme zde zažili před několika měsíci. Pohleďte…“ ukázal na stupnici před ním ležícího přístroje, „můžete přímo sledovati, jak ručička běží od milimetru k milimetru.“

Povstal, vyšel na můstek a díval se zkoumavě do dálky.

„Už se zase jasní, Mr. Roddingtone,“ řekl, vraceje se do velitelského stanoviště. „Myslím, že už ani nebude nutno, abychom s loďstvem zajížděli do přístavu. Jakmile se moře uklidní, můžeme se zase vrátiti k místu svých prací.“

Udiveni přihlíželi Price a Curtis ze své jachty, jak pracovní loďstvo zpomalilo plavbu, jak se stočilo a konečně zastavilo.

„Rozumíte tomu, Curtisi, co se to teď zas děje?“ ptal se president.

„Vidím jen, Mr. Price, že se Roddington zas jednou znenadání rozmyslil jinak. Proč? Čert to ví. Jeho lodičky se pěkně houpají při tom hrubém příboji. Na jeho místě hleděl bych přijít co nejrychleji do bezpečného přístavu. Ale… Jak jste již častěji řekl, ten člověk je nevyléčitelně potrhlý… vidíte, teď se »Blue-Star« obrací a vrací se touže cestou, kterou připlula.“

Ředitel Curtis nepotřeboval mluvit dále, Price pozoroval na vlastní oči manévr, který se vyvíjel pod ním. Celé pracovní loďstvo, více než dvacet lodí, se obrátilo a plulo zpět týmž směrem, kterým přišlo.

–

Jiskrovou depeší byli vyzváni Hatama, Kyušu a Oburu, aby použili nejrychlejšího námořního letadla v přístavu Babeldaob a přiletěli ihned do Tokia podati ústně své zprávy. Četné, dlouhé hodiny trvající výslechy o nehodě »Karavy« – při nichž každé jednotlivé slovo těchto tří mužů mohlo snad rozhodnouti o válce a míru – vyvíjely se z těchto referátů.

Admirál Joritama měl před sebou protokol posledního výslechu, když začínal nový.

„Vypovídal jste, pane řadový poručíku Hatamo, že periskop »Karavy« byl mořskými řasami maskován tak, že Američané vaši

loď nemohli zpozorovati. Dále jste udal, že nehoda »Karavy« byla způsobena úmyslným útokem torpédoborce A. 17. Jak se dají tato dvě tvrzení spolu sloučiti?“

Hatama chvíli uvažoval, než odpověděl:

„Je tomu tak, Excelence, periskop byl zastřen vylíčeným způsobem. Je však možno, a podle mého osobního přesvědčení musilo tomu tak býti, že toto maskování bylo porušeno snad vlnami od šroubů nákladních lodí, které proplouvaly blízko mimo mne. Každým způsobem zamířila A. 17 neočekávaně na »Karavu« a najela na ni plnou parou. Ponorka byla by beze vší pochyby bývala zničena, kdyby se mi nebylo v posledním okamžiku podařilo ponořiti se hloub.“

Spěšným perem zaznamenával tajemník Hatamovu výpověď. Kroutě hlavou, srovnával ji admirál s jinou listinou.

„Domníváte se, řadový poručíku, že zamaskování bylo nějakými vlivy porušeno. Ale v doku nalezli na vaší přelomené trubici ještě větší množství mořských řas. Jak se to srovnává s vaším názorem?“

Zase delší pomlka, než velitel odpověděl:

„Tento nález nevylučuje možnost, Excelence, že svazek mořských řas se trochu sesunul a odkryl tak nějakou lesklou součást periskopu. Musím setrvati při své prvotní výpovědi, že se totiž událo úmyslné a zákeřné přepadení »Karavy«.“

Admirál Joritama dal veliteli nový protokol k podpisu a požádal ho, aby zůstal i nadále k disposici admirálnímu štábu.

Nato opustil Hatamo místnost a byli zavoláni Kyušu a Oburu. Jejich výslech byl krátký a kryl se s jejich předchozími výpověďmi.

„Nemohli jsme události sledovati, nebyli jsme v okamžiku srážky u periskopu,“ udávali oba souhlasně do protokolu.

Po výsleších následovala vážná porada admirálů Joritamy, Togukavy a Harunobu.

„Zcela jasně nemůžeme americký útok prokázati,“ zahájil rozpravu Joritama, „ačkoliv se podle veškeré pravděpodobnosti udál… Předpoklady pro diplomatický zákrok ve Washingtonu jsou málo příznivé.“

„Ta celá věc není příliš potěšitelná,“ souhlasila s ním Excelence Harunobu. „»Karava« byla v americké výsostné oblasti, kde neměla

podle mezinárodních zvyklostí co pohledávat… A co víc, ležela tam ponořena a sledovala práce, při nichž americkému námořnictvu záleželo na tom, aby o nich bylo zachováno tajemství. Za tohoto stavu věcí musím raditi, aby od zákroku ve Washingtonu bylo upuštěno. Náš velvyslanec octl by se tu v nepříjemné situaci. Musil by oficiálně doznati přítomnost »Karavy« v amerických vodách. Vláda Unie by jistě připojila k tomuto přiznání poznámky pro naše námořnictvo nepříjemné. Jinak by svedla vše ostatní na nešťastnou náhodu a popřela by každý úmysl útoku.“

„A »Gerana«?“ nadhodil Joritama.

„Nemáme ani stopy důkazu, že byla potopena americkými loďmi, ať už bychom měli sebe silnější podezření.“

Togukava, šéf japonského admirálního štábu, poslouchal až potud mlčky; teď promluvil.

„Považoval bych to za neštěstí, kdybychom měli důkazy a byli donuceni stěžovati si ve Washingtonu.“

Joritama a Harunobu podívali se naň udiveně, ale on pokračoval:

„Pochopíte ihned můj názor, pánové. Dobře odůvodněný zákrok v této věci by se rovnal okamžitému vypuknutí války – a to by se nám v této chvíli ještě nehodilo.“

Přikývnutí obou druhých dokazovalo, že mu porozuměli. Aniž to vyslovili, myslili všichni tři v tomto okamžiku na týž útočný plán, který až do posledních podrobností vypracován ležel v tajných aktech admirálního štábu. Podle něho bylo nutno předem dokončiti program výstavby loďstva, který měl japonské námořní branné síly teprv uzpůsobiti, aby se mohly právě tak nečekaně a náhle zmocniti amerických držav v Pacifiku, jako se to stalo před několika desetiletími s ruskou pevností Port-Arthurem.

Proto byla vybudována Formosa a ostrovy Palauské na nedobytné opěrné body pro loďstvo, aby odtud mohl býti v příhodném okamžiku veden výpad proti americkému panství na Filipínách.

Jako kdyby byl každou myšlenku svých druhů promýšlel s nimi, řekl Togukava:

„První rána musí mít ihned úspěch. Nejpozději ve dvou letech budeme tak daleko. Předtím nesmějí býti naše diplomatické vztahy k americké Unii nijak porušeny.“

„Dva roky jsou dlouhá doba, Excelence," nadhodil Joritama, „ve dvou letech mohou míti Američané v Manile skladiště pohonných látek, jimiž se stanou nezávislí na dovozu ze své země. Pak jsou Filipíny pro nás nedobytné."

Togukava pokynul odmítavě. „Plán, na nějž myslíte, byl bluf."

„Který se zítra nebo pozítří může státi skutečností, Excelence. Zásobování námořních základen pohonnými látkami na Luzonu a Havai je slabinou americké výzbroje. To poznali jistě Yankeeové, a já se obávám, že dobře využijí času, který jim musíme ponechati."

„My odbočujeme, pánové," přerušil ho Togukava. „V otázce, pro niž jsme se sešli, jsme tuším všichni stejného mínění. Nebude žádného diplomatického zákroku ve Washingtonu ve věci »Karavy«. Budou dále pozorovány práce Mr. Roddingtona. Naše ponorky nebudou pro tuto věc více vydávány nebezpečí. Jakékoli nevinné parníky na dopravu kopry mohou nám prokázati stejné služby. Za všech okolností musíme vypátrati, jaké úmysly mají při těchto pracích Roddington a americké válečné loďstvo. Peníze nesmějí tu hráti žádnou úlohu. Admirální štáb dává k tomuto účelu ze svých disposičních fondů zatím částku jednoho milionu jenů. To by bylo pro tu chvíli snad vše."

„Bylo už rozhodnuto o žádosti velitele Hatamy?" ptal se Joritama.

„Propuštění ze služby nebude mu povoleno," odpověděl Togukava, „nejvyšší vojenský pán rozhodl, že mu nemohou být činěny výtky. Velení »Karavy« odevzdá. Vyžádal jsem si ho na rok pro zvláštní služby v admirálním štábu."

Porada admirálů byla skončena. Kdyby byl o ní president Price věděl, byl by jí býval jistě málo uspokojen. Ještě tentokrát prošlo hrozivé nebezpečí války bez následků pro národy po obou březích Pacifického oceánu.

–

Admirálská porada nekonala se toliko v Tokiu, ale i ve Washingtonu. Mr. Harding, státní sekretář amerického námořního ministerstva, vyžádal si k sobě admirály Jeffersona a Burraga, aby s

nimi pojednal o pamětním spisu kapitána Cravena. Přišly tu také k projednání otázky, jimiž se v téměř stejnou dobu zaměstnávaly námořní Excelence japonské.

„Přezkoušel jsem číselná udání práce kapitána Cravena," počal svou zprávu admirál Jefferson. „Souhlasí přesně. Naše námořní a vzduchové branné síly v Pacifiku mají okrouhle dva miliony koňských sil. Jejich spotřeba pohonných látek za jeden rok války je kapitánem Cravenem oceněna na tři miliony kubických metrů, tedy spíše příliš nízko nežli příliš vysoko. Chceme-li pohotovost svých válečných sil zajistiti pro první rok války, je potřebí postaviti nádrže na Luzonu, které by mohly pojmouti toto množství. Naše dnešní zařízení vystačila by ovšem na měsíc. Můj názor by tedy byl, abychom podle Cravenova plánu zahájili ihned nové stavby nádrží v blízkosti Manily a provedli je co nejrychleji."

„Chcete se, prosím, vyjádřiti k této věci?" obrátil se státní sekretář k admirálu Burragei.

„Podepíši každé slovo, Excelence, které stojí v pamětním spise. V úřadě ozvaly se hlasy, že Craven vylíčil věci příliš černě. Podle mého mínění jsou ve skutečnosti ještě černější, než jak je líčí on."

„Počínám prvním zjištěním pamětního spisu. Dlouholetým zkoumáním a vrtáním zjistili naši nejlepší geologové, profesoři Tate a Caine, že se na Filipínách nevyskytují žádná ložiska petroleje. Tento poznatek dává formu a základ všemu dalšímu. Každá tuna pohonného oleje musí tedy býti pro naši námořní moc na Filipíny dopravena odjinud, a za války se stává kontrabandem. Budeme-li chtíti dopraviti tam holandský olej z blízkých sundských ostrovů anebo americký ze Států, v každém případě vynasnaží se nepřítel ze všech sil zameziti tuto dopravu. Nebezpečí, že se mu to zdaří, je veliké a zvětšuje se rok od roku. Následky podobného přerušení vám, Excelence, admirál Jefferson právě nastínil.

Admirál Burrage učinil krátkou pomlčku. Jefferson jí použil k poznámce:

„Nemohu se ještě ztotožniti s negativním posudkem profesorů Tatea a Cainea. Na sousedních Sundských ostrovech je značný počet petrolejových pramenů a právě tak na Formose a v Zadní Indii. Nejde mi to do hlavy, že by právě na Filipínách neměl býti vůbec

žádný petrolej. Uvítal bych s radostí, kdyby námořní ministerstvo dalo pokračovati v kutacích pracích… snad s jinými geology… kteří by snad měli více štěstí. Ta věc je na to dosti důležitá.“

Oba admirálové byli tak zabráni do debaty, že žádný z nich si nevšiml obličeje státního sekretáře. A tak jim ušel lehký, záhadný úsměv v jeho rysech, když odpovídal:

„Váš popud přichází příliš pozdě, pane admirále, nařídil jsem již, aby se v kutacích pracích pokračovalo. Jsou již po měsíce konány.“

„Doufejme, že s lepšími výsledky než předešle,“ řekl Jefferson. Burrage pokračoval ve svém referátu.

„Rozhodně musejí být u Manily zřízeny tak či onak nádrže proti pumám bezpečné, které by mohly pojmouti nejméně tři miliony kubických metrů. Jen tak budeme jisti, že nepřítel neprořízne životní nerv naší obrany hned v prvním roce války. Každý přebytečný dolar musíme vložiti do tohoto podniku. Chtěl bych je stavětí dvakrát, ba třikrát tak veliké, než jak je navrhuje Craven, je-li to vůbec nějak možno.“

„To by nebylo ani třeba, kdyby naši geologové konečně nalezli na Filipínách petrolej,“ namítl admirál Jefferson.

„Pak tím spíše!“ hájil Burrage svůj názor. „Musili bychom pak stavět na Filipínách rafinerie, abychom čistili olej hned na místě samém. Takové podniky lze při leteckém útoku velmi snadno zapáliti, a nepřítel by se jistě všemožně přičinil, aby je zničil.“

„Je nesporně jisto, pánové,“ ujal se slova státní sekretář, „že musíme stavět tanky v takové velikosti, jak je navrhuje kapitán Craven.“

„Rozhodně, Excelence!“ skoro současně splynula tato slova se rtů obou admirálů.

„Kapitán Craven,“ pokračoval Harding, „míní umístiti nové nádrže na svazích porfyrového pobřeží východně od Manily. Navrhuje, aby byly vlámány tak hluboko do masivní skály, aby ani nejtěžší letecké pumy a vzduchová torpéda jim nemohla uškoditi. Plnění nádrží a čerpání pohonné látky má se díti, podle jeho plánu, výtlačným potrubím pod zemí umístěným.“

„Podivná dvojitost událostí, která mi napadla hned při pročítání jeho pamětního spisu,“ vyrazil Jefferson.

„Jak to?“ ptal se státní sekretář.

„Poněvadž jsem před dvěma měsíci navrhl zcela podobný plán a podvrhl jej japonským agentům. Tehdy běželo o to vsugerovati žlutým nějakou pravděpodobnost v použití Roddingtonových trub, a oklamati je co do skutečného jejich účelu. Při tom jsem přišel na myšlenku potrubí, bezpečného proti pumám, a hluboko v horách ukrytých nádrží.“

„Není to právě s výhodou, že pánové v Tokiu znají tímto způsobem náš plán,“ namítl Burrage.

„Ať už jej znají nebo ne,“ mluvil Harding dále, „stavby musejí být vybudovány tak naprosto nedobytně, aby byly chráněny proti každému poškození nepřátelskou mocí. Ostatně zbývá tu ještě otázka, kde je máme postaviti. Bude to záležet na tom, zdali a kde na ostrovech nalezneme petrolej.“

Admirál Burrage se zatvářil povážlivě.

„Obávám se, Excelence, že nám Japonci neponechají dosti času, abychom vyčkali výsledků nových vrtání. Musíme počítati s tím, že v Pacifiku dojde v dohledné době k srážce. Výstavba japonského loďstva pokračuje v tempu, že všichni vůdčí politikové – jak britští, tak naši – počítají s válečným konfliktem nejpozději do dvou let. Budou-li vaši noví znalci potřebovati také tolik času jako pánové Tate a Caine, bude potom už příliš pozdě.“

„O tom nemůže být řeči, pane admirále Burrage,“ vpadl mu do řeči státní sekretář, „vyžaduji si toliko ještě tří měsíců. V této lhůtě budeme vědět, nalezne-li se na Filipínských ostrovech petrolej, čili nic.“

„Ale přesto přese vše měli bychom ihned počíti stavbu nádrží u Manily,“ navrhoval Burrage, „musí tam být přec založeny v každém případě. Každé oddálení mohlo by býti osudné.“

„Nemohu s vaším názorem tak beze všeho souhlasiti,“ odpověděl Harding. „Uvažte jenom případ, že by byly mohutné prameny pohonných látek objeveny v jižní oblasti Mindanao; pak by bylo podle mého mínění pochybeno, kdybychom stavěli nádrže tisíc metrů severněji odtud – na Luzonu.“

„A Manila, Excelence?! Náš válečný přístav, naše nejsilnější námořní pevnost na ostrovech? Má zůstati nezaopatřena pohonnými látkami?“

Teprve po delším mlčení odhodlal se státní sekretář k odpovědi.

„Bylo by snad možno, pánové, že by americká Unie pak zřídila nový opěrný bod na ostrovech s opevněními ještě mnohem silnějšími – abychom tak měli tuto pro svou armádu nepostradatelnou pohonnou látku v největší blízkosti a pod bezpečnou ochranou. To všechno se nám ujasní v nejbližších dvanácti týdnech.“

Oba admirálové opouštěli námořní ministerstvo v náladě více než zamyšlené.

„Rozuměl jste, co Harding vlastně mínil?“ ptal se Burrage Jeffersona. „Mně byla jeho poslední slova temná jak delfský orakul.“

Jefferson si dal s odpovědí na čas. A odhodlal se k ní až po novém vyzvání.

„Buďto, Burrage, zažije svět v nejbližších dvanácti týdnech nesmírné překvapení, anebo se dožije jeden americký občan největšího zklamání svého života. To bylo tak asi to, co měl státní sekretář na mysli.“

„Děláte si ze mne žerty, Jeffersone?“ zvolal Burrage hněvivě. „Vaše slova jsou ještě desetkrát temnější než Hardingova.“

Jefferson pokrčil rameny. „Nechtěl bych vám povídati něco, Burrage, co se třeba nestane. Je to jenom moje domněnka, která ovšem nabývá stále více pravděpodobnosti, čím více se jí zabývám. Za dvanáct týdnů budeme mít jistotu.“

Zatím došli na Garfieldské náměstí. Admirál Burrage se náhle prudce zarazil a řekl mrzutě:

„Moje cesta odbočuje zde vlevo. Pozdravujte ode mne delfský orákl, kdybyste jej snad náhodou potkal.“

„Na shledanou, Burrage,“ zasmál se za ním Jefferson, „vyčkejte jen oněch dvanácti týdnů.“

–

„Sloup ještě stojí, doktore Wegenere!“

Roddington vyrazil tato slova a spustil dalekohled, jímž byl až potud prozkoumával moře s můstku »Blue-Star«. Jako malý žlutý bod svítilo to do dálky z modré plochy, vzrůstalo to znenáhla, zatím co se jachta k tomu blížila, a čnělo to konečně jako mohutný kůl v oceáně, když loď zpáteční parou zarazila zrovna vedle.

„Sloup stojí, Roddingtone! Stojí a je, doufejme, neporušen.“

Ještě co mluvil, sáhly doktorovy prsty po vypínači ozvěnové olovnice. Stisk, výbuch a ručička hloubkoměru přeběhla stupnicí a zůstala s chvěním stát na „třináctce“. Doktor přimhouřil oči, jako by chtěl jasněji viděti, a tázal se pak:

„Klamou mne moje oči, Mr. Roddingtone? Čtu zde třináct a ne patnáct kilometrů.“

Roddington se naklonil nad samou stupnici. „Viděl jste správně, doktore Wegenere. Je to třináct kilometrů.“

Doktor zapjal aparát po druhé, po třetí, a také po čtvrté. Tři nová sondování; každé z nich udalo stejný výsledek jako první. Na místě, kde trouba stála, bylo moře třináct kilometrů hluboké.

„Rozumíte tomu, jak to je možné, doktore?“ ptal se Roddington.

Doktor sklesl do židle u stolu s přístroji a vjel si oběma rukama do vlasů. Odpověděl teprve po několikaminutovém přemýšlení.

„Je to úžasné, Roddingtone. Nad míru úžasné a nepochopitelné. Vrchní konec sloupu se nepohnul ani o metr, avšak mořské dno, v němž potrubí vězí, je o dva kilometry plošší. Musilo se tak stát, neboť olovnice je spolehlivá. Mohu nalézti jen jediné vysvětlení. Dno se musilo sesouti se všech stran k nejhlubšímu místu, na něž jsme postavili svůj sloup, aniž vyzdvihlo rouru. Je mi nepochopitelné, jak se to mohlo státi.“

James Roddington náhle zbledl. Jeho kolena se třásla, bez síly upadl do křesla. Ještě nikdy, co spolu oba pracovali, neviděl ho dr. Wegener tak zoufalého a zničeného.

„Obávám se, doktore Wegenere, že je vše ztraceno,“ splynulo bezzvučně s jeho rtů. „Ten strašlivý tlak… ten úžasný, nevypočitatelný tlak, který vzbudily sesouvající se masy magmatu mořského dna… je nemožno, aby mu potrubí byla mohla vzdorovati… Odvážil jsem se – hra je ztracena. O co jsem se pokoušel, bylo nadarmo.“

Doktor položil zhroucenému ruku na rameno. „Hlavu vzhůru, Roddingtone! Tak rychle neházím flintu do žita. Řekl jste sám, že onen tlak kamení je nevypočitatelný. Propočítal jsem trouby proti vodnímu tlaku s trojnásobnou jistotou. Snad zůstalo namáhání v těchto hranicích.“

„Nevěřím tomu, doktore. Nemohu tomu věřiti,“ stenal Roddington, „skalnaté pohoří… dva tisíce metrů vysoké… žádná ocelová stěna nemohla by odolati takovému tlaku.“

„Hlavu vzhůru, Roddingtone!“ Dr. Wegener udeřil ho prudce do ramene. „Nejdříve se musíme přesvědčit a nezoufat!“

Roddington k němu vzhlédl roztržitým pohledem. „Měl bych teď jeti do Washingtonu, doktore. Měl bych Hardingovi osobně referovati, kam jsme dospěli. Co jen mu mám teď říci?“

„Neříkejte vůbec nic, Mr. Roddingtone. Zůstaňte zde! Telegrafujte mu jen, že sloup stojí a že práce pokračují.“

„A potom, doktore? Až dojdeme k místu, kde je potrubí promáčknuto, neprůchodné? Co mám říci potom?“

Dr. Wegener povstal.

„Nehloubejte nadarmo, Roddingtone! Budeme pracovati, dnem i nocí pracovati, abychom se rychle dostali do hloubky, všechno ostatní musíme dnes ještě ponechati budoucnosti. Snad, Mr. Roddingtone… neříkám to jako planou útěchu pro vás… snad byl ten druhý mořský otřes vašim plánům dokonce k užitku. V několika dnech budeme to věděti.“

A pak leželo Roddingtonovo pracovní loďstvo zase na svém starém místě okolo sloupu, a jiné stroje a jiní dělníci byli při práci, aby vestavěli těžné zařízení do obrovské trouby. Těžné stroje a těžné klece, na nichž lidé po prvé chtěli sestoupiti do nikdy dotud nedosažených hloubek.

Patnáct kilometrů hluboká byla tato obrovitá šachta, kterou Roddington spustil do oceánu a do mořského dna, pětkrát hlubší, než i nejhlubší šachty na zemi. Bylo ovšem nemožno zmoci tuto ohromnou vzdálenost v jednom kuse a jediným těžným lanem. Žádné lano, byť i upleteno z nejlepší Roddingtonovy oceli, nebylo by vyhovělo takovým požadavkům. Proto byla obrovská šachta rozdělena na oddíly. Jako tlusté uzly na bambusovém rákosu sedělo

ve sloupu pět dutých ocelových koulí. Vždy ve vzdálenosti dvou tisíc pěti set metrů byly zapojeny mezi oddíly trub již během spouštění.

Tyto koule byly mistrovskými kusy slevačského umění. S geniální prozíravostí navrhli dr. Wegener a Roddington k nim první nákresy. Po měsíce pracovali nejlepší konstruktéři trentonských dílen na těchto nákresech dále na rýsovacím prkně, až konečně v slevacích jámách povstaly z nejušlechtilejší oceli tyto obdivuhodné výtvory, které dnes, ponořeny hluboko do oceánu, se staly součástí mohutného potrubí. Zevně hladké koule, ale uvnitř vypravené všemi novinkami, které, odlišné od všeho dosavadního, byly nutné k ovládnutí nesmírných hlubin.

Mimo jiné měly se tyto koule státi také přestupnými stanicemi vždy mezi dvěma nad sebou ležícími těžnými zařízeními. V hořejší polovině koule zastavoval se těžný koš vrchní trati, který přicházel s výše dvou tisíc pěti set metrů, z dolní poloviny vycházela těžná klec příští trati, aby dopravovala lidi a materiál do další koule, ležící o dva tisíce pět set metrů hlouběji.

Hotovo až do posledního šroubu a do posledního tahu pilníkem přišlo šest těžných zařízení z Trentonu přes moře, a sotvaže byly tyto součásti složeny na pracovní platformě loďstva, byla již také započata stavba.

Roddington shromáždil k tomuto cíli nejschopnější inženýry z Trentonu a nejzkušenější odborníky, které mohl ve Státech sehnati. Byly mezi nimi odvážné tváře lidí, kteří pracovali již v měděných dolech v Coloradu, nejhlubších šachtách světa. Ošlehané, vysmahlé postavy, které znaly všechny hrůzy hlubin. Lidé, kteří se bratřili se smrtí.

Denní mzda dvou set dolarů přivolala je snadno na Roddingtonovu výzvu. Přišli přes Pacifický oceán plni očekávání a chtiví činů, ale když slyšeli, oč zde jde, ulekli se přec.

„Co zde říkáte, Mr. Roddingtone, je nemožnost," prohlásil důlní inženýr Larking, který vystavěl celá těžná zařízení dolu Anaconda. „Na poloviční cestě… ne, již v třetině cesty byste shořel, výpočet je velmi jednoduchý. Při každém stu metrů stoupá teplota o tři stupně Celsia. V hloubce patnácti tisíc metrů budete míti teplotu čtyř set padesáti stupňů – pořádný červeny žár.

„Váš výpočet je hloupý, můj milý," vmísil se do hovoru dr. Wegener. „Ještě hloupější než hloupý."

Dlouhý hubený Larking pohlédl naň jedovatě a zvedl levici, jako by chtěl v nejbližším okamžiku udeřiti. Ale tu již sevřela ruka doktorova jeho zápěstí a neodolatelná síla donutila Mr. Larkinga, aby se posadil do židle. Dr. Wegener pokračoval zatím jako při vědecké přednášce:

„Mořská voda není žádné kamení, můj nejdražší. Je tam dole zima, dokonce hanebně zima. V patnácti kilometrech hloubky mohl by mít oceán teplotu tak tří stupňů pod nulou. To s vaším rudým žárem je nesmysl."

Larking si třel zápěstí a díval se zaraženě na směšného německého doktora, který mu několika slovy zvrátil všechny jeho theorie.

„Well, vy míníte, Mr. doktor…" bylo vše, co mohl ze sebe vypraviti ve svém překvapení.

„Míním skutečně, dear Sir. Vtom je právě ten vtip, při celé věci, že jsme mohli zde v oceánu dosíci hloubky patnácti kilometrů, aniž nás rušila zemská teplota. V pevné zemi by to ovšem bylo bývalo nemožné. Tu bychom byli, jak jste správně poznamenal, přišli již na půl cestě do nesnesitelného žáru."

Mr. Larking hýbal ústy, jako by žvýkal tuhé sousto. Trvalo to nějakou dobu, než strávil doktorovo poučení. Ve zlomcích opakoval některá jeho slova.

„Žádná zemská teplota, Mr. doktor…? dolů až do hloubi patnácti kilometrů… velkolepá věc…! Těší mne, že při tom mohu býti… avšak jak to bude potom, budete-li třeba chtít ještě dále do kamene?"

Dr. Wegener přerušil ho pohybem ruky.

„To až potom, Mr. Larkingu. Prozatím jde o potrubí, a tu se snad také dožijeme překvapení. Přemýšlel jste již někdy o tom, jaký tlak vzduchu panuje na dně patnáct kilometrů hluboké šachty?"

Mr. Larkinga zbavil odpovědi vstup inženýra, který hlásil dru Wegenerovi, že první těžné zařízení je vestaveno a schopno činnosti. Doktor zanechal Mr. Larkinga a spěchal s Roddingtonem k šachtě.

Jak jsme se už dříve zmínili, byla nejvrchnější trouba opatřena obzvláště silným dřevěným pláštěm. Ten vytvořil svým vrchním

koncem okrouhlou platformu v průměru asi čtyřiceti metrů. Po lávce přešli na ni Roddington a dr. Wegener z pracovního kruhu, který ležel na osmi velikých letounových lodích, a pozorovali s potěšením, jak se tu celý obraz změnil po dvaceti čtyřech hodinách práce. Kde dříve ve středu okrouhlé dřevěné plochy zela jenom tmavá díra – ústí šachty, do něhož spadnouti bylo by mělo za následek strašlivou smrt – tam zvedalo se teď těžné zařízení sestavené ze železné příhradové konstrukce. Bylo to jen miniaturní vydání oněch mohutných těžných konstrukcí, které stojí nad jamami uhelných revírů, a v souhlase s tím byly malé i těžné klece. Žádná z oněch mocných mnohoposchoďových staveb, které u uhelných jam spouštějí najednou tucet uhelných vozíků, ale jen malá klec v průměru menším než jeden metr, která právě zapadala do světlosti ocelové šachty.

Čtyři lidé stáli u klece a rokovali živě, zdálo se skoro, jako by se hádali. Když přišli Roddington a dr. Wegener blíže, zachytili z toho jednotlivá slova. Frank Dickinson, Griffith, Cranford a Scott přeli se o to, komu z nich má připadnouti čest prvního sestupu do Roddingtonovy šachty. Roddington zakončil krátce jejich hádku.

„Žádné zbytečné spory, pánové. Jako první sjedeme do šachty doktor Wegener a já."

Marně se pokoušel Dickinson o protest poukazem na různá nebezpečí.

„Znáš mne špatně, můj milý Franku, myslíš-li, že přenechám někomu jinému čest a také třeba nebezpečí prvního sestupu."

Dickinson umlkl, spíše ještě před jeho pohledem, než před jeho slovy. Následován dr. Wegenerem vstoupil Roddington do těžné klece. Železná stěna koše sahala jen k bokům. Již pro dvě osoby bylo v koši dosti těsno.

„Zdař Bůh, Franku!"

„Zdař Bůh, Jamesi!" odpověděl Dickinson starým hornickým pozdravem a zapjal spouštěcí motor. Pomalu klouzal koš dolů, černě a prázdně zelo ústí šachty.

Temnota obklopila oba muže, zatím co těžná klec s nimi stejnoměrně klesala. Otvor šachty se nad nimi stále zmenšoval, až konečně nad nimi svítil jen jako nepatrná hvězda.

Dr. Wegener sáhl po bateriové lampě, kterou mimo jiné nářadí vzali s sebou do koše, a dal jí zazářiti. Vnitřní stěna ocelového potrubí světélkovala černě a zdála se stoupati okolo nich do výše, ač zatím oni sami klouzali do hloubi. Koš, jinak kruhovitý, byl na jednom místě zploštělý. Toto zploštění bylo úmyslné, aby bylo později možno na tomto místě zastavěti do šachty elektrická a jiná vedení. Mimoto unikal tímto prostorem do výše vzduch, který klesající koš pod sebou stlačoval. Dr. Wegener vdechoval jej hlubokými doušky a řekl při tom:

„Vdechujte také hodně silně, Roddingtone! Projedeme v deseti minutách výškový rozdíl 2500 metrů. Musíme zavčas přizpůsobiti svá těla zvýšenému tlaku. Polykejte vzduch, až vám bude praskat bránice."

Stejnoměrně klesala klec dále; doktor sledoval ručičku svých hodinek.

„Ještě minutu, Mr. Roddingtone… ještě třicet vteřin… teď…" schoval hodinky do kapsy. Koš zpomalil běh a zastavil se. Doktor vytáhl z kapsy revolver a vystřelil kolmo vzhůru. To bylo smluvené znamení šťastného příjezdu.

Frank Dickinson nemluvil bez důvodu o nebezpečích prvního sjezdu. Ještě chyběla všechna ochranná a bezpečnostní opatření, jaká podle předpisů příslušejí ke každému těžnému zařízení. Kabely k tomu potřebné nebyly ještě v šachtě umístěny. Jen primitivním způsobem, výstřelem z pistole, bylo možno dávati si znamení na dlouhou vzdálenost dvou tisíc pěti set metrů.

Ale tento prostředek byl dobrý. Roddington myslil, že mu praskly bubínky, když výstřel zazněl. Šachta působila jako ohromná zvuková trouba a ozvěna výstřelu vylétla nahoře z ústí nezeslabenou silou.

„Není to zcela tak rychlé jako elektřina, avšak právě tak účinné," řekl doktor, když hřmění nahoře dohučelo. „Sedm vteřin potřebuje zvuk odtud nahoru."

Když toto pronášel, přelézal již přes pažení koše a stanul na těžké ocelové půdě, která dělila kouli v polovině jako vodorovná zeď.

„Tak tu jsme, Mr. Roddingtone," pokračoval, „první ze šesti etap by bylo dosaženo. Jsem zvědav, jak to bude vypadati v příští. Vyrovnejme především tlak vzduchu."

Světlo jeho lampy dopadlo na ventil umístěný v ocelové podlaze. Poklekl u něho a počal jej vyšroubovávati. Místnost se naplnila klokotem a sykotem téměř ohlušujícím, neboť ocelová stěna působila jako resonanční deska. Vzduch hrnul se shora do šachty, pískal otevřeným ventilem a vnikal dále dolů do příštího úseku šachty.

„Náš výpočet souhlasí, Roddingtone," řekl doktor, jakmile bylo zas dorozumění možné. „Příští úsek spolkne zpropadeně mnoho atmosféry. Při kilometru číslo pět budeme musit vestaviti vzduchovou komoru, s níž jsme počítali, a při kilometru číslo deset ještě jednu."

Zvuk zatím utichl. Tlak vzduchu mezi oběma úseky šachty se vyrovnal. Roddington stál v pološeru a tak nemohl dr. Wegener pozorovati, jak to v jeho rysech pracovalo, jak brzy rudl a brzy bledl. Jeho myšlenky proplétaly se jako v horečce.

První etapy bylo dostiženo, pět jich ještě leželo před ním… ještě pětkrát dvacet čtyři hodiny práce ve dne v noci… V pěti dnech stane snad na dně mořském v hloubi, jíž se ještě nikdy nedotkla lidská noha… bude věděti, zda se zdařila aspoň první část jeho gigantického plánu. Bezděčně sepjal Roddington ruce jako k modlitbě…

„Do práce, Roddingtone!" vytrhl ho z myšlenek hlas Wegenerův. Doktor hodil na podlahu několik těžkých šroubových klíčů. Řinčivě zazvučela ocel o ocel.

Roddington se dal do práce a podle něho pracoval dr. Wegener. Uvolňovali svými klíči těžký šroub za šroubem, až byl odstraněn poslední. Pak bylo možno vyjmouti zašroubované víko průlazu. Temně zela pod ním spodní polovina koule a ústí příštího oddílu. Dr. Wegener odtáhl Roddingtona od kraje.

„Pozor, můj milý! Nezapomínejte, že tu jsme prvními pionýry. Zde chybí zatím všechna ochranná zařízení. Pád do této hloubky… při jiné příležitosti vám vypočítám, jakou rychlostí by se vaše tělo zřítilo na ocel ve hloubce dvou a půl tisíce metrů. Na tu chvíli vykonali jsme tu dosti. Teď je na druhých, aby zavěsili příští těžné zařízení. Pojďte, Roddingtone, toužím již po vzduchu a slunci."

Pak stáli zas v spouštěcím koši, a výstřel zazněl obrovitou troubou. Doktor počítal pomalu vteřiny. Koš se dal do stoupání. Jeli sotva několik vteřin, když pod nimi zahřměl druhý výstřel.

„Co to bylo, doktore?“ ptal se Roddington.

Doktor mnul si mrzutě čelo. „Hloupá věc, Mr. Roddingtone, na to jsem nepomyslil. Byla to ozvěna našeho výstřelu, která se nám vrátila z druhého oddílu šachty. Doufejme, že to naši lidé nahoře také pochopí a neprovedou žádné falešné manévry. Jinak by se nám věc mohla státi nepříjemnou. Je nejvyšší čas, abychom zahájili vestavbu elektrických signalovacích zařízení.“

–

Zvolna, velmi zvolna, rychlostí sotva pěti námořních mil v hodině sunula »Hitsa Maru« svůj kýl vlnami Pacifiku. Její starý, dýchavičný stroj nestačil na víc. Zuboženě a zchátrale vypadala celá loď od přídy až do kormy. Od nepamětných dob nepřišla již čerstvá barva na její zrezavělé stěny.

Stará, do tří čtvrtin vysloužilá loď pro volnou plavbu byla tato »Hitsa Maru«, jistě svými rejdaři již třikrát odepsaná, ale vždy ještě dost dobrá k tomu, aby někde u jihomořských ostrovů naložila kopru a dopravila ji do australských přístavů.

Posádka byla své lodi hodna. To, co se tady činilo na palubě, byly tak přibližně všechny míšenecké barvy od žluti východních Asiatů, přes hněď Malajců až do černě afrických negrů. Čert ví, v jakých přístavních brlozích sehnal kapitán »Hitsa Maru« svoje mužstvo. Byla to pestře složená společnost, a nebylo to konečně k podivu, neboť řádný námořník, s pořádnými papíry, nebyl by vstoupil do svazku posádky lodi, jako byla »Hitsa Maru«.

Mohlo být kolem desáté hodiny dopolední, když se na obzoru vpředu pravého boku objevily lodi. Nákladní loď změnila poněkud svůj směr a blížila se jim, ačkoli její cesta do Austrálie vedla jiným směrem.

Cizí lodi se staly teď většími a zřetelnějšími. Bylo lze rozeznati lodi, které jsouce hvězdovitě k sobě staženy tiše ležely a jejichž

paluby spojovala společná platforma. Bylo to Roddingtonovo loďstvo, v jehož blízkosti se octla »Hitsa Maru«.

Kapitán nákladního parníku stál vedle prvního kormidelníka na můstku a pozoroval svým výtečným dalekohledem události na pracovním loďstvu. Co do svých oděvů byli oba právě tak otrhaní a zanedbaní, jako ostatní posádka. Jen jejich tváře svědčily o jiném typu. Zdálo se, že v jejich žilách proudí čistá, stará samurajská krev.

Kapitán se ještě díval sklem, když se na můstku objevil třetí muž. Po krátkém pozdravu řekl:

„Poslyšte, kapitáne Hatamo, americký torpédoborec A. 17 telegrafuje, abychom odpluli k jihu. Naše přítomnost zde není prý žádoucí.“

Kapitán pokrčil rameny.

„»Hitsa Maru« nemá žádné jiskrové zařízení na palubě, Kyušu. Připravte pro všechny případy všechno podle toho.“

Beze změny pokračovala nákladní loď ve své cestě k pracovnímu loďstvu a blížila se mu vždy více. Již mohl kapitán jasně rozeznati jednotlivé postavy na platformě.

Mezitím se zdálo, že také na palubě A. 17 přišli k názoru, že nelze očekávati, že by na palubě takové staré skořápky, jako byla »Hitsa Maru«, měli jiskrové zařízení. Na přídi torpédoborce zableskl výstřel a současně vzlétl vlajkový signál, který vyzýval parník, aby zmizel k jihu.

Kouř výstřelu se ještě nerozplynul, když na palubě »Hitsa Maru« počaly vystupovati husté obláčky páry. Současně vztyčila signál, který se na americké straně podařilo rozluštiti až po delší době, poněvadž jednotlivé vlajky, z nichž sestával, byly až k nepoznání vybledlé a zašpiněné.

„Japonská dopravní loď pro kopru »Hitsa Maru« hlásí kotelní poruchu. Je prozatím neschopna manévrování,“ řekl Mac Lane kapitánu Fergusonovi, když se mu podařilo rozluštiti smysl vlajkového znamení.

Aniž se staral o svoji poškozenou loď, pozoroval zatím její kapitán bedlivě ostrým sklem události na platformě. I jeho kormidelník měl najednou dalekohled a zdálo se, jako by chtěl pohltiti očima lidi a stroje na Roddingtonově pracovním loďstvu.

Mezitím sunula se »Hitsa Maru« – snad že udělal její šroub ještě několik otoček – stále blíže k americké skupině.

Kyušu byl jen malý okamžik ve strojovně, aby nařídil „manévr“, jak si to kapitán přál. Oblak páry, který se hned poté ukázal na palubě, byl výsledkem tohoto rozkazu. Nyní seděl již zase ve své kabině se sluchátky přijímače na uších a zapisoval hned, co slyšel.

Bylo tu cosi podivného s jiskrovou telegrafií na palubě »Hitsa Maru«. Podle úředního lodního registru neměla tato stará skořepina ani přijímacích ani vysílacích přístrojů, a nikde nebylo lze spatřiti anténu. Je však známo, že každé obyčejné konopné lano se stane anténou, zaplete-li se do něho měděný drát; a měděná nitra měl nejeden provaz na tomto nákladním parníku.

Zdálo se, že o podobných možnostech věděl také Mr. Jonas Merrywater, který po čtrnáct dní již náležel k posádce na Roddingtonově pracovním loďstvu. Měl teď volno a seděl ve své kabině na palubě třetí letounové lodi. Závora kabiny byla zvnitřku zastrčena. Před ním na stole stálo nepatrné Morseovo tlačítko, sotva větší vlašského ořechu. Nenápadná šňůra, zdánlivě kus obyčejného provázku, šla od tohoto tlačítka k jeho námořnickému kufříku, a jiná šňůra vedla z bedny na vnější palubu. Jeho prsty pracovaly čile na tlačítku a telegrafovaly, co major Kyušu zapisoval na palubě čtyři kilometry vzdálené »Hitsa Maru«.

Mr. Merrywater byl novým přírůstkem japonské zpravodajské služby, jež si tyto věci draze platila. Pomocí své obratně maskované jiskrové stanice mohl posílati nejdůležitější informace, jenomže měl tento postup bohužel jednu slabou stránku. Aby nebyl ihned objeven, musil Jonas Merrywater pracovati s mikrokrátkými vlnami, které nebyly slyšitelny žádným přijímačem Roddingtonova loďstva. Ale zvláštnost těchto vln jest, že ten, kdo je chce přijímati, musí se přiblížiti dosti blízko k vysilači. Proto se tu »Hitsa Maru« potloukala v okolí, předstírala kotelní poruchu a neschopnost pohybu, přijímajíc při tom jiskrové vysílání Merrywaterovo.

Nyní přišlo zakončující znaménko. Kyušu vsunul několik hustě popsaných listů do náprsní kapsy, vypjal přístroj a postavil jej do výklenku stěny. Několik pohybů rukou majorovou – a před výklenek

se zasunula skříň plná prádla a jiných předmětů. Ani obratný kriminalista nebyl by mohl v kabině nalézti jiskrovou stanici.

Spěchal do kotelny, a zdálo se, že samotná jeho přítomnost odstranila poruchu kotle. Oblak páry na palubě zmizel, stroje se daly opět v pohyb, »Hitsa Maru« se zvolna rozjela, zamířila k jihu a šinula se zvolna pryč.

Byl již také nejvyšší čas, neboť A. 17 se zatím přiblížil. Vlajkovými signály tázal se kapitán Ferguson, má-li na palubu »Hitsa Maru« poslati mužstvo k opravě kotlů.

„Díky, není již třeba. Doufáme, že dosáhneme vlastní silou nejbližšího přístavu v Mindanao," dal kapitán Hatama signalisovati zpět, a současně dal do strojovny rozkaz zrychliti jízdu.

Americký torpédoborec se otočil a zamířil zpět do řady ostatních strážních lodí.

„Prohlédl jste si blíže kormidelníka na můstku japonské lodi?" ptal se Mac Lane velitele.

„Jen zběžně, Mr. Mac Lane, ten chlap vyhlížel stejně ošuměle jako ta celá couravá kocábka."

„Podivné, podivné," bručel si Mac Lane. „Kdybych nevěděl, že vikomt Oburu sedí na japonském velevyslanectví ve Washingtoně… vsadil bych se, že jsem ho viděl před chvílí na můstku »Hitsy Maru«."

Kapitán Ferguson se zasmál. „To vás klame, Mac Lane. Ti žlutí se zdají oku Evropana jeden jako druhý. Znám námořního attaché také. Pan vikomt by se za to pěkně poděkoval, kdyby musil dělat službu na takové špinavé kocábce."

„Možná, že jsem se mýlil, Fergusone," řekl Mac Lane stále ještě kroutě hlavou. „A přece… byla to tak do očí bijící podobnost. Zeptám se přec jenom jiskrovou depeší ve Washingtoně, není-li snad pan Oburu právě na dovolené."

„Vidíte přízraky za jasného dne, Mac Lane," snažil se ho Ferguson odvésti od jeho podezření.

„Přízraky, které tu snad jsou," odpověděl Mac Lane a vystupoval po schůdcích k vysílací stanici.

Kormidelník »Hitsy Maru« seděl s Kyušuem v jeho kabině.

„Co jste mohl zjistiti s můstku dalekohledem, Oburu?“ ptal se major.

„Ne mnoho, Kyušu. Na platformě ležely součásti těžného zařízení. Jedna souprava se zdála ještě úplnou, z druhé chyběly kusy…“

Kyušu přikývl. „To by souhlasilo s tím, co náš muž telegrafoval. Pozoroval jste mimoto ještě něco zvláštního?“

„Něco jsem viděl, Kyušu, ale nejsem si jist, je-li má domněnka správná. Na jednom místě, bohužel částečně zastřeném kabelovými závitky, ležely na platformě součástky strojů, které, jak se mi zdálo, patří ke skalním vrtačkám. Podle toho mohlo by se souditi, že Roddington chce ze spodní části své šachty vniknouti dále do mořského dna. Ale mohl jsem se také mýlit. Bylo z oněch součástí jen máloco vidět.“

„Myslím, že jste se nemýlil,“ řekl Kyušu, „poslyšte, co telegrafoval Merrywater.“

Sáhl do náprsní kapsy, vytáhl svoje poznámky a jal se čisti:

„Páté těžné zařízení se zavěšuje. Roddington doufá, že bude zítra večer s montáží šestého hotov a dosáhne mořského dna. Pozítří mají započíti kutací práce. Patřím k jedné šichtě k tomu ustanovených lidí. Očekávejte v pátek v deset hodin místního času další zprávy.“

Kyušu složil papír a vsunul jej znovu do kapsy.

„Potvrzuje to naše dosavadní předpoklady,“ řekl Oburu.

„Roddington spustil šest kilometrů dlouhou šachtu až na mořské dno. Zavěšuje do ní šest těžných zařízení, z nichž každé měří tisíc metrů, a pokusí se teď vniknouti do skalnatého dna, pokud mu to dovolí tlak a teplota.“

„Kdybychom chtěli, mohli bychom to v japonské hlubině východně od našeho ostrova podniknouti taktéž. Zbývá jenom otázka: Co zamýšlí Roddington celým tímto podnikem? Považuji za nemožné, že by obchodník jako Roddington riskoval celé své jmění jenom pro nějakou vědeckou ideu. Jistě že doufá objeviti v neznámé hloubce poklady, které mu mnohonásobně vynahradí vydané miliony. To je aspoň moje mínění, Kyušu.“

Major mu naslouchal zamyšleně.

„Podle mé znalosti Yankeeů mohl byste mít pravdu, Oburu," odpověděl, „ale je tu ještě druhá otázka, jiná, a odpověď k ní je prozatím důležitější. Proč dal Roddington ulíti více než sto padesát trub, a kam ty se poděly? Pro šachtu mohl jich spotřebovati jen šedesát. Naši agenti v Davao hlásí, že tam zbyly už jen dvě trouby. Kam se poděly ostatní? Co s těmi ještě zamýšlí? Teprve až to budeme vědět, bude naše otázka rozřešena."

Oburu svraštil čelo; zdál se zamyšlen. Po přestávce řekl:

„Měli bychom se zeptati Merrywatera. Jemu bude snad přec možno, mezi řečí a jen tak mimochodem, vyzvěděti o tom něco bližšího. Zdá se mi, Kyušu, že jeho hlášení jsou příliš krátká a kusá. Za tolik peněz, kolik nás stojí, měl by dodávati více."

Kyušu přisvědčil. „Chci se při nejbližší příležitosti pokusit zvědět od něho více. Ostatně musíme včas provésti přípravy pro příští pátek. S »Hitsou Maru« se tu již nesmíme znovu ukázat. Myslím, že Američané měli už dnes nějaké podezření."

„Do pátku zbývají už jen tři dni, Kyušu. Budete si musit pospíšiti, chcete-li do té doby sehnati jiné plavidlo."

„Máte pravdu, Oburu. Podám hned jiskrovou depeši," zakončil rozmluvu Kyušu.

K tomuto konci nemusil major, jako krátce předtím Mac Lane, vystonpiti k vysílací stanici. Stačilo, že odtáhl žíněnku své koje. Pod ní se objevila dobrá dlouhovlnná vysílací stanice, a o několik minut později měl spojení s námořní stanicí v Babeldaob.

V netrpělivém očekávání míjely hodiny a dni pro Kyušu a Oburu na palubě »Hitsy Maru«. Neméně očekáváním napjati byli Roddington a jeho lidé na pracovním loďstvu. Vždy více se blížil též okamžik, kdy se musilo projeviti, zda se zdařila první část smělého díla. Nepokojně čekal také ve Washingtoně státní sekretář námořnictva na věci příští. Tísnilo ho, že Roddington nevyhověl jeho vyzvání, aby přijel do Washingtonu, a že se omezoval jen na jiskrové zprávy. Ačkoliv novinky od pracovního loďstva doposud nebyly nepříznivý, neopouštěla Mr. Hardinga starost, že by Roddingtonovo podnikání mohla ohroziti nějaká neznámá nebezpečí.

–

„Až do stanice V. vše volné. Roddington.“

Znova a vždy znova pročítal státní sekretář Harding jiskrovou depeši. Co všechno nebylo obsaženo v těchto několika slovech!

„Až po stanici V. vše hotovo.“ To znamenalo, že pět těžných zařízení bylo v činnosti, a že vzduchové komory u stanice II. a IV. pracovaly. To znamenalo, že ventilační zařízení pracovala a že přiváděla čerstvý vzduch vzduchovými komorami spodním oddělením šachty, odříznutým od vnějšího světa. Znamenalo to konečně, že Roddington a jeho lidé pracovali teď v nesmírné, lidmi ještě nikdy nedosažené hloubce 12.500 metrů, aby tam zavěsili poslední těžnou soupravu a pronikli s ní až k žhavě ždanému cíli – mořskému dnu.

Harding odložil tuto významnou zprávu a podepřel hlavu do rukou. Přes země a moře letěly myšlenky státního tajemníka k Roddingtonovi a jeho věrným. Zmohou ještě i poslední úsek? Přemohou temné mocnosti hlubin? V duchu viděl Harding ocelovou troubu státi a chvěti se v propasti světového moře; zdálo se mu, že slyší praskati a stenati její stěny pod nesmírným vodním tlakem, že vidí muže železných srdcí, jak vnikají hloub a hloub do šachty, pohrdajíce nebezpečím a číhající na ně smrtí.

Byla to dlouhá cesta mořem od stanice nula při ústí šachty až ke stanici V. Průjezd vzduchovými komorami při stanici II. a IV. vyžádal si vždy mnoho času, neboť nebylo možno vydati sjíždějící rozdílu tlaků příliš rychle. Až půldruhé hodiny po tom, co Roddington a dr. Wegener se rozloučili se světlem slunného tropického dne – dostihli stanice V. Ve vrchní polovině mohutné ocelové koule, v níž byla stanice umístněna, vystoupili ze spouštěcího koše.

Práce značně pokročily v těch málo dnech od chvíle, kdy tito dva podnikli první sjezd až k stanici I. Elektrické světlo ozařovalo místnost, v níž teď stáli. Trubicí na stěně unikal syčivě čerstvý vzduch, který byl po celý den ventilátory vháněn nepřetržitě do šachty. Bez oddechu pracovali vybraní lidé a dosáhli toho všeho v neuvěřitelně krátké době. Lhůty, které Roddington určil ve svém pracovním programu, byly dosud na hodinu dodrženy.

Po železném žebříku sestupoval, sledován dr. Wegenerem, do spodní části koule. I tam bylo elektrické světlo a svěží, chladný vzduch. I tam bylo telefonické zařízení, jež umožňovalo bezpečné spojení se všemi druhými stanicemi.

Larking se tu činil se čtyřmi lidmi. Již čtyři hodiny pracovalo zde těchto pět mužů podle předpisu vypracovaného dr. Wegenerem, jenž pamatoval na každý hmat a na každý pohyb ruky.

„Dobrý den, Mr. Larkingu, je teď jedenáct hodin třicet," pozdravil doktor důlního inženýra.

„All right, Sir. Jedenáct hodin třicet."

Dr. Wegener držel v ruce list papíru, na němž mimo jiný text stály červené číslice. Přejel po nich prstem.

„V jedenáct hodin třicet má býti těžný stroj VI. hotov k vozbě, Mr. Larkingu."

Důlní inženýr se nespokojeně pohnul.

„Stroj je hotov, doktore, šachta není volná."

Roddington cítil, že se mu zastavilo srdce. Šachta není volná? To nemohlo znamenati nic jiného, nežli že mocnosti hlubin zvítězily nad jeho dílem, že mohutná trouba povolila spojenému tlaku skály a vody… Opřel se o ocelovou stěnu, přitiskl horké čelo na kov a cítil blahodárný ledový chlad, který z něho vycházel. Jako ve snu slyšel otázku, s níž se dr. Wegener obrátil k Larkingovi.

„Jak hluboko jste se dostali s košem?"

Jako věčnost připadala mu vteřina, než Larking odpověděl.

„Tisíc metrů, Mr. Wegenere. Tu povolilo napětí tažného lana, koš uvízl a seděl pevně v šachtě."

Tisíc metrů… bleskem zachytil Roddington tuto číslici. Horečně pracoval jeho mozek. Ještě pět set metrů hluboko do kamene byla šachta sjízdná… proniknouti až tam, dmuchavkou na kyslík vyříznouti díru do stěny trouby… od onoho místa raziti dále štolu do kamene… dále, vždy dále dolů, až by nalezl to, co v té hloubce být muselo… to, proč podnikl celou tuto obrovskou práci…

Nová otázka doktorova pronikla k jeho sluchu.

„Je spodní lano po celé délce šachty volné, Mr. Larkingu?"

„Yes, Sir!"

Byla to jen krátká dvě slova, ale svalila Roddingtonovi těžkou tíseň s prsou. Spodní lano viselo nerušeně až ke dnu šachty… nebyla tedy trouba zcela zmáčknuta… Starost s něho spadla. Jedním krokem stanul vedle dr. Wegenera a Larkinga. Zkoumavě přelétly jeho oči místnost, krátce a úsečně promluvil:

„Kde je sonda?“

Larking měl nepříjemný pocit. Podle Roddingtonova programu mělo být patradlo vždy v nejspodnější dosažené stanici. Inženýr zaváhal okamžik, než odpověděl.

„Sonda leží u vzduchové komory na stanici IV.“

Očekával Roddingtonovu výtku, ale ten už byl u telefonu, a dal rozkaz, aby sonda byla ihned přivezena na stanici V., a také dr. Wegener, jinak k výčitkám velmi náchylný, nepokáral toto opominutí.

Mlčky stáli Roddington a dr. Wegener proti sobě, jejich pohledy se setkaly, skřížily se, aniž jediné slovo splynulo s jejich rtů. Rozuměli si i beze slov. Zabývali se touž otázkou: „Kdo z nás se spustí do šachty?“

Až po minutovém mlčení byla prohozena první slova. Pronesl je dr. Wegener.

„Vy to nesmíte udělat, Roddingtone. To je moje věc.

„Moje, doktore Wegenere!“

„Roddingtone, nechte to provésti mně. Vy náležíte svému dílu. Kdo by to měl dovésti do konce…?“

„Vy, doktore Wegenere!“

„Ne, Roddingtone. Byl to váš plán, a… jenom vy jej můžete dovésti ke konci.“

Hluk přehlušil Roddingtonovu odpověď. S hořejší části koule snášeli po příkrých schůdkách dva lidé podivnou konstrukci. To byla sonda, vynález dr. Wegenera, navržená a postavená pro ten případ, že by šachta nebyla sjízdná těžnému koši. Úzký cylindr, ocelová, elasticky pérující příhradová práce, veliká právě tak, aby jednomu člověku poskytla místa.

„Vyvěste těžný koš a zavěste tam patradlo, Mr. Larkingu,“ nařídil dr. Wegener. „Může jeti jen jeden, ponechte mi přednost,“ obrátil se

znovu k Roddingtonovi. „Myslím, že jsem si to zasloužil od vás a od vašeho díla.“

Larking a jeho lidé pracovali s kladkostroji a šroubovými klíči. Dunivě plnil hluk jejich práce úzkou prostoru stanice. Roddington se díval stranou, sehnul se a hledal mezi různými součástkami, které ležely v koutě. Když se zase zvedl, držel v ruce dva ocelové svorníky. Hluk slábl, až umlkl.

„Sonda je zavěšena, doktore Wegenere,“ hlásil Larking.

„Pustíte mne, Roddingtone?“ Skoro úpěnlivě vyrazil doktor tato slova.

„Stejné šance pro nás oba, doktore Wegenere!“ Roddington napřáhl k němu pravici. „Táhněte! Kdo vytáhne delší kus, pojede!“

Váhavě, zkoumavě pohlédl dr. Wegener na Roddingtonovu ruku. Jediný pohled na jeho tvář přesvědčil ho, že by všechno další přemlouvání bylo zbytečné. S náhlým rozhodnutím vztáhl ruku. Roddington otevřel dlaň pravice, delší svorník ležel na jeho ruce.

„Vůle osudu, doktore Wegenere. Já podniknu tu jízdu. Vy budete řídit zde tento spouštěcí stroj. Víte, o co běží, můj život je ve vašich rukou. Telefonem zůstaneme ve spojení. Nepusťte páku stroje ani na okamžik z ruky, dávejte pozor na každé moje slovo, přehoďte po mém prvním zvolání… na druhé mohlo by snad být už příliš pozdě.“

Těsně obklopeno pružnou příhradovou konstrukcí sondy, klesalo tělo Roddingtonovo do hlubiny. Jen na okamžik kmitla se zář elektrické lampy v jeho ruce směrem nahoru. U spouštěcího zařízení stál dr. Wegener, ruku na páce, mikrofon u úst, sluchátka na uších, pohled upřený na hloubkoměr.

Pomalu putovala ručička po stupnici. Šest set metrů, osm set metrů… devět set metrů…

„Až dosud volná jízda. Trouba neporušena,“ znělo to z telefonu.

„Tisíc metrů je to teď, Roddingtone,“ volal dr. Wegener do mikrofonu a přestavil páku stroje. Zpomalenou jízdou, jen ještě poloviční rychlostí, odvíjelo se lano.

O tisíc metrů níže pozoroval Roddington skulinami v příhradách patradla stěny šachty a pochopil, proč se těžný koš nedostal dále. Na trouby musely tu působiti nesmírné síly.

Ocel vypadala jako zkadeřená. Tak asi, jako se mačká látka na šaty, sesunuly za posledního mořského otřesu obrovské spousty kamení s živelnou prudkostí silnou stěnu roury dohromady. Ale – Roddington považoval to za příznivý výsledek – kruhovitý tvar byl při tom zachován.

„Vše v pořádku, Roddingtone?“

Tajený nepokoj zaznával z doktorova hlasu.

„Vše v pořádku, doktore Wegenere. Je ještě volné místo kolem sondy. Jaká je hloubka?“

„Tisíc osm set metrů, Roddingtone.“

Hloub a ještě hloub klesal koš.

„Dva tisíce metrů teď!“ zazněl doktorův hlas s výše.

„Zmenšete rychlost, doktore, šachta se zužuje!“

Přepínací páka v ruce doktorově se pohnula. Odvíjení lana se zpomalilo.

„Dva tisíce jedno sto metrů teď, Roddingtone… dva tisíce dvě stě metrů…“

„Zmenšete rychlost, doktore!“

Jemné perličky potu stály na čele dr. Wegenera, když prováděl tento rozkaz. Již jen centimetr za centimetrem klouzalo lano přes desku.

„Opatrně, Roddingtone,“ volal dr. Wegener do mikrofonu. „Mám zarazit?“

Jako ve snu viděl doktor v těchto nebezpečných vteřinách lézti sondu s jejím živým nákladem troubou zmačkanou obrovským tlakem. Každou chvíli se mu zdálo, že slyší tření a broušení se její pérové konstrukce na stěnách šachty. Přepadla ho úzkost, že by se Roddington mohl státi obětí své odvážlivosti a býti umačkán a ubit nesmírnými silami hlubin. Jeho ruka se škubala. Chtěl stroj obrátit, vytáhnouti sondu zase vzhůru, když tu z telefonu pronikla slova:

„Zúžení jsem minul, doktore Wegenere. Šachta se opět rozšiřuje.“

Dr. Wegener vrhl pohled na hloubkoměr a zavolal zpátky:

„Dva tisíce tři sta metrů teď, Roddingtone!“

„Zvětšte rychlost, doktore!“ zaznělo to z telefonu.

Lano zrychlilo svůj běh.

„Dva tisíce čtyři sta metrů, Roddingtone. Vše volno u vás?“

„Vše volno zde. Trouba má normální šíři.“

„Dva tisíce pět set metrů teď!“

Když pronášel dr. Wegener tato slova, vyklouzla mu řídicí páka z ruky. Spouštěcí zařízení se automaticky zarazilo. Sonda dosáhla stanice VI. na mořském dně.

Rychlým pohybem otevřel Roddington pérující stěnu sondy. Jeho noha spočinula na masivním kovu, když z ní vystoupil. Stál na těžké ocelové zátce, jíž bylo uzavřeno dno první trouby, dříve než bylo počato se spouštěním potrubí. Lesklá a hladká byla vnitřní stěna, tak jak byla ulita ve velké halle v Trentonu. Nic neprozrazovalo obrovský tlak, který ji zvenčí tížil.

„Vše v pořádku, Roddingtone?“

Vzrušeně, neklidně zazněla tato slova z telefonu.

„Vše v pořádku, doktore Wegenere. Odkládám teď telefon a očekávám vás zde. Pokuste se přivézti co možná nejvíce z garnitury nástrojů A I. Ve třiceti vteřinách můžete patradlo vytáhnouti. Zdař Bůh, doktore Wegenere!“

Nadarmo volal a křičel doktor do svého mikrofonu. Od Roddingtona nedocházela již žádná odpověď. Ten odložil zatím telefon se sondou pevně spojený a čekal, až dr. Wegener provede jeho příkazy.

„To znamená pokoušeti Pánaboha, pane,“ řekl Larking, když dr. Wegener tiskl svoje tělo do těsného prostoru sondy.

„Myslete si, co chcete, Mr. Larkingu. Ale provádějte všechno doslova tak, jak jsem vám řekl. Všechno nářadí skupiny AI. připevněte na hoření lano. Všechno drátem pevně zauzlit. Na žádnou stranu to nesmí přečnívat více než čtyřicet centimetrů.“

Sonda se ponořovala do ústí šachty. Na laně nad ní pracoval Larking a jeho lidé s kladkostroji a kleštěmi. Tak minulo čtvrt hodiny.

„Jste hotov, Larkingu?“

Jako ze zvukovodu zazníval hlas dr. Wegener a z ústí šachty.

„Vše v pořádku, doktore!“

„Dobře, Mr. Larkingu. Držte se přesně rozvrhu na spouštění lana. Od tisíce do dvou tisíc pěti set metrů poloviční rychlostí. Spusťte to ve jménu Božím!“

Nekonečnou zdála se Roddingtonovi doba, která uplynula od chvíle, kdy opustil sondu. Od chvíle, co zde stál opuštěn v ocelovém vězení, na míle odloučen od světa a slunce, v hloubce, které před ním nedostihl ještě nikdo – která byla pokládána až do této hodiny za nedostupnou.

Pomalu jako čas lezlo kupředu také lano. Zřetelně mohl rozeznávati jednotlivé dráty, z nichž bylo spleteno, a jeho úvahy se stávaly vždy více podobny snění.

Přání, naděje, plány zaplétal v myšlenkách do ocelového pletiva, jež ubíhalo před jeho očima.

Rychlost lana se teď zvětšila. Jednotlivé dráty splynuly teď v krouživé záblesky ve světle jeho elektrické lampy. Šramot ho vytrhl z jeho hloubání. Sonda sestoupila a zastavila se před ním. Dr. Wegener z ní vyskočil.

„Zdař Bůh, Roddingtone!“

Roddington pocítil jeho stisk ruky a probral se zas docela.

„Zdař Bůh, doktore Wegenere. Přivezl jste nástroje?“

„Vše je zde, Mr. Roddingtone!“

Doktor promluvil do telefonu, stroj byl opět zapjat. Lano nad patradlem spustilo se dolů obtíženo nástroji a nářadím nejrůznějších druhů. Kleštěmi přeštípl doktor upevňovací dráty. Roddington přiskočil, aby sňal těžké plynové láhve, které Larking přivázal k lanu. Šroubové klíče a jiné nástroje dopadly s hlukem na ocelovou podlahu.

„Vy jste přivezl hned všechno, doktore Wegenere?“ ptal se poněkud překvapen. „Co to má za účel, není-li skála celistvá?“

Prudkým pohybem hlavy odhodil doktor vlasy s čela. „Musí být, Roddingtone – a bude celá. Pohleďte na tu stěnu zde, je čistá a hladká jako zrcadlo. Žádná puklina, žádný záhyb.“ Uchopil těžký klíč a jal se vytáčeti ze stěny trouby šroub, mluvě při tom dále. „Tam nahoře, o tři sta metrů výše, tam bych to, bůhví, nechtěl zkoušeti. Tam by se nám mohla skála třebas nahrnouti do šachty jako hustá kaše. Zde jsme pod oblastí tlaku. Zde se toho můžeme odvážiti.“

V Davao dal dr. Wegener navrtati do stěny této nejspodnější trouby na rámě tlustý otvor a zase jej uzavřití šroubovým čepem. Ten vytáčel teď klíčem. Palec za palcem vystupoval silný čep ze stěny. Ještě několik otáček a s hlukem padl těžký kus k zemi. Na jednom místě byla teď otevřena ocelová stěna, která oddělovala ony dva muže od mocností hlubin. Nejbližší minuty, snad vteřiny musily přinésti rozhodnutí.

Byl i zde tlak tak mocný, že prahorní kámen pod jeho vahou se stával plastickým, aby vyvrtaným otvorem mohl vniknouti do šachty…? Anebo byla skála pevná, jak v to doufal dr. Wegener?

Ten uchopil zatím ocelovou tyč, vjel s ní do otvoru, až narazil venku na skálu. Stáhl tyč zpět, zkoušel, měřil a sondoval vždy zase znova.

Mlčky sledoval Roddington jeho počínání. Jako na magnetu visel jeho zrak na onom místě tyče, které doktor označoval palcem. Při každém novém sondování obával se, že uvidí, jak se prst posunuje kupředu, jak se konec tyče zkracuje; a pak by byl mohl pohřbíti všechny další plány, všechny naděje do budoucnosti.

Těžce kapaly minuty jako hustá tekutina. Prst doktorův zůstával nepohnut, vždy na stejném místě tyče.

Jako jásavý výkřik vydralo se mu z hrdla:

„Skála je celistvá, Roddingtone, můžeme se toho odvážiti!“

Stonásobně zlomena a vržena zpět valila se tato slova dlouhým potrubím. Jejich tupá ozvěna pronikla dva tisíce pět set metrů do výše, kde stál Larking stále ještě připraven u spouštěcího zařízení. Ten se lekl, že se stalo neštěstí, katastrofa, křičel do mikrofonu a čekal marně na odpověď. Ti dva tam v nebezpečné hloubce ho neslyšeli. Byli již při práci, jež měla jejich plány dovésti o kus dále.

Šumivě olizovaly modré plaménky tavicích hořáků, které drželi v rukou, ocelovou stěnu. V malých potůčcích stékala roztavená ocel pod plameny, a v tisícinásobném jiskření srčela na troud spálená. Pracovali pilně, chtějíce prolomiti stěnu ocelové klece a rozbiti onu bezpečnou ochranu, kterou napřed sami vytvořili, aby mohli dále v prahorním kamení vésti boj s hlubinou.

–

V pátek zrána plulo k severovýchodu přes moře malajské prau, primitivní lodice, jakých používají domorodci k dopravě mezi tichomořskými ostrovy. Slabý vítr plnil sotva z polovice její plachtu, a jen zvolna šinula se kupředu. Když se po levém boku objevilo Roddingtonovo pracovní loďstvo, ustal vánek docela, a prau zůstalo bez hnutí ležetí na místě.

Malajec hnědé kůže na jeho zádi pustil kormidlo a vsunul si novou porci betelu mezi zuby. Zdálo se, že evropský pojem času proň neexistuje. Snad jednou – někdy, snad za několik hodin, snad za několik dnů zvedne se zase znova vítr a pak mohla plavba pokračovati. Myšlenka sáhnouti k veslům nevstoupila na mysl ani jemu, ani několika jiným lidem ve člunu. Také oba cestující plavidla neměli zřejmě zvláště naspěch.

Ti seděli v úzké, dusné kajutě. Jeden z nich, major Kyušu, nasadil si sluchátka přijímače na hlavu. Druhý, vikomt Oburu, psal rychle spolu, co major polohlasně diktoval. Jiskrová zpráva přicházela z pracovního loďstva, z kabiny Jonase Merrywatera, a zněla:

„Zdržení v pracovním programu. Panuje zde velké rozčilení. Mluví se o tom, že se stalo neštěstí. Říká se, že se šachta mezi stanicemi V. a VI. probořila. Roddington a dr. Wegener jsou prý uzavřeni ve stanici VI. Je obava, že jsou ztraceni. Frank Dickinson připravuje výpravu k jejich záchraně. Pozor, pozor! Přepínám na příjem.“

Morseovo tlačítko v Kyušuově ruce začínalo klapati. Hromadu otázek připravil si v uplynulých třech dnech pro Mr. Merrywatera a přál si je teď mít zodpovědny.

První a nejdůležitější z nich: Kde zůstalo všechno to množství trub, které dal Roddington dopraviti do Davao? Mr. Merrywater nemohl o tom podati žádného vysvětlení. Jen tolik věděl s jistotou, že všechny trouby, které byly přivezeny nákladními parníky k pracovnímu loďstvu, byly vestaveny při budování šachty. S čelem zamračeným diktoval Kyušu tuto odpověď; vrtě hlavou zapisoval ji Oburu.

Roddingtonova šachta mohla býti jenom šest kilometrů hluboká. O tom byli oba japonští důstojníci právě tak přesvědčeni, jako o

spolehlivosti oficiálních námořních map, které udávaly tuto hloubku pro místo, na němž šachta stála. Kde zůstaly ostatní trouby v délce devíti kilometrů? Více než kdy jindy trápila je tato otázka. Konec konců nemohlo přece množství sto osmdesáti tisíc tun oceli prostě zmizet, nějak se vypařiti, rozpustiti se v niveč. Jak bylo možné, že žádný z těch mnohých agentů, které posadilo japonské zpravodajství Roddingtonovi na paty, nemohl se nic dověděti o umístění těchto ohromných spoust oceli? Kyušu a Oburu měli skličující pocit, že jsou tu se svým uměním v koncích. Nové hlášení došlo z Merrywaterova vysilače:

„Expedice sjíždí právě se stanice nula. Skládá se z Frank Dickinsona, Griffitha a Cranforda. Má dosíci za půldruhé hodiny stanice V. Inženýr Larking podává nepříznivé zprávy ze stanice V. Těžná sonda se vrátila ze stanice VI. prázdná. Již půldruhé hodiny nedávají Roddington a dr. Wegener o sobě nic věděti. Pozor, pozor! Příští jiskrová depeše za dvě hodiny."

Kyušu vypjal svůj přijímač a stáhl mrzutě telefony s uší. Řekl při tom Oburuovi:

„Škoda, že náš muž právě teď přestává. Musilo mu tam do toho něco přijít. Vyčkejme, bude-li mít za dvě hodiny co hlásit."

Skutečně do toho Mr. Jonasu Merrywaterovi něco přišlo. Ale ne snad se strany Roddingtonových lidí, kteří by ho byli vyrušili v jeho tajném vysílání, jak se Kyušu domníval, nýbrž prostě jen znamení gongu, že veškerá posádka letounové lodi III. má nastoupit k obědu. O tom ovšem nemohl major Kyušu nic věděti, neboť Merrywaterovo vysílací zařízení mohlo podávati jen Morseovy značky. Mr. Jonas Merrywater však pochytil ihned známé zvuky a reagoval na ně svým způsobem. Celé to vysílání nebylo mu tak důležité jako oběd. Ať už jen žlutí počkají, až bude s tím hotov.

Jiskrové zprávy, které Kyušu právě přijal, byly směsicí lži a pravdy. Ve skutečnosti odehrávaly se věci takto:

Hned po příjezdu do stanice VI. telefonoval dr. Wegener Larkingovi:

„Dna šachty dosaženo. Vše v pořádku. Dejte zprávu dále Mr. Dickinsonovi!"

Larking pronesl, co mu bylo nařízeno, a potřeboval asi deseti minut, než stihl Dickinsona. Mezitím dali se Roddington a dr. Wegener do práce na stanici VI. a začali zpracovávati stěnu trouby tavicími hořáky. Spojení se stanicí V. bylo při tom samozřejmě přerušeno, poněvadž byl telefon umístěn v sondě. Frank Dickinson obdržel hlášení Larkingovo a spěchal ihned k vysílací stanici, aby je zaslal dále Hardingovi do Washingtonu. Zůstal ve stanici, aby mohl ihned na místě samém přijmouti odpověď státního tajemníka.

Na stanici V. byl zatím inženýr Larking velmi zaměstnán svými úkoly. Právě tak jako výše položené šachetní úseky, měl býti také poslední oddíl opatřen elektrickými vedeními a větrací trubicí pro přívod čerstvého vzduchu do stanice VI. Nepřetržitě přivážela spouštěcí zařízení k tomu potřebné součástky dolů, a on byl se svými lidmi plně zaměstnán, přejímaje je a v oné úzké prostoře připravuje pro vestavbu.

Tak se stalo, že se déle než hodinu nestaral o stanici VI. Až když přívoz stavebních součástí nakrátko ustal, sáhl znova po telefonu, aby zas navázal spojení s Roddingtonem nebo s dr. Wegenerem. Bylo to marné, jakkoli se o to namáhal po celou příští půlhodinu.

Slabé zvonění telefonu mohli ti tam dole při svých pracích přeslechnouti. Tu chopil se řídicí páky vytahovadla, dal sondě vyjeti ze stanice VI. poněkud vzhůru, a pak ji zase spustil tak daleko dolů, aby prudce dosedla na podlahu. To byli by musili ti dva tam dole podle jeho přesvědčení určitě slyšeti, a musili by se na to hlásiti nějakým způsobem, ale teď jako předtím zůstal telefon němým. Vždy více sílily jeho obavy, že na stanici VI. není něco v pořádku, a tak se snažil konečně dosáhnouti telefonicky Franka Dickinsona. Trvalo drahnou dobu, než dostal spojení. Následovala pak krátká telefonická rozmluva mezi Larkingem a Dickinsonem, a rychle dospěl tento rozhodnutí, proniknouti sám do stanice VI. a v případě potřeby přinésti pomoc.

V tomto kuse souhlasila zpráva, kterou Jonas Merrywater telefonoval Kyušuovi. I to souhlasilo, že Griffith a Cranford sjeli ihned po Dickinsonovi do šachty, aby se zúčastnili záchranných prací. Naproti tomu byla bez podkladu zpráva o prolomení šachty.

Zde šířil Mr. Merrywater dále pověst, aniž se dříve přesvědčil o skutečném stavu věcí.

Na stanici V. vstoupil Dickinson do patradla. Nástrojů nepotřeboval bráti s sebou dolů. Měl s sebou plynovou masku, láhev kyslíku a elektrickou lampu. Takto vypraven nastoupil cestu posledním úsekem do stanice VI.

Trvala právě půl hodiny, ale těch třicet minut připadalo mu jako věčnost. Sem a tam přeletovaly jeho myšlenky, od toho, co viděl z nejbližší blízkosti, k tomu, co ho asi očekává na konci této cesty do hlubin. Jízda sondy se teď zpomalovala, vždy užší byla šachta. Se starostlivým pohledem pozoroval ocelovou stěnu smáčknutou obrovským vnějším tlakem, a jako inženýr počínal uvažovati, jak bude možno vestavěti sem potřebná vedení a zachovati při tom dostatečný prostor na projíždění sondy. Okolní vzduch a elektrický proud musily býti bez podmínky zavedeny až na dno šachty, měly-li býti život a práce v této strašlivé hloubce tam dole vůbec možny.

Čerstvý vzduch především. Proklínal přílišnou horlivost Roddingtonovu, který tam asi ihned zahájil nějaké práce, aniž vyčkal, až větrací zařízení budou zavedena. Zatím co sonda pomalu lezla šachtou, spěly jeho myšlenky kupředu. V duchu viděl svého přítele a německého doktora, jak bojují tam dole se smrtí udušením, zoufal si nad pomalostí jízdy a vydechl zas volněji teprve, když zúžení bylo za ním a sonda klouzala rychleji dolů. Až potud nepoužil plynové masky. Vzduch v šachtě byl sice trochu tísnivý, ale dal se dobře dýchat. Teď, u samého cíle, ucítil zvláštní zápach spáleného a roztaveného kovu. Rychlým pohybem stáhl masku přes obličej a uvolnil přívod kyslíku.

Sonda se zastavila. Vystoupil z ní a viděl ve skutečnosti, co dříve spatřil v myšlenkách. Nehybně ležely na ocelové podlaze dvě postavy, Roddington a dr. Wegener. Stál tu před omdlelými nebo před mrtvými?

Tavicí hořáky vyklouzly jim z rukou. Nehořely již, ale jedno místo na stěně zachovávalo stopy jejich práce. Na ploše přibližně jednoho čtverečního metru byla tam ocel vypálena a roztavena. Prahorní kámen hlubin ležel tu volně před ním.

Slabé syčení pronikalo od hořáků na zemi ležících k uchu Dickinsonovu a naplnilo jeho srdce ledovým údivem. Což tu unikal třaskavý plyn z uhaslých hořáků…? Snad už po hodiny? Nejmenší jiskřička mohla pak způsobiti zničující výbuch, který by ve zlomku vteřiny musil jeho i těla obou druhých rozdrtiti, roztrhati, proměniti v beztvárnou hmotu.

Skokem byl u obou velkých plynových láhví, sáhl po ventilech a cítil, jak ohromné napětí jeho nervů povoluje. Ventil vodíkem naplněné láhve byl uzavřen, ventil kyslíkové otevřen. Jen čistý kyslík unikal z hořáků. V posledním okamžiku ještě, než ho smysly opustily, musil mít jeden z obou tolik síly a přítomnosti ducha, že zarazil přívod nebezpečného vodíku.

Dickinson strhl masku s obličeje. Teď teprv si uvědomil tísnivé vedro, jež panovalo zde na dně šachty. Pot vyrazil mu ze všech pórů. Násilím potlačil slabost, která se ho zmocňovala. Poklekl podle Roddingtonova těla, chopil se jeho ruky a pokusil se rozeznati puls.

Trvalo delší chvíli, než jej nalezl. Již jen slabě a nepravidelně tlouklo Roddingtonovo srdce, a nemnoho jinak bylo tomu u dr. Wegenera. Ještě co Dickinson vedle něho klečel s jeho zápěstím mezi prsty, a ještě uvažoval, co by se mělo především státi, cítil, jak jeho samotného se zmocňuje podivný pocit závrati. S námahou se vzchopil, postavil se znovu na nohy a cítil, jak malátnost od něho upouští. Tu také pochopil, co se tu vlastně přihodilo.

Roddington a dr. Wegener roztavili ocelovou stěnu nad samou podlahou šachty. Tam se musila kyselina uhličitá, která je těžší vzduchu, usaditi v dostatečném množství, aby omámila oba. Bylo lze děkovati pouze tomu, že z láhve stále unikal čerstvý kyslík do tohoto otráveného ovzduší, že ti dva vůbec ještě žili.

Dickinson zvedl Roddingtonovo tělo, dovlékl je do sondy a podal kvapnými slovy zprávu do stanice V. Vytahovadlo se pohnulo. Sonda s bezvědomým Roddingtonem se zdvihla v úzké troubě a zmizela v temnotě. Dickinson zůstal s dr. Wegenerem sám na dně šachty. Bude to trvat nejméně padesát minut, než se sonda vrátí, aby dopravila vzhůru také druhého nešťastníka. Doktorova mdloba mohla přejíti ve věčný sen, nedojde-li mu pomoc dříve.

Dickinson se pokoušel nazdvihnouti ho, aby dostal jeho hlavu z dosahu nebezpečné kyseliny uhličité, ale omdlelé tělo skleslo vždy zas bez síly. Zdařilo se to Dickinsonovi teprve tehdy, když ho opřel o stěnu šachty a přisunul před něho obě velké láhve s plynem, takže již nemohl padnouti. Těžké ocelové láhve držely tělo, ale hlava doktorova visela bez vlády skloněna kupředu, jako hlava mrtvoly.

Muselo se ihned něco státi, aby jeho krev byla očištěna od ochromující kyseliny uhličité. Dickinson se chopil své masky, vytáhl kyslíkovou hadici a vsunul ji doktorovi mezi zuby. Současně se namáhal donutiti ho k zvýšené dýchací činnosti, pokud to bylo možno u těla člověka v bezvědomí, vměstnaného mezi stěnu šachty a těžké ocelové láhve.

Dlouho se namáhal nadarmo. Pak se mu zdálo, jako by se lehká červeň navracela do voskově bledých rysů dr. Wegenera. Sáhl na jeho zápěstí, puls byl silnější a pravidelnější než dříve. Doktor byl ovšem stále ještě bez vědomí, ale přes svoje omámení začínal instinktivně silněji vdechovati z láhve. Čistý kyslík, který při každém vdechnutí nassával, vyháněl kyselinu uhličitou z jeho krve. Škubnutí krku teď, pohyb hlavy, zachvění víček, vědomí se mu vracelo. Pohlédl na Dickinsona s počátku nechápavě a zmateně, jako někdo, kdo se probouzí z těžkého sna.

Jeho rty se pohnuly, pokoušely se vytvořiti slova.

„Dickinson… Vy zde? Co je? Kde je Roddington?

Dickinson pokynul rukou vzhůru.

„Na cestě do stanice V., doktore Wegenere. Jak se teď cítíte? Vdechujte silně kyslík!“ Vsunul mu hadici zase mezi zuby. „Vzduch zde za mnoho nestojí. O vlásek byste to byli oba zakusili. Byla to od vás barbarská lehkomyslnost začíti zde s pracemi bez vzduchovodu.“

Při slově „práce“ vrátila se dr. Wegenerovi vzpomínka na poslední minuty před nehodou. Pohlédl na roztavené místo ve stěně šachty a pokusil se rukou na ně ukázati. Rámě skleslo zpět, byl ještě příliš sláb, aby je mohl zvednouti. Ale jeho duch pracoval, a jazyk poslechl jeho vůle.

„Viděl jste to, Dickinsone?“ vydralo se mu ze rtů. „Skála je celistvá! Můžeme počíti s ražením štoly do kamene.“

„Snad ve třech dnech, až zde dole budeme mít čerstvý vzduch a elektrický proud. Především čerstvý vzduch. Teď už nemluvte. Šetřte se, doktore, vdechujte kyslík.“

S mírným násilím vnutil mu plynovou hadici po třetí mezi rty.

V téže době pečovali ve stanici V. Cranford a Griffith podobným způsobem o Roddingtona. Jeho mdloba byla těžší než doktorova, ale oni zde mohli pracovati za příznivějších okolností než Dickinson ve hloubce o dva tisíce pět set metrů větší. Pohodlně nataženo leželo Roddingtonovo tělo na ocelové podlaze stanice. Umělým dýcháním a vydatným dodáváním kyslíku pokoušeli se přivésti ho zpět k životu. Těžce spočívala při tom na nich starost o dr. Wegenera a Dickinsona. Jak silně musilo být otráveno ovzduší na dně šachty, když mohlo způsobiti takovou smrti podobnou mdlobu! Vydrží oba tam dole, až se sonda vrátí, aby je přivezla nahoru? Jako vysvobození pocítili slova Larkingova, který s telefonem na uších právě zastavoval vytahovadlo.

„Dobré zprávy ze stanice VI. Dickinson je zdráv. Dr. Wegener ještě sláb, ale již zas při vědomí.“

Dokázal-li to Dickinson s doktorem, musilo se to i jim zde s Roddingtonem podařiti. Se zdvojeným úsilím pokračovali ve své námaze a dokázali konečně, že i Roddington se probudil ze mdloby a otevřel oči.

Jeho první pohled patřil dr. Wegenerovi, kterému právě Larking pomáhal z patradla. Trochu bledý a ještě poněkud kolísavě stál doktor před ním.

„Skála je celistvá, Roddingtone! Můžeme pokračovati v práci,“ byla první slova, která promluvil. Pak se ho zmocnila znova slabost. Musil se opříti o vytahovadlo. Larking to viděl a sáhl do kouta. Jako dříve Dickinson plynovou hadici, tak on teď vsunul mu mezi zuby láhev s whiskou, a stáhl ji zpět až tehdy, když pacient spolkl náležitý doušek.

„Tak, doktore,“ mínil při tom se smíchem, „to postačí až do stanice IV. Teď ven s vámi na světlo a slunce! Hej, Jonny, Henry, pomozte doktorovi přes schody nahoru.“

Dva z jeho lidí přiskočili. Napolo tažen, napolo strkán, byl jimi dopraven dr. Wegener po příkrých schůdkách do hoření poloviny koule.

Nadarmo protestoval proti další pomoci.

„Jste ještě příliš sláb, Mr. doktor, abyste mohl jeti sám. Mr. Larking mi uložil, abych vás dopravil až do stanice nula," prohlásil Jonny Smith a vstoupil spolu s ním do těžného koše.

Na stanici IV. musili projiti vzduchovou komorou a bez námitky nechal si doktor Wegener vlíti do krku ještě jednu porci whisky. Dodala mu dosti síly, aby vytrvala i pro zbytek jízdy. Teprve když vystoupil na stanici nula z těžného koše na plošinu, když ho obklopily zase mořský vzduch a sluneční světlo, přepadla ho slabost ještě jednou. Více nesen než veden dostal se do své kabiny na »Blue-Star« a spustil se s oddechem ulehčení na lože.

Ne mnoho jinak vedlo se Roddingtonovi, jenž opouštěl těžný koš na nulté stanici o půl hodiny později. Teprve dlouhý hluboký spánek na »Blue-Star« smazal poslední stopy nebezpečného dobrodružství v hlubinách a vrátil jim oběma plnou sílu.

Mnoho očí vidělo, jak dr. Wegener a Roddington byli sneseni do člunu a dopraveni na »Blue-Star«, a hned počaly kolovati pověsti mezi mužstvem pracovního loďstva. Na platformě se mluvilo o onemocnění Roddingtona a dr. Wegenera. O těžkém onemocnění šeptalo se na palubě třetí letounové lodi, a když zpráva došla do jídelny, v níž se Mr. Merrywater po snědeném obědě oddával požitku své dýmky, stali se z nemocných už mrtví. Jonas Merrywater naslouchal v dokonalém klidu všemu, co bylo kolportováno u různých stolů, a pak se rozpomenul na svoje povinnosti. Pohleděv na hodinky, opustil jídelnu a odešel do své kabiny.

Prau se houpalo stále ještě v blízkosti pracovního loďstva. Jen o několik set metrů se dostalo za ty dvě hodiny kupředu. Ve smluveném čase zapjal tam Kyušu svůj přijímač a nasadil si sluchátka na uši. Nepotřeboval dlouho čekati. Téměř na minutu přesně počal Merrywater vysílali. Major diktoval a Oburu zapisoval současně zprávu.

„Vážné neštěstí. Roddington a doktor Wegener přišli o život. Jejich mrtvoly byly právě dopraveny na »Blue-Star«. Vypráví se, že

v nejspodnější části šachty došlo k těžkému výbuchu. Nálada osazenstva hraničí na vzpouru. Mužstvo se zdráhá spustiti se do šachty smrti. Mluví se o tom, že práce budou zastaveny a šachta opuštěna. Frank Dickinson je nervově zhroucen. Americké torpédoborce prý dostaly rozkaz vrátiti se do Frisca…“

Zatím co Kyušu mluvil a Oburu psal, vyměňovali spolu významné pohledy. Bylo-li pravda, co jim telegrafoval Merrywater jako určitou jistotu, mohla být záležitost Roddingtonova považována za vyřízenou.

Roddington, původce tohoto gigantického plánu, a dr. Wegener, jeho nejlepší společník – mrtvi… Frank Dickinson, třetí muž podniku, se zhroucenými nervy… nespočetné miliony doslovně hozeny do vody… pro podnik, jehož neproveditelnost byla teď jasná… stejně pevně byli oba, Kyušu i Oburu přesvědčeni o tom, že nikdo ve Spojených státech nebude ochoten pokračovati v díle mrtvého Roddingtona… obětovati ještě další miliony na ztracenou věc. Ponoukalo to majora, aby hlásil důležitou zprávu hned dále, ale prau nemělo k tomu vhodného vysílacího zařízení.

Došlo již jen k několika otázkám a odpovědím mezi Kyušu a Merrywaterem, při čemž tento znova potvrdil všechny podrobnosti. Pak přerušil major spojení, a tu se ukázalo, že prau přece jen nebylo obyčejnou lodicí domorodců.

Plachta v tomto bezvětří úplně neužitečná byla svinuta. Vlastnoručně odstranili major Kyušu a vikomt Oburu hromadu všelijakého harampátí ve středu lodi a objevil se silný motor. Několik otočení klikou a motor se rozběhl.

Rychlostí, které by nikdo nebyl očekával u tohoto starého plavidla, ujížděla loď tlakem svého šroubu k severozápadu, kde mimo dohled pracovního loďstva kotvila »Hitsa Maru«.

Jen právě ještě hodinu – a z antény »Hitsa Mary« jiskřily překvapující novinky Mr. Merrywatera do éteru. Byly určeny pouze pro Tokio, a major Kyušu svou jiskrovou depeši pečlivě sešifroval. Ale je často těžko udržeti telegrafní šifrový klíč trvale v tajnosti. Také jinými stanicemi byl radiogram zachycen a rozluštěn.

–

Okolnost, že si z japonské strany zajistili služby Mr. Merrywatera, aby sledoval události na Roddingtonově loďstvu, měla své určité důvody. Původně myslil totiž Mr. Collins, že by měl – po službách, prokázaných pánům Itomovi a Koamimu – nárok na podobné místo. Po zdařilém útěku z Babeldaobu nasadil všechny páky, aby je dostal. Ale podceňoval při tom japonskou prohnanost.

Jakkoli přirozeně bylo provedeno zatčení v horách u Manily a později útěk z vězení, major Kyušu se tím nedal oklamati. Když se onen plán opevnění, který Collins podvrhl vikomtovi Oburuovi, objevil jako falešný, vzrostla nedůvěra Kyušuova a sebe většími námahami nepodařilo se Mr. Collinsovi opět ji uspati.

Podařilo se mu sice v Babeldaobu skrze Koamiho se dostati do styku s Kyušuem, ale svá přání nedovedl u něho uplatniti. Major Kyušu ho přijal, vyslechl ho s nepohnutou tváří a utěšoval ho neurčitými přísliby, mezitím co na druhé straně již vyjednával s Jonasem Merrywaterem.

Tak minul skoro týden. V přístavu Babeldaob byla v té době »Hitsa Maru« vyzbrojena tajnými vysílacími zařízeními a připravena k plavbě. Henry Collins se pokoušel prohlédnouti si loď jednou podrobněji, ale podle břitkého způsobu, jakým ho japonské hlídky vykázaly s paluby, seznal jako bleskem svoji nebezpečnou situaci.

Byl na Palauských ostrovech vydán Japoncům na milost a nemilost. Což když tento mlčelivý, věčně usměvavý major snad přece pojal nějaké podezření – stačil zde, v japonském území, pouhý pokyn a on by navždy zmizel s povrchu zemského. Před tím nemohla ho uchrániti ani jeho občanská příslušnost do Spojených států, ani cokoliv jiného.

Tak rychle, jak Henry Collins nebezpečí seznal, tak rychle i jednal. Když pro něho příštího dne major Kyušu poslal, nebylo ho možno nikde nalézti. Tou dobou brázdil holandský parník »Gelderland«, který minulého večera opustil Babeldaob, vody Tichého oceánu již mnoho mil na západ od Palauských ostrovů. V jeho kotelně stál Mr. Collins a nakládal horlivě lopatou uhlí do ohniště. Major Kyušu pojal rozhodnutí dát zatknouti podezřelého agenta o dvanáct hodin příliš pozdě.

»Gelderland« vplula do Manily, a k zlosti prvního strojníka zmizel nový topič beze stopy s paluby. Marně nechal Holanďan prohledati všechny přístavní krčmy. Tou dobou se stal ze špinavého topiče zase dobře oblečený gentleman, který spěchal americkým letadlem rychlostí dvou set padesáti kilometrů k východu do Frisca.

Kapitán Bancroft seděl ve své kanceláři v ministerstvu mariny, když mu byla doručena navštívenka. S jistým překvapením četl na ní jméno „Henry Collins“. Kapitán věděl o útěku z Manily, ale tomu bylo již několik týdnů. Od té doby nedával o sobě agent více věděti, a Bancroft považoval ho již zpola za ztracena, odstraněna nějakým způsobem Japonci.

„Kopřivu mráz nespálí,“ bručel si kapitán Bancroft a dal rozkaz, aby nečekaná návštěva byla uvedena do jeho pracovny.

„Haló, Mr. Collinsi! Šťastně zas nazpátek ve Státech? Co dělají vaši žlutí přátelé?“ přivítal ho.

Collins udělal obličej, jako by byl spolkl sklenici hořké vody.

„Obávám se, pane kapitáne, že to přátelství dostalo díru. Považoval jsem za účelné zříci se japonského pohostinství v Babeldaobu a rozjel jsem se za noci a mlhy, aniž jsem předem požádal pana majora Kyušu o dovolení.“

„Majora Kyušu…?“ Kapitán Bancroft přemýšlel okamžik. „Na zdejším japonském velevyslanectví měli tu před nějakým časem obchodního attaché jménem Kyušu… je to snad ten?“

Collins pokrčil rameny.

„To vám nemohu říci, ale na každý způsob je tento major Kyušu proklatě chytrý chlap. Domnívám se, že prohlédl ten podvod na Manile a zdálo se mi výhodnějším, přerušiti s ním veškerá obchodní spojení.“

„Škoda, Mr. Collinsi. Je to opravdu velká škoda. Právě vaše japonská spojení měla pro nás cenu. Teď nevidím nijakou možnost, jak bychom mohli dále s vámi spolupracovati.“

Henry Collins položil se pohodlně do své židle a čekal, řekne-li kapitán ještě něco. Když ten mlčel, počal:

„Pro tu chvíli chtěl bych vám já sám navrhnouti obchod, pane kapitáne. Přinesl jsem s sebou z Babeldaobu něco, co vás jistě bude zajímati.“

S odmítavým posunkem ruky řekl Bancroft:

„Tak chytří jako váš přítel Kyušu jsme také, milý Collinsi. Na falešné papíry nebo zprávy nebo plány vám nenaletíme… měl-li byste snad v úmyslu nás tím obšťastniti.“

„O tom nemůže být řeči, pane kapitáne… ale… jak vysoko byste ocenili tajný kod A japonského generálního štábu… kdyby tu před vámi ležel na stole?“

Okamžik hleděl Bancroft ztrnule na svůj protějšek. Pomalu a rozvážně zazněla pak odpověď z jeho rtů:

„Ne příliš vysoko, Mr. Collinsi. Japonci změní svůj kod, jakmile zpozorují, že jim jeden exemplář chybí. Nejpozději ve dvaceti čtyřech hodinách musila by být krádež objevena. Byla by to pro nás jen velmi krátká radost.“

Collins se uštěpačně uklonil před kapitánem.

„Považujete mne opravdu za tak hloupého, kapitáne Bancrofte, že bych tohle sám nevěděl? Samozřejmě nepomýšlel jsem ani okamžik na to, vzíti s sebou původní exemplář. K čemu jsou teď ty hezké malé fotografické aparáty, s nimiž je možno v několika minutách okopírovali celou knihu? Tak jsem to provedl, pane kapitáne.“

Co to mluvil, vytáhl Collins z kapsy malý svazeček a probíral se prsty jeho stránkami. Se svého místa mohl kapitán Bancroft viděti, že knížka obsahovala bílé písmeny na tmavém podkladě, typický to vzhled takovýchto kopií, pořízených v negativu. Naklonil se kupředu a chtěl po ní sáhnouti.

Collins stáhl ji zpět. „Nejdřív vaši cenu, pane kapitáne. Cenu za úplnou kopii kodu A… která byla pořízena, aniž to vzbudilo u žlutých byť jen stopu podezření.“

„Hm…! Řekněme deset tisíc dolarů, Mr. Collinsi.“ Opět napřáhl kapitán ruku po kodové knížce. Collins přitáhl ji ještě těsněji k sobě.

„Nemožno, kapitáne Bancrofte! Dvacet tisíc dolarů má ten kousek pro mne cenu a také pro vás, kapitáne Bancrofte. Považte jen, že nejdůležitější jiskrové depeše japonského generálního štábu budou luštěny tímto klíčem…“

Bylo pak dlouhé vyjednávání tam i sem mezi Collinsem a Bancroftem. Kapitán byl tuhý ve smlouvání, ale také Collins setrvával houževnatě na své ceně. Jen znenáhla setkávala se nabídka

s poptávkou, až konečně byl nekalý obchod uzavřen na ceně patnácti tisíc dolarů.

„Uff!“ stenal kapitán a otíral si čelo. „Vy jste největší ničema ve Státech, Collinsi.“

„Pane kapitáne, vy byste byl neocenitelnou silou pro americký koňský handl,“ vrátil mu Collins lichotku.

Bancroft napsal šek na patnáct tisíc dolarů a přisunul jej Collinsovi.

„Tady! Vezměte si své hříšné peníze. Pro vás ještě předčasně zešedivím.“

„Brown a Bradley dělají teď velkou reklamu pro nový prostředek na barvení vlasů,“ řekl Collins, strkaje trpce vybojovaný šek do tobolky. „Smím si zase dovoliti, kdybych něco…“

„Vezme vás čert, Collinsi, půjdete-li s tím někam jinam. Víte, kde je má kancelář.“

Agent opustil místnost a kapitán Bancroft ponořil se se zájmem do studia kodové knížky. Jeho tvář prozrazovala, jak velice byl v hloubi duše spokojen právě uzavřeným obchodem. Výtisk japonského tajného kódu! Věděl snad ještě lépe než Collins, jaký význam mělo toto vlastnictví pro zpravodajské oddělení jeho úřadu. Zaplacenou cenu mohl onen z něho dvojnásobně vynutiti, kdyby se byl důkladně obrnil.

Méně s obchodem spokojen než kapitán Bancroft byl Henry Collins. Zajisté, že patnáct tisíc dolarů byla zcela pěkná částka, ale on neměl v nejbližší době vyhlídek na jiný výnosný obchod, a při tom se nemohl zbaviti nepříjemného pocitu, že by byl mohl z kapitána vynutit více.

Těch pět tisíc dolarů, které mu slevil, trápilo ho těžce, a čím více na to myslil, tím více uzrával v něm jiný plán.

Kapitán Bancroft řekl tak přibližně pravdu, když nazval agenta ničemou velkého slohu. Jeho úsudek byl by dopadl ještě ostřeji, kdyby byl tušil, že Mr. Collins má v rukou ještě jednu kopii právě získané kodové knížky. Tu si zhotovil Collins jako opatrný muž ve Washingtoně pro všechny případy dříve, nežli šel s prvním exemplářem na ministerstvo námořnictví. A s tou zamýšlel teď

vydělati si ještě jednou pět tisíc dolarů. Vyhlédl si pro tento druhý obchod už i příslušného muže.

Poledním letadlem opustil Collins Washington. O dvě hodiny později dal se v New Yorku ve Wannamakers Building vytáhnouti liftem do dvacátého poschodí a vstoupil do místností „Morning Post“. V redakci tohoto listu seděl jeho starý známý, Mr. Percy Drake, k jehož resortu patřila americká politika v Tichomoří a na Dálném Západě.

„Už dávno jsem o vás neslyšel, Collinsi. Kde jste se potloukal celý ten čas?“ pozdravil redaktor vstupujícího.

„Přijíždím rovnou z Tokia. Měl jsem tam po dva měsíce obchodně co dělat…,“ při slově „obchodně“ přimhouřil Collins levé oko, „mohu vám říci, Drake, děje se tam tak všelicos. Válka je snad ještě blíže přede dveřmi, než by si to naši lidé přáli.“

„Posaďte se, můj milý Collinsi, a poslužte si,“ řekl Drake, ukazuje na židli a nabízeje svému návštěvníku doutníky. „Přinášíte-li opravdu nové a spolehlivé zprávy, ven s tím. Víte, že platíme slušně.“

Příští čtvrthodiny mluvil Collins sám, zatím co Drakeova tužka horečně létala po papíru, aby nastenografovala každé slovo.

„Tak, Mr. Drake, to by byly nejposlednější novinky z Dálného Západu,“ končil Collins svoji zprávu. „Vidíte, že sud prachu může každým okamžikem vybuchnouti.“

Drake přelétl znova svůj stenogram, a nemohl potlačiti lehké zavrtění hlavou.

„Řekněte mi, Collinsi, je to opravdu autentické? Nesmíme bez důvodu vzbouřit veřejné mínění. Naše vztahy k Japonsku jsou již odedávna tak napjaté, že by se časopisecký článek mohl stát pověstnou jiskrou, která zapálí sud prachu.“

„Můj milý Mr. Drake, na to, co jsem povídal, dám ruku do ohně.“

„Jiný důkaz by mi byl milejší,“ odpověděl suše Mr. Drake.

Collins naklonil se k redaktorovi blíže.

„Mohl bych vyhověti vašemu přání, Drake. Mohl bych vám dát do rukou prostředek, abyste se mohli přímo dozvědět o posledních nejtajnějších úmyslech žluté velmoci. Není-li vám cena příliš vysoká.“

Redaktor „Morning Postu“ naklonil se dozadu a díval se po nějakou chvíli upřeně na Collinse. Pak se zeptal:

„Jak mám rozumět vašim slovům?“

„Tak, jak byla řečena, Mr. Drake. Můžete ode mne dostati kod pro jiskrové depeše japonského generálního štábu, který vám umožní rozluštiti tajné státní telegramy žlutých, a tyto depeše budete pak snad považovat za autentické…“

Během nejbližších minut pohybovala se rozmluva mezi Collinsem a Drakem v podobných kolejích, jako před třemi hodinami rozhovor s kapitánem Bancroftem ve Washingtoně. Konečným výsledkem byl i tu šek, tentokráte na pět tisíc dolarů, který zmizel v Collinsově tobolce.

Ale pak uznal Collins za nutno uděliti redaktorovi ještě zvláštní pokyny, které u kapitána Bancrofta nebyly nutny.

„Používejte zpráv, které získáte za pomoci tohoto kodu, s největší opatrností, můj milý Drake,“ řekl při odchodu, „jinak byste si mohl tento pramen velmi snadno zasypati sám. Za žádných podmínek nesmí žlutí získati z vašich zpráv podezření, že exemplář tajného kodu se nalézá v třetí ruce, neboť jinak by jej ihned změnili. Pamatujte na to při každé řádce, kterou v budoucnu budete psáti.“

„Budu na to pamatovati,“ řekl Drake, doprovázeje agenta ke dveřím. Hořel netrpělivostí, aby podnikl co nejrychleji pokus na zkoušku a zahájil dobrými přijímači „Morning Postu“ rybolov v éteru.

–

„Dna šachty dosaženo Roddingtonem a dr. Wegenerem. Vše v nejlepším pořádku. Dickinson.“

Po druhé a po třetí přečtl státní tajemník Harding krátkou jiskrovou depeši a pocítil, jak povoluje duševní tlak, jenž ho tísnil po týdny.

„Dna šachty dosaženo, vše v pořádku.“

Jak nekonečně mnoho bylo v těchto slovech! Technický podnik fantastických rozměrů byl tím přiveden k šťastnému konci. I když by se nezdařilo vše ostatní, co Roddington zamýšlel, kdyby v horninách

mořského, dna nenalezl to, pro co se odhodlal k obrovskému podniku, – žilo by jeho jméno ještě po staletí v dějinách techniky…

Ale i ostatní se zdaří tomu odvážlivci. Harding byl o tom přesvědčen pevněji, než kdy jindy. Chápal, proč se Roddington v posledních rozhodujících dnech před ním uzavíral a setrvával při svém díle. V této vteřině mohl plně vycítiti důvody tohoto jednání. Pochopil, že se Roddington chtěl ozvati teprve potom, až by mohl oznámiti svůj úspěch.

Státní tajemník byl ze svých myšlenek vyrušen oznámením, že admirál Jefferson by s ním chtěl mluvit.

Doufejme, že mi nepřichází právě teď s novými plány na zřizování nádrží v Manile, myslil si Harding, dávaje poprositi admirála, aby vstoupil.

„Mám dobré zprávy od Roddingtona," uvítal vstupujícího a přisunul mu jiskrovou depeši Dickinsonovu. Ten ji přečti a řekl:

„Právě k vůli Mr. Roddingtonovi k vám přicházím, Mr. Hardingu. Obávám se, že vaše zpráva je předstižena jinou, pozdější a horší. Zachytili jsme šifrovanou jiskrovou depeši japonského námořnictva, která zní, bohužel, zcela jinak. Zde jest."

Harding přečtl telegram.

„Mrtvoly Roddingtona a dr. Wegenera jsou právě dopravovány na »Blue Star«. Došlo k výbuchu. Spodní část šachty je zničena."

Písmeny splynuly před jeho očima, zdálo se mu, že svět se kolem něho boří, že všechny jeho naděje klesají provždy.

–

Okolo jedenácté hodiny dopolední vyšlo nové vydání newyorské „Morning Post". V hloučcích vyřítili se prodavači s čerstvými výtisky obchodními třídami Hudsonské metropole a vyvolávali sensační titulky článků:

„Tragický konec multimilionáře… Explose v hlubinách mořských. Obrovská šachta zničena… Více než sto mrtvých…"

Obratem ruky rozprodali prodavači své zboží. V hodině byl rozebrán dvojnásobný počet výtisků normálního vydání. „Morning Postu" se vyplatila japonská kodová knížka za tohoto dopoledne

desateronásobně. Neboť jenom za pomoci tohoto kodu nabyla redakce listu této neobyčejné zprávy, o níž ostatní newyorské časopisy ničeho nevěděly a neotiskly.

Téměř rok uplynul od onoho únorového dne, kdy tisk Empire City rozrušil obecenstvo zprávou o prodeji Roddingtonova koncernu Grand-Corporation. Dobové rozpětí dosti dlouhé, aby jméno Roddingtonovo v rychle žijícím velkoměstě upadlo zase v zapomenutí. Co bylo lidu, který tu den za dnem šel za svou prací, do bohatého zahaleče, který se projížděl na své přepychové jachtě někde v dalekých mořích!

Příležitostnými novinářskými notickami posiloval Roger Blake jako jeho plnomocník bedlivě veřejnost v tomto mínění. „James Roddington připlul s »Blue-Star« do Manily. Zúčastní se tennisového turnaje, nebo »Blue-Star« v přístavu Singapore; James Roddington na gardenparty u anglického guvernéra.“ Tak asi zněly zprávy, k tomu účelu napsané, aby vylíčily dědice Roddingtonova koncernu jako bezstarostného zahaleče; a vyplnily svůj úkol dokonale.

Veřejnost netušila ničeho o skutečné činnosti milionářově. Ani slovo o podnicích v Trentonu a Davao neproniklo do veřejnosti.

To, co se na počátku prací myslilo a povídalo o nových obrovských dělech, leželo pohřbeno v tajných aktech různých admiralitních úřadů. A to, na čem se pracovalo v dílnách v Davao, a co se dále dělo v hlubinách u Mindanao, zůstalo tajemstvím několika málo zúčastněných.

A teď jako blesk z čista jasna přichází tato překvapující zpráva „Morning Postu“! Percy Drake nekrotil svoji fantasii při spisování tohoto článku, naopak přibásnil ještě důkladně k tomu, co zachytil z éteru za pomoci kodové knížky. Věci, pro jejichž jsoucnost neměl nejmenšího podkladu, ale jež konečně snad byly možné a zněly dokonce velmi pravděpodobně v líčení, které k tomu zvolil. Roddington byl na první straně „Morning Postu“ vykreslen jako nesmírně ušlechtilý vlastenec, který obětoval blahu vlasti celé své jmění a konečně i svůj život. V úmyslu, aby vytvořil svůj článek hodně obsažně a přitažlivě, podstrčil mu vynalézavý Percy Drake myšlenku, která ho náhodně při psaní napadla. Pravděpodobně by ji

nebyl otiskl, kdyby byl mohl tušit různá rozčilení a nepříjemnosti, které si tím sám připravil.

Mrtvý Roddington ponořil do moře u Mindanao až do hloubky šesti kilometrů šachtu, sestávající z mohutných ocelových trub. To bylo přec jisté, neboť to zachytil Drake z japonské tajné depeše. Ale jaký to všechno mělo účel? O tom nestálo nic v šifrovaném telegramu, a nějaký účel to míti muselo. Drake byl skálopevně přesvědčen, že muž jako Roddington nejednal beze smyslu a účelu. Po příkladu Sherlocka Holmese počal kombinovat a konstruovat.

Podle japonské jiskrové depeše přišel zároveň s Roddingtonem o život i německý učenec, jakýsi dr. Wegener. Hlavou Drakeovou proběhla neurčitá vzpomínka, jako kdyby byl tento doktor kdysi napsal dříve vědeckou knihu o mineralogii hlubokých vrstev zeměkoule. Hledal něco o tom v redakční knihovně a měl štěstí. Kniha tam byla v anglickém vydání. Nebylo možno tlustý svazek snad teď ještě prostudovati, když jeho článek musel být za hodinu v sazárně. Mohl jej sotva jen zběžně prolistovati, narazil při tom na zajímavou kapitolu o tom, že se v hlubokých vrstvách vyskytuje petrolej, a z toho povstala myšlenka, která jeho článku měla dáti celkový směr… Že se jméno Wegener v Německu zhusta vyskytuje, nebylo mu známo. Že kniha pocházela od zcela jiného dr. Wegenera, přehlédl ve svém bojovém zápalu. Jsa šťasten, že nalezl pravděpodobný účel pro ohromný Roddingtonův podnik, diktoval článek a opájel se při diktování svými vlastními slovy. Žhoucími barvami líčil, jak James Roddington šel za jediným cílem, navrtati u Filipín petrolej a učiniti tak mocenské postavení Unie v západním Tichomoří nedotknutelným. Jak se mu zdařilo to, co všemi inženýry světa bylo považováno za nemožné – proniknouti až do neslýchané hloubky šesti kilometrů. Jak se dostavil úspěch a jak ocelová šachta skutečně vnikla do vrstvy obsahující petrolej. Dramatické výše dosáhlo pak vypravěčské umění Mr. Drakea, když svým čtenářům dále líčil, jak oba pionýři velkého díla, James Roddington a německý učenec, vítězoslavně stanuli na olejem prosakující podlaze šachty, jak ve své vítězné radosti nepamatovali na nebezpečné plyny, které se tvořily nad petrolejem… jak náhodná jiskra přinesla jim smrt a jejich dílu zničení.

Percy Drake vylíčil všechny tyto události tak samozřejmě a životně, jako by sám byl býval při tom. Jen čtenář velmi kriticky založený mohl se snad podiviti tomu, jak byly vytaženy na světlo mrtvoly obou nešťastníků, když se šachta následkem výbuchu zřítila. Ale čtenářstvo „Morning Postu“ nebylo celkem příliš kritické, a tak se stal článek jeho redaktora, překypujícího obrazností, jak žurnalisticky, tak obchodně nevídaným úspěchem, který způsobil, že vydavatelé jiných newyorských listů bledli závistí.

V nejbližších hodinách po vyjití článku byla všechna místa na aerolinii Frisco-Manila vyprodána. Nejen v New Yorku, ale i ve všech ostatních amerických velkoměstech se chystala armáda reporterů na dalekou cestu, aby vyšetřili běh událostí na místě samém, v Mindanao. Čemu živý Roddington šťastně unikl, tím byl teď domněle mrtvý zahrnut plnou měrou. Smečku čmuchalů poštval teď americký tisk na jeho stopu.

„Tentokrát jsi tomu unikl bez značné škody, milý Jamesi,“ řekl Mac Lane Roddingtonovi v saloně »Blue-Star«, „ale ať je ti to naučením pro budoucnost, kamaráde! Tys pružinou celého podniku, ty se nesmíš takto vydávati v nebezpečí.“

„To není můj názor, Freddy,“ odpověděl Roddington s energickým posunkem hlavy. „Vůdce patří na frontu.“

„… a vydá se zbytečnému nebezpečí, jemuž podlehne, a pak tu není nikdo jiný, kdo by mohl vésti jeho dílo dále. To je nepravé hrdinství, můj milý Jamesi! Po zralé úvaze musíš to sám doznati. Prosím vás,“ pokračoval obraceje se k dr. Wegenerovi, „uplatněte svůj vliv na přítele Roddingtona také po této stránce. Myslím, že je vaší radě trochu přístupen.“

„Bohužel příliš málo!“ vrčel doktor mrzutě. „Bůhví, že jsem se dost namluvil a naprosil, chtěl jsem jeti sám. Bylo to vše marné, a bojím se, že to i nadále bude marné.“

Mac Lane chtěl něco odpověděti, když tu do salonu vstoupil lodník s hlášením.

„Vlajkový signál od A 17. Z Washingtonu došla jiskrová depeše pro pana řadového poručíka Mac Lanea.“

„Dejte signalisovati zpět, že hned přijdu,“ řekl Mac Lane a povstal.

„Ta protivná služba! Na shledanou, Jamesi. Udělej mi radost a vezmi si k srdci má slova, a vy, prosím, také, doktore Wegenere.“ „

Motorová barkassa dopravila Mac Lanea zpět k torpédoborci A 17. Na stole ve své kabině nalezl jiskrový telegram. Nebyl to obyčejný text, skupiny čísel pokrývaly list. Jediným pohledem seznal Mac Lane, že depeše byla šifrována podle kodu amerického námořnictva.

V jednom rohu viselo zrcadlo, zdánlivě pevně a nepohnutelně zapadající do železné stěny kabiny. Zcela určitým rytmem zaklepal Mac Lane na rám, zrcadlo se stalo pohyblivým a dalo se na závěsu otočiti ke straně. Zasunul mnohozubý klíček do otvoru sotva viditelného, malá dvířka tresoru se otevřela a za nimi ležela kniha, tajný kod amerického námořnictva.

Řadový poručík odnesl ji ke stolu a dal se do práce, aby dešifroval jiskrovou zprávu. Skupiny číslic proměňovaly se při jeho práci ve slova, a čím dále docházel, tím udiveněji patřil na to, co tu bylo napsáno. Kdo jenom, u všech čertů, mohl námořnímu ministerstvu ve Washingtoně pověsiti na nos takového bulíka, že mu může kapitán Bancroft telegrafovati něco podobného?

… Roddington a dr. Wegener mrtvi…?! Před pěti minutami seděli s ním pohromadě při nejlepším zdraví. Spodní díl šachty demolován…?! Právě teď vyprávěl mu Roddington, že již začali prorážeti štolu ode dna šachty do prahorního kamene… Celý podnik opuštěn…?! – Kdo mohl, proboha, mít zájem na tom, pouštět do světa takové nesmyslné zprávy… Aha! To by mohlo být rozluštění hádanky. Oznámení pocházelo asi z tajné japonské zprávy, kterou ve Washingtoně rozluštili…

Mac Lane zvážněl, když rozluštil poslední část depeše. Japonci… i tu zase japonští agenti, kteří špehovali Roddingtonovy práce a podávali o nich zprávy svým zaměstnavatelům jiskrovými telegramy… přímo na pracovním loďstvu mezi Roddingtonovými lidmi musili být vyzvědači, jinak si nebylo možno zprávu vysvětliti.

Roddingtona bylo potřebí varovati. Bylo nutno pokusit se všemi prostředky přijíti na stopu těmto temným živlům a učiniti je neškodnými; to bylo Mac Laneovým pevným úmyslem. Především

však bylo nutno zbaviti Bancrofta a jeho lidi jejich starostí, které jim bezpochyby způsobila tato zpráva.

Načrtl odpověď pro kapitána Bancrofta a šifroval ji pomocí klíče. Nato pečlivě uzavřel drahocennou knihu zase do tresoru, a zrcadlo vrátilo se na svoje staré místo, nehybné pro každého, komu nebylo známo tajemství pérového mechanismu v jeho rámu. Zápalka vzplála v Mac Laneově ruce a rozsvítila svíčku. Až do posledního zbytku spálil na jejím plameni všechen popsaný papír na bílý popel. Zbyla jen šifrovaná odpověď Bancroftovi. S tou se odebral do vysílací stanice A 17 a dal ji vypraviti.

Poté ho dopravila barkassa po druhé na »Blue-Star«. Tváře Roddingtonova a dr. Wegenera vážněly vždy více, když jim oznamoval, co se právě dověděl. Zase japonští agenti mezi osazenstvem? Roddington stiskl rty, doktor projel nervosně rukou kadeřemi. Což byla nadarmo veškerá námaha a péče, s níž byli jednotliví lidé vybíráni a až do dna srdce zkoumáni?

„Nevidím žádné cesty, Fredde, jak bychom mohli nalézti vinníka," řekl stísněně Roddington. „Stejným právem nebo neprávem mohl bych podezírati každého jednotlivce ze svých dvou set lidí na pracovním loďstvu."

„Nech nás chvíli přemýšleti, můj milý Jamesi," přerušil ho Mac Lane. „Japonská jiskrová depeše byla podána asi před třiceti šesti hodinami. V předchozích týdnech, když jste spouštěli šachtu, nezpozorovali jsme nic podezřelého. To připouští domněnku, že vinník přišel na pracovní loďstvo teprve v poslední době. Najali-li jste snad v poslední době nové lidi, musilo by se naše podezření obrátiti v prvé řadě proti…"

„Horníci, Roddingtone!" přerušil ho dr. Wegener. „Máte úplně pravdu, Mac Lane. Před šesti dny přivezla nám sem loď z Manily šest mužů pro další prohlubovací práce. Jejich průkazy byly v pořádku… ale přesto… jsou z jiných podniků, nepřicházejí z Trentonu, jako všichni ostatní lidé. S těmi musíme počíti." Sáhl po jednom ze seznamů a přelétl řadu jmen. „Brown, Mac Andrew a Merrywater jsou právě na směně, věží v šachtě. Druzí tři jsou ve svých kajutách na letounové lodi č. 2. Chtěl bych tam hned zajeti a prohlédnouti kabiny oněch tří nepřítomných."

Mac Lane zavrtěl hlavou.

„Nedělejte to, doktore. Jste příliš znám mezi těmi lidmi. Vaše objevení se na letounové lodi mohlo by vinníky předčasně varovati. Přenechte tu věc raději mně.“

„Mister Mac Lane má pravdu, doktore Wegenere,“ rozřešil případ Roddington, „jako důstojník amerického námořnictva může přijíti, aniž vzbudí pozornost, na palubu letounové lodi č. III. a prohlédnouti v dorozumění s jejím velitelem kabiny těch mužů, což nikomu nebude podezřelé. Poznamenej si ta jména, Fredde! Brown, Mac Andrew a Merrywater. Ti tři se vrátí teprve za tři hodiny z práce.“

„Dosti času, Jamesi, abychom se dostali na jejich spády. Pro jistotu napíši si také hned ty druhé tři. Jakže se jmenovali, doktore?“

Dr. Wegener mu je jmenoval a pak pokračoval: „Je to otázka jiskrového zařízení, Mr. Mac Lane! Rozvážil jsem si tu věc. Ten, o nějž jde, musí mít ve své kabině vysílací aparát pro ultrakrátké vlny, s nímž může pracovati, aniž naše stanice něco pozorují.“

„Buďte bez starosti, doktore, však já ten tajný vysilač naleznu… i kdyby byl maskován jako zouvák,“ připojil se smíchem. „Zakrátko o mně uslyšíte.“

„Myslím, že tohle je pravý muž pro tuto záležitost,“ řekl dr. Wegener zamyšleně, když Mac Lane opustil salon »Blue-Staru«.

„Tím je, doktore,“ přisvědčil Roddington. „Vzpomeňte si jen, jak vybral ta žlutá hnízda v Manile a v Davao, aniž protivníci tušili, odkud přišla rána. On si to s nimi spořádá i tentokrát.“

–

Pro širokou veřejnost byl článek „Morning Postu“ sensací, která již ve čtyřiadvaceti hodinách byla vystřídána novou. Ale pro americké ministerstvo mariny a pro japonské velevyslanectví měl arci význam mnohem větší. Na obou těchto místech uvedl do pohybu síly, jejichž účinky měl jeho autor brzy pocíititi.

Percy Drake neměl v úmyslu odpočívati teď na svých vavřínech. Čileji než kdykoli vydal se po otištění svého prvního článku na lov do éteru, a štěstí mu přálo.

Podařilo se mu na vlně z minula známé zachytiti dlouhou jiskrovou depeši a dal se hned do toho, aby ji rozluštil klíčem získaným od Henryho Collinse.

„Naléhavé informace pro č. 29," počínal text. Drake nemohl potlačiti úšklebek, zapisuje tato slova. Bezpochyby zachytil informaci pro některého japonského tajného agenta. Vezme-li se to za pravý konec, mohl by to být jistě zase solo kapr pro jeho list. Všechny výstrahy, které mu dal Collins při svém odchodu, byly v tomto okamžiku zapomenuty. Psal dále a náhle se při psaní zarazil.

„Newyorská »Morning Post« přinesla před šesti hodinami tuto zprávu," znělo to v depeši dále, a pak následovalo mnoho řádek jeho vlastního článku skoro doslovně. Mechanicky luštil dále s nadějí, že depeše musí přece ještě obsahovati něco jiného. A to skutečně ke konci přišlo.

„Pravděpodobně je tajný agent »Morning Postu« na pracovním loďstvu. Navažte znova spojení s M. Snažte se zvěděti jméno agenta M. P. Zjistěte, v jaké hloubce nalezl Roddington petrolej v mořském dně. Je pro nás velmi důležité, bude-li od podniku po jeho smrti upuštěno. Očekáváme vaši zprávu v obvyklou dobu."

Téměř v téže minutě, co Percy Drake v New Yorku řešil japonskou tajnou depeši, zaměstnávali se jí ještě na dvou jiných místech. Ve Washingtonu měl ji kapitán Bancroft ležet před sebou a pročítal kroutě hlavou poslední řádky. Agent „Morning Postu" na pracovním loďstvu…? Považoval to za nemožné při opatrnosti, s jakou Roddington vybíral své lidi. Pod jakým přestrojením a v jakém zaměstnání byl by se mohl novinář vlouditi mezi vybranou družinu inženýrů a specialistů?

Odkud však dostala „Morning Post" jako jediný z amerických časopisů onu zprávu, neměla-li žádného agenta na pracovním loďstvu? Po tuto chvíli nedošla ještě žádná oficiální zpráva o nehodách. Ani Frank Dickinson, aniž kdo jiný z těch, kteří by po Roddingtonově smrti byli povoláni k vedení podniku, nehlásil o tom nic. Kapitán Bancroft sám dověděl se o tom jediné z japonské tajné zprávy, a proto dal právě před půlhodinou bezdrátově telegrafovati řadovému poručíku Mac Laneovi, aby konečně zvěděl něco autentického.

Jak tedy přišla – za těchto okolností – „Morning Post“ k svým informacím? Neurčité podezření projelo náhle Bancroftovým mozkem. Marně se pokoušel je zapuditi, vždy znova se mu vnucovalo. Kapitán Bancroft pojal rozhodnutí, podívati se zblízka na pisatele článku a sáhnouti mu důkladně na zub. Nechybělo mu k tomu zákonných oprávnění od okamžiku, co námořní ministerstvo považovalo Roddingtonovo podnikání za věc amerického loďstva.

Do Bancroftových úvah vpadla odpověď Mac Laneova, která dodala celé věci zase docela jiného vzhledu.

„Nepatrná pracovní nehoda. Následky dávno překonány. Roddington i dr. Wegener při nejlepším zdraví. Není ani stopy po nějaké explosi nebo dokonce i zničení šachty. Prohlubovací práce v kameni mořského dna čile pokračují. Japonská jiskrová zpráva holý podvod od začátku až do konce…“

Bancroft vložil depeši do červené mapy pro spěšné věci a poslal ji admirálu Jeffersonovi. Zatím co očekával jeho telefonické zavolání, vířila mu věc neustále hlavou. Japonská tajná depeše byla vyloženou nepravdou. A článek „Morning Postu“ souhlasil s ní obsahově v hlavních věcech. Zdálo se mu vždy jistějším, že Japonci a Mr. Drake musili nějakým způsobem čerpati z téhož pramene, a byl odhodlán prozkoumat věc do kořene. Tak se stahovala ve Washingtonu bouře, která se Percy Drakeovi mohla stát hodně nepříjemnou.

Třetí místo, které současně s Drakem a Bancroftem bylo v činnosti, aby rozluštilo tajnou depeši „Naléhavé informace pro č. 29,“ bylo číslo 29 japonské tajné služby samo, totiž pan major Kyušu. Měl ji před sebou ve své kabině na »Hitsa Maru« a diktoval rozluštěný text svému společníku Oburuovi.

„Co o tom soudíte?“ ptal se, když dodiktoval.

„Náš muž musí vypátrati agenta »Morning Postu« na pracovním loďstvu,“ řekl Oburu. „Musí se mu vydávati také za novinářského reportera. Společně vyzvědí ti dva snadněji vše, co si naši páni přejí vědět.“

„Bylo by věru dobře,“ souhlasil s ním Kyušu. „Ten člověk je schopný hlásil svému listu mnohem více, než náš muž nám. Teprve oklikou přes New York se musíme dovědět, že Roddington narazil

na petrolej a že explose benzinových plynů zničila šachtu. Obávám se, Oburu, že naše poslední zpráva příliš neuspokojila.“

Oburu pokrčil rameny.

„Štěstí tajného agenta je ještě proměnlivější než štěstí vojáka, majore Kyušu. Pojeďme tam a vynasnažme se sehnati nějakou lepší zprávu, abychom uspokojili svoje vyšší místa.“

Kyušu povstal s lehkým povzdechem. Ta dvě slova „Pojeďme tam“ pravila přece: z primitivních místností na »Hitsa Maru« přesídliti do ještě primitivnějších na prau a potloukati se po celé dni v dosti nebezpečné blízkosti pracovního loďstva, až by se podařilo uskutečniti jiskrové spojení s Jonasem Merrywaterem.

V době, kdy se Mac Lane dal přepravovat z »Blue-Staru« na letounovou loď III., a v době, kdy se major Kyušu v doprovodu vikomta Oburu ubíral na palubu prau, byl Jonas Merrywater 15.342 metrů pod hladinou Tichého moře. Světlo elektrických lamp osvětlovalo skalní stěny štoly, vyšší muže a právě tak široké jako vysoké, která se prudce svažovala do hloubky. Na čelné stěně štoly, tam, kde končila – na předku, jak říkají horníci – stál Mr. Merrywater a dohlížel na hlučnou hru čtyř skalních vrtaček.

Ve hře smysly omamující vrhal stlačený vzduch těžká ocelová dláta strojů proti pevnému prahornímu kameni a stahoval je zase zpět. Vždy hlubší a hlubší byly vývrty, do nichž se zakusovaly. Tu a tam musil Merrywater přiskočiti k tomu neb onomu stroji a otočití klikovým kolem, aby tak pracující dláta ponořil hlouběji do kamene. Ale tato činnost ponechávala mu ještě dosti volného času, aby se mohl zaměstnávati svými myšlenkami, které nebyly právě veselé.

Mr. Merrywater byl u vážné starosti o tučné příjmy, které mu dosud plynuly z japonských tajných fondů. Už po sté proklínal svoji nepravdivou zprávu, kterou posledně zaslal majoru Kyušu. S jak nepatrnou námahou byl by mohl vypátrati pravý stav věcí. Z čisté pohodlnosti, nerci-li lenosti, zůstal tehdy seděti v jídelně letounové lodi III. u kávy a doutníku a telegrafoval potom prostě pověsti, které šly od úst k ústům.

Neviděl možnosti, jak by mohl svoji chybu opět napraviti, nebo ji aspoň smazati před svými zaměstnavateli. Nejraději by se byl dodatečně za svoji netečnost sám zpoličkoval…

Hukot vrtaček slábl a donutil Merrywatera, aby se zase staral o svoje stroje. Posunul vrtací dláta tak, že se skalní stěna zase zachvívala pod jejich nárazy, a pak hloubal dále. Něco se musilo státi, aby tuto zaběhlou historii dostal zpět do kolejí, to mu bylo jasné. Hned po skončení šichty musí zkusit navázati ve smluvenou hodinu znovu jiskrové spojení s majorem Kyušu. Doufal, že prau bude ještě tak nablízku, aby mohl svým krátkovlnným vysilačem dosíci majora. Těžce však naň doléhalo, že nechal svoje zaměstnavatele již několik dní beze zpráv.

Vrtačky dokončily své dílo. Jonas Merrywater vypjal proud a vytočil dlouhá ocelová dláta z vyvrtaných děr. Zavolal nahoru do štoly – a oba jeho kolegové téže šichty Brown a Mac Andrew přispěchali mu na pomoc. Vrtačky, kabely pro přívod síly i světla byly staženy o sto metrů nazpět. Všichni tři plnili teď vývrty masou, která vypadala jako nevinný sklenářský tmel, a byla při tom přec trhavinou dvacetkrát mocnější než ekrasit nebo roburit.

V bezpečné vzdálenosti stiskl Jonas Merrywater knoflík. Zapalovací proud způsobil, aby nálož ve vývrtech vybuchla a čelná stěna se roztrhla ohnivým výbuchem. Rachot hromu duněl dlouhou štolou.

Když se vše zas utišilo, přivolali telefonem další pomocné mužstvo. Koleje byly vysunuty, hrčivě se sypaly rozbité úlomky do dopravních vozíků, vrátkové lano táhlo vozíky štolou vzhůru k místu, kde měla spojení s ocelovou svislou šachtou. Tam byla větší prostora, jakoby síň, vylámána do prahorního kamene. Hučivě a řinčivě pracovaly tu drtiče kamene, jimiž musilo projiti všechno na předku vylámané kamení, dříve než mohlo nastoupiti dlouhou cestu vzhůru. Neboť tu právě vadilo považlivé místo celého zařízení – ono zúžení ocelové šachetní trouby mezi stanicemi V. a VI. Tímto místem mohla projiti jediné sonda. Kámen musil proto být před dopravou rozdrcen tak na drobno, aby se do sondy vešel. Také všechny stroje, které tam dole pracovaly, skalní vrtačky, drtiče a jiné musily býti do podrobností tak vyměřeny, aby prošly zúženinou ocelové šachty.

Na předku byly zatím vrtačky opět s řinčením a duněním v nové činnosti. Znova se zakusovala jejich dláta do skály, zatím co Jonas

Merrywater v myšlenkách piloval na jiskrové depeši, jíž by si zase udobřil majora Kyušu. Když po dlouhých hodinách konečně zazněl signál k vystřídání směn, byl hotov se svým rafinovaným předivem lží a nepochyboval, že budou působit na Japonce příznivě. Uspokojen vmáčkl svoje tělo do sondy a nastoupil cestu vzhůru. Stanici od stanice, propust od propusti pokračoval v dlouhé cestě, ale čím výše stoupal, tím více klesala jeho důvěra ve zdar vymyšleného plánu. Když vystoupil ve stanici nula ze zdviže a stál zase ve světle a slunci, pohlížel příštím hodinám starostlivě vstříc. Zdálo se mu teď téměř jisto, že ten věčně mlčící japonský major prohlédne jeho lži a výmluvy hned po prvých slovech. Zoufale uvažoval o jiných možnostech, kráčeje po velké platformě, aby se dostal k letounové lodi III.

Tak silně byl zaměstnán svými myšlenkami, že ani nepozoroval, jak k němu přistoupil nějaký důstojník amerického loďstva, kterého na letounové lodi dosud neviděl. Trhl sebou teprve, když ho onen oslovil:

„Mr. Merrywater, nemýlím-li se?“

„Merrywater je moje jméno, Sir.“

„Já jsem řadový poručík Mac Lane. Prosím, Mr. Merrywatere.“ Mac Lane otevřel dveře kabiny. Merrywater váhavě stanul.

„Nevím… co ode mne chcete…?“

„To se ihned dozvíte,“ řekl Mac Lane strkaje ho před sebou do kabiny a zavíraje za sebou dveře na závoru.

„Posaďte se.“ Stlačil váhajícího na židli a usadil se proti němu. Nejistě pohlížel Jonas Merrywater střídavě na zavřené dveře a na důstojníka, který zahájil rozmluvu poznámkou:

„Jste amatérem pro krátké vlny? Velmi zajímavý sport, jenomže občas trochu nebezpečný…“

Jako bez ducha zíral naň Merrywater. Pokoušel se něco říci, ale měl hrdlo jako staženo.

„Váš případ by se dal ocenit deseti až patnácti lety v Sing-Singu,“ pokračoval Mac Lane. Zamlčel se, když viděl, že Merrywater je blízek mdlobě. Donutil ho, aby vypil několik doušků vody, než se vyptával dále:

„Kdy má dojíti k vaší nejbližší výměně depeší s pány Kyušu a Oburu?“

Tato rána byla příliš silná. Smrtelná bledost pokrývala agentovy rysy. Neschopen už vládnouti svými údy, zhroutil se. Značnou dobu musil Mac Lane čekati, až se zas trochu zotavil a začal mumlati a koktati nesouvislá a nesmyslná slova. Chvíli ho Mac Lane nechal, ale pak ho energickým pohybem ruky zarazil.

„Víme vše. Každý pokus zapírati zhoršuje jenom vaše postavení. Můžete je zlepšit jen naprostou upřímností… snad byste mohl, za určitých okolností – odpovíte-li na všechny moje otázky uspokojivě – vyjiti beztrestně, Mr. Jonase Merrywatere.“

V agentovi vzplála tichá naděje. Strašidelná bledost ustupovala znenáhla z jeho tváří.

„Ptejte se! Co se chcete dověděti. Chci vám říci vše, co vím.“ Prudkým spádem hrnula se slova s jeho rtů.

„Bude to nejlepší, co můžete učiniti, Mr. Merrywatere. Ale nepokoušejte se mne oklamati. Jediná falešná výpověď a máte káznici jistou.“

Mac Lane sáhl po útržkovém zápisníku a tužce a počal dlouhý výslech s odhaleným agentem. Na mnoho otázek musil mu odpověděti, než konečně řadový poručík odsunul zápisník.

„Tak, Mr. Merrywatere. To by bylo vše.“

„A já, Sir? Jsem volný? Mohu se vrátit do Států?“

„Zůstanete prozatím v této kabině jako zatčený… až se ukáže, že vaše údaje souhlasily. Bude-li tomu tak, smíte jet nejbližším nákladním parníkem do Frisca.“

Mac Lane opustil kabinu. Agent slyšel, jak ji zamyká. Slyšel těžký krok stráže, která venku zaujala stanoviště. Slyšel ještě rozkaz důstojníkův: „Pokusí-li se zajatec o útěk, použíti zbraně!“

V odpoledních hodinách byl za úplného bezvětří vzduch trochu neprůhledný a rozhled do dálky byl ztížen. Proto dal Kyušu stáhnouti plachtu prau. S přiškrceným motorem připlížila se loď opatrně k pracovnímu loďstvu. U radiového zařízení v prostoře kajuty seděl Kyušu se sluchátky na uších. Střídavě volal umluveným znamením, pak přepojil na příjem a naslouchal. Hle, teď zazvonění v telefonech!

Morseovy značky, s Merrywaterem smluvená řada značek pro začátek každé depeše.

„Náš muž se hlásí," zavolal na Oburu. „Pište! Jiskrová zpráva od Merrywatera. Přijata ve 3 hodiny 10 místního času."

Tužka v ruce Oburuově letěla po papíře.

„Mrtvoly Roddingtona a Wegenera na cestě do Států na nákladní lodi »City of Frisco«. Dvanáct lidí osazenstva při explosi zraněno, leží v lazaretu na letounové lodi I. Polovina z nich je zraněna tak těžce, že lékaři pochybují o jejich uzdravení. Nejspodnější úsek šachty nepřístupný. Stále trvají porady inženýrů, co se má dále státi. Pozor, pozor! Přepojuji na poslech."

Kyušu otočil přepínačem svého zařízení na vysílání a Morseovo tlačítko pod jeho rukou začalo tikati.

„Rozuměl jsem vaší zprávě. Mezi vaším osazenstvem je agent newyorské »Morning Post«. Pokuste se opatrně vejíti s ním ve spojení…"

„Aj, u všech ďasů!" vyklouzlo mimovolně Mac Laneovi, který seděl v Merrywaterově kabině na letounové lodi II. u přijímače a zapisoval právě tak horlivě jako vikomt Oburu, vzdálený ještě právě čtyři kilometry.

„Nejlépe bude, budete-li se vůči němu vydávati také za novináře," morseoval Kyušu dále. „Pokuste se, bude-li možno, vypátrati za jeho spolupráce: Jak hluboká je Roddingtonova šachta? Kde je oněch asi devadesát trub, přivezených z Davao, kterých nebylo při stavbě šachty použito? Jakým způsobem se objevuje petrolej na šachetním dně? Opakujte mé otázky! Pozor, pozor! Přepínám."

Mac Lane telegrafoval otázky zpět a morseoval pak dále: „Na dně šachty se neobjevil žádný petrolej. Jen výbuch zemního plynu za obrovského tlaku. Hloubka šachty šest tisíc metrů. O použití devadesáti trub není zde nic známo. Pokusím se všemi prostředky vyhledati korespondenta »Morning Postu«..."

„Bůhví, že to chci," bručel při tom vztekle před sebe. „Dopadnu-li toho chlapa, dám ho třikrát podvléci pod lodním dnem."

„Pozor, pozor, přepínám na poslech!" telegrafoval dále.

„Buďte při zahajování styků s mužem M. P. nanejvýš opatrný," došla odpověď od Kyušu. „Nesmí za žádných okolností tušiti, kdo vy skutečně jste…"

„Ten dobytek má už pocítit, kdo jsem, jen co ho dostanu," bručel Mac Lane, přijímaje při tom další příkazy Kyušuovy.

„Pokuste se vyzvěděti co nejrychleji, na čem se usnese inženýrská konference. Musíme se dověděti, bude-li od podniku upuštěno nebo ne. V tomto případě…" Kyušu chtěl telegrafovati ještě něco, ale rozmyslil si to a zanechal toho. „Očekávám zítra v stejnou dobu vaše zavolání. Pro dnešek konec," zakončil svoji depeši.

V zamyšlení setrval major před radiovým přístrojem. Hluboké vrásky brázdily jeho čelo.

„Chtěl jste telegrafovati ještě něco jiného? Co to bylo?" ptal se Oburu. Musil svou otázku opakovati, nežli se Kyušu rozhodl k odpovědi.

„Roddington je mrtev. O tom už není pochyby. Ale tomu nemohu věřit, že by Američané upustili od jeho podniku. Je to pro ně příliš důležité. Po léta dávají na Filipínách hledat petrolej, dodnes nadarmo. Vrtání prováděná Tatem a Cainem pohltila nespočetné miliony. Teď dospěl Roddington k samému cíli. Náš muž mluví o zemním plynu, muž M. P. o petroleji…

Je to pro ně příliš důležité, Oburu! Sestonásobilo by to jejich údernou sílu, kdyby přivedli Roddingtonův plán k dobrému konci… Ale to se nesmí stát! Ne-vzdají-li se toho dobrovolně, musíme je k tomu donutiti… dříve než bude příliš pozdě, Oburu."

„Náš muž telegrafoval, Kyušu, že inženýři na pracovním loďstvu se ještě radí."

„Inženýři o tom nerozhodnou, Oburu, nýbrž státníci ve Washingtonu." Kyušu povstal a vystoupil z úzké, nevětrané kajuty na čerstvý vzduch. Oburu ho následoval.

Major ukázal směrem k pracovnímu loďstvu na obzoru.

„Kdyby toho chtěli nechat, vypadalo by to tu jinak, Oburu. Mají zde ještě všechny své lodi. Všechny torpédoborce…"

Kyušu nemluvil dále. Skokem byl u motoru, dal plný plyn a uchopil se sám kormidla prau. S velikou rychlostí rozlétla se lehká loď po hladkém vodním zrcadle.

V okamžiku pochopil Oburu příčinu tohoto manévru provedeného jeho společníkem. Dva torpédoborce opustily řadu amerických válečných lodí a zamířily plnou parou k prau. Jak bylo možno souditi, musily slabou loď brzo dohoniti, a pak byl osud obou japonských důstojníků zpečetěn. Polapeni americkými válečnými loďmi uprostřed amerického výsostného území… nejenom podezřelí, ale i usvědčení ze špionáže… Nebylo nesnadno dohlédnouti konce.

Rozkaz Kyušuův zavolal Oburuho a tři Malajce, kteří byli posádkou prau, k němu na lodní záď. Vždy blíže a blíže musili čtyři muži poposedat k němu, ke kormidlu, až se uplatnilo změněné zatížení. Vysoko se vynořila přední část lehkého dřevěného trupu z vody, z lodi se stal klouzavý člun, jenž, jsa poháněn svým silným motorem, řítil se vodou rychlostí sta kilometrů v hodině. Rozlétl se k jihovýchodu. V několika minutách musil býti za tohoto tempa mimo americkou výsostnou hranici. –

Vzdálenost mezi prchajícím prau a pronásledujícími je torpédoborci se stále zvětšovala. Pronásledovatelé viděli prau již jenom jako slabý bod, když tu se zablesklo na palubě A 17. První granát přilétl s hlukem a spadl do vody o několik set metrů příliš krátce. Lehký stisk Kyušuovy ruky na kormidlo. V malém úhlu odbočilo prau od svého starého kursu a řítilo se nezmenšenou rychlostí dále.

Dělostřelci pronásledujících lodí se však nevzdávali hry. Vždy zas duněla hrubá děla, vždy zas rozvlňovaly granáty vodní zrcadlo. Ale cíl už zatím zmizel z dohledu. Jen náhodná trefa byla by mohla teď stihnouti Kyušu a jeho druha. Již ležela americká výsostná hranice za nimi. Jejich zatčení zde na volném moři bylo by se podle mezinárodního práva dalo sotva obhájiti, ale major Kyušu znal svoje protivníky a věděl, co od nich může očekávati. Bez hnutí seděl u kormidla se zaťatými zuby, s pohledem upřeným přímo do dálky.

„Ještě čtyřicet minut, Oburu. Pak zapadne slunce.“ To byla první slova, která pronesl od počátku útěku.

„Uklouzli nám,“ řekl na můstku A 17. Mac Lane kapitánu Fergusonovi.

Kapitán přikývl.

„Čertovi chlapíci to jsou přec, Mac Lane. Obdivuji se jejich odvaze a pohrdání smrtí. Mohl bych se z toho téměř těšit, že je netrefil žádný z našich granátů.“

„Odhodlaní a odvážní jsou, to připouštím. Ale také zpropadeně nebezpeční, pane kapitáne. Ve hře, kterou s námi provádějí, nesmíme je šetřiti. Přijdou-li nám zase na mušku, musí z toho být trefa.“

–

Kabina dr. Wegenera na »Blue-Staru« brala na sebe v poslední době vzhled laboratoře. Láhve s různými kyselinami a louhovinami, reagenční zkumavky a různé jiné pomůcky chemikovy pokrývaly velký stůl uprostřed. Jeho polituře to příliš nesvědčilo. V číslovaných dřevěných skřínkách byly uloženy tucty vzorků kamene, urovnané podle hloubky, v jaké byly dole ve skalní štole vylámány. Bez oddechu byl dr. Wegener v práci, aby analysoval tyto úlomky. Plán na stěně ukazoval štolu v nárysu. Na více než padesáti místech byl tento výkres pokryt doktorovým pokrouceným písmem načrtnutým tužkou. Co tu bylo lze rozluštiti, byla jména hornin. Žula, křemen, basalt, žula, basalt, vulkanické magma. Tato a podobná označení byla vepsána do vyobrazení štoly, která vycházela od konce ocelové šachty ve sklonu 45 stupňů do hloubi.

Dr. Wegener chopil se posledního vzorku, který obdržel teprve před půlhodinou. Zamyšleně pozoroval malý úlomek, který spočíval na jeho ruce, temně černý a skelně se lesknoucí. „Stále ještě magma!“ Rozeznal to, aniž musil dříve dělat chemický rozbor. To, co hledal a co s určitostí doufal nalézti, tu stále ještě nebylo. Vulkanické magma, které v mladých letech zeměkoule zhutnělo ze žhavé tekuté masy na pevnou horninu – musilo ležeti podle jeho teorie nad oním minerálem, který hledal. Ale jak silná byla tato vrstva magmatu? Bylo nutno raziti štolu ještě sta nebo dokonce tisíce metrů do hloubky, než bychom konečně narazili na to, po čem

toužíme? To byla důležitá otázka, jediná neznámá veličina v doktorově výpočtu, který posud ve všem ostatním souhlasil.

S lehkým povzdechem sklesl do židle. Dotíral naň pocit malomoci, který často přepadá vojevůdce v předvečer velké bitvy. V duchu dal před sebou defilovati událostem posledních měsíců.

Dosud šlo vše dobře, téměř nad veškeré očekávání. Ocelová šachta odolala obrovitému tlaku spousty hornin navršených posledním mořským otřesem. Naopak, na štěstí způsobily tyto spousty kamene, že šachta byla těsně uzavřena před ohromným tlakem vody v hlubině. Bez všelikých příhod pokračovalo posud ražení štoly. Stále ještě udržovala blízkost ledově studené mořské hlubiny ve štole nízkou teplotu, stále ještě nerušil tlak horstva stavbu štoly. Ale potrvá-li to vše tak, bude-li nutno pronikati ještě tisíce metrů do prahorního kamene?

Hluboká vráska vyryla se na doktorově čele, když přemítal o této otázce. Vždyť to, co Roddington a on zde podnikali, bylo příliš kromobyčejné, tak odlišné od všeho v minulosti již známého. Práce postupovaly v hloubce až do té chvíle neznámé. Nebylo možno opříti se o žádné zkušenosti, bylo nutno spolehnouti se toliko na své štěstí a být každým okamžikem připraven, že se strhne katastrofa.

Dr. Wegener nebyl na palubě »Blue-Staru« jediný, koho za tohoto dopoledne tížily starosti. Také Roddington seděl u svého stolu v zachmuřené náladě. Před ním ležely rozpočty jeho generálního plnomocníka Rogera Blakea, které nedávno došly letadlem. Dlouhé řady číslic, které vykazovaly sumy, jež až dosud podnik pohltil. Číslice, jež by pro podnik rozsahu trentonských závodů byly i tehdy bývaly neobvykle vysoké, kdyby proti nim stály jim odpovídající příjmy. Zde však byly jen výdaje, pouze výlohy, jen strana vydání, a nikoli strana příjmů, která by počet vyrovnávala.

Až příliš oprávněna byla otázka v průvodním dopise Blakeově, jak míní Roddington finančně disponovati na příští měsíce. Právě tak odůvodněna byla druhá otázka, kolik času a kolik prostředků budou přibližně ještě vyžadovati práce na šachtě. Kolik času – a jaké prostředky? Snad jediné dr. Wegener by o tom mohl podat zprávu. Shrnul svoje papíry dohromady a vyhledal jej v jeho kabině.

Doktor skloněn nad zkumavkou pozoroval, jak v ní ostrá kyselina rozpouští černý kousek minerálu. Starostlivě sledoval postup a zkoumal plyn, který šumivě perlil vzhůru, když k němu Roddington vstoupil. Na půl ucha naslouchal jeho zprávám a napjal pozornost ostřeji teprve, když přišly na přetřes konečné číslice a otázky Blakeovy.

Na okamžik sklesla ještě více jeho postava, jako by již nemohl snésti špatné novinky. Ale pak se vzepjal k novému odporu.

„Jak dlouho to ještě bude trvat? Kolik to ještě bude stát? Nemohu vám to říci, Roddingtone. Jen jedna věc je jistá: Dosáhli jsme štolou vrstvy magmatu."

„Vrstvy magmatu, doktore Wegenere? Té jsme již skutečně dosáhli?"

Doktor ukázal na zkumavku. „To, co zde kypí ve zkumavce, je vulkanické magma. Vnikli jsme již do té vrstvy na padesát metrů hluboko."

„To mne překvapuje, doktore. Podle vaší teorie muselo by magma počínati až v mnohem větší hloubce pod mořským dnem."

„Zapomínáte, Roddingtone, na přesuny, které způsobil první velký mořský otřes. Hledím-li na to teď dopodrobna, byla to pro nás neslýchané šťastná náhoda. Odstranilo nám to několik kilometrů prahorního kamene s cesty."

„Ale pronikla-li štola již nyní do magmatu, musili bychom státi před samým cílem, doktore Wegenere."

Dr. Wegener pokrčil rameny. „Snad na to narazí naši lidé na předku již v nejbližších hodinách, snad to potrvá ještě po týdny… měsíce… snad zničí mocnosti hlubin všechny naše plány a práce ještě v poslední minutě…"

Roddington opřel hlavu do dlaní a těžce vydechl. Dr. Wegener hovořil dále.

„Musíme se statečně dívati do očí nejhorším možnostem, Roddingtone, a pracovat neohroženě dále. Udělejte svoje disposice na dobu co možná nejdelší. Zařiďte se tak, abychom mohli vydržeti ještě několik měsíců. Dojdeme-li svého cíle dříve – tím lépe pro nás."

Roddington vzhlédl unaveně.

„Bez závodů v Davao mohli bychom se teď obejíti, ale bylo by asi těžké nalézti na ně kupce. Tak zbývá mi teď už jen trentonská továrna. Tu by převzala Corporation kdykoli. Blake měl by se za tím účelem dát do spojení s Pricem.“

„Prodati trentonské továrny, Roddingtone? Budeme jich zase potřebovati, až nalezneme, co hledáme. K tomu bych neradil. Což nemáte ještě jiné možnosti, opatřiti si provozovací kapitál pro příští měsíce?“

„Možnosti by ovšem byly, doktore Wegenere, ale nejsou tak vydatné jako prostý prodej. Litou ocel, kterou pro příště budeme potřebovati, mohli bychom konečně objednávati od nových majitelů trentonských závodů…“

„… a platiti za ni trojnásobně nebo čtyřnásobně! Mr. Price je vyděrač první třídy. Ten by nás pořádně natáhl, jakmile by seznal, že jsme odkázáni na nejrychlejší dodávky. Dá-li se to nějak zařídit, musíme se tomu raději vyhnouti.“

Roddington povstal. „Dobře, doktore Wegenere, ponechám podrobnosti Blakeovi. Prodej si pak reservujeme jako poslední možnost, kdyby zklamaly všechny ostatní prostředky.“

V nejbližších hodinách se konala čilá výměna telegramů mezi »Blue-Star« a Rogerem Blakem. Rozdíl v čase mezi Filipínami a New Yorkem měl za následek, že Blake musel být k přijetí první depeše vyrušen z nejkrásnějšího ranního spánku. Ale pak velmi oživl a půl tuctu radiogramů přelétlo polovinu zeměkoule sem a tam.

„Víte, že »Morning Post« ohlásila smrt vaši i doktora Wegenera, a že jste ještě teď považován v New Yorku za mrtvého?“ stálo v jedné Blakeově jiskrové depeši.

„Mac Lane mi vypravoval ten nesmysl. Jak na to teď přicházíte?“ odpověděl Roddington.

„Tato falešná zpráva mohla by snad býti pro nastávající transakce užitečná,“ telegrafoval Blake zpět.

Dr. Wegener přečtl depeši, a po prvé po mnohých dnech ozval se z jeho úst zase smích.

„Blake je mazaný lišák,“ zvolal vesele, „nechte ho jenom jednat, Roddingtone. Zatočí již s Mr. Pricem, jak se patří.“

Nad Atlantickým oceánem již obzor růžověl a barvil svým odleskem mrakodrapy Hudsonské metropole do růžova, když Blake konečně nalezl čas, pospati si ještě několik hodin.

–

President Price seděl před svým velikým psacím stolem a popotahoval se v myšlenkách za svůj mohutný knír, když k němu vstoupil ředitel Curtis.

„Ta zpráva se potvrzuje také na jiných místech, Mr. Price," řekl Curtis a položil na stůl poslední čísla „Tokio-Heraldu" a „Shanghai-News". „Zde ji máte ještě dvakrát černou na bílém. Roddington a ten německý doktor přišli o život při výbuchu plynů. »Morning Postu« bych tak beze všeho nevěřil, ale podle těchto zpráv zde je takřka nemožno pochybovati o Roddingtonově smrti."

Price přikývl. „Dostalo se mi ještě jednoho potvrzení skrze plukovníka Bartona. Ten se to dozvěděl od admirála Jeffersona. Ve Washingtoně to věděli již čtyřiadvacet hodin dříve, než vyšel článek v »Morning Postu«. Ano, můj milý Curtisi, náš přítel Roddington odebral se k svým otcům, a my musíme hleděti, abychom dostali trentonské závody co nejlaciněji do svých rukou."

„Ta věc je našim zákonodárstvím dosti komplikována, Mr. Price," odpověděl Curtis. „Přímé dědice Roddington nezanechal. Než budou zjištěni oprávnění dědicové a než se projeví jejich nároky, mohou uplynouti mnohé měsíce."

Price uvažoval chvíli, než odpověděl.

„Všechno bude záležeti na tom, jak je sepsána plná moc Blakeova. Platí-li i po Roddingtonově smrti dále, mohli bychom s Blakem ihned vyjednávati. V opačném případě musil by soud především dosaditi kuratorium k správě pozůstalosti. A to by mohlo skutečně trvati velmi dlouho."

„A nebylo by to také s prospěchem pro trentonské továrny, Mr. Price. Vzpomínáte si ještě, jak továrny v Buffalo a Detroitu z Twayneské pozůstalosti byly přivedeny na mizinu takovými kurátory? Takoví lidé jsou buďto neobratní nebo nepoctiví. Toto je stejně špatné jako ono."

Price zpracovával svůj knír oběma rukama.

„U čerta ano, Curtisi. Máte pravdu. Dívám se dnes už na trentonské továrny, jako by náležely ke Corporation. Musíme se pokusit, abychom ihned získali vliv na vedení závodů, a zamezili, aby neobratné ruce tam nenatropily škod.“

„Lehce se to řekne a nesnadno provede, Mr. Price. Pokud je Frank Dickinson šéfem trentonských podniků, má Corporation slabé naděje.“

Price složil ruce na stůl a díval se chvíli ztrnule na svůj protějšek.

„Jedna možnost snad je, Curtisi, potřebují-li ti lidé teď peněz…“

„Naprosto nemožno, Mr. Price. Před rokem obdržel Roddington od Corporation sto milionů. Těch nemohl ještě spotřebovat.“

„To říkáte vy, Curtisi! Já jsem si pořídil malý přehled o sumách, které přibližně pohltilo nesmyslné podnikání Roddingtonovo. Podle mého odhadu dospělo to už hezky blízko k oněm sto milionům.“

Přisunul Curtisovi svůj výpočet. „Tady! Pohleďte sám. Zde jsou číslice pro stavby k rozšíření dílen v Trentonu. Samotný přívodní kanál k nové slévací halle musil při opatrném ocenění pohltit několik milionů. Zde jsou výrobní výlohy pro tři sta tisíc tun lité oceli. Zde jsou výdaje za transporty do Davao. Nezapomínejte, že Roddington má už po devět měsíců v nájmu lodní prostor půl milionu tun. Konečně i položky pro nákup pozemků a pro stavby dílen v Davao. Blíží se to pořádně k oněm sto milionům, můj milý Curtisi. Musí-li snad také ještě platit ministerstvu námořnictví za to, že mu byly dány lodi k disposici, mohla by tato suma býti dokonce už překročena.“

Zatím co Price mluvil, prohlížel Curtis zkoumavě jednotlivá čísla rozpočtu.

„Na mou věru, souhlasí to,“ řekl, vraceje Priceovi onen list papíru. „Nebyl bych to považoval za možné. Rozházeti v jediném roce jmění jednoho sta milionů dolarů pro přepjatou myšlenku! Starý Roddington by se obrátil v hrobě, kdyby o tom věděl.“

„Nechte být starého Roddingtona,“ přerušil ho Price. „Starý je mrtev, a mladý též. My, vedoucí osobnosti Corporation, jsme přirozenými dědici a musíme se starat o dědictví.“

„Frank Dickinson nikdy nepřipustí…“

„Ah co, Curtisi! Co je nám do Dickinsona? Rogera Blakea si musíme všímati. Platí-li ještě jeho plná moc, musíme mu nabídnouti půjčku za příznivých podmínek, vydáním obligací… hypotékární zástavu dílen obligačním věřitelům… těmi věřiteli budeme my, Curtisi. Pak jsme tam, kam jsme chtěli dospěti.“

„Pustí-li se Blake do toho, Mr. Price! Potřebují-li trentonské závody peněz, může sám také vydati obligace, a uvésti je svým bankovním spojením na trh…“

Price nechal klidně Curtise mluviti dále. Zatím co tento podle svého zvyku operoval se sty „kdyby“ a „ale“, promyslil už president do všech podrobností svůj plán, jak přemluví Rogera Blakea k přijetí zápůjčky. Chtěl jití až do deseti milionů dolarů. Knihová cena trentonských závodů byla asi dvojnásobná, risika tedy pro Corporation nebylo, ale její vliv byl zajištěn.

„Jak se dostaneme Blakeovi na kůži?“ přerušil Curtisův proud řeči.

„Kdo udělá první krok, Mr. Price, zeslabuje svoje postavení,“ zachytil se Curtis otázky. „Bylo by lépe, kdyby k nám Blake přišel dříve.“

Price udělal zamítavý posunek. „Tentokráte nemůžeme čekati, Curtisi, musíme mu nějakým vhodným prostředníkem sami učiniti nabídky, které ho přimějí k tomu, aby se ihned uchopil podávané ruky. Pokud vím, má svou stálou kancelář zde v New Yorku. Přemýšlejte trochu, Curtisi, koho bychom tak mohli k němu poslat?“

Curtis podepřel si hlavu oběma rukama a přemýšlel chvíli. „Jak by to bylo s Palmerem, Mr. Price?“

„Hm… O tom by se dalo mluvit. Ukázal už častěji svoji obratnost…“

„Mimoto je s Blakem po dlouhá léta znám, Mr. Price. Mohl by ho vyhledat jako z vlastního popudu, tak aby Blake…“

„Neoddávejte se v té věci žádným ilusím, milý Curtisi. Jak Blakea znám, ví zcela dobře, že Palmer patří k nám. Nebude ani na okamžik v pochybnostech o tom, že Palmer přichází z rozkazu Corporation. Tomu nelze zabrániti, ale také to nic neškodí. Potřebují-li trentonské závody skutečně peněz, vyřídí to Palmer již dobře. Dáme si ho hned zavolati.“

Po několik příštích hodin projednávali oba ředitelé záležitost s Georgem Palmerem. Opatřen důkladnými instrukcemi, opustil dům, aby ještě téhož dne vstoupil ve spojení s Rogerem Blakem.

–

Jen tak trochu vyspalý přišel Roger Blake do své kanceláře ve Franklin Street. Podle svého zvyku sáhl nejprv po ranních novinách, aby si prohlédl nejdůležitější zprávy. Jeden titulek „Morning Postu“ ho zarazil.

„Výbuch plynů v mořské hlubině zničil dvacet lidských životů,“ tato tučná písmena padla mu do očí. Se zájmem četl nový článek vynalézavého Percyho Drakea, který list přinášel pod tímto sensačním záhlavím, a ptal se sám sebe, čta jej, bdí-li nebo sní.

S množstvím podrobností, jak by je byl mohl podati jenom očitý svědek, byl tu vylíčen obrovský výbuch zemního plynu na dně šachty. Dále bylo popisováno, jak Roddington a dr. Wegener s osmnácti lidmi osazenstva padli za obět elementární síle vybuchlého plynu, jak byla těla usmrcených neodolatelnou mocí vržena vzhůru a jako sopečným výbuchem vířivě vymrštěna z ústí šachty do vzduchu.

Roger Blake to četl a chytal se za hlavu. Po celé hodiny vyměňoval uplynulou noc s Roddingtonem jiskrové telegramy, a tady byla jeho smrt líčena tak názorně a přesvědčivě, že normální čtenář nemohl téměř pochybovati o pravdivosti zprávy. A ku podivu byla to mezi všemi newyorskými novinami zas „Morning Post“, která přinášela tuto vzrušující zprávu.

Vrtě hlavou odložil Blake časopis. Nemohl vytušiti historii, jak tento článek povstal. První popud k němu dala falešná zpráva, kterou Mac Lane na místě Merrywaterově telegrafoval Japoncům. Jakmile byl Kyušu v bezpečí na »Hitsa Maru«, podal zprávu šifrovánu dále na dlouhé vlně. Percy Drake ji ovšem ihned zachytil a s bohatým přídavkem fantasie a výmyslů sesmolil článek, který redakce považovala za tak důležitý, aby se objevil na první straně „Morning Postu“.

Roger Blake byl ještě zaměstnán druhými časopisy, když mu byl ohlášen George Palmer. Uvítal vyslance Corporation upřímným

stiskem ruky a přijal s nehybným obličejem jeho projevy soustrasti k smrti Roddingtonově.

„Ano, Mr. Blake," zakončil Palmer svoji řeč, „tragický konec muže, který vás pověřil svou plnou mocí, přináší asi i vám velkou změnu?"

„Pro tu chvíli ještě ne, Mr. Palmere," odpověděl Blake chladně. „Moje plná moc je nadále v platnosti. Povedu Roddingtonovy podniky dále jako kurátor a budu je, pokud to uznám za potřebné, likvidovati."

Palmer se nedovedl zdržeti.

„Vaše plná moc zůstává v platnosti i po Roddingtonově smrti?" vyklouzlo mu z úst.

Blake přikývl. „Tak tomu jest, Mr. Palmere. Můj přítel Roddington myslil na všechny možnosti a také je právnicky stanovil."

Palmer se rozhodl kouti železo, dokud bylo žhavé. „Byl byste také oprávněn prodati trentonské závody?" ptal se bez přechodu.

To by se tak mohlo hodit Mr. Priceovi! pomyslil si Blake než odpověděl.

„Mohl bych to, ale nemíním tak učiniti. Mohla by z toho později povstati nedorozumění s budoucími dědici. Třeba i žaloby, namířené proti příliš nízké prodejní ceně. Víte, že cesty spravedlnosti jsou často křivé a podivné. Do takových věcí bych se nerad pouštěl."

Zatím co Blake mluvil, pracoval Palmerův mozek horečně. Blakeova plná moc platí dále, Blake byl oprávněn k prodeji. Kdyby se podařilo jemu, Palmerovi, uskutečniti prodej, udělal by si u Corporation velmi dobré oko. A tak se odhodlal prozradit svou hru.

„Myslím, Mr. Blake," zahájil vyjednávání, „že nikdo ve Spojených státech by vám nemohl na trentonské závody učiniti příznivější nabídku nežli Corporation."

Blake potřásal hlavou a mlčel.

„Rozumějte mi dobře," pokračoval Palmer, „míním tím slušnou nabídku, znalci ověřenou, která by odpovídala plné ceně závodů, takže byste byl zajištěn proti všem regresním nárokům. Jakou cenu byste považoval vy sám za přiměřenou?"

Blake učinil pohyb rukou, jako by chtěl něco smésti se stolu.

„Nenamáhejte se nadarmo, můj milý Palmere, nemám v úmyslu prodati. Důvody toho jsem vám již vyložil.“

„To je škoda!“ vyrazil Palmer. Byl by tato tři slova nejraději zase spolkl, neboť cítil, že si tím zadal. Blake se naň podíval a zasmál se.

„Že vás sem poslal Mr. Price, nebudete mi chtít zapírati. Nechte toho!“ zarazil Palmerovu odpověď. „Nemá to opravdu nijakého účelu. Hrajme s odkrytými kartami. Nacházím se v tuto chvíli v situaci poněkud nepříjemné, můj milý Palmere. Chtěl bych podle možnosti vyhověti Mr. Priceovi, tím spíše, že považuji Corporation za jediného kupce, o kterém lze skutečně při koupi trentonských závodů uvažovati. Ale naproti tomu nemohu podniknouti nic, z čeho by mě někdy později mohli dědici Roddingtonovi obviniti. Znáte záměry Mr. Pricea zajisté lépe nežli já. Snad byste mi mohl poraditi?“

Palmer se chvíli rozpakoval, než se vytasil s návrhem.

„Snad by mohly trentonské závody v tomto okamžiku potřebovati peněz…“

„Peníze jsou vždy potřebné, můj milý Palmere,“ zasmál se Blake dobromyslně. „Myslíte asi, že by závody mohly v nějaké formě přijmouti zápůjčku a použíti při tom pomoci Corporation. Myslím, že za to bych mohl před dědici odpovídati – kdyby –. Ale podmínky toho by musily být ovšem podstatně příznivější, než jaké jsou obvyklé v této době na volném peněžním trhu. Promluvte o tom s Mr. Pricem. Mohl bych odůvodniti uzavření podobné půjčky nutností zvýšiti provozovací kapitál. Corporation mohla by si při tom zajistiti jakési předkupní právo na závody. A nezapomeňte, prosím, také vyříditi Mr. Priceovi při této příležitosti moje uctivé poručení.“

Ted‘ by byl Palmer měl vlastně odejíti, aby si od Price opatřil instrukce, týkající se Blakeova popudu. Že tak neučinil, byla chyba. Ne bez příčiny utvořil si z toho Blake úsudek, že již tyto instrukce má a že hoří nedočkavostí, aby mohl ihned pokračovati ve vyjednávání.

Doufejme, že nepřijdou zatím ve Washingtonu na bláhovou myšlenku dementovati zprávu o Roddingtonově smrti dříve, než obchod uzavřeme! prolétlo mu hlavou. Zatím čekal, na venek úplně

klidně, na to, co mu Mr. Palmer dále poví. Nepotřeboval čekati dlouho.

„Jak velikou si asi představujete tuto výpůjčku?“ zeptal se agent.

„Bylo by v zájmu Corporation stanovití ji co možná nejvýše, můj milý Palmere. Trentonské závody jsou zapsány v knihách v ceně dvaceti milionů. Půjčku až do padesáti procent knihové ceny mohl bych jako plnomocník obhájiti.“

„To by bylo deset milionů.“

„Správně jste počítal, Sir! Řekněme tedy: Corporation opatří svými bankovními spojeními trentonským závodům půjčku deseti milionů dolarů. Bude-li potom chtít přivésti obligace mezi lidi, anebo je uložiti ve svém tresoru, na tom mi nezáleží.“

Palmer sáhl po svém zápisníku a zapsal si číslice.

„Deset milionů, Mr. Blake… řekněme… na čtyři procenta…?“

Blake zavrtěl hlavou. „Ne, můj milý! Řekněme na tři a půl procenta, jinak bych si nemohl vzít obchod na svědomí.“

Marně se namáhal Palmer smlouvati o úrokovou míru.

„Za čtyři procenta by mne ve Wallstreet zahrnuli penězi,“ zarazil krátce všechny další Palmerovy vývody, „kdybych se chtěl ucházeti o půjčku tam. Nezapomínejte, Palmere, že to vůbec dělám jen proto, abych prokázal Mr. Pricemu a Corporation ochotu. Buďto na tři a půl procenta, nebo vůbec ne.“

Palmer poposedal nerozhodně na židli sem a tam.

„Nemohu to sám rozhodnouti, Mr. Blake. Dovolil byste mi použíti vašeho telefonu, chtěl bych zavolati Pricea.“

„S radostí, můj milý Palmere. Ale předtím bych vám rád ještě něco ukázal. To můžete pak také hned oznámiti Priceovi.“

Roger Blake šel k svému tresoru a vyňal z něho dokument s množstvím razítek. Rozevřel jej a ukázal v něm Palmerovi některé paragrafy. Ten je přečetl a jejich obsah ho udivil. Jak bez výhrady musil Roddington důvěřovati tomuto Blakeovi, že mu vydal takto dalekosáhlé oprávnění rozhodovati o jeho majetku, plnou moc – která – zde stálo to jasně a přesně – platila i ještě po smrti vydavatelově.

„Přesvědčil jste se, že jsem oprávněn uzavříti obchod ihned a bez prodlení?“ zeptal se Blake, ukládaje plnou moc zase do tresoru.

Palmer mlčky přikývl.

„Pak, prosím, chopte se telefonu a promluvte s Pricem. Povoluji vaší finanční skupině emisní výtěžek tří procent. Moje ostatní podmínky znáte.“

President Price seděl pohromadě s Curtisem ve své kanceláři a díval se čas od času na hodiny.

„Teď už je asi ten náš člověk u Blakea dobrou hodinu,“ řekl Curtis.

„Kdyby ho byl Blake vyhodil, byl by už telefonoval,“ bručel Price. „Tak jsme to smluvili. V opačném případě měl přijíti sem.“

Do jeho posledních slov zařinčel telefon na stole.

„Aha! Že by se ta věc s Blakem nezdařila?“ Price uchopil sluchátko.

„Haló, zde Price. Jste to vy, Palmere? Kde jste? Jak? Stále ještě u Blakea…? Mluvíte jeho telefonem? Za těch podmínek je ochoten?“

Odpovědi a otázky střídaly se po drátě, vždy prudčeji zpracovával při tom Price svůj knír a jeho obličej rudl.

„Jste si jist, že má plnou moc?“ křičel do mikrofonu.

„Viděl jsem ji na vlastní oči, Mr. Price. Absolutní a neomezenou plnou moc,“ znělo to s druhého konce drátu. „Mám přijmouti tyto podmínky vaším jménem?“

Price pustil svůj knír a přikryl mluvítko pravou rukou.

„Palmer je osel,“ vrčel zlostně na Curtise, „v přítomnosti kontrahenta telefonovati s námi. Je to od něho zatraceně nešikovné.“

„Haló, Mr. Price, jste tam ještě?“ zaznělo ze sluchátka.

„Jsem tu ještě, Palmere. Poproste Mr. Blakea samotného k telefonu.“

„Haló, zde Blake! Dobrý den, pane presidente! Těším se z toho vždy znova, když slyším váš hlas. Palmer vás už zpravil o všech podmínkách, za kterých bych vám mohl být k službám.“

„Neslýchaná drzost,“ syčel Price na druhé straně nad zakrytým mikrofonem. „Bere od nás deset milionů a mluví při tom o laskavosti…! O službách s jeho strany, Curtisi, abyste tomu dobře rozuměl.“

Rozhovor mezi Blakem a Pricem se rozvíjel dále. Tak jako dříve Palmer, pokusil se teď president Corporation vytlouci z

Roddingtonova plnomocníka vyšší úrokovou míru. Ale ten vynesl ke konci svůj největší trumf.

„Nezapomínejte, můj milý presidente, že hlavním dědicem Roddingtonovým bude pravděpodobně jeho synovec Henry Garfield… ten od Bedlamských oceláren… Rozumíte mi…“ Price udělal obličej, jako by byl spolkl něco velmi kyselého, kdežto Roger Blake se spokojeně před sebe usmíval. A přece měli oba mužové, nehledíce na různé výrazy tváří, v témže okamžiku stejné myšlenky. Garfield by se zajisté všemi prostředky vynasnažil přidružiti trentonské závody svému vlastnímu koncernu.

„Garfield se už přihlásil?“ ptal se Price.

„U mne ještě ne,“ zazněla odpověď Blakeova. „Zdá se mi, že zpracovává v tichosti soudy, aby mohl co možná nejrychleji dosíci dosažení kuratoria. Arciže nasadí všechny páky, aby se sám stal předsedou…“

„Poslouchejte, Blake,“ vpadl do toho Price, „uzavřeme ten obchod, aniž budeme obtěžovati Mr. Garfielda. Byl byste tak laskav a přišel ke mně? Náš syndik je po ruce. Můžeme vše hned perfektně uzavřití.“

„Dobře, Mr. Price. Můj vůz stojí přede dveřmi. V deseti minutách mohu býti u vás.“

Blake odložil sluchátko a připravil se k vyjížďce.

„Hoří to!“ řekl president Price řediteli Curtisovi. „Vlétne-li nám do toho Garfield, můžeme se rozloučiti s trentonskými závody. Musíme se pokusiti, aby ještě dnes bylo všechno pevně uzavřeno.“

Price sáhl po telefonu a dal se spojiti se syndikem společnosti.

„Haló, Mr. Miller, vyhledejte smlouvy o půjčce, kterou jsme před šesti měsíci poskytli ocelárnám v Syracuse. A přijďte s tím co možno nejrychleji ke mně, chceme trentonským závodům za stejných podmínek…“ opravil se, „za podobných podmínek poskytnouti zápůjčku.“

–

Když vstoupil Roddington do kabiny dr. Wegenera, svítily mu z očí důvěra a životní odvaha.

„Pro první chvíli můžeme být bez starostí," zvolal radostně, mávaje depeší. „Přítel Blake nám opatřil za velkolepých podmínek deset milionů. Nechcete se radovati se mnou, doktore Wegenere?" pokračoval, a zarazil se, když uviděl doktorův zamračený obličej.

Doktor byl zaměstnán novým experimentem. Na asbestové desce ležel jako pěst velký kus sklovitého a poloprůsvitného nerostu. Poslední vzorek kamene, který teprve před čtvrthodinou u stanice „nula" spatřil světlo světa. Ostrý, zahrocený jako špička dýky zabodával se vysokožárný plamen hořáku na třaskavý plyn na jednom místě do zkoumaného kusu. Jasným, oku nesnesitelným leskem zářilo místo, na něž plamen působil. Dr. Wegener pozoroval je trubicí optického fotometru. Jeho čelo bylo rozryto vráskami. Čas od času zaskřípal čelistmi. Zdálo se, že přeslechl vstup Roddingtonův i jeho slova.

Roddington přistoupil blíže a položil mu ruku na rameno.

„Haló, doktore Wegenere! Copak je nového? Jak je dole v šachtě?"

Doktor ustoupil od přístroje a osušoval si vlhké čelo. Několikrát nabral hluboce dechu, než odpověděl:

„Už ani nevím, Roddingtone, co si o té věci mám myslit. To magma tam," poukázal na světlou skvrnu kamenného vzorku… „řeřaví pod hořákem na třaskavý plyn za teploty čtyř tisíc tří set stupňů a nerozpouští se. Zůstává při tom pevné."

Roddington se zasmál. „Znamenité, doktore Wegenere! Takového neroztavitelného materiálu lze v technice potřebovati. Nebudeme už vydolovanou horninu házet do moře, ale budeme ji prodávat majitelům vysokých pecí. Ti nám ji draze zaplatí."

Dr. Wegener zalomil rukama.

„Ale pochopte přece, Mr. Roddingtone! Moje celá teorie se zakolísala tímto neočekávaným zjevem. Vždyť jsem vám právě říkal, že toto magma zůstává pevné ještě při čtyřech tisících třech stech stupňů…"

Roddington přisvědčil. „Zajisté, doktore. Porozuměl jsem vám velmi dobře."

„Neporozuměl jste mi!" křičel dr. Wegener zoufale. „Zůstává-li tato hornina pevná ještě při čtyřech tisících třech stech stupňů, musila

býti kdysi ztavena do tohoto sklovitého stavu, v jakém se tu nachází, při teplotě ještě vyšší. Ale pak by byla musila proměna, kterou jsem podle své teorie očekával, nastati již dávno.“

Dr. Wegener sklesl bezradně do židle a přikryl si oči rukama.

„Jsem zmaten sám nad sebou,“ splynulo znaveně s jeho rtů.

Roddington zhasil plamen hořáku na třaskavý plyn. Rychle pominul lesk i žár. Uchopil zkoumaný kus kleštěmi a prohlížel jej pečlivě, mluvě sám k sobě: „Žárem přeskupená roztavenina… Nemusila povstat právě takto… Nebyla by se mohla stát takto sklovitou a plastickou také pod obrovským tlakem hlubiny?“

Dr. Wegener ssál do sebe slova Roddingtonova jako člověk hynoucí žízní. Prudce vyskočil.

„Máte pravdu, Roddingtone! Tak to musilo být. Zabloudil jsem ve svých předpokladech do slepé uličky. Moje teorie je přece správná. Uvidíme!“

Chtěl opustiti místnost.

„Kam spěcháte?“ zeptal se Roddington.

„Do šachty. Musím viděti sám, jak to teď vypadá na předku. Zdá se mi, Roddingtone, že stojíme před samým cílem. Změněná povaha magmatu – není již černé – průhledné jako křišťál… nemůžeme již býti daleko od toho, co hledáme.“

Vystoupil dveřmi do lodní chodby.

„Buďte opatrný, doktore Wegenere! Nevydávejte se žádnému nebezpečí! Potřebuji vás ještě!“ volal za ním Roddington. Dr. Wegener toho už neslyšel. Slézal zatím již po lodních schůdkách »Blue-Staru« do barkassy, aby se dal dopraviti k šachtě.

Po dlouhé cestě lanem opustil dr. Wegener na stanici V. těžný koš a sestoupil po železném žebříku do spodní poloviny ocelové koule. Odtud chtěl v sondě projeti poslední část cesty zúženým úsekem šachty.

U vytahovadla narazil na inženýra Larkinga a na Mac Andrewa, muže z druhé směny ve štole, který tou dobou vlastně měl být dole na předku. Oba byli pohrouženi do prudké hádky, která už počínala přecházeti v násilnosti.

Prudkým úderem odhodil Mac Andrew inženýra stranou, sáhl po spouštěcí páce vytahovacího zařízení a zapjal je. Při tom slyšel dr.

Wegener, jak hovoří telefonicky s Brownem, druhým mužem ze směny na předku, a zároveň viděl na hloubkoměru vytahovadla, že sonda vyjíždí nahoru rychlostí předepsanou pro dopravu osob. Larking se zatím opět vzchopil a chtěl se vrhnout na Mac Andrewa. Jediným pohybem ruky přiměl ho doktor ke klidu, a přistoupil sám k vytahovadlu. Krátce a přesně zazněla otázka s jeho rtů:

„Proč vyjíždíte ven, pokud směna trvá, Mac Andrewe?“

„Protože tam dole je hotové peklo!“ křičel Skot, aniž pustil ruku s řídicí páky.

„Hm! A jakpak vypadá to peklo?“ zeptal se dr. Wegener. Jeho neotřesitelná lhostejnost zvětšila ještě vztek druhého.

„Smrdí, Sir!“ volal mrzutě. „Smrdí to tam dole na předku tak, jak jenom čert může smrdět!“ Zařval tato slova, až ocelová stěna úzkého prostoru zazvučela.

„Ale toho čerta jste neviděl?“ ptal se doktor flegmaticky dále. Mac Andrew ztichl pod jeho chladným, zkoumavým pohledem.

„Nečekal jsem na to, Sir, až si mne odnese,“ vrčel nevrle. „Pelášil jsem, když povstal ten zatracený smrad. Vytahuji teď také Browna sondou, je to má křesťanská povinnost,“ pokračoval s omluvou, zachytiv nový ostrý pohled doktorův. „Tam dole už není bezpečno.“

Doktor se chtěl dotazovati dále, když se tu vynořila sonda z ústí šachty. Jimmy Brown z ní vystoupil a otřásl se jako pudl, který vylezl z vody.

„Br! Mac, máte zde pořádnou whisky? Nemohu se zbavit toho proklatého zápachu a příchuti v hrdle.“

Teď teprv spatřil Brown doktora a umlkl. Věděl, že s tím někdy není radno si zahrávati. Jeho tvář ztrnula v údivu, když dr. Wegener sáhl do náprsní kapsy, vytáhl láhev s whiskou a podal mu ji.

„Tady, člověče! Nejdříve se napijte a pak vypravujte rozumně, co se tam dole vlastně děje.“ Jimmy Brown nedal se dvakrát pobízet. Udělal povážlivě dlouhý doušek, spolkl, zamlaskal a vydechl uspokojeně:

„Ach! Teď je mi lépe, Sir. Teď se ztratila ta odporná pachuť.“

Dr. Wegener vzal zase láhev a zabořil ji do kapsy. Mnohými otázkami vytahoval z Jimmy Browna, co se vlastně na předku přihodilo; a bylo to přibližně toto:

Hornina na předku ve štole se stávala vždy světlejší, a konečně jasná jako sklo, a současně také tvrdší, takže dláta postupovala vždy pomaleji kupředu. Za poslední čtyři hodiny podařilo se prodloužiti štolu sotva o jeden metr. Pak náhle změnila hornina svou povahu. Stala se opět neprůhledná, podobala se přibližně jemnozrnnému pískovci a kladla dlátům nepatrný odpor.

Ale vrtaná praš, která při každé výměně dlát byla vyfukována z vývrtů stlačeným vzduchem, projevovala vlastnosti, které pohnuly Mac Andrewa a Browna k tomu, že úprkem opustili místo své činnosti. Zdál se to být neškodný kamenný prach. Ale jakmile vnikl oběma do úst a do hrdla, nastalo odporné svědění a pálení a zároveň zápach a příchuť, které trochu upomínaly na petrolej nebo benzin. Bylo to nepříjemné v ústech a v nose, ale ještě mnohem nepříjemnější v očích.

Když se poté dr. Wegener bedlivěji podíval na Brownova začervenalá víčka, pohnulo ho to k tomu, aby mu podal ještě jednou láhev s whiskou, a sotva si všiml, že ji Brown vyprázdnil až do dna. Horečně zpracovával jeho mozek to, co právě vyslechl. Suchá praš přijde na sliznici, přijde do styku s vlhkostí a nastane v ní podivná přeměna… pálí… leptá… je cítit po petroleji nebo po benzinu… Není již pochyby, je u cíle, jemuž věnoval gigantickou práci posledního roku, jemuž obětoval plány a snahy tak mnohých let předchozích. Štola dostihla oné hloubkové vrstvy, na jejíž existenci usuzoval podle svých vědeckých úvah, a o jejichž jsoucnosti přesvědčil konečně i Roddingtona.

Před miliardami let panoval v této vrstvě nejsilnější žár, a živly se tu spojovaly jinak než na povrchu země… Cíle, žhavě vytouženého cíle bylo dosaženo…! Přejel si rukou čelo a vzhlédl, jako by se probouzel z těžkého snu. Tu stál před ním Jimmy Brown a podával mu s poněkud rozpačitým výrazem prázdnou láhev. Doktor tomu nevěnoval pozornosti. V myšlenkách byl už zase ve štole, na předku. Otázky, rozhodnutí, pokyny plynuly s jeho rtů v rychlém pořadí.

„Jak hluboké jsou ty vývrty? Můžeme hned odstřelovat!?“ Brown učinil odmítavý posunek. Dr. Wegener pochopil, co míní. „Arciže se musí teď pracovati s plynovými maskami… byly již dávno opatřeny.“

„Perkins na propusti II. je má v úschově," vmísil se Larking do hovoru.

Dr. Wegener uchopil telefon a spojil se s propustí II. Za čtvrt hodiny poté přivezlo vytahovadlo odtamtud půl tuctu plynových masek do stanice V. Doktor se jedné zmocnil a vtlačil se do sondy.

„Vezměte si také masky a sestupte co nejrychleji za mnou," zavolal na Mac Andrewa a Browna. „Spusťte, Mr. Larkingu, doprava osob do stanice VI.!"

Kolem drtičů kamene a ventilátorů spěchal dr. Wegener do štoly. Byla to dlouhá a dosti obtížná cesta, kterou musil uraziti. V posledních týdnech postoupili zde o důkladný kus. Po délce více než dvou kilometrů táhla se tu vycházející ze šachty štola do prahorního kamene, sklonem čtyřiceti pěti stupňů klesala při tom do hloubi. Doktor musil kráčeti pomalu, aby neupadl. Občas se zastavil a vtáhl zkoumavě do sebe vzduch. Teď spatřil v dálce před sebou vrtačky a současně pocítil podivnou příchuť v ústech. Jediným pohybem přetáhl si masku přes hlavu, kráčel dále a stanul na předku.

Nepopřál si času, aby počkal na Browna a Mac Andrewa, ale dal se hned do práce, pokud ji sám mohl zmoci. Již naplnil vývrty trhavinou a kladl právě zápalnici, když se teprve objevil Brown a za nějakou chvíli po něm i Mac Andrew.

Ve třech pokračovalo to teď lehčeji a rychleji. Vrtačky byly již odtaženy, vše bylo již připraveno k odstřelu. Poslední varovné zvolání dozadu do šachty, stisknutí zapalovacího knoflíku, a síla odpoutané trhaviny rozervala útroby země. Doktor ukázal na směsici úlomků a balvanů, které výbuch vrhl do štoly.

„Nic z toho nevyhazujte do moře! Všechno dejte dopravit ke mně na »Blue-Star«!" poručil Mac Andrewovi a Brownovi, uchopil zatím sám důkladný úlomek a pospíchal s ním štolou vzhůru. Lidem u drtičů kamene opakoval týž rozkaz, a opakoval jej dále ještě pětkrát na každé stanici, kterou musil projíti na své dlouhé cestě vytahovadlem, než vyjel zas na denní světlo na nultou stanici.

Skloněn nad tabulkami a dlouhými řadami číslic seděl Roddington ve své kabině, když tu se k němu přiřítil dr. Wegener. Vlasy visely doktorovi v nepořádku po čele, jeho obličej byl rudý, jeho oči zářily jako v horečce.

„Jsme u cíle, Roddingtone!“ Vyrazil ze sebe tato slova, a vyčerpán rozrušením posledních hodin, klesl do křesla.

„Skutečně u cíle, doktore Wegenere?“

„U cíle, Roddingtone! Půjdete-li se mnou, uvidíte to sám.“

Vzpružil se zase a spěchal, sledován Roddingtonem, ke své kabině. Úlomky horniny tu ležely mezi sklenicemi a láhvemi na stole.

„Na vlastní oči musíte vidět ten zázrak, Roddingtone!“ volal dr. Wegener a vtiskl mu do ruky horninu. Zdálo se to být kusem pískovce. A zatím co Roddington ještě prohlížel nerost, hmátl doktor po široké a vysoké skleněné nádobě a po láhvi, naplněné čirou tekutinou.

„Toto zde, Roddingtone,“ prohlašoval, plně sklo do poloviny z láhve, „je mořská voda, docela obyčejná mořská voda, nalitá právě teď z Tichého moře do láhve. A toto zde… Vzal Roddingtonovi horninu zase z ruky. „Bezpříkladné štěstí jsme měli, Mr. Roddingtone. Tento nerost zde, pokud jsem jej ve spěchu mohl analysovati, je karbidová směs. Lithiový karbid, karbid tantalový, vanadiový karbid jsou v něm určitě obsaženy… a teď uvidíte ten zázrak.“

Dr. Wegener ponořil kámen do skleněné nádobky. Ten klesl až ke dnu nádoby zdánlivě pokojně, ale ve skutečnosti přece ne pokojné. Zřejmě se zmenšoval, jako když se kus cukru rozpustí ve vodě. Z jeho vnější plochy zvedalo se cosi podivně světélkujícího, stoupalo v nesčetných jemných proužcích vodou vzhůru a tvořilo nad ním novou vrstvu. A ta stála, průhledná jako sklo, nad mořskou vodou, která se mléčně zakalila.

„Tady to máte, Roddingtone!“ Dr. Wegener přidržel mu sklenici u nosu. „Cítíte to? Prima lehký benzin! Ideální pohonná látka pro všechny motory. Je to více, než bych se kdy byl odvážil doufati, Roddingtone! Nevytváří se ani stopa plynu, jen čistý benzin povstává, sloučí-li se tato hornina s mořskou vodou.“

Hovoře postavil doktor nádobu zase na stůl a přeléval násoskou vrchní vrstvu tekutiny do jiné láhve.

„Jste si svou věcí jist, doktore Wegenere? Je klam nemožný?“ Pomalu zaznívaly tyto otázky z Roddingtonových rtů.

„Není naprosto žádné pochybnosti, Mr. Roddingtone. Už jsem to analysoval. Je to čistý hexan.“

Dr. Wegener nalil z láhve kapku tekutiny na platinovou misku a přiblížil k ní hořící zápalku.

Jasně to vzplálo nad miskou. Hořelo to jasně, téměř bez čoudu, až byly pohlceny poslední kapky tekutiny.

„Přejete si ještě jiné důkazy, Mr. Roddingtone? Mohli bychom tuto pohonnou látku vyzkoušeti na některém ze svých motorů na platformě…“

„Později, doktore Wegenere, až toho budeme mít více, teď ne… popřejte mi okamžik k přemýšlení.“

Roddington spočíval v židli zpola nakloněn dozadu, jako by ho byl zdrtil zážitek posledních minut. Jako by byl osvobozen od těžkého tlaku, vydechoval plnými doušky. Doktor ho ponechal v klidu. Téměř vlastním tělem cítil, co teď hýbalo Roddingtonovou duší. Nejčistší, nejhlubší radost nad velkolepým zdarem… hluboké, svobodné vydechnutí po plném roku tíživé starosti a nejistoty… a přec jen zas nová starost, zdaří-li se také vše další, co ještě zbývá vykonati…

„Zdaří se to, Roddingtone! Nemějte o to žádnou starost!“

Dr. Wegener promluvil tato slova, jako by byl slyšel každou Roddingtonovu myšlenku. Ten zdvihl pomalu hlavu.

„Čeho bude teď nejdříve potřebí, doktore Wegenere?“

„Poženeme štolu dále do karbidové vrstvy, odbočíme od ní postranními galeriemi tak, jak jsem vám to jednou nakreslil před patnácti měsíci. To by bylo především, Mr. Roddingtone. V Trentonu musí začíti výroba trub pro nové vedení a třeba udělati odlitek pro uzávěr šachty nad nultou stanicí.“

Dr. Wegener přistoupil k Roddingtonovi, uchopil se jeho pravice a pevně ji stiskl.

„Ještě měsíc, Mr. Roddingtone, a cíle bude dosaženo. Pak poteče nový pramen tak, jak jsme v to doufali po celý tento dlouhý rok.“

Mluvě to, cítil doktor, jak pevně Roddington opětuje jeho stisk ruky.

„Máte pravdu, doktore Wegenere. Ještě nesmíme jásat. Dáme se zas do práce.“

Krátce poté začala vysílací stanice »Blue-Star« pracovati. Z antény jachty letěly rychlostí světla kolem poloviny zeměkoule nové zakázky pro trentonské závody. Šifrovaná depeše byla určena pro Washington. Hlásila úspěch, jehož právě bylo dosaženo, a zbavila také státního tajemníka Hardinga pochyb a starostí.

Stokoňový automobil projel zmenšenou rychlostí portálem trentonských závodů, jel podél nového kanálu, mimo velkou slévárnu a zastavil se před budovou ředitelství. Na schodišti u zápraží stál Roger Blake ve společnosti Griffitha a Cranforda připraven, aby přivítal návštěvníka. Ještě znova vštěpoval oběma vrchním inženýrům jejich instrukce.

„Budete odpovídati pouze na technické otázky, které se týkají vašeho oboru. Vše ostatní přenechte mně, řeknu už těm pánům, co potřebují věděti."

Blake spěchal po schodech dolů, aby uvítal presidenta Price, který právě vystupoval z automobilu, sledován ředitelem Curtisem.

„Jak se daří, Mr. Price? Těším se upřímně, že vás zde vidím. Dobrý den, Mr. Curtisi! Pánové mají za sebou tři sta kilometrů. Smím vás prosit především k malému občerstvení v našem kasinu?"

Price přisvědčil.

„To je od vás dobrá myšlenka, Blake. Po cestě nám to přijde vhod. Člověk je přec trochu roztřesen. Je to ostatně pěkný výkon mého šoféra. Urazil tu cestu ve dvou a půl hodinách, jel po automobilové silnici stále víc než stopadesátikilometrovou rychlostí." Uváděni jsouce Blakem, dostihli pánové od Corporation útulné jídelny, v níž se pohodlně usadili.

„Ano, můj milý Blake," řekl Price mezi polévkou a rybou, „tak tu bychom byli konečně jednou u vás. Ovšem jen jako hosté, neboť obchodně nemáme tu co pohledávati…"

„Prozatím, Mr. Price," odpověděl Blake s úsměvem. „Kdovíjak rychle se to může změnit? Snad v šesti nedělích, ba snad už za měsíc mohl by závod již patřiti vám. Na naší podivuhodné planetě je všechno možné."

Price naslouchal pozorně. „Myslíte to opravdu, Mr. Blake? Dospěje tak rychle k utvoření kuratoria? Máte nové zprávy?"

„Nikoli přímé, Mr. Price. Jsou tu jiné důvody, které mne přivádějí k této domněnce… Poslužte si tímto roastbeefem, Mr. Price, ten vám mohu s dobrým svědomím doporučiti. Naše kasino má výbornou kuchyň. Vezměte si také, Mr. Curtisi. Máme potom před sebou dlouhou cestu. Chtěl bych využíti této příležitosti k tomu, abych vás provedl celým závodem. Vy se přec v ocelárnách trochu vyznáte, Mr. Price. Potěšíte se tím určitě.“

Po několik nejbližších minut byl Price úplně zaměstnán jídlem. Teprve při zákuskách se dostal rozhovor zase do chodu.

„Jsou závody dostatečně zaměstnány?“ ptal se president.

Blake přisvědčil. „Nemůžeme si stěžovati, Mr. Price. Většina oddělení je plně zaměstnána. Některá pracují dokonce s dvojitou směnou.“

„U čerta, Blake! Byl bych rád, kdybych to mohl říci o našich továrnách také. Odkud máte ty zakázky?“

„Většinou cizina, můj milý presidente.“ Blake míchal zamyšleně svoji kávu a rozprávěl dále. „Mnoho jde přes moře na západ. Ze zakázek ve Spojených státech bychom neztloustli.“

Curtis, jenž se zatím bavil s Griffithem a Cranfordem o technických otázkách, vmísil se do rozhovoru.

„Musíte mít venku skvělé zástupce, Blake. Je to zpropadeně nesnadné prosaditi svoje zakázky proti japonské konkurenci.“

Blake si dal s odpovědí na čas, jako by musil předem pečlivě uvažovati o každém slově.

„Naše dílny mají venku svoje stálé zákazníky, Mr. Curtisi, kteří kupují raději u nás, než kdekoliv jinde.“

„Ale ceny, Blake, japonské konkurenční ceny,“ vpadl do toho Price. „Konec konců dostane přece zakázku vždycky ten, kdo je nejlevnější.“

„Vždycky přece ne, Mr. Price,“ uhnul se Blake této námitce. „Máme venku dobrou pověst. V kvalitě jsme vždy ještě o hezký kousek před konkurencí.“

Price pokrčil rameny.

„Na jak dlouho ještě, Mr. Blake? Ti žlutí špehují všude kolem, napodobí všechna naše tajemství a vytlačí nás konečně ze

zahraničních trhů. Při dnešní výši amerických mezd zdá se mi, že je tento vývoj nezadržitelný.“

„Nepohlížíme na to zcela tak jako vy,“ odvětil Blake opatrně. „Nebylo by nemožno, že trentonské závody dostanou v nejbližší době větší zakázku dokonce z Japonska.“

Price upustil lžičku na podšálek a zahleděl se na okamžik na Blakea.

„Zakázku z Japonska, Blake?! Jednou se vám to podařilo. Tehdy, když ještě nikdo nic nevěděl o skutečných plánech vašeho ubohého Roddingtona. Když žlutí ještě věřili pohádce o velikých kanonech. Že by se vám to mělo podařiti ještě po druhé – to mi nejde dobře do hlavy.“

„Mohu se ovšem mýlit, ale myslím, že mám dosti závažné důvody pro svou domněnku. Tuším, že tento obchod se uskuteční asi v šesti nedělích. Bude mne těšit, budu-li vám pak moci o tom oznámiti podrobnosti.“

–

Jídlo bylo u konce a oba pánové od Corporation vyhověli Blakeovu pozvání k prohlídce závodů. Cestou využil Price příležitosti, aby na okamžik promluvil po straně s Curtisem.

„Musíme vypátrati něco o těch zástupcích, kteří pracují v cizině pro trentonské závody,“ pošeptal mu, „ti chlapi jsou určitě úžasně schopní, ty musíme získat pro Corporation. Považte jen, Curtisi, zakázky z Japonska! To už hraničí s kouzelnictvím.“

Curtis nemohl nic odpověděti, poněvadž k nim Blake přistoupil. Cesta je vedla továrními dvory a skládkami k bateriím pecí a k velké slevačské síni. Price a Curtis zde po prvé viděli, co dosud znali jen ze zpráv svého agenta Palmera, a shledali to ve skutečnosti ještě mohutnější a velkolepější, než jak si to představovali.

Znaleckými pohledy prohlížel president Corporation elektrické pece, s údivem hleděl na mohutný sklad ocelových trub, které byly uloženy na břehu spojovacího kanálu, připraveny k naložení. Nad rámě silné byly tyto trouby a každá z nich měřila sto metrů.

„To jde do Holandské Indie," vysvětloval Blake, „mijnheeři chtějí tam klásti plynové potrubí v délce patnácti kilometrů."

„Poženu všechny naše indické zástupce bez výjimky k čertu," pošeptal Price Curtisovi. „Ani slovem nás nezpravili ti líní lumpové o této zamýšlené stavbě."

Poslední jeho slova zanikla v hluku, který k nim zaznával z otevřených dveří slevačské síně. Pět zařízení na odstředivé lití bylo v chodu a zaplňovalo místnost dutým hukotem. Blake musel křičeti, aby mu Curtis rozuměl.

„Zde se pracuje ve dvou směnách. Každá jáma vyrobí ve dvaceti čtyřech hodinách čtyři trouby. Dvacet trub opouští každodenně tuto síň. Trub v délce dvou kilometrů denně, Mr. Price. V osmi dnech vyřídíme tu holandskou zakázku."

Price se vzdal úmyslu odpověděti něco v tomto hluku, ale vždy pevnější bylo jeho odhodlání, připojiti trentonské závody co možno nejrychleji ke Corporation. Cesta vedla dále síněmi a dílnami. Všude bylo osazenstvo v plné činnosti, a s tichou zlostí myslel Price na to, jak to vypadá v mnohé dílně Corporation a jak tam bylo často nutno práci natahovati, aby byli udrženi aspoň nejlepší dělníci.

„Nu, teď bychom byli hotovi tak přibližně se vším," řekl Blake, a nastoupil cestu směrem k ředitelské budově.

„Co to máte ještě tamhle?" ptal se Price, ukazuje na budovu, ležící poněkud stranou.

Blake trochu váhal s odpovědí.

„To je naše formírna, Mr. Price. Tam se v tuto chvíli mnoho nepracuje." Chtěl jíti dále, ale Price jej zadržel.

„Nemáte-li nic proti tomu, prohlédl bych si rád také toto zařízení, Mr. Blake. Člověk se vždycky ještě rád něčemu přiučí."

Blakeovi nezbývalo nic jiného, než vyhověti tomuto tak zřetelně projevenému přání Priceovu, jakkoli mu jeho touha po vědění nebyla naprosto vhod. „Jak si přejete, Mr. Price," odpověděl klidně a vedl své hosty k budově formírny.

„No, děkuji pěkně!" zvolal Price vstupuje do místnosti. „To říkáte, že se tu nic neděje. Kdyby dal Pánbůh, aby se toho vždycky tolik dělo v našich formírnách!"

Jeho výkřik nebyl tak zcela neoprávněný. Dobře tucet pracovníků se namáhalo, aby zazdili mohutný dřevěný model, uměle sestavený z mnohých částí do černého písku.

Price sledoval tyto práce po dlouhou dobu s napjatou pozorností a zdálo se, že při tom cosi rozvažuje a počítá. „Důkladný kousek, Blake! Počítám, že ta forma pohltí na dvě stě tun oceli!“

„Přibližně to souhlasí, Mr. Price, odlitek je kalkulován na sto osmdesát tun.“

„Bláznovská věc, Mr. Blake. Nemohu dobře vyrozuměti, co z toho bude. Myslil jsem zprvu, že by to mohlo být turbinové pouzdro, ale to to není.“

Blake se kousl do rtů. Nemohl přece Priceovi vyprávěti, že se zde formuje kus, který má jednou na nulté stanici uzavírati Roddingtonovu šachtu. Bylo by to vedlo ihned k dalším otázkám zvědavého presidenta Corporation, na které by nebyl mohl a chtěl odpovídati. „Království za příhodnou výmluvu!“ projelo mu hlavou, an Price obhlížel tvar dřevěného modelu tak horlivě, jako by chtěl později podle něho zhotoviti nákres. Cranford zpozoroval rozpaky Blakeovy a přispěchal mu na pomoc.

„Nemáte tak docela nepravdu, Mr. Price. Na první pohled mohl by tu věc někdo považovat za turbinové pouzdro, ale je to něco chemického. Je to určeno pro »United Chemical Limited« v Oswego.“

„Zajímavé, Mr. Cranforde, skutečně zajímavé!“ řekl Price a obcházel okolo jámy, aby si prohlédl model se všech stran.

„Lidé z Oswego s tím dělali hrozné tajnosti,“ pokračoval Cranford ve vysvětlování. „Poslali nám jenom dřevěný model s příkazem, formovati a líti podle něho. Co to vlastně má býti, nám také neprozradili. Myslím, že to má být uzávěr pro nádržku o vysokém tlaku, v níž tam hydrují uhlí.“

„To by snad mohlo být,“ řekl Price, aniž spustil oka s modelu.

„No, nám to může být konečně jedno,“ vmísil se zase Blake do hovoru. „Hlavní věc je, že nám ti lidé ihned zaplatí cenu smluvenou za tunu lité oceli.“

„Zcela správně,“ mínil Price. Stal se v posledních minutách velmi jednoslabičným.

Návštěvou formírny byla prohlídka závodu skončena. Po krátkém rozloučení vyjeli Price a Curtis z továrny.

„Cranforde, člověče! Vy jste se docela zbláznil!“ řekl Blake, když vůz odjížděl. „Což nevíte, že Price sedí v dozorčí radě »United Chemical«?“ Bude se ovšem ihned informovati v Oswegu, proč nezadali zakázku Corporation. A tak vyjde ten celý podvod na světlo… No, pro mne za mne! Dlouho už se ta historie beztak nedá tajit.“

–

„Proč mne ten vrchní inženýr tak nestydatě obelhával?“ řekl přibližně v téže době Price ve voze Curtisovi.

„Také jsem se tomu divil,“ mínil tento, „zakázky »Chemical« dávají se přece samozřejmě Corporation.“

„Samozřejmě, Curtisi! Ale proč nás ten chlap podvádí? Tady za tím něco vězí, co se musíme dozvěděti. Nebylo vám také podivné, že by nám byl Blake tu formírnu nejraději zatajil? Ti lidé tam něco skrývají. Ale co to je?“

Curtis se chystal promluviti, ale mlčel dál.

„Chtěl jste něco říci?“ zeptal se president.

„Nic, Mr. Price. Okamžitý nápad, ale to je zcela nemožné.

„Jen s tím ven, prosím, Curtisi! Co jste myslel?“

„Že by ten kus mohl být snad určen pro Roddingtonovu šachtu.“

Price svraštil čelo. „Byl bych od vás očekával lepší nápady, Curtisi,“ řekl zkrátka. „Spisy o Roddingtonovi jsou uzavřeny a o jeho bláznovské šachtě též.“

Dlouhou dobu seděli oba ve voze, který ujížděl nejvyšší rychlostí širokou automobilovou silnicí k jihovýchodu.

„Musíme tou věcí pověřiti Palmera,“ vrátil se po chvíli Price zase k rozmluvě. „Musí se dozvěděti, kdo ten podivný odlitek objednal. Mimoto musí nám opatřiti seznam zástupců, kteří pracují pro trentonské závody. Nechci s tím čekati tak dlouho, až budeme mít továrny sami. Tyto cenné síly musíme si zajistiti ihned. Kdož ví, jak dlouho to ještě bude trvat, než se dohodneme s kuratoriem.“

V tuto chvíli nemohl Price ještě tušiti, že se mu dostane této jistoty v půlhodině, způsobem zcela nečekaným a pro něho málo příjemným. Pohodlně se položil nazpět ve svém sedadle a díval se oknem ven. Automobilová silnice sledovala zde tok řeky Susquehanny. Široce valil proud své vlny podle silnice.

„V pětadvaceti minutách budeme ve Waltonu. Tam ať si šofér napumpuje benzin," řekl Price a díval se pak mlčky na lesknoucí se vodu řeky.

–

Zmínili jsme se už dříve, že úspěchy Percyho Drakea v „Morning Postu" nedaly konkurenci klidně spát, a že se ihned vyrojil nával zpravodajů na Roddingtonovo pracovní loďstvo. Bez výjimky však narazili na pevnou obranu. Mac Lane byl muž, který i nejvynalézavější reportery dovedl vrátit s nepořízenou.

Co přišlo po moři, bylo již ve značné vzdálenosti od pracovního loďstva zachyceno torpédoborci a posláno s vážnou výstrahou zpět. Co se přiblížilo letouny, dostalo radiotelegrafický rozkaz okamžitě obrátiti. Nepomohlo-li to, vyštěkla obranná děla torpédoborců. Nepříjemné obláčky šrapnelů objevily se v povážlivé blízkosti zvídavých letadel v éteru a donutily i nejodvážnější reportery, aby se stáhli zpět. Minimální byly výtěžky, které si přinášeli ze své výpravy do Tichomoří, nebyly v žádném poměru k výdajům, a velmi brzo se vzdaly velké časopisy tohoto daremného podnikání.

Jen jediný mohl zaznamenati úspěch. Byl to Osvald Lloyd, zástupce „Daily Heraldu", nejostřejšího konkurenta „Morning Postu". Poučen zkušenostmi druhých, podnikl pro svou výpravu docela zvláštní přípravy, k nimž náležela i telekamera a kyslíkové aparáty. Ve výši Himalají přelétl jeho letoun Roddingtonovo loďstvo, a on zatím nepřetržitě pracoval svým dálkovým fotografickým aparátem. Když ho torpédoborce objevily a zahájily palbu na jeho letadlo, měl už na deskách sto snímků a nastoupil ústup, aby se co nejrychleji dostal z dostřelu jejich děl.

V New Yorku byly snímky vyvolány, zvětšeny, ještě jedenkrát zvětšeny a tu se na nich objevily podivné věci. Bylo tu viděti

Roddingtona a dr. Wegenera, jejichž mrtvoly měly býti v době fotografování již před samým San Franciskem, státi zcela spokojeně a velmi živoucí na palubě »Blue-Staru«. Bylo tu dále viděti, jak s šachetní plošiny byl shazován plnými vozíky kámen do moře, jistý důkaz toho, že kutací práce v hlubině dále pokračují. Nevývratně svědčily tyto otázky o tom, že poplašné zprávy „Morning Postu“ byly tučnou kachnou, a redakce „Daily Heraldu“ nedala si ujíti příležitost, svézti se po konkurenčním listě.

–

Vůz Priceův se zastavil u benzinového napajedla ve Waltonu. Zatím co se doplňovala pohonná látka, vystoupil president z vozu, aby si trochu protáhl údy. Prodavač novin vběhl mu při tom do cesty. Již zdaleka slyšel křičet: „James William Roddington živ a zdráv! – Zpráva o jeho smrti byla bluffem…!“ Price slyšel tato slova, aniž jim věřil. Noviny…! Bah…! Vždy lhaly jedny víc než druhé. Jako ředitel velkého koncernu měl o tom jakési zkušenosti, jak lze dostati do sloupců novin falešné a polopravdivé zprávy. Což mu neoznámil Blake, generální plnomocník Roddingtonův, sám zprávu o jeho smrti? Teprve teď mu však přišlo na mysl, že tomu tak nebylo. Vyjednávali sice, jako by byla Roddingtonova smrt zaručenou skutečností, ale přímo Blake tuto zprávu nikdy nepotvrdil. Čím více si vyvolával Price v paměti vyjednávání s Blakem, tím mu to bylo jasnější. Znepokojen přistoupil k prodavači novin a koupil si číslo „Heraldu“. Pohlédl na titulky, viděl i obrázky a zbledl. To nemohlo být retušováno nebo sestaveno. To byly beze vší pochyby původní snímky, a data pod nimi dokazovala jasně, že ona zpráva „Morning Postu“ byla nepravdivá.

„Curtisi, vidíte to!“ Hlas Priceův zněl chraptivě, když to volal do vozu. Curtis přelétl článek a překvapením jej upustil.

„Jak je to možno, Mr. Price? Vždyť jste dostal tu zprávu také od Bartona z Washingtonu.“

„Barton…, ano! Ten to slyšel od admirála Jeffersona, Curtisi.“ Price zmačkal časopis vztekle v dlani. „Pomyslete jen, Curtisi, že

Corporation poskytla živému Roddingtonovi zápůjčku deseti milionů dolarů? Dovedete si představiti, že jsme byli takovými osly?“

Šofér přistoupil a hlásil, že je možno jeti dále.

„Prozatím zůstaneme zde!“ vrčel Price. „Kde je nejbližší telefonní stanice?“

Pět minut poté byl spojen s trentonskými závody. Cranford se hlásil u aparátu.

„Kde je Blake?“ křičel Price rozčilen do přístroje.

„Není již v závodech, Mr. Price. Krátce po vás odjel.“

Price se už nedovedl zdržeti.

„Víte, že zpráva o smrti je podvod? Že Roddington žije, a že je dokonce zcela zdráv?“ řval do přístroje. „Odpovězte mi! Chci znát čistou pravdu, Mr. Cranford. Tak přec mluvte!“

Zatím co Price dále zuřil u mikrofonu, nalezl Cranford čas, aby uspořádal svoje myšlenky. Když Price vyčerpán udělal malou přestávku, zazněla mu do ucha odpověď z Trentonu.

„Nemám ani tušení o tom, co míníte, Mr. Price. Jsme zde úplně beze zpráv.“

„Čemu říkáte zpráva?“ zuřil Price znova. „Chci věděti, zda Roddington žije nebo je mrtev!?“

„Nemohu vám to opravdu říci, Sir. Závody o tom nedostaly ještě žádnou zprávu.“

Price se třásl zlostí.

„O čem nemáte zprávy? Že je živ? Že je mrtev? Odpovězte přec konečně, Cranforde!“

„Říkám vám to stále, Mr. Price, nemáme vůbec zpráv, ani o jednom ani o druhém. Nejsprávnější by asi bylo, kdybyste se zeptal jiskrovou depeší přímo…“

Naprostý klid vrchního inženýra uváděl Pricea v zuřivost. S krátkým: „Děkuji! Konec!“ práskl sluchátkem na vidlici, a vrátil se k pumpě. Jeho nálada byla takového druhu, že Curtis živě litoval, že to musí ještě příští hodinu vydržet v jeho blízkosti ve voze. Mnoho z toho, co v nejbližších minutách Price řekl o osobách Roddingtona a Blakea, otřáslo i Curtisem, který přec byl lecčemu zvyklý. Pak upadl do hlubokého přemítání a mohl promluviti až teprve před samým New Yorkem.

„Zde se stalo ohromné svinstvo, Curtisi! Byli jsme podle všech pravidel umění podvedeni. Že jsou Roddington i Blake na té věci zúčastněni, je mi nade vši pochybu jasno. Ale jak je možno, že nám Barton hlásil tuto lživou zprávu též z Washingtonu?“

„Nevěříte snad, že by plukovník Barton něco…?“

„O tom nemůže být řeči, Curtisi! Barton je nám zapsán s tělem a duší. On sám byl oklamán. Musí mu nad jiné záležeti na tom, aby si vyhladil tento vroubek. Vynasnaží se už ve vlastním zájmu, aby této intrice přišel na kloub.“

„Zbývá ještě článek »Morning Postu«,“ nadhodil Curtis. „Odkud ten se vzal?“

„To je právě to, Curtisi,“ křičel Price, „kde vždy zas uváznu a nemohu dále. Kdo dal »Morning Postu« materiál pro jeho poplašnou zprávu? Považuji za nesmyslné, že by si byl pisatel – článek byl podepsán Percy Drakem – vycucal to všechno z prstů. Mimoto, ta podivuhodná shoda s pověstmi ve Washingtonu. Barton se musí postarat o to, aby se pánové z Washingtonu tím Mr. Drakem trochu zabývali. Mají konečně na tom přec také zájem.“

Vůz zahýbal již do ulice, v níž ležela budova Corporation, když Price skončil svoje úvahy a závěry.

„Myslím, že tímto způsobem můžeme vykouřit to prokleté hnízdo lží. Plukovník Barton je v dobrých vztazích ke kapitánu Bancroftovi a generálu Groveovi. Ti dva musejí onomu muži z »Morning Postu« nasaditi úřední palečnice. Pak se brzo dovíme, co za tím celým podvodem vězí.“

–

Mac Lane byl se svým uměním v koncích. Ať pozoroval osazenstvo pracovního loďstva sebe pečlivěji, ať sebe důkladněji vyslýchal jednotlivce, kteří mu byli jakkoli podezřelí, nenalezl mezi nimi nikoho, o koho by se tu mohlo jednati jako o tajného agenta „Morning Postu“. Bez výjimky byli to počestní dělníci, schopní ve svém oboru, ale naprosto neschopní působiti jako novinářští dopisovatelé.

Jonas Merrywater byl skutečně jedinou černou ovcí v tomto stádu.

Kapitán Bancroft ve Washingtonu četl právě jiskrovou depeši, jíž mu Mac Lane oznamoval negativní výsledek svého pátrání, když mu byl ohlášen plukovník Barton. Po několika otázkách a odpovědích zavedl plukovník Barton řeč na článek „Morning Postu“ a na osobnost Percyho Drakea. Z opatrnosti zamlčel při tom přání Corporation, a posunul do popředí zájem, který má veřejnost na tomto případu. K svému příjemnému překvapení mohl zjistiti již po několika větách, že se jeho myšlenky setkávají na poloviční cestě s myšlenkami kapitánovými.

„Máte pravdu,“ mínil Bancroft. „Jde tu o hodně temné pletky, jimž musíme přijít na kloub. Myslili jsme s počátku, že se mezi Roddingtonovy lidi vloudil nějaký agent »Morning Postu«. Dostal jsem však zprávu, že tomu tak není.“

Mluvě toto, ukázal Bancroft na jiskrovou depeši, která před ním ležela.

„Ano, ale jak se potom dostala »Morning Post« ke své sensační zprávě?“ ptal se Barton. „Vyssál si to snad Mr. Drake všechno z prstů?“

Bancroft zavrtěl hlavou.

„To by bylo sice jednoduché vysvětlení, ale tak nevinná ta věc není, plukovníku Bartone. Došlo tehdy skutečně k nehodě. Roddington a dr. Wegener byli vyneseni z šachty v bezvědomí. Mezi osazenstvem byl však tou dobou agent cizí mocnosti, kterého jsme zatím učinili neškodným, a ten telegrafoval o tomto případu svým zaměstnavatelům.

„Tu bychom měli tedy vysvětlení, kapitáne Bancrofte. Ti lidé z »Morning Postu« zachytili jiskrovou depeši a udělali z toho sensační článek.“

„Depeše byla odeslána šifrovaně, v cizím tajném kodu. Nám se podařilo…“ kapitán vrhl na plukovníka Bartona významný pohled, „ji rozluštiti. Ale je nemožno, aby to dovedl kdokoli z »Morning Postu«.“

„Proč ne, kdyby měl tu šifru?“

Obličej Bancroftův pokryla temná červeň. „»Morning Post«, snad dokonce tento Percy Drake že by měl v majetku cizí tajný kod! – Ta myšlenka je nemožná.“

„Nemožné není nic na světě, pane kapitáne. Mohli si snad ten klíč opatřit… jak se domnívám,“ dodal mrkaje očima. „Proč by to mělo být nemožné komukoli druhému, může-li položití na stůl dostatečný počet dolarů?“

Bancroft bubnoval nervosně na desku stolu. Barton ho nějakou chvíli nechal, pak mluvil dále:

„Nenalezne-li se jiné rozluštění, musili bychom sledovati tuto stopu. To je moje mínění o té věci, kapitáne Bancrofte. Polapte toho podezřelého ptáčka, ale držte ho pevně, aby vám neuletěl.“

Dlouho po odchodu plukovníka seděl ještě Bancroft u svého stolu a uvažoval o tom, co právě slyšel. Náhle pojal rozhodnutí…

Drake byl v budově »Morning Postu« při práci. Psal právě vzletný článek, když mu byla přinesena navštívenka: „William Bancroft, Washington“; odsunul ji, aniž jí věnoval pozornost.

„Řekněte tomu pánovi, že teď nemám kdy. Pro příští dvě hodiny jsem zaměstnán jinak.“

Sluha s navštívenkou zmizel; za chvíli přišel zpět a položil lístek znovu na stůl.

„Co to má být?“ zeptal se Drake nevrle. „Neřekl jste mu, že teď nikoho nepřijmu?“

„Promiňte, Mr. Drake, ten pán se nechce dát odbýt. Něco pro vás napsal.“

Teprv teď vrhl Drake pohled na lístek a zarazil se, když spatřil dvě písmeny, které, připsány tužkou, stály na lístku za jménem Bancroft. Dvě S, dvě prostá, jednoduchá S. Ale Drake věděl, co mají znamenat. Secret Service, tajná služba to bylo. Pocítil nepříjemný pocit v zádech. Z příležitostného vyprávění svých kolegů věděl, že s tajnou službou spolkové vlády nejsou žádné žerty. S velikou rychlostí přezkoumal seznam svých soukromých i žurnalistických hříchů, není-li tam snad něco, co by mu mohlo připraviti povážlivou čest této návštěvy. Cítil se dosti nevinným a trochu uklidněn dal rozkaz, aby byl Mr. Bancroft uveden.

Krátké představení. Návštěvník se uvedl jako řadový kapitán Bancroft. Tajná služba ministerstva mariny, problesklo hlavou Percyho Drakea, když nabízel návštěvníku židli.

„Zavázal byste si mne malým vysvětlením, Mr. Drake," zahájil Bancroft rozhovor.

„Prosím, pane kapitáne. Jsem vám zcela k službám, pokud by se snad nejednalo o věci, k jichž zatajení mne nutí moje povolání."

Bancroft přisvědčil.

„Rozumím, Mr. Drake… redakční tajemství. Nemyslím, že naše záležitost by s ním měla co činiti."

„Tím lépe, pane kapitáne. Jsou otázky, na něž bych nesměl odpovědět. Na příklad o důvěrnících a o pramenech svých článků. Nedovedete si představit, jak často jsem byl v posledních dnech interpelován pro své články o Roddingtonovi."

Bancroft udělal pohyb, jako by chtěl cosi smésti se stolu.

„To nás nezajímá, Mr. Drake, to je Roddingtonova osobní záležitost. Domnívám se ovšem, že vás bude stíhat žalobou o náhradu škody, která bude velmi odůvodněna."

„Žaloba o náhradu škody? Proč…?! Čím mu mohly uškodit moje články?"

Drake vyrazil ze sebe rozčileně tato slova. Bancroft pokrčil rameny.

„Mluví se o tom, Mr. Drake, že nesprávnou zprávou o Roddingtonově smrti byly poškozeny velké finanční transakce. Běží prý o částku deseti milionů dolarů. Je na bíle dni, že se pokusí udělat vás za to odpovědna…"

Přivřenými víčky pozoroval Bancroft dojem, který učinila na Drakea jeho slova. Ten ležel zhroucen ve svém křesle a otíral si čelo kapesníkem. Žaloba o podobné sumy… V duchu viděl obrovský skandál a svoje hospodářské i novinářské zhroucení.

„Jsou to skutečnosti – nebo jen pověsti, kapitáne?" vykoktal otázku.

„Považoval bych to za skutečnosti. Vy víte, SS se doví pod rukou tak lecčehos."

Bancroft nechal svoji oběť chvíli na rozpacích, než se rozpřáhl k nové ráně. „Záležitost, s níž k vám přicházím, týká se jednoho našeho společného známého, Mr. Drake. Jakéhosi Henry Collinse."

Když zaznělo jméno „Collins", nemohl Drake potlačiti pohnutí.

„Collins…? Henry Collins…? Ano, vzpomínám si. Občas nás tu v redakci navštíví. Přinesl už sem a tam dosti užitečné zprávy."

„Kdy byl u vás naposled, Mr. Drake? Je pro nás důležité, abychom to věděli!"

Drake přemýšlel, a zdálo se, že počítá čas na prstech. „Dnes je tomu dvanáct dní," řekl potom. Bancroft přisvědčil. „To souhlasí s jeho vlastní výpovědí."

Drake zneklidněl znovu.

„Je proti Mr. Collinsovi nějaké podezření?" ptal se nejistě.

„Je toho proti němu tolik, Mr. Drake, že jsme byli nuceni ho zatknouti. Pravděpodobně se bude musit na několik let odstěhovat do bytu, kde není žádného domovního klíče."

Byl to od Bancrofta velký bluff, neboť tou dobou se těšil Henry Collins ještě plné svobodě a chodil v některém státě Unie za svými pochybnými obchody. Ale u Percyho Drakea neminula se tato zpráva účinkem. Ztratil poslední zbytek své jistoty, odhodlal se k otázce a zase se zarazil, obávaje se, že by každým slovem mohl říci příliš mnoho a sám se zamotati do této aféry. Chvíli ho nechal kapitán Bancroft v klidu, pak pokračoval lhostejně:

„V budoucím procesu budete pravděpodobně slyšen i vy jako svědek. Pod přísahou, Mr. Drake! Tu pak přestává každé redakční tajemství a budete musit vyklopit plnou pravdu."

„Já, kapitáne Bancrofte…? Svědkem v procesu proti Collinsovi? Ale co mám já s tou věcí společného?"

Kapitán Bancroft uznal, že teď je Percy Drake dostatečně otřesen, aby mu mohl dát „knock out".

„Proti Collinsovi má býti vznesena těžká obžaloba," řekl vážným tónem. „Opatřil si jisté papíry, jejichž důvěrnost by byla bývala v zájmu naší branné moci žádoucí, a prodal je soukromým osobám… privátním osobám, Mr. Drake, pro něž naprosto nebyly určeny, a které je od něho také nikdy nesměly koupiti. To vše už doznal v předběžném výslechu."

Drake se musil znovu chopiti kapesníku. Chvěje se otíral si jím nervosně čelo. Jeho tvář byla popelavě šedá, v jeho mozku byla jenom jediná myšlenka… Proklatý kod…! Proč jsem se pustil do té koupě?

Bancroft počítal v duchu pomalu do desíti, než promluvil dále.

„Pro lidi, kteří se spustili s Collinsem, zbývá jen jediná cesta, chtějí-li si uspořiti další nepříjemné tahanice.“ Když mluvil dále, visely Drakeovy oči na jeho rtech. „Tyto osoby musí tajné službě naliti čistého vína, a vrátiti ony neprávem získané papíry. Pak bylo by možno potlačiti celou záležitost, a nemusil byste ani vystoupiti jako svědek…“

Teď konečně nalezl Drake zase řeč.

„Je to jistojisté, kapitáne Bancrofte? Byla by tím jednou provždy celá záležitost odpravena se světa?“

„Na to vám dávám své důstojnické slovo, Mr. Drake.“

Drake upadl znovu v hluboké mlčení. Po nějaký čas bojoval o rozhodnutí. Pak vytáhl z kapsy svazek klíčů, otevřel zásuvku psacího stolu a vyňal odtud malou knížku.

„Dobře, pane kapitáne! Spoléhám se na vaše čestné slovo. Mr. Collins mi prodal tento kod. Je to tajná šifra jedné zahraniční mocnosti. Nemyslím, že bych touto koupí se byl provinil proti zájmům nebo zákonům americké Unie.“

Bancroft sáhl po knížce. Jediným pohledem se přesvědčil, že má v ruce kopii tajného kodu, který sám kdysi byl získal.

„Váš názor je chybný, Mr. Drake,“ řekl přísně. „V ruce někoho nepovolaného může tento klíč býti našim zájmům velmi nebezpečný. Jako občan Unie, jenž je si vědom své povinnosti, měl jste tajnou službu uvědomiti o svém kupu. Byla to těžká chyba, že jste tak neučinil.“

Zastrčil knihu a povstal.

„A co bude teď?“ ptal se Drake sklíčeně.

„Dal jsem vám své slovo, Mr. Drake. Ta věc je tím pro vás vyřízena.“ Viděl sklíčenou tvář onoho a pokračoval: „Snad bych mohl pro vás udělati i více. Kolik jste zaplatil Collinsovi?“

„Pět tisíc dolarů, kapitáne Bancrofte.“

Bancroft hvízdl mezi zuby… pět tisíc dolarů… to byla suma, o niž při smlouvání s Collinsem stlačil cenu.

„Zařídím, aby vám tato částka byla tajnou službou nahrazena, můj milý Drake. Ale napříště se varujte podobných nákupů, mohlo by to jednou skončiti také špatně.“

S tím opustil kapitán žurnalistu. Ten zbyl ve svém pokoji s pocity velmi různými. Jedné velké starosti se zbavil, druhá číhala hrozivě v pozadí. Bude ho Roddington opravdu pro ony články žalovati o náhradu škody? Proklínal ve všech tóninách Collinse a jeho tajný klíč, který ho strhl do tohoto dobrodružství.

–

Ony ocelové trouby, které byly prý určeny pro Holandskou Indii, a pro něž se Price v Trentonu tak důkladně rozčilil, nastoupily zatím cestu po Tichém oceánu a k pracovnímu loďstvu. Když došel první lodní náklad, počala se teď poslední etapa prací, ne sice už tak odvážná a obtížná jako předchozí, ale vždy ještě obtížná dosti. Smělý plán Roddingtona a dr. Wegenera směřoval k tomu, položití z těchto jako stehno tlustých trub vedení dolů do šachty a dále do štoly až k vrstvě karbidu v prahornině. Mořská voda měla se později tímto vedením vřítiti dolů a tam, v prahornině, se měl odehrávati ve velkých rozměrech chemický proces, který byl prozatím studován jen v malém ve zkumavce. Za každý krychlový metr oceánu, který by byl vlit do šachty, mělo její ústí vydati krychlový metr pohonné látky.

To byl plán geniální ve své jednoduchosti a velkolepý, ale obtížný v provedení. Jak se čtenář upamatuje, byly do šachty vestaveny při kilometru V. a kilometru X. vzduchové propusti. To bylo nutno, protože jinak by se byl tlak v šachtě stojícího vzduchového sloupu stal nesnesitelně vysoký. Ale tyto sto metrů dlouhé trouby, které teď musily být spuštěny do šachty, se nedaly arciť provléci těmito propustmi jako malé strojové součástky. Bylo nutno propusti úplně otevřití, aby se jimi dostaly dolů, a tu vznikly takové komplikace, že Roddington byl v těchto týdnech často blízek toho, zoufati ještě v poslední hodině nad zdarem svého díla.

Společně s dr. Wegenerem stál na platformě. Nedaleko nich, trochu blíže ústí šachty stál inženýr Larking, který dohlížel při zavěšování dlouhých trub. Zase jich pohltila hlubina deset, i nastal čas k proniknutí propustí. O pět kilometrů hlouběji otevřeli dělníci propustní dvířka, šumivě a klokotavě řítil se vzduch u nulté stanice do šachty a proudil jako orkán do hloubi.

„Pozor, Roddingtone!“ Hukot vzduchových spoust řítících se do šachty přehlušil varovný výkřik doktorův. Prudkým pohybem vrhl se k zemi a strhl v pádu Roddingtona s sebou. Jeho levice se zabořila do Roddingtonova ramene, jeho pravice objala vyčnívající hák na platformě. Tak se mu podařilo odolati ohromnému ssání, jež strhlo nesmírnou silou vše, co bylo nablízku do listí šachty, a tak se mu též podařilo udržeti Roddingtona.

Také Larking seznal hrozící nebezpečí, vrhl se k zemi, hmatal rukama kolem sebe, hledaje oporu, ale nenalezl jí na hladké platformě. Bouřlivý vír vrhl ho k vytahovadlu, které stálo u samé šachty. Na zlomek vteřiny se zdálo, že je zachráněn, neboť široký pracovní oblek, který nosil přes svoje šaty, se zachytil na řídicí páce stroje. Jen na zlomek vteřiny, pak převládl tlak vzduchu, který působil na jeho tělo. Páka stroje roztrhla silné modré plátno pracovního oděvu až k hrudi, a vzduchové masy, řítící se do šachty, strhly ho s sebou.

Doktor to viděl, aniž mohl pomoci. Minuty uplynuly, než se tlak vzduchu v šachtě vyrovnal a atmosféra se zase uklidnila.

„Kde je Larking?“ zeptal se Roddington, když zas povstal.

Doktor ukázal ke dnu šachty. „Byl ssáním stržen do hloubky, Mr. Roddingtone.“

„První oběť, které si vyžádalo naše dílo. Doufejme, že bude i poslední, doktore Wegenere,“ řekl Roddington stísněně.

„Je to strašné, Roddingtone! Pád do hloubky deseti kilometrů. Tělo Larkingovo musilo naraziti u propusti II. rychlostí vystřelené koule.“

„Obávám se, doktore Wegenere, že toto neštěstí vzbouří zase zlou krev u našich lidí.“

„Musíme z toho čerpati poučení, Roddingtone, že se to už nesmí opakovat. Doufám, že při propusti I. prošlo vše bez nehody.“

V propusti I. velel Mr. Trotter, zkušený inženýr, i bylo lze děkovati jeho obezřelosti, že vše prošlo bez neštěstí. Než dal otevříti brány propusti, přivázal pevně oba své strojníky i sebe konci silného kabelu ke kleci vytahovadla, takže nemohli býti strženi do spodní části šachty ohromnou silou řítících se vzduchových mas. Přesto zažili kritické minuty, když orkán šuměl do hloubi. Tu byla stržena čepice, tam ten nebo onen nástroj vržen do hlubin, a pak přišlo cosi shora. Něco modravého, podobného lidské postavě, zasvištělo propustí s rychlostí bleskového vlaku a zmizelo v hlubině. Dech se zatajil třem mužům, kteří to spatřili. Teprve po dlouhé době mohli zas promluviti.

„Co to bylo? Kdo to byl?“ zeptal se Trotter.

„Někdo shora, koho strhl vzduch s sebou,“ řekl jeden ze strojníků. „Nakonec snad Mr. Larking, ten měl na stanici »nula« službu u vytahovadla,“ připojil k tomu druhý.

„U čerta, to byla rychlost!“ zabručel Trotter a otřásl se. „Z toho nezbude nic, až doletí tam dolů.“

Byl to skutečně inženýr Larking, který třicet vteřin po tom, co byl větrným vírem stržen do ústí šachty, prolétl první propustí. Přes šílenou rychlost pádu byl při plném vědomí. S podivuhodnou, přímo příšernou jasností přehlédl svoje postavení a seznal, že v několika vteřinách musí nastati strašlivý náraz na ocelovou bránu druhé propusti a že jeho tělo se musí roztříštiti v atomy. S životem už doúčtoval, pohlížel svému konci vstříc s jakýmsi vědeckým zájmem.

Jeho tělo se řítilo rychle, ale ještě rychleji se valil vzduch shora do nitra šachty. Dávno před ním narazil na uzavřenou bránu druhé propusti, odrazil se od ní, vzdul se a proudil vzhůru zpět.

Larking cítil, jak ho zasáhl mocný proud vzduchu zespodu a ucítil náhle prudký náraz. Zpět se valící vzduchový proud zachytil se v jeho roztrženém pracovním oděvu a nadmul látku na způsob padáku vzhůru, takže oblek všude těsně přilehl k stěnám šachty. Šachta měla přec pouze metr světlosti. Část tohoto průměru byla již vyplněna tělem inženýrovým, ostatek zahradila plátěná látka oděvu, a tak se uskutečnilo něco sotva myslitelného.

Pozoroval, že se rychlost jeho pádu zmírnila. Vzduch pod ním v šachtě uzavřený působil jako odrazník nebo nějaká brzda. Stále

volněji klesal do hloubi. Bylo zde temno v šachtě mezi oběma propustmi. Nemohl viděti, jak rychle klouzal podle stěny šachty, ale když vztáhl ruku, zpozoroval, že rychlost již není přílišná, a zcela slabě začínala klíčiti naděje v jeho srdci. Bláhová naděje, že by z toho strašlivého pádu – nalézal se v tuto chvíli stále ještě 1500 metrů nad propustí II. – mohl vyjiti živ.

V propusti II. stál inženýr Bowden u telefonu, poslouchal, co dr. Wegener deset kilometrů nad ním na nulté stanici mluví do mikrofonu, a odpovídal:

„Ne, pane doktore… neslyšeli jsme nic… tělo by bylo musilo už dávno u nás naraziti… nemožno, že bychom to byli nějak přeslechli… pád s výše deseti kilometrů by musil doraziti k propusti II. s rychlostí meteoru… nedostal se sem, pane doktore… snad se roztříštil již na některé mezilehlé stanici, to by bylo nejjednodušší vysvětlení… poslyšte, doktore Wegenere! Poslyšte, pane doktore…“

„Co mám ještě slyšet, Mr. Bowdene?“ bručel do toho hněvivě doktorův hlas.

„Poslyšte, doktore Wegenere, nad námi něco klepá a bubnuje na vrchní propustní dvířka. Pokud je to možno rozeznat ocelovou stěnou, zní to také, jako kdyby někdo volal. Dávám právě dvířka otevřití a podívati se.“

Roddington pozoroval údiv v rysech dr. Wegenera.

„Co se děje, co hlásil Bowden?“ tázal se.

„Bowden se zbláznil! Úplně mu přeskočilo!“ vyrazil ze sebe dr. Wegener. Mrzutě chtěl zavěsiti sluchátko na vidlici, když se hlas Bowdenův ozval znovu.

„Pane doktore Wegenere, byl to Larking, který venku klepal. Dospěl živ do propusti II.“

„Zešílel jste, Bowdene?“ řval doktor do aparátu, ale v příštím okamžiku sebou trhl, jako by uviděl strašidlo. Larking, jehož dávno již považoval za beztvárnou, krvavou hmotu, mluvil naň telefonem. Larkingův hlas doléhal k jeho sluchu, trochu chraplavý, trochu zajíkavý, ale byl to beze vší pochyby jeho dobře známý hlas.

„Jsem to já sám, Mr. Wegenere… jsem na živu… zázrak… nevím sám, jak se to stalo…“

Vždy tišeji zněl hlas, teď zmlkl docela.

„Jste tam ještě, Larkingu?“ volal dr. Wegener do telefonu.

„Co to říkáte? Larking?!“ S touto otázkou vzal mu Roddington sluchátko z ruky, naslouchal a rozeznal hlas Bowdenův.

„On omdlel. Rozčilení, smrtelný strach… ten dlouhý pád…“

„Člověče! Bowdene! O kom to mluvíte?“

Bowden zpozoroval, že to už není dr. Wegener, ale že je u aparátu Roddington.

„Mluvím o Larkingovi, Mr. Roddingtone. O tom nepochopitelném zázraku… dostal se k nám nezraněn.“

Roddington nechal aparát sklesnouti a obrátil se k dr. Wegenerovi. „Co o tom soudíte, doktore? Což se Bowden zbláznil? Doktor zvolna zavrtěl hlavou.

„Slyšel jsem Larkingův hlas v aparátu, Roddingtone. Ten zázrak se stal.“

O půdruhé hodiny později pomáhal muž z propusti II. Larkingovi na stanici „nula“ z těžného koše. Rychlostí požáru rozšířila se zatím zpráva o jeho zřícení a podivuhodném zachránění na pracovním loďstvu. Všichni z osazenstva, kteří neměli právě směnu, shromáždili se na plošině, a výkřiky „Cheer“ a „Hurá“ nechtěly brát konce, když Larking, veden a podpírán Roddingtonem a dr. Wegenerem, nastoupil cestu jásajícím množstvím.

Příliš prudký byl pro inženýra dojem tohoto uvítání. Znovu ho přepadla slabost a byl by se málem vysmekl z rukou Roddingtona a dr. Wegenera. Tu se přihrnuli dělníci se všech stran, tucet rukou se vztáhlo a jako v triumfálním průvodu nesli omdlelého k barkasse.

Když zase otevřel oči, ležel v jedné z kabin na »Blue-Staru«. Dr. Wegener seděl u jeho lože a zkoumal jeho puls.

„Všechno v pořádku, Mr. Larkingu. Nic není zlomeno, nic vyvrtnuto. Jen několik škrábnutí a modřin. Měl jste pohádkové štěstí.“

„Chtěl bych povstat, doktore Wegenere,“ řekl Larking a zkoušel se pozvednouti. „A hlad mám také.“

„Vstávat se bude až zítra ráno,“ prohlásil doktor kategoricky. „Ale pořádný oběd vám dám podati hned.“

Jídlo přišlo a potom upadl zachráněný ve zdravý spánek, který potrval až do příštího jitra. Tu se nedal Larking déle zdržeti. V odpolední směně konal zase svoji službu.

Ale když se po mnohých letech sešli ještě dva nebo tři z těch mužů, kteří pracovali na Roddingtonově závodním loďstvu – ať někde na olejových polích v Pennsylvanii, nebo v dolech na měď v Kalifornii – vždy zase znovu přišla řeč na Larkingův dobrodružný pád a jeho zázračné zachránění. Od úst k ústům běželo vypravování o tom celým širým územím Spojených států, a každý, kdo to povídal, přidal k tomu něco, něco přizdobil, až se konečně ještě za života Larkingova ze skutečné události stal mythus.

–

Kapitán Bancroft se povážlivě uchýlil od pravdy, když mluvil Percymu Drakeovi o tom, jak sedí Henry Collins pod závorou. Ve skutečnosti byl tento pochybný současník na svobodě a běhal za obchody po San Franciscu. Náhoda přivedla mu v New Yorku do cesty Kemi Itoma, starého známého z Manily. Collins právě hledal nové výnosné zaměstnání. Itomo potřeboval určité informace o Roddingtonových lodích, dojíždějících do přístavu v San Francisco, a nevěděl ještě, jak smýšlí major Kyušu o osobě Collinsově. Tak došlo opět mezi nimi k obchodu.

O dva dni později byl Collins ve Friscu a vystupoval zase v té úloze, jakou hrál posledně za svého útěku z Babeldaobu na lodi »Gelderland«. Potuloval se po přístavu jako lodní topič, který hledá novou službu. To mu skýtalo dobrou příležitost uzavírati známosti se strojním personálem odjíždějících lodí, při čemž vyvinoval nezaměstnaný topič podivuhodnou pohostinnost.

V přístavních krčmách, v nichž rozmlouval se svými přáteli o možnostech, jak by mohl býti najat, objednával nápoj za nápojem, a zakrátko byla řeč o docela jiných věcech, než o službě. Celý svazeček zpráv mohl poslati během příštích osmi dnů svému objednavateli, které ho do jisté míry udivily.

… Mrtvoly Roddingtona a dr. Wegenera na palubě »City of Frisco«…? Ani slova pravdy na tom není… Vrchní topič »City of

Frisco« viděl oba živé a svěží na plošině, když nákladní parník opouštěl pracovní loďstvo. Loď byla nacpána stroji, kterých při šachtě již nebylo potřebí, ale rakve nebyly na palubě žádné… Šachta zničena výbuchem…? Prahanebný podvod od začátku do konce. Ve dne v noci pokračovaly kutací práce v hloubi, nepřetržitě vyklápěly vozíky vydobytý kámen přes okraj plošiny do moře…

A zas přicházely otázky Itomovy, který tuto zprávu odevzdal vyšším místům, aniž jmenoval svého důvěrníka. Z těchto otázek vyzníval podiv, pak nedůvěřivé překvapení, a konečně nepokryté podezření, že agent klame svoje zaměstnavatele. Tu se Collins rozhodl, že podá silnější důkazy.

Nejbližší nákladní parník přicházející od pracovního loďstva, který připlul do Friska, přivezl větší bednu, která byla určena pro laboratoř Harvardské university. Odvážným kouskem se podařilo Collinsovi dáti tomuto kusu nákladu zmizet cestou z lodi na dráhu.

O čtyři dni později byla bedna složena u Itoma v New Yorku. Zpráva od Collinse podávala vysvětlení, že obsahuje vzorky hornin z nejhlubšího dna šachty, které mají býti prozkoumány v harvardské laboratoři.

Hned po dojití zásilky odjel Itomo automobilem do Washingtonu. Bedna ležela před ním ve voze. Ve Washingtonu stala se diplomatickým zavazadlem a nastoupila letadlem dlouhou cestu do Tokia, kde ji přijal major Kyušu. A pak se zaměstnávali jejím obsahem japonští geologové a chemikové. Koncem těchto výzkumů byl pokus, který se podobal navlas tomu, jejž ukazoval před málo týdny dr. Wegener na palubě »Blue-Staru« Roddingtonovi. Spojen byv s vodou, vydal tento záhadný nerost čistý, jasný benzin.

Když major Kyušu četl o tom zprávu, bylo mu, jako by mu byly spadly šupiny s očí. Poznal, co zamýšlí Roddington a ten německý doktor ve skutečnosti svým zdánlivě tak nesmyslným podnikem. V okamžiku pochopil, že zdar tohoto plánu učiní americkou posici na Filipínách nedobytnou, takže nebude ani možno ji napadnouti. Nevyčerpatelný pramen pohonné látky v nejbližší blízkosti oněch ostrovů! Ležící ještě uvnitř amerických výsostných hranic, takže i nejostřejší obranná opatření Unie byla i podle mezinárodního práva bez námitek přípustná. Roddingtonova šachta byla tak blízko

pobřeží, že bez větších obtíží bylo možno vésti až k zemi podmořské potrubí v hloubce, skýtající ochranu proti každému útoku.

Byla by to přímo osudná změna v mocenských poměrech na Dalekém Východě, kdyby jednou skutečně prýštil tento nový pramen pohonné látky. Každý pokus protivníkův podvázati tu životní nerv americkým bojovým silám, byl by pak bez naděje na úspěch. Hroutily se tím všechny plány japonské expanse k jihu, které už od let zneklidňovaly svět.

Naopak, pak by byly úlohy vyměněny. Ne již ohrožena, ale nepřemožitelná a sama hrozíc, stála tu na jihu americká moc, jsouc pohotová a schopná vpadnouti ostrovní říši při jejím pronikání na západ každým okamžikem do týla…

Jako hora ulehlo toto poznání na duši Kyušuovu. Byla vůbec nějaká možnost zabrániti tomuto osudově těžkému vývoji ještě v hodině dvanácté? Sto možností promyslil a každou musil zavrhnouti. Příliš pevně a nedobytně stála Roddingtonova šachta v mořské hlubině. Nesmírná množství výbušných látek bylo by nutno k ní pod vodou dopraviti a dáti jim pak vybuchnouti, aby byla způsobena vážná škoda obrovitým ocelovým troubám, z nichž byla sestavena. A kdyby se to přece povedlo a kdyby se tato zdánlivá nemožnost zdařila a kdyby oceán zbořenou šachtou vnikl do hloubi, bylo by se jen zvětšilo nebezpečí, že by pramen pohonné látky začal mocně prouditi. Pak by zničení šachty způsobilo opak toho, co jím bylo zamýšleno.

Major Kyušu neviděl již jiného východiska, než aby přednesl vše to, co jím v této hodině prochvívalo a otřásalo, oněm místům, která byla odpovědna za bezpečnost asijské ostrovní říše – především admirálům. Mlčky vyslechli Joritama, Togukava a Harunobu, co jim musil říci. Nepotřebovali vysloviti, co při tom cítili. Bylo pro ně skličujícím poznání, že odvážný šachový tah jediného muže, nikterak vojevůdce, nikterak politika, jen prostého občana, hrozil teď ochromiti velkou, mohutnou říši.

Něco se muselo stát, neodhodlají-li se na dlouhá léta vzdát své velké hry. Nesmějí se ohlížeti na nic, byť se měl veliký boj o nadvládu nad Tichým oceánem při tom vznítiti třeba ihned.

Tři dny a tři noci trvaly porady admirálů a vojevůdců, až byla objevena jediná možnost a stanoven plán schopný provedení. Nových deset dní potrvají technické přípravy k němu, další dva dni nástup vzduchového loďstva, a pak… půjde-li vše tak, jak doufali, bude Roddingtonova šachta již jen pouhou vzpomínkou na nebezpečí, jemuž ráznost a odvážná odhodlanost udělaly konec ještě v poslední minutě.

–

Mac Lane vyhověl Roddingtonovu pozvání k návštěvě na »Blue-Star«. Pohodlně se usadili oba spolužáci na zádi pod stínící plachtou a popíjeli statně ledové nápoje, které před ně steward nastavěl.

„Dnes v noci bude hotovo potrubí až k nulté stanici, Freddy," řekl Roddington s povzdychem ulehčení. „Pak máme, díky Bohu, nejhorší za sebou."

„A ty se staneš nejslavnějším mužem ve Spojených státech, Jamesi, a můžeš až do konce života odpočívati na dobře zasloužených vavřínech," odpověděl se smíchem Mac Lane. „Kde jsi ostatně zanechal svůj stín? Kde vězí doktor Wegener?"

„Myslím, že je na »City of Baltimore«. Tento nákladní parník přivezl onen velký litý kus ocele, jímž chceme zítra uzavřití šachtu na nulté stanici. Jak doktora znám, nedá si vzíti, aby neopatroval tento důležitý kus za dopravy na plošinu."

„Podivný člověk, tenhle doktor Wegener," řekl Mac Lane kroutě hlavou. „Myslím, že nespal za poslední rok celkem ani tisíc hodin."

„Slovo »podivný« ho nikterak nevystihuje," přerušil ho Roddington. „Řekni raději: věrný člověk, fanatik práce a naší věci oddaný na život a na smrt. Tím ho lépe vyznačíš."

Mac Lane chtěl něco odpověděti, zarazil se a zamručel: „My o vlku, a on…"

Dr. Wegener přicházel sem od můstku přes palubu.

„Zas jedna taková podezřelá příhoda, Roddingtone," vpadl bez úvodu, „právě jsem dostal jiskrovou depeši Harvardské university. Profesor Waterford, můj starý známý, si stěžuje, že bedna se vzorky kamení, kterou jsem mu dopisem ohlásil, ještě nedošla. Byl jsem sám

při tom, když byla nakládána na palubu »City of Frisco«. Ta věc je mi nepochopitelná!“

Mac Lane napjal pozornost, neboť takové věci spadaly do jeho oboru. Tucet otázek se sesypalo na doktora. Pak seznal Mac Lane všechno, co od něho mohl zvědět, a odebral se do vysílací stanice »Blue-Staru«. Brzy poté létaly éterem depeše. Dotazy na kapitána »City of Frisco«, která už zatím byla zas v polovině cesty ze San Franciska na Filipíny. Starý mořský vlk mohl jen na málo z toho odpověděti. Omezil se na zprávu, že bedna byla v pořádku vyložena a odvezena. O tom, co se s ní pak stalo na krátké cestě na dráhu, nevěděl nic a nemohl také podle všeho nic vědět, neboť Mr. Collins měl ve zvyku, vyvarovati se při svých temných obchodech veškeré zbytečné pozornosti.

Mnohem živější byla zpráva, kterou vyvolala Mac Laneova jiskrová depeše u kapitána Bancrofta. Tomu se podařilo před nedávnem zachytiti v éteru několik velmi zajímavých zpráv a rozluštit je klíčem, získaným od Collinse. Mluvilo se v těchto jiskrových depeších o podivuhodné hornině, která byla předložena k prozkoumání geologům tokijské university. Zpráva kapitána Mac Lanea zapadala tu přesně jako chybějící článek řetězu. Teď věděl, odkud tento kámen pocházel a že byl vyložen v San Francisku, a tady v San Francisku počala ihned potom tajná služba pracovati.

A pracovala nepozorovatelně, dobře a rychle. Trochu umouněný topič, který v Marneyově výčepu právě častoval svoje kolegy, se zarazil, když mu kdosi položil ruku na rameno, a do ucha mu zašeptal čtyři slova: „You are the man,“ – „vy jste ten muž.“ Ona stereotypní slova, jimiž ve Spojených státech bývají ohlašována zatčení. Chtě nechtě musil následovati úředníka tajné služby, a teď se vskutku událo, co kapitán Bancroft před nedávnem Percymu Drakeovi jenom předstíral. Mr. Henry Collins byl pod zámkem.

Zprávu o zatčení přijal kapitán Bancroft se smíšenými pocity. Cenil si Henryho Collinse jako prohnaného agenta, jehož služeb více než jednou použil s dobrým výsledkem. Ale že pracoval ramenářsky a byl dnes právě tak ochoten být činný pro nějakou cizí mocnost, jako včera pro Washington, snižovalo přece značně jeho cenu.

Po dlouhou dobu váhal kapitán Bancroft, co by měl činiti. Postoupí-li hříšníka prostě řádné justici, povede se mu zle. Vyloupení veřejného transportu by vyčtli soudcové ze skutkové povahy jeho činu a posadili by Mr. Collinse na příštích pět let za švédské záclony. Na tak dlouho ho Bancroft nechtěl postrádati. Ale pořádně na pamětnou musil nespolehlivý agent přec jen jednou dostati.

A tak se událo vše ostatní jako v dobře sehrané komedii. Topič Collins byl soudci předveden „pro nepořádné chování“, což znamená, přeloženo z americké soudní řeči do obecné mluvy: „pro opilství“, a dostal tři měsíce vězení, kterýžto trest ihned a bez odporu přijal. Tak nemohl být dílu Roddingtonovu nebezpečným, kdežto jeho pozdější užitečné činnosti pro kapitána Bancrofta nestálo – přes tuto malou chybičku v jeho osobních aktech – nic v cestě.

K objevení bedny Collinsovo zatčení ovšem nepřispělo, a dr. Wegener nemohl už zaslati svému příteli druhý vzorek podivuhodného nerostu, neboť štola v oné hloubce, v níž se objevoval, nebyla už přístupna. Krok za krokem, jak postupovalo potrubí zdola vzhůru, bylo vše ostatní ze šachty odstraňováno. Všech šest těžných zařízení zmizelo a leželo pečlivě sbaleno na jedné z nákladních lodí. Odstraněny byly také dveře obou propustí, jimiž byla až posud šachta rozdělena na tři oddíly. V šachtě byl teď souvislý vzduchový sloup v délce patnácti kilometrů, a to mělo za následek, že na jejím dně panoval tlak vzduchu přibližně pěti atmosfér.

Teď se jevila Roddingtonova šachta jako hladká, obrovská trouba délky dvou mil, jíž probíhala druhá, tenčí trubice shora dolů, jež se končila mnohými odbočkami ve štolách v hlubině. Jak řekl Roddington Mac Laneovi, byla této noci zakončena montáž tohoto druhého potrubí. Když vysvitlo slunce nového dne, visel onen odlitek, jehož určením si Price a Curtis marně lámali hlavu při své návštěvě v Trentonu, na hácích čtyř silných jeřábů nad ústím šachty. Zvolna se k němu skláněl, až ležela příruba na přírubě a až začalo finále této symfonie práce. Na vozících dovezli dělníci mohutné svorníky a šroubové matky, aby spojili kopulovitý odlitek s ústím šachty. Svorník za svorníkem se nořil do přírubových otvorů a strojem byly matky dotahovány. Když sirény pracovního loďstva

hlásily poledne, byl poslední šroub dotažen. Nepohnutelně a neprodyšně byl spojen uzávěr s šachtou, jsa hotov čeliti mocnému tlaku, který se podle Roddingtonových plánů i podle výpočtů dr. Wegenera měl teď již brzo v něm vyvinout.

Bylo dokončeno obrovské dílo, na němž po celý rok pracovalo tolik set rukou. Jen po několik hodin ještě trvaly vyklizovací práce. Poslední jeřáby a stroje byly uloženy na pracovním loďstvu. Veliká platforma, jež spojovala letounové lodi, byla odmontována. Slunce stálo ještě nad západním obzorem a kopule šachty čněla osamocena a opuštěna z moře.

Zato panoval čilý život na lodích, v obydlích dělníků a inženýrů. Byli bez výjimky zaměstnáni tím, že zaměňovali obvyklý každodenní pracovní šat za slavnostní úbor a připravovali se na oslavu, k níž Roddington pozval všechny na »Blue-Star«. Veselým banketem měli tam zakončiti šťastně dokonané dílo. U slavnostní tabule a při plném poháru chtěl James Roddington shromážditi kolem sebe všechny svoje pomocníky po tolika dlouhých, trpkých týdnech práce.

Jako rudá ohnivá koule zapadalo slunce na nejzazším západním obzoru do moře, když první barkassy zajížděly k »Blue-Staru«. Po nich rychle následovaly druhé a po lodních schůdcích proudila vzhůru řada sezvaných hostů a rozlévala se po palubě jachty, reflektory jasně ozářené. Tu byly připraveny dlouhé, podkovovité tabule. Ve stech odrazů svítily sklenice a

talíře na bílých ubrusech, a brzy nalezl každý své místo.

Nemůže jít všechno zcela tiše, když se sejde na dvě stě lidí u jídla, ale tady panoval podivuhodný klid. Jenom tlumeně zněla zábava, neboť příliš mnoho pochmurných myšlenek se mísilo v radost této slavnosti. U konce byla tu pro ně všechny práce, která jim skýtala nejen obživu, ale bohatou mzdu. Jen ještě několik dnů a všichni se rozprchnou na všechny strany a budou si musit hledati chleba někde jinde ve Státech. Rozhodně tvrdší a těžší chléb, budou-li vůbec míti štěstí, aby jej nalezli. Myšlenka na budoucnost přilévala jim všem pelyňku do vína, které svítilo rudě nebo zlatově v jejich sklenicích.

Na čelném konci prostřední tabule seděl Roddington; dr. Wegener měl místo po jeho levici, Frank Dickinson po pravici.

„Poslechni, Jamesi, ti lidé se všichni tváří, jako by přicházeli s pohřbu," řekl Dickinson, „nečekej se svým oznámením až k zákusku. Řekni jim teď hned, co jim chceš říci. Bude jim potom pečeně lépe chutnat."

Roddington přelétl pohledem dlouhé tabule.

„Máš pravdu, Franku," odvětil, zvedl se a zaklepal na svou sklenici.

„Pst! Klid! Ticho! Boss chce mluvit," prolétlo řadami, a všechny tváře se v očekávání obrátily k němu, když začal mluviti.

Zahájil řeč poděkováním za vykonanou práci a osvědčenou věrnost. Líčil dále velikost technického výkonu, který tu stojí nedostižen, ba neslýchán, a v srdcích posluchačů se počínala zvedati pýcha nad tím, že při takovém díle směli spolupracovati.

Ale vždy více a více se rozšiřovaly jejich oči, když Roddington líčil konečný účel podniku a když vyjevil svým posluchačům věci, o nichž dosud nic nevěděli, které sotva nezřetelně tušili. V největším napětí naslouchali jeho slovům, žádostiví zvěděti, co příští věta přinese. A pak přišel konec, který připravil všem největší překvapení.

„Dílo není ještě skončeno. Pracovní loďstvo popluje prozatím do Davao. Vy všichni setrváte ve svém postavení za dosavadních podmínek, dokud nedáme nové příkazy…"

Nemohl dokončiti svoji řeč, bouřlivě volání slávy ze dvou set hrdel přerušilo jeho poslední slova. V okamžiku zavládla dokonalá slavnostní nálada, víno lépe zachutnalo, hlasitěji zazvučel rozhovor u všech tabulí. Jen chvílemi byl přerušován, když si někde v dlouhých řadách některý inženýr neb dělník namáhavě zjednával ticho, aby i on mohl promluviti a provolati slávu bossovi, Jamesovi Roddingtonovi.

Tak plynuly hodiny. Ve všeobecném veselí sotva koho překvapilo, že se Roddington a dr. Wegener vzdálili od tabule. V barkasse »Blue-Staru« pluli k šachtě. Byli sami v loďce, kterou řídil dr. Wegener. Z daleka sem zaznával hluk jejich hostí přes tiché moře, když barkassa doplula k šachtě.

Tiše se čeřily vlny okolo mohutného dřevěného válce, který objímal ocelovou šachetní troubu. Upevnili barkassu a musili vystoupiti po příkrých železných schodech dvacet metrů do výše, než dostihli malé plošiny, kterou válec nahoře tvořil. Přístup nebyl teď už tak snadný, jako před několika hodinami, když tu ještě leželo pracovní loďstvo. S jedné nákladní lodi tloukla desátá hodina večerní, když stanuli u ocelové kopule, která teď uzavírala šachtu. Bylo na ní namontováno několik manometrů; ručičky měřičů tlaku stály na nule; v uzavřené šachtě zde nahoře panoval ještě týž tlak jako venku. Velké otáčecí kolo bylo upevněno na jedné straně ocelové kopule. Tyčovím, které vedlo třicet metrů do hloubky, bylo spojeno s ventilem.

Když dozněl desátý úder na vzdálených hodinách, sáhl dr. Wegener, pohleděv tázavě na Roddingtona, do paprsků kola. V plném měsíčním světle spatřil úsměv v Roddingtonových rysech.

„Slíbil jsem vám to, doktore Wegenere," řekl tento. „Vy máte otevříti cestu moři do hloubi; tento okamžik se přiblížil."

Pod rukama doktorovýma se počalo kolo otáčeti; točilo se vždy dále a dále, až ventil, nasazený deset metrů pod mořskou hladinou, byl úplně otevřen.

„Cesta je volná," řekl doktor a ustoupil od kola. Chvíli naslouchali oba, ale naslouchali mamě. Nic zvláštního nebylo slyšeti, jen tiché oddychování světového moře a vzdálený šum slavnosti na »Blue-Staru« doléhal k jejich uším, žádný hukot, žádný šumot neprozrazoval, že se oceán řítí do šachty jako vodopád, že tisíce litrů v každé vteřině proudí ocelovou troubou do hlubin.

Roddington vzal do ruky hodinky a sledoval chod minutové ručičky.

„Teď by byla mohla voda dosíci dna šachty, doktore Wegenere." Co zněla jeho slova tichou nocí, vytáhl dr. Wegener také svoje hodinky. Nastala dlouhá chvíle mlčení, pak se ozval zase Roddingtonův hlas.

„Teď asi proudí z vedení do štoly… teď se vlévá na karbid… teď se počíná dvě míle pod námi chemická proměna." Za těchto slov schoval zase svoje hodinky a přistoupil k manometrům.

„Příliš brzo, Roddingtone, ještě příliš časně, nemůžete dosud nic viděti," hučel před sebe dr. Wegener následuje ho. V měsíčním světle bylo ciferníky manometrů jasně viděti. Nepohnutě stály ručičky měřicích přístrojů ještě na nule. Roddington pohlédl znepokojeně na doktora. Skoro polekaně zazněla otázka z jeho úst:

„Co to znamená, doktore Wegenere, přístroje se nehýbají?"

„Musí tomu tak být, Roddingtone. Mohou uplynouti hodiny, než se tlak projeví. Musíme mít trpělivost."

„Trpělivost… trpělivost…" Roddington vyrazil tato slova mezi zuby a jako hypnotisován visel očima na číselnících. Prošla čtvrthodina, prošlo půl hodiny. Ručičky stály nezměněně na nule.

„Co je to, doktore Wegenere?" Vyslovuje tuto otázku, obrátil hlavu k doktorovi, takže světlo měsíce padalo plně na jeho tvář. Hluboké vrásky se zračily v tomto okamžiku v jeho rysech, obličej se zdál zestárlý a vpadlý.

„Udělali jsme nějakou chybu, doktore Wegenere? Několik tisíc kubických metrů vody musí přec teď už stát ve štole, ale přístroje neukazují nic."

„Bylo by zlé, kdyby teď už něco ukazovaly." Jako ztělesněný klid stál doktor před Roddingtonem, mluvě tato slova, a pokračoval jako docent na katedře:

„Teprve po několika hodinách můžeme očekávati znatelné stoupání ukazatelů. Musí být naplněno dobrých dvacet tisíc krychlových metrů…"

„Ale chemická proměna, doktore Wegenere! Nemusilo by ji být vidět již teď na našich přístrojích?"

„Bylo by chyba, kdyby tomu tak bylo, Roddingtone. Bylo by to znamením, že se tam dole nevytváří čistý benzin, nýbrž plyn. Bylo by to špatným znamením toho, že se naše výpočty neshodují, že se náš plán nezdařil."

Roddington již nevydržel na místě. Počal nervosně přecházeti sem tam po plošině. Doktor ho chvíli nechal, pak se připojil k němu a domlouval mu v chůzi.

„Trpělivost, Roddingtone. Neztrácejte rozvahu teď v posledních hodinách. Vše probíhá tak, jak to probíhati musí. Až se ručičky vůbec začnou pohybovat, budou pak stoupati rychle a stále rychleji."

Doktor mluvil dále a rozvíjel všeliké plány do budoucnosti, aby Roddingtonovi pomohl přes těchto několik posledních hodin neklidného očekávání. Pomalu se kradl zatím čas, zase zaznívaly z dálky údery lodních hodin k oběma osamělým mužům. Dvanáct rázů napočítal doktor. Uváděje Roddingtona k manometrům, řekl:

„Po dvě hodiny se valí teď voda do šachty. Teď by bylo snad už možno zaznamenati stoupání tlaku. Ach! Vizte!“ Přiblížil obličej těsně k jedné ze stupnic. „Již deset atmosfér. Vše probíhá tak, jak jsme očekávali.“

Průběh v příští čtvrthodině dal mu za pravdu. Vždy rychleji šplhaly ručičky po stupnicích. Sto atmosfér… dvě stě… pět set… při sedmi stech atmosférách se jejich pohyb zastavil.

„Hurá! Zdařilo se!“ křičel dr. Wegener. „Přesně tak, jak jsme to vypočítali! Sedm set atmosfér. To je přetlak, který je nutný, aby si sloup pohonné látky v šachtě a sloup vody v přívodním potrubí udržovaly navzájem rovnováhu. Zdařilo se, Roddingtone! Naše veliké dílo se zdařilo!“

Pohnutí ho přemohlo, přitáhl Roddingtona k sobě a sevřel ho v radostném rozrušení ve své náruči.

Hluboká temnota ležela ještě nad oceánem, když je barkassa dovážela zpět k »Blue-Staru«. Oběma bylo nemožno usnouti ještě této noci, neboť příliš silně bouřila v jejich srdcích radost nad šťastným zdarem velkého díla.

Opuštěna ležela tu paluba jachty, jen sklizené stoly svědčily ještě o slavnostních hodech dělnictva. Mimo řadu stolů šli na záď »Blue-Staru« a tam se posadili. Otázky a odpovědi přeletovaly mezi nimi sem a tam. Ve vzpomínkách prožívali znova rok plný práce, plný vzrušení, jenž ležel teď šťastně za nimi, a rozvrhovali plány na příští dobu.

Neboť Roddington měl pravdu, říkaje svým lidem, že veliké dílo naprosto není ještě plně dovršeno. V silném potrubí, chráněném proti každému útoku, musila býti pohonná látka vedena od šachty až k pobřeží, měl-li celek působiti skutečně tak ku prospěchu americké válečné moci, jak v to od počátku doufali a jak to měli v úmyslu. Hodiny míjely, na východě se jasnilo. Počínal se nový den a přinášel oběma novou práci a nové starosti.

–

Krátce po rozednění vzlétla v Tainanu na Formose letka deseti japonských letounů. Vážná a odhodlaná byla nálada mužstva, neboť všichni věděli, že to bude let na život a na smrt, z něhož se jistě mnohý stroj už nevrátí. Smělým, překvapujícím přepadem měli zničiti nenáviděné dílo Roddingtonovo, dříve než by se mohlo uplatnit k zesílení americké námořní moci.

Velení nad letkou měl major Kyušu. Po tolika marných pokusech, aby zabránil stavbě nebezpečné šachty, dával v sázku svou čest a svůj život při této poslední ráně. Nezdaří-li se i ona, neměl život pro Kyušua už žádné ceny. Pohromadě s ním byl Oburu v řidičském stanovišti vůdčího letounu. Trval totiž na tom, aby se mohl zúčastniti nebezpečného podniku.

„Musí se nám to zdařiti, Oburu," řekl Kyušu, zatím co eskádra letěla jihovýchodním směrem ve výši pěti tisíc metrů. „V prvních hodinách odpoledních můžeme být na místě. Pak střemhlav dolů. Tak hluboko, jak jen bude možno, nechť si i americké torpédoborce pálí, co hlavně stačí. Vodní pumy musí spadnouti u samé šachty."

„A roztříštiti Roddingtonovu šachtu, Kyušu. Našim novým pumám neodolá jeho ocelová trouba, vybuchnou-li v hloubce dvou tisíc metrů."

Kyušu přisvědčil. „Tím jsme si jisti, Oburu. Bylo dobře, že Itomo ty trouby v Trentonu koupil. Tak aspoň mohli naši technikové přesně vyzkoumati účinek." Nepřístupné rysy Kyušuovy se vyjasnily, co mluvil dále. „Viděl jsem ty trouby, když byly zas vytaženy po svržení pum z hloubky dvou tisíc metrů. Všech deset bylo rozbito a roztrháno na cáry, jako tenký plech. Zasáhne-li jenom jediná z našich pum cíl, je šachta odbyta."

„Ano, odbyta, Kyušu. V hloubce dvou tisíc metrů nemohou Yankejčíci roztrhanou troubu slepovati. Musili by stavětí novou šachtu."

„A k tomu jim neponecháme času, Oburu. Nastala doba činů. Dnes právě tak, jako tehdy, kdy naše torpedovky potopily v

portarturském přístavu ruské obrněnce. Tuto ránu musíme teď vésti rychle a ničivě, ať si pak přijde cokoliv.“

Po delší čas nebylo hovoru mezi oběma muži. Vysílací stanicí zaslal Kyušu šifrovaně pilotům letky přesné rozkazy k nastávající akci. Až by dosáhla desátého stupně severní šířky, měla letka zaujmouti tvar zástupový a vystoupiti do výše osmi tisíc metrů. Tak bylo možno vznésti se nad cíl, aniž byli slyšeni nebo viděni. Na daný signál pak následovati letem střemhlav těsně za klesajícím vůdčím letounem a hned po něm svrhnouti pumy.

Kyušu si dal příjem rozkazů od jednotlivých letounů potvrditi, dříve než se zas obrátil na svého společníka.

„Kéž dají bozi, Oburu, aby byli Američané dnes právě tak bezstarostní, jako byli tehdy Rusové před Port-Arturem. Nepodaří-li se torpédoborcům zachytit nás palbou v několika málo minutách střemhlavého letu, musí se náš podnik zdařit.“

To, co se přihodilo v nejbližších minutách, mělo mimo mnohé jiné následky v zápětí následek Mr. Collinsovi zcela neočekávaný, že mu byla totiž větší část jeho trestu prominuta. V době, kdy se jednotliví piloti japonské letky zaměstnávali tím, že potvrzovali jiskrovou depeši Kyušuovu, ležel její text už před kapitánem Bancroftem, jenž se horlivě namáhal ji rozluštiti. Nejbližším následkem byl velký poplach námořního ministerstva ve Washingtonu a pak letěl telegram Kyušuův, šifrován tentokrát v americkém klíči, přes Tichý oceán zpět k anténám flotily torpédoborců.

To způsobilo také tam poplach. Signály ječely, mužstva nastupovala na palubách, muniční zdviže začaly pracovati. Dlouhé hlavně protiletadlových děl trčely jako teleskopy na všecky strany a ve vysoké hromady kupily se vedle nich granáty. A nejen obranná děla, i tucty silných dalekohledů obhlížely nebeskou klenbu, aby včas objevily nepřítele. Strýček Sam nespal, jako tenkrát Rus u Port-Arturu, nýbrž připravoval vše, aby ohnivě uvítal japonské vzduchové loďstvo.

Mac Lane odplul k »Blue-Staru«, aby uvědomil Roddingtona o tom, co se chystalo. Zastal ho ve společnosti dr. Wegenera na zadní

palubě, odkud oba s rostoucím údivem pozorovali bitevní přípravy flotily torpédoborců.

„Co se to u vás děje, Freddy?“ pozdravil ho Roddington, „používáte snad příležitosti, abyste tu uspořádali malý námořní manévr…“

Zarazil se, když zpozoroval vážnou tvář Mac Laneovu, a vyslechl s úděsem, co mu tento oznamoval.

„Ano, tak tomu jest, můj milý Jamesi,“ zakončil Mac Lane svoji zprávu. „Tak asi za hodinu mohla by se zde objeviti japonská eskádra. Výstřely našich protiletadlových děl mohly by být signálem k nové světové válce. Půjde to do tuha, ale spoléhám na zdatnost našich dělostřelců. Doufejme, že zničí tohoto nepřítele dříve, než bude moci způsobiti škodu. Přesto bych ti radil, aby ses s »Blue-Starem« vzdálil. Dojde-li opravdu k vrhání pum, spadnou jistě zde v blízkosti šachty.“

Mac Lane se musil vrátiti na palubu A 17. Mlčky stiskl mu Roddington pravici.

„Hlavu vzhůru, Jamesi!“ zvolal Mac Lane ještě na odchodu a sestupoval po lodních schůdkách.

Roddington se vrátil k dr. Wegenerovi. Ten naslouchal s ním zprávě Mac Laneově, aniž řekl slova. S hlavou do rukou opřenou seděl teď u stolu a přemýšlel. Když Roddington sahal po telefonu, probudil se ze svých myšlenek.

„Co chcete dělat, Roddingtone?“

„Poslechnouti Mac Laneovy rady a odplouti s »Blue-Starem« poněkud od šachty.

„Chcete-li tomu naprosto, čiňte, jak vám libo, ale dejte předtím spustiti barkassu.“

„Proč? Co zamýšlíte, doktore Wegenere?“

„Opak toho, co chcete vy, Mr. Roddingtone. Mám v úmyslu pozorovati události nejbližších hodin právě od naší šachty.“

„Zbláznil jste se, doktore?“ Roddington se naň zahleděl v údivu. „Zabýváte se myšlenkami na sebevraždu, že se chcete posaditi zrovna do středu terče?“

Prudkým pohybem hlavy odhodil dr. Wegener vlasy s čela.

„Špatná diagnosa, Roddingtone. Mám v úmyslu prožívati tento krásný život ještě hodně dlouho. Pojeďte se mnou k šachtě. Nebudete toho litovati, slibuji vám nejzajímavější divadlo vašeho života.“

Mezi řečí vytáhl doktor svůj kapesní zapalovač. Hravě nechal jej několikrát za sebou vyskočiti a sklapnouti, a zdálo se, že má nesmírnou radost z jeho silných jisker.

Teď jej vsunul zas do kapsy a řekl:

„Tak jak to bude, Mr. Roddingtone? Chcete jít se mnou? Zaručuji vám, že vám to bude stát za to.“

Krátké váhání a rozmýšlení; pak se Roddington rozhodl.

„Dobře, doktore, budu vás provázeti, třeba bych neměl ani tušení, jaký to má všechno účel.“

Zatím co nasedal společně s doktorem do barkassy, dala se na jeho rozkaz »Blue-Star« do pohybu a odplula na několik kilometrů od šachty. Doktor se za ní díval, otvíral ústa, jako by chtěl něco říci, ale raději nevyslovil, co si myslil – –.

Byly to téměř tytéž myšlenky, kterými se zabýval v téže minutě major Kyušu. Na otázku Oburuovu, proč vzala eskádra s sebou také ještě pumy thermitové, odpověděl:

„Až roztrhnou naše vodní pumy v hlubině šachtu, vyplynou z ní okamžitě obrovská množství pohonné látky. Mohlo by to být mnoho tisíc krychlových metrů. Pohonná látka, kterou naši učenci vyrobili ze vzorků hornin, byla mnohem lehčí mořské vody, a zde tomu bude zajisté rovněž tak. Vystoupí tudíž rychle na mořskou hladinu a rozšíří se po ní do daleka. Jediná thermitová puma na to, Oburu, a loďstvo torpédoborců bude zničeno. Do dálky mnoha kilometrů bude potom moře mořem ohnivým. Co neshoří, zadusí se.“

Marně se snažil Oburu potlačiti strach, jenž se ho zmocnil. Nedovedl zaplašiti myšlenku, že by se takový ohromný požár mohl stát osudný i pro vlastní letouny. Že by všechny stroje, které by se musily snésti, byly ztraceny, že by jejich posádky propadly hrůzné smrti. Byl po celou další jízdu mlčeliv a poslouchal jen na půl ucha, co Kyušu mluvil.

Barkassa »Blue-Staru« ležela u šachty, na plošině stáli Roddington a dr. Wegener. Temně modré moře se vzdouvalo kolem šachty, jako azurový štít klenulo se nad ním nebe. Silným

dalekohledem obhlížel doktor obzor ve směru, odkud bylo lze očekávati japonskou skupinu.

„Chcete mi teď konečně říci, co zamýšlíte, doktore Wegenere?“ zeptal se Roddington netrpěliv.

„V několika minutách se to dovíte, Mr. Roddingtone!“

Řka to, tiskl doktor dalekohled ještě těsněji k oku, díval se ostřeji, a dal mu potom sklesnouti. Docela v dálce, právě nad obzorem na severu, objevil deset malinkých, stříbrných bodů.

„Nepřítel je tu, Roddingtone. Teď do toho!“

Skokem byl u otáčecího kola, které uvádělo v pohyb velký ventil pohonné látky v šachetní kopuli. Jeho ruce se pevně chopily paprsků a začaly otáčeti kolem.

Roddington chtěl něco říci, ale každý pokus byl marný. Nad otevřeným ventilem to hučelo a řvalo, jako by ječelo najednou deset tisíc sirén. Dvacet tisíc krychlových metrů vzduchu, zhuštěného pod tlakem sedmi set atmosfér, unikalo s prudkostí výbuchu ze šachty. A pak se spustila nad nimi hustá, těžká sněhová chumelenice uprostřed slunného Tichomoří. Sníh padal v hustých vločkách. Brzo pokryla vrstva sněhu celou plošinu. Přes tropické vedro zůstávala ležet, neboť tento sníh byl nejméně sto stupňů studený. Jakmile se stlačený vzduch, vybuchující ze šachty, rozprostřel po volné atmosféře, musil se ochladiti tak, že se každá stopa vodních par v okolí změnila ihned v krystaly sněhu.

Tato překvapující sněhová vánice zmizela však právě tak rychle, jak se objevila. V několika málo vteřinách vyproudil stlačený vzduch ze šachty, a po něm následovala pohonná látka. V tomto okamžiku ustal i hukot a šum rozdírající uši a přešel do ostrého sykotu, jenž ovšem neméně rval nervy.

Jako stehno tlustý, čirý paprsek vyrazil z ventilu, vystupoval vzhůru a vždy výš a výše. Obrovitá fontána, která čněla do nebe… a jejíž paprsek nespadal zase k zemi.

Roddington se nadarmo namáhal odhadnout výšku. Mohlo to býti nejméně pět tisíc metrů. Šest tisíc… sedm tisíc… osm tisíc metrů mohlo to být také, až k tomu místu v éteru, kde se paprsek rozšiřoval, kde se roztáhl všemi směry jako mrak a zmizel konečně v modré obloze. Chtěl cosi říci, chtěl se doktora na cosi otázati. Bylo to

nemožné za ohlušujícího pískotu a jekotu, s nímž benzin ze šachty unikal k nebi.

Dr. Wegener se k němu obrátil zpola zády. Drže levici na očích číhal ostře po nepřátelských letounech. Pravicí svíral něco, co Roddington nemohl rozeznati.

Japonská letka se teď mnohem více přiblížila, letěla však ve veliké výšce. I teď ještě se to jevilo jenom jako deset stříbrných bodů. V přímé linii, jako perly navlečené na šňůře, plynula letka po obloze. Ani na okamžik nespustil ji doktor s očí, a postupoval při tom stále pozpátku, až stanul u samého paprsku pohonné látky.

Eskádra ožila náhle novým pohybem. Řada letounů se zahnula dolů. První stroj přešel do letu střemhlav. Druhý… třetí – v tomto okamžiku zajela doktorova pravice k paprsku. Roddington rozeznal, co drží doktor v ruce, a smrtelná hrůza zarazila mu tepot srdce. Chtěl přiskočiti, chtěl doktora strhnouti zpět… pozdě…

Zapalovač v doktorově ruce klapl, proud jisker z něho zářivě vyskočil a dotkl se paprsku. Roddington stál tu jako omráčen, neschopen hnouti údem, neschopen pohnouti se s místa. Rozšířenýma očima zíral na něco úžasného.

Kmitavý plamen zaplál na místě, kam zapadly jiskry do paprsku. Ohnivý proud vyrazil k nebi, jako blesk poskočil v závratné výši na míle daleko po obloze. Jedinou strašnou explosí vybuchly ohromné spousty třaskavého plynu, které se utvořily v oné výškové vrstvě. Obloha, která před vteřinou ještě zářila, rozpínala se teď v mlhavé šedi nad mořem. Nepřátelská letka byla jakoby sfouknuta, jakoby smetena. Kolmo nad šachtou, ve výši pěti tisíc metrů, volně ve vzduchu stál plápolající, kouřící obrovský požár. Tam hltal oheň spousty benzinu, které mu šachta nepřetržitě vrhala vstříc… Jako voda čirý a jasný stoupal paprsek až k tomu místu. Postupoval vzhůru rychleji, nežli se mohl plamen po něm prožírati dolů…

V řidičském stanovišti vůdčího letounu stál Kyušu s kyslíkovou maskou na tváři. Jeho pohledy klouzaly sem a tam mezi výškoměrem, jenž ukazoval osm tisíc metrů, a americkou flotilou torpédoborců, jejíž lodi se stávaly vždy zřetelnějšími a většími. Vzal ku pomoci kukátko, obhlédl moře, uviděl šachtu, černou ocelovou

kopuli a žlutou plošinu okolo ní. Viděl dva černé body, jak se pohybují po plošině – to mohli být jenom lidé.

Roddington a ten německý doktor! projelo mu hlavou. Ti nepřežijí zánik svého díla! Okamžik pociťoval soustrast s oběma muži, kteří tam stáli na ztracené vartě, a kteří, pokud bylo lze souditi, musili vbrzku nalézti hrůzný konec v plamenech. Náhlá proměna ho donutila, aby se podíval ostřeji. Šachta náhle zmizela; tam kde právě ještě stála, byl teď jen bílý, vířící obláček.

Náhle zazněl hukot a šum, zde ve výši v řídkém vzduchu daleko ne tak silný, jako dole u samé šachty, avšak stále ještě dosti silný, aby přehlušil hluk letounových vrtulí.

Pak zmizel bílý oblak a přímo jako strom stál paprsek pohonné látky ve vzduchu. Jako strom rozkládal mohutnou korunu, zrovna ve výši blížící se eskádry.

Mimovolný byl pohyb, který udělal major Kyušu při spatření tohoto hrozného divadla. Při tom dostal se jeden z torpédoborců do zorného pole jeho kukátka. Protiletadlová děla spatřil hrozivě namířena na svoji letku, granáty byly navršeny vedle nich, mužstvo stálo u kanónů. Poznal, že jeho podnik byl prozrazen, že obranná palba mohla počíti každým okamžikem, že mu zbývaly již jen vteřiny k provedení plánu.

Střemhlav letěl jeho stroj dolů, v témž okamžiku, kdy se ruka dr. Wegener a vztáhla k paprsku. Bylo to, jako by letoun narazil na pevnou skálu, která jej náhle zarazila v letu. Na okamžik se zastavil ve vybuchujících oblacích plynu. Se všech stran stiskl tlak explose tělo velkého ptáka. To, co se zřítilo, byla jen směsice rozlámaného, roztrhaného kovu.

Major Kyušu neviděl z toho již nic. První srážka stroje s vybuchujícími spoustami plynu vrhla jím neodolatelnou silou na čelní stěnu řidičského stanoviště. Ležel tu se zlomeným vazem a na něm mrtvola Oburuova, zatím co se trosky letounu řítily do hloubky. Devět jiných trosek za nimi následovalo. Celá letka byla ve zlomku vteřiny zničena obrovským výbuchem…

Na torpédoborcích chystali se miřiči dáti ještě poslední rozkazy. Jejich provedení se zdrželo, ježto hluk unikajícího benzinu téměř znemožňoval dorozumívání. A tu již nastala katastrofa, obrovský

plamen, explose. Cíl, na nějž chtěli hlavně zamířiti, zmizel. Důstojníci i mužstvo stáli ještě jako ztrnulí u děl, a marně pátrali po nepřátelské eskádře, když tu se rachotící, dunivý hrom svezl s oblohy do moře. S výše přicházející vlna výbuchu narazila na mořskou hladinu ještě tak silně, že se daleko široko vzpěnila a v okamžiku se pokryla tisíci vzdutými vlnami.

„Ukliďte zase svoje granáty! Roddingtonova šachta se ubrání sama," řval Mac Lane veliteli Fergusonovi do ucha. Ten slyšel slova, aniž chápal jejich smysl. Jeho pohled – pohledy tří tisíc amerických námořníků sledovaly kusy trosek, které se stále ještě hořící a kouřící řítily dolů, narazily na moře, zmizely ve vlnách – –.

Náhlým pádem do oceánu skončila se tragedie japonského letectva, a jiné divadlo po ní následovalo. Pomalu skláněl se plamenný oblak, který stál ve výši alpského horstva nad šachtou, hloub a hlouběji, menšil se při tom a syčivý šumot ustával. Jediný slabý muž ovládal divoký výbuch přírodních sil a poutal zase živel ocelovými, nerozdrtitelnými okovy.

Zvolna a stále otáčelo se velké kolo benzinového ventilu v pěstích dr. Wegener a palec za palcem uzavírala záklopka pohonné látce cestu z potrubí. Její proudící množství se stále menšilo, a vždy hloub klesal ohnivý útvar, který ještě ve vzduchu hořel, dolů k šachtě. Podaří se uzavřití ji zcela tak, aby oheň nepohltil i svého krotitele?

Na sta skel z flotily torpédoborců byla namířena na tohoto muže, který stál přímo vedle šachetní kopule a houževnatě otáčel vřetenovým kolem.

Již jenom sto metrů, teď již jen padesát metrů nad ním stála hořící, dýmající plamenná spousta. Již musil jej stihnouti sálající žár mohutného ohně. Vytrvá – anebo zaplatí záchranu svého díla životem?

Tato myšlenka visela ještě na tisíci rtech, tu stanula náhle druhá postava vedle doktora. Roddington mu přiskočil na pomoc, společně zasáhli do paprsků kola. S nasazením posledních sil roztočili je šíleným letem, naklánějíce těla hluboko kupředu, sklonivše hlavy. Nastal tvrdý náraz, když se ventil uzavřel. Oheň zmizel. Černá a tmavá ležela opět šachta v moři.

Šupějíce narovnali se a stáli okamžik bez dechu. Prudký pohyb Roddingtonovy ruky strhl doktorovi s hlavy čepici. Širokým obloukem letěla do moře. Za ní se táhl pruh kouře a dýmu, až zapadla do vody.

Mac Lane pozoroval tuto scénu dalekohledem s můstku „A 17“.

„Buď Bůh pochválen! James tomu unikl ve zdraví,“ bručel před sebe.

„Co jste říkal, Mac Lane?“ ptal se velitel.

„Zdá se, že jsou Roddington a dr. Wegener nezraněni, kapitáne Fergusone, ale… ale obávám se…“

„Čeho se obáváte, Mac Lane?“ vpadl mu Ferguson netrpělivě do řeči.

„Obávám se, kapitáne, že si doktor bude musit dát ostříhat vlasy, jeho kštice velmi utrpěla…“

Mac Laneovo pozorování bylo správné. Hlavu a záda musili na plošině vystaviti sálavému horku plamene k šachtě se vracejícího. Trvalo to jen tři, nejvýše čtyři vteřiny, ale ten krátký okamžik postačil.

„Jste pěkně sežehnut,“ řekl dr. Wegener a přejel rukou Roddingtonovi po zádech. Látka jeho kabátu se rozpadla pod tímto pohybem jako troud.

„U vás tomu není jinak,“ odvětil Roddington, a provedl týž pokus u doktora. „Nejsme oba v úboru příliš společenském, pojďte, vrátíme se na »Blue-Star«.“

»Blue-Star« odplula o hezký kus. Musili projeti linií torpédoborců, aby se k ní dostali. Hustě stlačeny stály posádky u obrubnic válečných lodí, hřímavě zaznívalo provolávání slávy, když se k nim barkassa blížila, a přecházelo s paluby na palubu po celém kruhu torpédoborců. A pak – byla to myšlenka Mac Laneova, nebo to byl nápad kapitána Fergusona – „A 17“ třikrát sklonil a zase rychle pozvedl na pozdrav hvězdnatou vlajku, když jej barkassa míjela, a ostatní lodi následovaly jeho příkladu. Dvěma mužům, kteří v rozedraném šatě, začazení a nevzhlední projížděli tu v nepatrném motorovém člunu, uspořádalo americké válečné loďstvo tímto pozdravem poctu, která v jeho análech neměla rovné.

–

Telegrafní kanceláří amerického ministerstva mariny byla tisku zaslána tato zpráva:

„Dvě hodiny odpoledne, místního času manilského. Východně od Mindanaa dostala se letka neznámé národnosti, v mezích amerického výsostného území, do vzduchové smršti a zřítila se. Americké lodi, které náhodou byly v blízkosti, pokusily se marně o záchranu. Trosky letadel ponořily se do hlubin, dříve než pomoc dospěla k místu neštěstí.

podepsán Bancroft.“

Americké časopisy uveřejnily tuto depeši na třetí straně, aniž z toho dělaly sensaci; v Tokiu způsobila pravou bouři. Vedoucí státníci a vůdcové branné moci asijské ostrovní říše byli bezradní. Měli silné podezření, že to nebyla neodpovědná síla přírodní, nýbrž americké granáty, jež způsobily zkázu letky, ale nebylo k tomu důkazů.

Sotva pět minut před časem, udaným v americké zprávě, telegrafoval major Kyušu naposled. Hlásil krátce a pln důvěry:

„Šachta v dohledu, útočíme.“

Příští minuty musily tedy rozhodnouti o úspěchu nebo nezdaru podniku. Se stoupajícím napětím čekaly japonské přijímací stanice na příští hlášení majorovo, ale nedošla od něho již ani nejmenší známka života. Po dvacet čtyři hodiny byla letka nezvěstná, až konečně americká úřední zpráva přinesla ono objasnění.

Obsah zprávy byl více než nepravděpodobný, ale nebylo zde účastníka, který by byl mohl Yankejcům dokázat lež. S úžasnou přesností musily americké granáty zasahovat svoje cíle, tak rychle a tak ničivě, že ani jediný z deseti letounů nebyl už schopen vyslati jiskrovou zprávu. Kdyby jen jediný byl unikl palbě, kdyby jeden jediný byl mohl telegrafovati ještě před zřícením, bylo by Tokio Spojeným státům nevyhnutelně vyhlásilo válku. Takto však chyběl k tomu podnět.

Ale ještě něco jiného zbraňovalo ostrovní říši v okamžitém útoku. Nevědělo se v Tokiu, jak je tomu s Roddingtonovou šachtou, ale

jedno se vědělo velmi dobře: Zůstala-li neporušena, byla americká posice na Filipínách nedobytná a chvíle k útoku tak nepříznivá, jak jen možno. Pokud tento pramen síly nebyl zničen, nebylo možno se odhodlati k tomuto velikému vypořádání.

Se zarytou zlobou rozhodli se v Tokiu zachovati mírumilovnou masku, a odepsali jednu letku jako ztracenou. O „neznámé národnosti“ se mluvilo v americké depeši. To zbavilo japonské velevyslanectví ve Washingtonu trapné povinnosti, poděkovati se za záchranné pokusy amerického loďstva.

Než politické vysoké napětí mezi žlutou a bílou velmocí po obou stranách Tichého oceánu potrvalo. Dříve či později musilo nastati vybití, ale silnější trumfy v této hře měly v ruce prozatím Spojené státy.

Státní tajemník Harding měl před sebou mapu Mindanaa a zprávu Roddingtonovu, v níž nejdůležitější číslice pocházely od dr. Wegenera.

„Dnes se můžeme rozhodnouti v otázce zřízení nádrží na Filipínách,“ zahájil poradu s admirály Jeffersonem a Burragem. „Zřídíme je zde,“ posadil při tom prst na jedno místo mapy. „Zde na severovýchodním pobřeží mindanaoském. Může být při tom s malými změnami použito plánu, který nám vypracoval kapitán Craven pro tato zařízení.“

Oba admirálové se jali studovati mapu. Místo Hardingem označené leželo rovných patnáct mořských mil od mořské šachty.

„Domníváte se, že nový pramen může dodati dostatečné množství pohonné látky, aby se zřízení těchto nádrží stalo nezávislým od dovozu odjinud?“ ptal se Jefferson.

Sekretář vyhledal jednu stránku v Roddingtonově zprávě.

„Zde to můžete čisti. Šachta dodává ve dvaceti čtyřech hodinách více než tři sta tisíc krychlových metrů pohonné látky. V desíti dnech můžeme do nádrží načerpati spotřebu na celý válečný rok. V první výstavbě musí míti nádrže schopnost pojmouti toto množství. V druhé výstavbě má býti jejich kapacita zdvojnásobena. Tím se stane naše posice na ostrovech nedobytnou.“

„Bude nutno učiniti také šachtu bezpečnou proti útoku," řekl admirál Burrage zamyšleně. „Co se našim nepřátelům jednou nezdařilo, může se jim zdařiti příště."

„Myslíte, že se tyto pokusy budou opakovati?" ptal se Harding.

„Jsem o tom pevně přesvědčen, Mr. Hardingu. Protivná strana musí vynaložiti všechno, aby zničila zdroj naší síly na Filipínách. Nesmíme si zamlčovati, že mají v hloubkových vodních pumách strašlivou zbraň, a že je tu sto možností, jak jí použiti. Ponorný člun se může přiblížiti k šachtě a spustit tam pumy. Jakákoli rybářská loď mohla by je nenápadně ztratiti. Mohl by být podniknut nový letecký útok. Jak se máme proti tomu brániti?"

Zatím co admirál Burrage mluvil, rozevřel státní sekretář Harding jinou část zprávy.

„K vašim otázkám, admirále Burrage," odvětil, „dal Roddington již odpověď. Zde vidíte jeho plány na opevnění šachty. Plovoucí pancéřový ostrov pevně spojený s hlavou šachty. Ten ji má chrániti proti každému útoku ze vzduchu. Silná ocelová síť, prošpikovaná minami, visí s břehů ostrova do hloubky pěti set metrů do moře, a je jistým zmarem každé ponorce, která by s ní přišla v dotyk."

Na dlouhou dobu ponořili se oba admirálové do studia Roddingtonových plánů a výpočtů.

„Ještě jednu, poslední otázku, pane státní tajemníku," řekl Burrage. „Šachetní trouba tvoří jakési kotvicí lano pro pancéřový ostrov. Bude moci vzdorovat, budou-li jí zmítat bouře?"

„S desateronásobnou jistotou, admirále Burrage. Zde vidíte počáteční data doktora Wegenera. Vzal za základ svých výpočtů největší bouře, jaké kdy byly pozorovány u Filipín. Jsouc sama pružná, bude moci mohutná ocelová trouba vzdorovati každému útoku živlů a udrží ostrov pevně na místě."

„Pak nám zbývá vykonati už jen jednu věc, Mr. Hardingu. Uskutečniti tak rychle, jak jen možno, plány svoje a plány Roddingtonovy."

„Proto jsem vás požádal k sobě," zakončil státní tajemník Harding poradu. „Vezměte k sobě plány Cravenovy a Roddingtonovy a dejte projekty vypracovati. Zbývá nám však ještě

něco jiného na práci," řekl Burrageovi ještě při rozchodu. „Je to vyúčtování s Roddingtonem, náš dík za to, co vykonal pro vlast…"

Vyúčtování s Roddingtonem. Již po mnoho dní zaměstnávala myšlenka na to státního sekretáře. Dala se cena toho, co James Roddington v minulém roce pro Spojené státy vykonal, vůbec vyjádřiti v dolarech a centech? Bylo při tom mnoho nevypočitatelných, ideálních hodnot. Nenalézal žádného východiska, o něž by mohl opříti svůj výpočet.

Zbývala druhá možnost, vzíti za základ, čistě po obchodnicku, hmotnou cenu. Ale jak se to mělo státi? Nedalo se přec mysliti, aby námořní ministerstvo vyjednávalo s Roddingtonem jako s kterýmkoli dodavatelem pohonné látky a zaplatilo mu za každý dodaný litr. A vzala-li se na příklad za základ dodávka pro dvouletou válečnou spotřebu, vydalo to sumu, jíž se státní tajemník hrozil – –.

Dnes se měla tato otázka vyjasniti. V jedenáct hodin dopoledne opouštěli Jefferson a Burrage Hardingův pokoj. Na dvanáct hodin byla na jeho útržkovém kalendáři zaznamenána návštěva Rogera Blakea. Bude nejlépe, vyslechne-li dříve jeho návrhy, a pak teprve učiní rozhodnutí.

Na minutu přesně byl mu ohlášen Roddingtonův plnomocník. Proč nepřichází Roddington sám? pomyslil si Harding, když zval návštěvníka k sobě. Posílá nejdříve své přední stráže, aby prozkoumaly terén? Byl příjemně zklamán, když Roger Blake před ním usedl a položil na stůl nabídku Roddingtonovu.

Byl to krátký, stručný návrh smlouvy, který obsahoval pouze dva paragrafy: Náhrady všech výdajů, které stavba šachty vyžadovala; za to bez podmínky přechází šachta do vlastnictví Spojených států; konečně zadávku opevnění šachty trentonským závodům. Přesné sestavení výdajů bylo přiloženo. Vykazovalo konečnou částku sto pěti milionů dolarů. To byl jen zlomek sum, s nimiž Harding předtím v myšlenkách počítal.

„Nebyl by váš zmocňovatel na tom lépe, kdyby nám prodával pohonnou látku z nového pramene za běžnou trhovou cenu?" Státní sekretář nedovedl potlačiti tuto poznámku, ačkoli směřovala proti zájmům jeho úřadu.

„Mr. Roddington nemá v úmyslu vydělávati na útraty své země," odmítl Blake nabídku. „Přeje si jenom náhradu skutečných útrat, které vynaložil na její obranu. Jinou smlouvu než tuto zde nepředloží spolkové vládě, a jiné také nepřijme. Učiňte podle toho svoje rozhodnutí, pane státní tajemníku."

Harding povstal a chopil se Blakeovy pravice.

„Moje rozhodnutí je hotovo, Mr. Blake. Přijímám smlouvu. Jsem přesvědčen, že kabinet bude v tom se mnou souhlasit. Ale jak mám, jak má vláda a země poděkovati Jamesi Roddingtonovi za tento jeho nesobecký skutek?"

„Tak: Použijete-li toho, co vám svěřuje, v jeho smyslu. K ochraně a ku prospěchu naší země, pro niž to vytvořil. To mu bude nejlepším díkem."

Bez dalších příhod plynuly události v příštích týdnech. S jednomyslností řídkou v dějinách americké Unie přijaly senát a sněmovna předlohu vlády, podle níž se stalo zákonem, co smluvili státní tajemník Harding a Roger Blake. Jednomyslně schválily obě komory Spojených států adresu, jíž byl Jamesu Roddingtonovi vysloven dík vlasti.

Až posud jen jedinkrát se stalo něco podobného ve Spojených státech. Před více než sto padesáti lety, když George Washington po osvobození země z cizího jařma vracel vrchní velení zpět do rukou vlády.

Zaražen jsa velikostí jedinečné pocty, přijal Roddington ve Washingtoně dokument z ruky presidenta státu. Vydechl volněji, když po dlouhé nepřítomnosti vstoupil zase do svých závodů v Trentonu. V bohaté vlajkové výzdobě uvítaly ho tu mohutné síně, s hřímavým provoláním slávy přijali ho jeho dělníci, když kráčel jejich řadami. A nad lidskými hlasy šuměla kolem něho píseň práce. Pece kouřily, kladiva duněla. Mohutné lisy válcovaly žhavou ocel. Mnoho tisíc rukou bylo v pilné práci, aby ukulo zbroj, která měla šachtu učiniti bezpečnou proti jakémukoli útoku.

–

President Price byl telefonicky spojen s Rogerem Blakem.

„Naznačil jste tehdy, Blake, že by Corporation mohla teď převzíti trentonské závody. Jak to tedy je?“ zeptal se Price do aparátu.

„Lituji, že vám nemohu podati žádného vysvětlení, Mr. Price. Musíte se obrátiti přímo na Roddingtona. Moje plná moc vypršela.“

Klapnutí ve vedení prozradilo, že Blake zavěsil.

Příštího dne dopoledne byl Price v Trentonu. Dlouho ho nechal Roddington hovořiti. Konečně Price skončil a Roddington se ujal slova:

„Trentonské závody nedostanete, můj milý Price, a tím méně mého přítele doktora Wegenera. Obojí si ponechám.

Vy dodáváte teď tanková zařízení pro Mindanao, já stavím opevnění pro šachtu. Nejbližší budoucnost přinese nám ještě velké úkoly a zakázky. Je pro nás pro oba dost místa a práce ve Spojených státech. Uzavřemež tedy mír.“

Podal presidentovi pravici. „Plácněte si, Price, na budoucí společnou práci našich podniků.“

Zvolna vložil Price svoji ruku do ruky druhého.

„Tak tomu budiž, Roddingtone. Byl jste silnější v této hře. V budoucnosti půjdeme společně.“

Roddington stiskl podanou ruku.

„Tak tomu budiž, Price, budeme pracovati společně k blahu své vlasti.“

HANS DOMINIK: TAJEMSTVÍ OCEÁNU

Z německého originálu „Das stählerne Geheimnis“ přeložil dr. V. J. Hauner pro nakladatelství Jos. R. Vilímek v Praze, kde kniha vyšla na podzim roku 1936 jako

327. svazek Vilímkovy knihovny.

Písmem cicero antikva Bodoni vytiskla knihtiskárna
Jos. R. Vilímek v Praze.